

Homiliae VII de laudibus b. Pauli apostoli

<https://hdl.handle.net/1874/334205>

Nil proorsus errauerit: qui pra
tum quodam insigne virtutu. ac pa
dium spiritalem pauli animu nu
cuparit. Tam multa eni gra floru
it: rāq; huic gre congruere vite p
fectione resplendit. Em eni vas
lectionis effectus est qd bene
semetipm emendae amavit: largis

ime in co spe sa muna effusum est: vnde et miabiles nobis
fluuos genuit. Non sedm paradisi fontem qtuoz tantu: sed
multo etiam plures et cotidie fluchtes: non terra irrigan
tes. s; aas homi ad pduceda virtutu gmina suscitantes. Et
ergo ad explicanda istia meita sermo sufficiat. Que enim
lingua laudibz eius iueniatur egles? cu oia q sur i hoibus
bona aia vna possideat: et ea cuncta plene atq; amulate n
sola hom. sed etia qd amplius est angelozu. Neq; ergo
possimo eius explicare preconiā. Nec tamē idco reticē
mus: quin potius dicem; pterea. Est eni hoc max
laudis genus: cu oronis capiam virtus superat. et mag
nitudo laudati. Siq; vna multo est nobis gloriofio q se
pe vasse. Vnde ergo oportunitus laudū eius sumem; exora
um. Vnde inq; incipiem; aliter: nisi ab hoc primū ipō.
ut ostendam; cu bona oim possidentem. Siue ei pphē potē
tius m se aliqd ostēderūt magis q miabile. siue patriarche.
siue iusti siue apli siue mres: hec oia simul colligens pau
lus cu tanto habet annulo: cu qnto nulli corū bonu quo
exellebat impleuit. Hoc itaq; diligentiū intuere. Ab eob
tulit sacrificiū: et inde laudatur. Et si pauli hostiā adducā
m mediū: qntū celū a terra. superior apparēbit. Quā ergo
vltis ut memorem. Non ei vna tantū modo est. Et qdem se
metipm p dies singulos imolabat. Quā tamē rurs; hostiā
duplicat offerēbat. tū corde. tū corpōe suo. mortificationem
ihū xpi sine missione circūferens. Nam et ad picula
iugiter parabatur. cōsumās volūtate martiriū: et natū;

in se mortificando carnis. nichil minus. q̄ imolare hostia
o minus implebat. ymo etiā multo amplius. Non oves enim
offerebat aut boues: sed sanctissim̄ p̄ singulos dies duplicat
ut diximus imolabat. p̄ q̄d confitendo dabat. Ergo enim
imoloz: sanguinē utiq; sui imolationē vocans. Neq; enim
hys tantum sacrificijs contentus fuit: s; q̄ bene seipm̄ con
secrauerat deo. etiā orbem vniuersum studuit offerre. Cū
terram videlicet et mare. greciam sil' ac barbariam. q̄
q; prozsa q̄nta est sub sole regionem. q̄si voluiss̄ arcum
non simplicia labore uelut muraui imēa parrens. s;
peccatorū sp̄mas parit' euellens. et verbū seminās ubiq;
pietatis. fugans errores. veritatem reducens. ex hoibz an
gelos faciens: q̄ntimo ipos hoies q̄si ex demoiis angelos
puehens. Ne q̄d iā hinc post sudore plurimos actraphe
a innumēabilia trāsiturus: pro discipulorū consolatione
dicebat. Et et si imoloz sup̄ sacrificiū et obsequiū fidei vobis
deo et congratulor oibz vobis. p̄ q̄d et vos gaudeat' et cogi
tulamū michi. Eo nā igit' huic hostie reperiet' eq̄le. quā
paulo gladio sc̄i sp̄s imolauit: quāq; in illo altari obtulu
q̄d sup̄ celos locatu' est: Et abel delo germāi passus occubu
it. atq; huic effecto est clarior. Et ergo innumeras tibi oībz
mortes: tot utiq; quot etiam dies v̄s iste in p̄dicatione ex
it. Sim v̄s eam q̄ v̄s nosse mortem q̄ nouissime etiam
rebus impleta est: abel q̄dem a fr̄e. ut nichil a se lesio ita ni
lis affecto beneficijs intempto est. Paulo v̄s ab eis a iſe
tus. quos innumere malis cupiebat eriper' et p̄t' quos
suscipuit vniūsa q̄ passus est. Et noe iusto in gnacione
sua atq; p̄fecto: et sola erat talis in cūctis. Et et paulus
solus inter oēs talis mūctq; est. Et ille quidem se tantimodo
legit' seruasse cū liberis: hic aut' multo seuiore vndimū
indante diluuis. non archam coaptando copagibz tabularū
: sed eplāe cōponēdo pro tabulis non duos ut tres a quibz conu
tus. sed vniūsa prozsa orbem margi p̄ditantiē ex medietate
fluctibz libeāuit. Nec v̄s erat hec talis archa ut vno cu
cūferretur loco: q̄ vtiq; orbis terminos cōprehendit. Nā usq;
nūc oēs in hac archam paulus induit: quā certe capax

saluande multitudinis preparauit. Cui suscipiens irra-
 onabilibus pene aialibz stultiores: imitatores effecit an-
 gelorum. Et hinc quoz illam vincit archam: q̄ illa quide
 coruū recipiens. coruū rursū emisit: et includens lupum
 feritatem eius mutare non potuit. Hic vero accipites
 miluos q̄ suscipiens. fecit columbas: et excludens irra-
 onabilitatem oem atq̄ feritatem. mansuetudine sp̄s intro-
 duxit. Manet hodieq̄ hec archa nauigans. nec tamē ali-
 q̄n dissoluitur. Nec valet tabulas eius vlla malicie laxae
 tempestas: quin potius ip̄a tempestatis motus nauigan-
 do cōpescat. Sed sane consequenter effectum est. Non enim
 bitumē ac picē: sed spiritū sc̄o eius tabule sunt p̄cte.
 Et abrahā mirantur oēs: q̄ cū audisset abrahā. exi de
 terra tua. et de cognatione tua. et domos relinq̄ et patriam
 et amicos atq̄ cognatos: quozū oīm iacturam solo diuini
 amoris p̄cepto pensabat. Nam et nos cum p̄terea mi-
 ramur. Sed q̄ paulo possit equari. q̄ non modo patriam
 cognatos ac domum. s̄ ip̄m quoq̄ mudū reli-
 quit: p̄mo
 etiam celum et celum celi. Et hec oīa xp̄m suscipiendo des-
 perit: vnū pro cūctis et solū. id est xp̄i caritatem req̄rens. illud
 Neq̄ p̄naa m̄gt neq̄ futūa. neq̄ altitudo neq̄ p̄fundū. neq̄
 creatura alia poterit nos separare a caritate dei: q̄ est in xp̄o
 ih̄u dno nro. Sed abrahā in piculū seip̄m tradens hostibz
 filii fr̄is eripuit. At paulo non fr̄is filii. neq̄ tres aut
 quāq̄ vides. s̄ orbem vniūsum de ip̄a dyaboli extorsit ma-
 nu: innumēabilia per dies singulos picula sustinendo. p̄p̄e
 mortibz maximā sc̄uitatem alijs compando. Caput bonoz el-
 culmenq̄ philosophicę est: q̄ filii voluit imolare. Sed hic
 quoq̄ nutriendū paulum primas partes tenebant: qui
 non filii. sed semetip̄m ut dixi milies imolauit. In ysaac
 quidem et aliquis admiratur. et alia q̄dem plūma. sed p̄ci-
 pue paciētiā: q̄m puteos fodiens. et ex p̄p̄e agitatibz labori-
 bus minime resistebat: sed factos a se puteos obrui paci-
 ebatur. atq̄ ad aliū se migrabat locum. Neq̄ collecta suo-
 rum manu in aduersarios iruebat: sed ip̄a possessione vbi
 q̄ debebat quoadusq̄ illorū iniquissima expleret cupiditate.

At paulus non putcos cernens lapidibz obrutos s̄ ip̄i cap̄
? non solum sicut ille cedebat. sed eos etiā a q̄bus lapidab̄
tur in celum studebat cūchere. **E**to em̄ obruebat ip̄e s̄
: tanto erūgebat magis ac plūes ex se fluuios effundēdo
manabat. De longanimitate atq̄ paciēcia huius filii iacob
scriptura miratur. Et que nā illa est tam adamāna p̄
suis aiā: q̄ pauli paciēcia possit imitari. **R**eḡ cū his s̄
ānorū. sed totius vite s̄uiciū pro sponsa p̄tulit x̄pi: non
adustus solū estu diei ac noctis gelu: s̄ tēptaciones mille
p̄petiēs. et nūc q̄dem verbeibus. nūc vero lapidibus scissis
atq̄ collisus. Et modo q̄dem bestie. mō autem fluctibus
pugnans: modo etiā nimie atq̄ continue reluctans s̄
diebus ac noctibz. Et inter c̄tamina p̄siliens **v**biq̄
captas oues ex draboli s̄uicibz abstrahēbat. **E**t ioseph p̄
diciē virtute decoratus est. Et ego verer̄ ne iā ridiculum
sit h̄c paulū laudare: q̄ semetip̄m modo crucifigens iā
non solum hūanorū corporū pulcritudines. s̄ etiā etiā q̄
dentur rebus clara ac decora cernebat. **C**ūeadmodū nos
s̄uillā c̄neremq̄ despicimq̄. qui quasi mortuus p̄orsus
mortuū imobilis p̄manebat. Itaq̄ cum tanta animi aiā
cōprimeret incētia viciorū et nature: nichil hūanū
ad aliq̄ aliq̄ p̄essus est. **E**stupent certe iob oēs hoīes
et valde itaq̄ cōsequer̄. **E**t em̄ athleta ille mirabilis. et
qui paulū ip̄m velut ex adūso possit aspice ob paciēcia
p̄uitatemq̄ vite: ob testimoniū dei p̄ illam fortissima
cū drabolo pugna p̄ter victoriam que pugna **s**ecuta
est. **E**t paulus non mēsibz tantū. s̄ anis pluim̄is in agone
p̄durans tam datus emicuit: non tre gleba s̄mē carnis
radens: s̄ in ip̄i intelligibilis os leonis frequēter incurrens.
Et pugione adūso tēptaciones innumeras: oī erat lapide
tollerancior. **E**t ui non a tribz et quatuor amicis. s̄ a cō
infidelibz. a falsis etiā fratribz obprobria sustinebat: et cō
spūtatū ab oībz atq̄ maledictū. **S**ed illius erat magna h̄
p̄calitas. et cura parentū siue pauperū. **N**ec nos quidem
istud negamq̄: sed pauli eam libēditate inferiorē docemq̄
et tanto inferiorē. q̄to **q**uā est corpus inferius. **E**t iā

enim ille curam impendebat carne debilibz. hanc ista anima mor-
 bidis exhibebat. Sicut mentis sensibz claudicantes dirigen-
 do in rei itineris incessu. nunc nuditate deformes. stela ce-
 lestis philosophie vestiendo. In corporibz quoz beneficio ta-
 to iste supabat: quod est amplius in fame et egestate uiuen-
 tem. indigentibz ferre presidium. quod idipsum de diuiciarum astu-
 encia ministrare. Nam illis quidem cum aduenienti aperieba-
 tur domus: huius vero anima uniuerso patebat orbi. ac fidelium po-
 pulos benigno mentis recipiebat hospicio. dicens. Non
 angustiam in nobis: angustiam vero in uisceribz nostris.
 Et ille quidem cum oues ac boues habet innumeras. erat in
 pauperes liberalis: hic vero nichil amplius suo corpore possides
 dehorum sufficiens indigentibz ministrabat. Sed alicubi
 ipse commemoras. necessitatibz inquit meis et hiis qui mecum erant
 ministrauerunt manus iste. Corpus enim sui operum uelut ex quodam
 possessione fructus esurientibz deputabat. Sed uicinas uide-
 licet ac uincas seuosque atque itollecabiles sicut iob iherebat dolores
 et ego fatior. Et si per tam multos annos pauli uerba. et
 cum uigili fame etiam nuditatem. calthenas arcare. insidias. p-
 iculaque consideres. que a domesticis. ab extraneis. a tyranno
 a toto postremo patiebatur orbe: addes huc etiam hinc profecto
 amariora id est pro eis qui labebant dolores sollicitudine qua
 pro peccatis suis. uisione qua pro scandalizatis singulis profere-
 bant: uidebis quod omni seruo erat durior anima ista proferebat. et fer-
 uentia atque adamantem firmitate supabat. Que enim iob corpore
 hinc paulo mente sustinuit: quod omni uerme molestior de singu-
 lis quibusque labentibus mesiticia consummebat. Unde et iugis lac-
 marum fontes ex eo non solum diebus. sed etiam noctibus effluebant: cum
 quod muliere perueniente uehementius affligebat in singulis.
 Ipse quod etiam dicebat. Filii mei: quos iterum parturio. Que
 uero quispian iam post iob puer esse mirabilem: et ioseph
 profecto. Et hinc etiam paulo satis eminenti uirtute transce-
 dit. Cuius quidem sunt alia multa predara: sed caput illius scie-
 re atque fastidium est quoniam pro iudeorum salute deleri elegit eli-
 bro. Et moyses cum ceteris optinuit perire. paulus pro ceteris
 Non enim cum pereuntibus perire uoluit: sed ut saluaretur alij

ip̄e de glorie eternitate decide. Et illo q̄dem pharaone: h̄rauli
condie dyabolo repugnabat. Et ille pro vna gente. iste v̄o p̄
vniuerso orbe certauit: non sudore. s̄ sanguine vice sudoris em
diaz profuente. cū non solū habitabiles mūdi partes. sed
etiam deserta ad cultū religionis adduceret. H̄c solū
grecorū populos: verū etiam barbarorū. Poterā quidem et
ih̄m naue. et samuel et alios p̄phetas ī cōpacione vocare: s̄ p̄
ne p̄monē faciā longiorē. ad ip̄a corū capita cōferendam.
Cū em̄ istis excelsior apparuit: nulla p̄orsq̄ de alijs ambi
guitas relinq̄itur. Qui nā ergo eminētiōs vident: et
hoc alijs. nisi dauid et helias et iohānes: quorū vna p̄ors
alt' s̄c̄di ē p̄cursorē aduētus: et p̄t q̄d etiā noīs cōmuniō
uētū sūt. Cū ergo in dauid p̄cipuū reperitur: Erne dubio
hospitalitas. atq̄ erga deū feruens amor. Et q̄d ap̄lū. p̄
q̄d ita ut etiā pauli h̄c vtraq̄ cōpleuit: et admirādū ī helia
ego nūme reor q̄d celū clausit: q̄ m̄dixit fame: q̄ igne de
celo sermōe cōposuit. Et q̄ zelauit p̄ deo: eratq̄ ī h̄c m̄d
affat. ip̄o igne vehemētiōr. Et si pauli zelū diligent m̄spici
as: tanto inueniēs cū excelsiōrem. q̄m ille p̄phetis ceteris
eminēbat. Cū em̄ illis verbis reperit: q̄le: que zelando de
mī glorie dicebat. q̄m obtraham anathema esse pro s̄c̄b̄ m̄
is q̄ sūt cognati mei s̄c̄dm̄ carnem. P̄terea a celis sibi p̄
sitis ac p̄mijs et coronis tardauit ac distulit dicere. P̄ma
nē aut̄ in carne: necessariū p̄t vos. P̄terea nō solū istam q̄
cōtuit: s̄ illam q̄ que intelligit creaturā neq̄ sibi sufficere
credidit ad ostēdendū zelū et caritatem q̄ ardebat ī x̄pm̄. s̄
etiā aliam q̄ non est. p̄mōe formauit: ut q̄d tota volūntate
p̄rebat. exprimeret. Et iohānes in cibū locustis et mel siluest
tre sumebat. Et paulū ita ī medio mūdi strepitu. q̄ admodū
ille in h̄mi q̄ete versatus est. non q̄dem pastus locustis a mel
le siluestri: multo at̄ h̄nc victu vilioze contentus. ac necessari
q̄dem indulgēs cibo p̄e fūcti studio p̄dicandi. Verū illius
adūsq̄ h̄cōdem apparuit magna constantia. Et iste nō vni aut
duos a tres. s̄ innumeros ī simili positos potestate corripuit.
p̄mo longe illo seueriores tyrānos. Restat ut paulū iā angel
cōp̄em. Ideoq̄ relinq̄ētis terrā: etiā celoz f̄stigia trāscendat.

Si nullus simonem in manu accuset audacia. Si enim iohannem et sacerdotes
 dei scriptura angelos nominavit: quod mirum si praestantioribus omnibus paulu-
 mus. Et scilicet consideramus? Sed ergo esse in angelis magnificam praedica-
 tionem profecto quod cum omni cura obedunt deo. Et dauid quod admirando
 dicebat. potentes virtute. facientes vobis eius. Hinc enim bono profes-
 su nihil esse est: etiam si sint milites incorporei. Hoc est et quod marie
 eos praestat beatorum: quod obedunt preceptis dei: quod cum in nullo aliquid
 impunit. Hoc igitur et in paulo plene admirari potest: cum omni dili-
 gentia et cunctis fuerit. Non solum autem simonem eius implevit:
 verum etiam preceptis supra quae precepta. Hoc quippe declaravit ait.
 Que est ergo merces mea. Et euangelium praedicationis sine sumptu
 ponit euangelium dei. Et uero aliud in angelis propheta miratur:
 Qui stat inquit angelos suos spiritus: et ministros suos igne veritate
 Et hoc etiam in paulo possumus inuenire: qui velut ignis accipiens
 totum terrarum percurrit orbem: percurrentes purgavit. Sed
 necesse est ista fortis est. Et hoc est omnino inuicibile. quod talis ver-
 sabat in terrene: et mortali ad huc carne munditia cum incorpa-
 lit praestant virtute et abbat. Quanta ergo nos sumus condempna-
 tione digni: cum vno homine bona omnia in congregante se. ne mi-
 nam quidem eorum partem imitari studemus. Hec assidue me-
 te voluentes. et nos ipsos inculpabiles prebeamus: et ad illius
 salutem studemus accedere. ut ad eadem bona peruenire mere-
 amur. gratia et misericordia domini nostri ihesu christi cui gloria et imperium
 in secula seculorum amen. Expletur omelia prima. Insuper omelia secunda

Quid sit homo et quante
 naturae nostrae nobilitas quatenus capax virtutis hoc animal
 precipue ex omnibus paulus ostendit. Cum nunc statim
 aduersus amatores humane creaturae. clarissima pro-
 deo voce respondens. cohortans ad studia virtutis. et impudens
 ma blasphemiam cum ora concludens: docens quod quod in angelos
 homines non grande sit intervallum: si tamen nosmetipsos diligenter
 excolamus. Non enim aliam est sortitus ille naturam nec dissimiles
 naturam animi. neque alterum habitans mundum. sed in eadem terra eademque
 regione sub eisdem et legibus mixta et moribus. cunctos qui nunc vel
 homines sunt vel fuerunt. alio virtute transcendit. Vbi igitur nunc
 sunt illi. qui vicia in primo. virtutes in arduo collocarunt: Hinc

illis palam repugnat dicens. Sed enim in presenti est. non
tamen ac leue tribulacionis mee: super modum in sublimitate
eterni nobis glorie pondus operatur. Si autem huiusmodi tri-
bulaciones inueniuntur leues: quoniam magis hec que in nobis
sunt voluptates. Neque uero hoc solum in illo mirabile est.
quod pro habundantia deuotionis quodammodo non sensit dolo-
res pro uirtute susceptos: sed etiam quod uirtute ipsam nec male
pensauit. Neque enim nos uel propter eam. nec proposita mercede cor-
tamus. quod ille complectens etiam se primo diligebat: cum
illa que appetitate sui uident impedire uirtutem. cum omni magna
nimitate appetens. Qui neque infirmitatem corporis. neque in-
firmitatem circumstantium uindictarum negotiorum. neque tyrannidem
nature. nec quicquam aliud causatus est. cum uictor maior illi quam
cunctis et militum principibus et regibus terre esset cura commu-
nis: sed cotidie celsior. cotidie assurgebat ardentior: et inue-
tatis sibi periculis. noua semper alacritate pugnabat. Quod
significans dicebat. Eorum que retro se et obliuiscens uero in ea
uero que priora sunt extendens me. Qui cum sibi mortem iam
imminentem uideret: ad rationem delectacionemque gaudiumque
prouocabat dicens. Gaudete et congratulamini michi ac prauis
iniuriis. obprobriisque propositis. rursum exultat. et coram his se
bens ait. Placeo michi infirmitatibus meis. cum uictor hec ipse
esse dicitur arma iusticie: ostendens hic sibi fructum maximum
peruenire. Itaque cum inter medias inimicorum versaret insidias:
quousque timore de omni eorum referebat impugnatione uictorias:
et ubique fassus uerbis. affectus iniuriis atque maledictis
sumptuosas pompas agere trebraque trophaea struet ornaba-
tur. gratias que referebat deo dicens. Deo autem gratias que semper
triumphat nos. Itaque ad confusionem et iniurias quas se semper
candi studium sustinebat. magis quam ad honorum oblectamen-
ta pererat: mortis potius quam uite desiderium appetens. pau-
peratis quam opulencie. et multo amplius laborem desiderans
quam alii regem. post laborem. ac mercedem magis diligens
quam alii uoluptatem: studiosius pro inimicis orans quam alii aduersum
inimicos. Conuerterat ei orbem terrarum: immo nos cum se per-
m. Ab illo autem sic est custodit: quodammodo a deo fuerat institutum

Illa enim omnia que appetebant a paulo nature congrua? hec vero que
 idem ille fugiebat contra iudicant. Unde istud probari potest.
 Quia homo utique cum esset paulus? ad illa tamen magis quam ad ista
 curabat. Unum enim illi formidandum erat atque metuendum? offensa
 ministerium dei: nec quicquam aliud omnino. Ergone desiderabile illi aliud
 erat. nisi placere semper deo. Non dico autem quod nichil presentium de-
 siderabat: sed nec ipsorum aliquid futurorum. Non enim michi dicas
 vires et gentes. pecunias. puticias preces? hec enim ille nec quasi
 aranearum filia reputavit. sed ea ipsa pene que permittuntur in celis?
 et tunc eius ardentem in christo amore videbis. Hic scidem pro illis
 dulcissimum. non angelorum. non archangelorum admiratio est dignitate
 nec gratia horum silis concupivit. Sed autem erat magis omnibus christiana
 more fruebatur? cum hoc beatiore se cunctis putabat. sine hoc
 autem neque dominatum neque principatum locus esse cupiebat. sed omnem
 hac dilatione magis esse vel extremis operabat. vix enim ex nullo
 permittitur. quod sine hac inter sermos et honore sublimis. Hoc enim
 erat illi maximum ac singulare tormentum? ab hac caritate disce-
 dere. Hec illi erat gehena. hec sola pena? hec infinita cruce
 vanda supplicia? sic enim etiam proferri caritate christi. hoc illi vita. hoc
 mundus. hoc angelus. hoc principatus. hoc futurus. hoc regnum. hoc promissio.
 hoc bona videbant minima. Propter hoc vero? nichil in his
 cum pre ponebat. Porro enim que hic habentur. nichil asperum. nichil
 etiam suave reputabat. Sic despiciebat universa que cor-
 rumpunt? ut solet herba iam putrefacta contempni. Inanos vero
 ac proles spirantes furorem? velut quosdam etiam culicis esca
 bat. mortem vero atque cruciatum. ac mille supplicia. quasi ludum
 putabat esse pueros? dummodo pro christi amore sustineret. Tunc enim
 et hec amplectebat libenter? et decorabat virtutis cathena
 magis quam vindemate coronatus. Etiam carum carere habi-
 tibat relax? ac libentius obsequia excipiebat et vitia quam alii bra-
 via diripiunt? et dolores non minus quam premia diligebat. cum
 ipse utique dolens loco duceret premium. Propterea cum illos etiam
 gratiam notabat. Quae sensu diligenter expendit premium certe
 erat dissolui et esse cum christo? permanere autem in carne etiam. Sed
 tamen pro christi desiderium premia differerebat cupiditate ita-
 nus. itaque magis necessarium esse dicebat. Ergo vero anathema

a cristo fieri. tamen erat. dolor magis aut sup tamen sup
q̄ oem dolorem. Ut vob̄ esse cū xp̄o: erat premiu singulat.
Paulus tamen p̄t xp̄m illud maluit. q̄ istud digne. Et p̄p̄t
dicat hic aliq̄: qm̄ hec oīa p̄t xp̄m suavia esse dicebat.
Hoc plane etiā ip̄e confiteor: qm̄ que nobis sunt causa m̄
ticie hec illi pariebant maxima voluptate. Et qd̄ ego p̄
cula erupnas q̄ cōmēoro. In merce cū maxio ille versabat.
p̄t qd̄ dicebat. Et̄ ifirmat: et ego non ifirmoz. Et̄ s̄atū
zatur: et ego non vroz. Et si i merce q̄ dicit q̄ mēse aliq̄ vo
luptatem: multi em̄ illorū q̄ filiorū mortibz vulneratū at
qd̄ consolacōis accipuit cū suis fletibz reliquitur. magis q̄ do
lent cum dolē phident: sic et paulus nocte ac die consolacionem
accipiebat ex lacrimis. Nulla siq̄dem tam cito afflu mala p̄p̄t
q̄ ille desolebat aliena. Tūc admodū cū illū opm̄aris afflictū
: cū p̄dicōne desleret. q̄ ut illi salui fieret: a celozū gl̄a nū
ebat excludi. Et hoc vnde manifestū est. Quia saluz nō sal
uai illos multo acerbis estimabat: q̄ semetipm̄ perire. Aut
si non acerbis. nūq̄ aliud optasset: qd̄ vtiq̄ q̄si toleabilius
degit. Cui cū certe spe maxia futuri p̄m̄ p̄ficeret: nō
p̄fictorie aliud optabat. s̄ clamabat dicē. Cui stricticia
est nō magna: et cōtinus dolor cordi meo. Nūc ergo et de singul
ut ita dixerim habitatoribz mūdi tam vehemēter dolent. et
cōe pro autis et gentibz videlicet et vrbibz et pro vnoq̄ p̄sonalibz
peculiarit lamētantem cui nā rerū aliq̄s potest cōpare. Cui
ferro. Cui adamāti. Et nā illā aliq̄s appelle. autem. Aurē
ne magis an adamātina. Nam et oī erat adamāte fortior
et auro gemisq̄ preciosior. Et alterā q̄dem materiā firmitate
: alterā vob̄ supabat precositate. Cui ergo rei hec ab aliquo
aiā comparetur. Cui q̄dem que sūt: oīo nulli. Et p̄ uel
auro adamāte fortitudo ut adamāti honor daret auri. Cui
forte aliquomō cōpacio ei9 pauli possit aīe cōuenire. Et qd̄ op
adamantem et aurū ad similitudinē adduco pauli. Cui nā si erit
so appendas oī: etiā tuo videbis apte paulū verigere pondus
examimus. Si em̄ de q̄ i melotis et speculibz i erigua orbis p̄t o
santur hoc dictū est. p̄t magis nos dicem9 paulū mūdo et
oī q̄ i mūdo sūt digniorem. Si igit etiā mūdo eo digno non

est si forte uel celū? Et istud quoz iucit in seipō. Et ei iste nō solū
 scilicet eā q̄ habent in celis dei postposuit caritati: quomodo
 non magis dñs q̄ tanto est benignior paulo. q̄tū maliciā boni
 tas antecellit. immanis eū celis iudicat digniorem. Non enī
 nos tantū diligit deus q̄tū a nobis ip̄e diligit: s̄ tanto effusiq̄
 q̄tū ne s̄mo adem suffiat explicatō. Considerat ergo q̄tis illum
 honoribz eā ante temp̄ resurrectionis extulit. In patrisu rapit
 in celū terciū subleuauit: ineffabilis archam fecit esse p̄
 cipem: taliaq̄ misteriorū cōson. q̄ nulli hom̄ fas fuerit cō
 fiteri. **De** imēto. Siq̄dem paula in terra gēiens. sic se age
 bat in cūctis q̄si angelozū societate fructur. Nam passibili
 ad huc corpori colligatū. illozū perfectioe gaudebat: tatisq̄
 fragilitatibz subiectū in nullo inferior sup̄nis uirtutibz appa
 rere certabat. Nam et tamq̄ penatū totum docendo puola
 uit orbem: et uelut icorporeus labores paula q̄ cōtempfit:
 et q̄si iam celū possidens. cūctā prozsa terrena desperit. et
 tūp̄ cū ip̄is iam icorporeis uirtutibz degeret. ita uigil mēis
 mēione uigilauit. Et angelus quippe sepe diuisariū genarū
 cura cōmissa est. s̄ nullū illorū. ita creditū sibi ip̄m gubna
 uit. ut paula uniusū gubnauit orbem. **De** q̄ uō dicit. q̄ h̄
 non p̄ficiant a paulo: hoc etiā nos fatemur. Et si non
 erat ip̄e q̄ cūctā cōplebat. neq̄ tamē ab eozū operū laudibz
 sepabatur: q̄ utiq̄ dignū se tamē gr̄e p̄parauit. p̄ quā tam
 magnifica et glorioza p̄ficeret. **Micha**eli gens cōmissa ē iudeo
 rum: paulo uō terre ac maia atq̄ uniusū orbis habitatio: ip̄m
 q̄ desertū. Et hoc non ad iuriam q̄ absit dicem⁹ angelozū:
 s̄ ostendim⁹ esse possibile illozū hōies copulari. utq̄ illozū mēta
 consistat. Cuius at rei gr̄a nō angelis potius hec predicacionis
 cura cōmissa est. Ut nullū saluz excusacionis colore desce
 ant inuenire aut negligens: ac ne tu ad diuisatē nature
 confuges dormiendo. Deinde ut tanto etiā maior opm̄ amia
 no nasceretur: q̄tū natura inferiore procedent. Quomō enim
 non amirabile hoc atq̄ inuisū uidetur: cū ex trena lingua
 s̄mo p̄silens. mortem fugat. p̄cā dissoluit. tenebras caritatis
 illuminat: et mutacionē misera. terrā conuētit i celū: **De** hoc
 ergo stupeo uirtutem dei: **De** hoc amire: p̄ptū am̄ pauli:

qm se talem studuit exhibere. qm tante se grē capace parauit
 Vos aut rogo ut non miremi solū: verū etiā imitemini
 clarū hoc virtutis exemplū. Sic nāq̄ potentia coronari
 eis esse p̄cipuo. Sed si aliq̄s nos dixisse mirat̄: q̄ q̄dā hū
 buerit pauidi meita. eadem sit habitura et premia. ipm
 audi et ista dicentem. Certamē m̄q̄ bonū ctavi. cur su celi
 manū. fidem seruauit. de cetero reposita est mī cōna iusticie.
 quā reddet in dñs in illa die iustis iudex. Non solū in. et
 oibz q̄ diligūt aduentū eius. Vides certē ut cūctos in eadem glē
 cōmunionē uocet. Quia igit oibz eadem corona p̄posita est
 : studeamus oē digni illis bonis q̄ p̄missa sūt iuueni. s̄
 solū magnitudinē atq̄ eminentiā in illa debemus considerā
 virtutū. et promptū illud cū eis atq̄ robustū. p̄ q̄ ad tā
 meruerit gratiā puenire: si et natiue facultatem p̄ quā nob
 in cūctis ille p̄cipat. Et sic etiā q̄ valde sūt ardua. facilia
 nobis videbūtur ac leuiar: breuiq̄ hoc tpe laborantes. incomp
 tibilem illam gestabimus atq̄ inmortalem coronā. grā et
 miā dñi nrī ihū xpī: cui est glā et iperū ī scā scōrū m
 Explicit omelia scda. Incipit omelia t̄tia.

Batus paulus q̄tanti vni hūmāne alacritatis cō
 ut ad celū quoz ipm valeat subleuare subuolū
 p̄mittens angelos archāgelosq̄ virtutes. aliq̄
 quide suo exemplo nos fieri imitatioēs iubet dicendo: im
 tatores mei estote. sicut et ego xpī. Aliq̄ q̄dem de se retinē
 ad ipm nos imitationē dei extendit dicens. Estote imitatioēs
 dei. sicut filij carissimi. Nam vō demonstrās. q̄ nichil ita hū
 imitationē pariat. q̄ si ita uiuat aliq̄. ut bonū eius ī cō p̄
 ficiat. atq̄ vniūsis vtiliora prouideat adiūxit ambulare in
 mitate. Ideo cū dicit imitatioēs dei estote. cōtinuo de caritate
 differuit: q̄ hec p̄cipue vtr̄ hoies deo p̄rimos facit. Cū
 tecūq̄ ei sit alie inferiorē tenētes locū. cūta erga homī studia
 versant̄: ut ē contra cōcupiscenciā pugnat: et q̄ ad vī
 gulam gerit bellū: ut in auaricie intētū acies ordinat
 ut cū iracūdie furoe conflictū. Dilige vō. deū nobis. q̄ cō
 p̄tea et dñs īperabat. Date p̄ p̄sequētibz et calūmniātibz
 vobis: ut sit filij p̄is vī q̄ in celis est. Hoc igit paulus

non lignū continent
 l'arborē maritima
 canonē bti pauli ap̄li
 an.

alia q̄m

71

auctori esse intelliges caput bonorum: oī in se studio aiunt
 exprime. Nemo em̄ ita dilexit inimicos: nemo ergo invidia
 toros suos ita tam bñficiis fuit: nulla pro afflictionibz suis
 tanta pressus est. Non em̄ illa q̄ patiebat: s̄ natūe copulam
 cogitabat: q̄ntoq; amplius efferebant: tato magis eorū mi-
 sererebat in saniam. Ut em̄ aliq; indulgentissim; p̄ affiat
 erga silū frenesi cōprehensū. cui; q̄tomagis cōuictis utibz
 q̄ pulsat: tanto eū potius misereat ac deslet. Ita paulū q̄
 ip̄a magnitudine passionū eorū a q̄bz affligebat: estimat
 furorem: maiora illis adhibebat fometa pietatis. Audi iḡ
 q̄ cōpacient' q̄q; māsuete nobis p̄ illis loquitur. q̄ eū q̄nq; es-
 berberauerat: q̄ cathenis onerauerat: q̄ vidit cōstrinxerat:
 q̄ ip̄m eū siciebat aurore: q̄q; illū cordie discip̄e cupiebant.
 Testimonū m̄q; illis phibeo. qm̄ emulacione dei habent: s̄
 non s̄m̄ sciēciam. Rursus eos q̄ se sup̄ illos supbia efferebat
 refrenas. noli aut̄ alitū sapē: s̄ time. Si em̄ deo nālibz ramis
 non pepat. ne forte ne tibi p̄ant. Quia em̄ cognouerat dūcā
 iam in illos processisse sententiā: qd̄ vñū et solū in sua cōt̄pā
 te prestabat. Sepe lacrimabat: vehement' pro illis dolebat
 volentes eis insultāe phibeat atq; m̄q;tu poteat. laborabat
 umbrā eis excusacionis obtende. Et q̄ p̄t cōhumacia eorū atq;
 duriciam. psuade illis fidē finē non poteat: ad orōnes cōūte
 batur assiduas. *Arce* m̄q; voluntas q̄dem cordis mei et obsecrā
 o ad deum sit pro illis in salutem. Spe quoz illos melioze solli-
 citat dicens. Sine p̄nā em̄ sut dona et vocacio dei: ut no p̄ti-
 naciū usq; ad finē despectacione moriant. Que vñq; dā sut a
 mantis. et valde eorū vtilitatibz p̄uidentis: ut cū dicit. veiet
 et sron q̄ eripiat et auitat impietatem ab iacob. *Ardebat* nāq;
 vehement' ac penitus dissebatur: cū eos pereūtes videt. *Ardebat* qd̄ et
 multa solacia adhibebat huic dolori: aliqñ q̄dem dicens. veiet
 et sron q̄ eripiat et auitat impietatem ab iacob. Aliqñ v̄o et ista
 non crediderūt in illozū misericordiā. ut et ip̄i misericordiā cōse-
 quāt: sicut esset hoc iheremias. vñm quādam iheremias. atq; cōten-
 dens excusacionē aliquā pro deliquentibz iuvenire: nūc q̄dem di-
 cens. si p̄cā nr̄a resisterit nobis. et rursū non ē hoīe via eia n̄
 hō ibit et dignit it' suū: et rursū alibi. memeto qm̄ puluis sum⁹

1 m. amica

Mos etenim animo est celeberrimus. ut hinc qui pro delinquentibus
deprecantur. et si nichil idoneum afferat ad regnandi saltem
vmbraam quidam pro eis excusationis opponant: non certa co-
borum proprietate iuncta. nec que trahi possint dogmata. sed que pro
peregrinibus tantummodo consoletur dolentem. Non ergo hinc
di excusationes scrupulosius pondemus: sed intelligimus esse
illis dolentis anime et dicit aliqd pro peccatoribus requirentis
que hinc modum. hec que superius dicta sunt sententiam. Primum
autem quod erga solos iudeos talis extiterit: ad alios vero ut de-
mestrosos ut ex neos non se multo eam prebucit mioris
Audi igitur quod ad amotheu sit locutus. Seruum magister domini non
oportet litigare. sed mansuetum esse ad omnes. doctorem pacem cum
modestiam corripientem eos que resistunt. neque det illis deus
penitentiam ad cognoscendum veritatem: et resipiscant a diabolo
hinc laqueo a quo capti tenentur ad ipsius voluntatem. **Deus autem**
probare que modeste eam cum illis loquitur que in peccato corruerunt
Audi quod corinthiis dixerit. Timeo magister ne cum venero nullum
me deus apud vos: et lugeam multos ex hiis que ante peccatum
tunt. et non egerint penitentiam super immundicia et fornicatione
one et invidiam qua gesserunt. Et ad galatas. Filii mei
que iterum peccatis. donec formetur christus in vobis. Et in causa que
quod fuerat fornicationem non minus corpus que pro peccato suo lamentabat
dolet: proque illo alios deprecatur dicens. Confirmate in illo
caritatem. Et et quoniam ab ecclesie illa corpore separabat: que multas
lacrimis gemitibus faciebat. Et multa magister tribulatione et
gustia cordis scripsi vobis per multas lacrimas. non ut corruerem
mihi: sed ut sciatis qua caritatem habeam. habundantiam in vobis
Et rursum. factus sum iudeis tanquam iudeus. hiis que sub lege erat quasi
sub lege essem factus sum infirmis infirmus. omnibus omnino factus sum. ut eos
facere saluos. **Didistis** ne quod omnia omnia terrena superant. **Quem** et
propter horum deo exhibere cupiebat: et omnes que ad ipsum spectant
exhibuit. Quasi enim unumquemque mundum ipse genuisset. sic par-
tebat: sic curabat. sic omnes in regnum dei festinabat indu-
cere: docendo pollicendo meditando. tunc orando pro ipsis. cum ipsis
eum supplicando et terred. demones et animas corruptores frangit
dos aliquos apostolos. aliquos presbiteros: nunc proinde nunc rebus. per discipulos

1

602

p̄ semetipm̄. erige labentes. stantes v̄os firmāe. hūm̄ iactos
 attolle. sanāe contos. torpentes oleo exhortationis māre. imi
 cis m̄sonāe terribilē. hostes minacit̄ mtueli. more optimi
 cuiusdam ducis et medici artis sue instrumēta gestans. prote
 tor ip̄e bellācū. ip̄e sedulo egrotorū m̄ster. et v̄n̄ om̄ officia
 orū p̄sonas exeratu ubiq̄ custodiens. Nec in spiritalibz solū
 tam egregiū cōsuabat ducem: s̄ in carnalibz quoz plura
 sollicitudinis ac p̄vidēcie sue documēta prestabat. Audita
 q̄ admodū eā pro vno muliere ad vniūsu scribat. plm̄
 dicens. Cōmēdo aut vobis phebe sororem meā q̄ est i m̄sa
 rio ecclie q̄ est cōaris. ut eā suscipiatis i dño digne sc̄p̄ et
 assistatis ei i quocūq̄ negotio v̄i indiguit. Et iterū Rosa
 nis aut domū stephane: ut et vos subdit eiusmō sitis. Et
 rursū Cognoscite q̄ huiusmōi sūt. Est enī hoc p̄t̄ q̄ p̄u ar
 familiae in dilacione sc̄dū. Sic nāq̄ et dicitur muliere illā
 susceptam suā. nō spiritualibz solū. verū eā carnalibz b̄n̄si
 m̄s remunerat. P̄t̄ qd̄ multa sollicitudis cuiusq̄ dicebat.
 Si est tibi p̄mo ad regem uel ad p̄ncipem. Et qd̄ mirū si cōmē
 datione p̄ litas prestat paula: q̄ et ad se aliquos cūctans.
 nec de viatico eorū curā gerē dēdignata est. idq̄ ip̄m̄ i eplā
 sua scribē. Eūdem tyo scribens ait. Tena legistitū et apol
 lo sollicitate premitte: ut nichil eis desit. Cui cōmēdas aliquos
 tā studiose scripsit atq̄ sollicitate: multo magis sibi v̄disset
 p̄ditantes cūcta feciss̄. Ad philemonē q̄ p̄t̄ onesimū scribēs:
 vide q̄ oēs ip̄edat sc̄dū. q̄ m̄tere ac sollicitate defecet. Cui aut
 pro vno fūulo maricq̄ fugitiuo. et q̄ ex rebz dñi multa sub
 traxerat integrā oīq̄ affrū plenā eplāz s̄n̄ cūctationē cōposuit:
 quā cū alios fuit attende. Vni ei hoc ille pudōe dignū putat
 nāq̄ saluz p̄ aūq̄libz salute negligē. P̄t̄ hoc agebat oīa et cō
 monebat. nec oīa q̄tq̄ oīo q̄tq̄ pro h̄is q̄ saluandū erāt cur
 tabat impendē: non verba. non pecūias. non deniq̄ corp̄
 ip̄m̄. Cui enī milies semetipm̄ tradidat in mortem: mul
 to magis si habuisset. nec pecūias peperiss̄. Et qd̄ dico si
 habuisset. cū probare possim. nec peperisse eū pecūias ea
 am nichil habentem. S̄z ne abiquū putet esse qd̄ dicim̄
 ? audi rursū ip̄m̄ loq̄ntem. Cū libent̄ iqt̄ ip̄eda. et sup̄ ip̄e

dar ipse pro animabus vestris. Et philippis scribens
ait. Necessitatibus meis et his que mecum erant. ministrum
uerat manus iste. Cum uero celsa in omnem consistit ar-
te uirtutum. omni tamen flamma precipue caritatis ardeat
cabat. Ut ei missus in igne ferrum cum totum propter ignis
efficitur: sic paulus caritate succensus. totus effectus est in
Cum quasi totius mundi esset princeps. Ita in amorem hominum ipse eorum
imitabat pariter. Primo cunctos non modo caritatis. uerum etiam
spirituales pres. sollicitudine ac pietate superabat. et
pecunias ac uerba et corpus et animam pro hijs quos dili-
gebat impendens. propter hoc itaque caritatem etiam plenitudo
domine legis uocabat et uinculum perfectionis. et omni bono
sui inuicem: et inuicem finem uirtutum. proptereaque dicebat. Hic
autem preceptum est caritas: de corde puro et conscientia bo-
na. Et rursus. Non adulterebis: non occides: et si quod
est aliud mandatum: in hoc uerbo instauratur. Diliges pro-
ximum tuum sicut te ipsum. Quia igitur et inuicem et finem
et bona diuina uincula est dilectio: ut in ipso paulus scribit
amorem imitari. Etenim hic illius ope talis effectus est. pro-
pter enim in sponas mortuos quos sepius suscitauit: et in
leprosos que eadem uirtute inuicem. Nichil a te habere
nouis requirit deus. Posside caritate paulus: et perfectus ab
piscis coronatus. Cuius uero ista sententia est. propter multas
uirtutes caritatis: que eam et mirabilibus et signis. et alijs
bonis mille proposuit. Cuius enim ipse eam habuit ac ueritate
et accipere: idcirco etiam acutus atque examinatus uim
eius intelligit. propter ipse enim ille ad tantam celsam perfectionem ac-
curre ascendit: nichilque eum ita dignum deo. ut uirtus per
tate caritatis. Et idcirco dicebat. Inimicum dona meliora.
et adhuc excellentiore uiam uobis demonstror caritate propter
optimam uiam planissimam pronuncians. In hac igitur eadem
nos iugiter ambulemus: et ut et paulus. primo dominum paulus
uide meream. et incorruptibiles consequamur coronas.
gratia et misericordia domini nostri ihesu christi: cui est gloria et imperium in
secula seculorum amen. **Explicit omelia terna. Incepit omelia**
quarta.

Batus paulus. q̄ nos hodie congregauit. q̄q̄
 terrarum etiā illūauit orbem. uocatiois sue
 tempe aliq̄ cecato est: sed illius cecitas. illūa
 tio totius orbis effecta est. Q̄m̄ ei uidebat male
 bene excecavit eū deus: ut uoluit iam uideret in reliqui
 Simul em̄ et documentū ei sue uirtutis prebuit. et impas
 sione eius figurauit futura. et modū predicatiois eius e
 docuit: q̄ salicet oportet eū priora studia penitus excluderet
 et q̄si conuente oculis semetip̄m undiq̄ coerere. p̄t̄ q̄d ip̄e
 idem istud significans clamat. Si quis uidetur int̄ uos
 sapiens esse: stultus fiat ut sit sapiens. Neq̄q̄ ergo potu
 isset rursū bene uidere. nisi prius excecato fuisset bene: et
 istam sapiēciam qua p̄turbabatur excludens. fidei se p̄
 dicta comitteret. Sed nulla hoc audiens. uocatione istam
 necessitatem putet. Si q̄dem potuisset redire unde disces
 rat. multi enī et in nouo et in uet̄i testam̄to. cū maiora se
 pe mirabilia uidissent. retro ut legit̄ sūt reuersi: ut na
 bugodonosor. ut iudas. ut elimas magus. ut simon iurana
 mas et saphira: ut ois populus iudeorū. Sed non ita pau
 lus. Illūare enī mentis affectu ad sincerissimū illud lumē
 cursu tetendit: utq̄ ad celū p̄nicat̄ puolauit. Q̄ si intro
 ges. cui rei grā sit cecato: accipe ip̄m loq̄ntem. Audis q̄
 m̄t̄ conuisione meā aliq̄m in iudaismo. q̄m̄ sup̄ modū
 p̄sequar. celiū dei. et expugnabā illam: et p̄ficebā in iuda
 ismo sup̄ multos coetaneos meos in genē meo: habūdāus
 emulatores existens. patharū mearū tradicionū. Quia
 enī ueherēs q̄dem eāt ac ferus. frenis quoq̄ uehementioribz
 indigebat: ne sc̄l̄ in ip̄o impetu eiūq̄ fereretur alacritatis
 abrepto. prolata ad se dei uerba contemp̄t. p̄p̄ca igitur
 furorē eiū idomū prius cōprimat. et cōtatōs p̄cipi
 tes illius iracūdie fluctū. cecitatis b̄nficio redigit in q̄tē
 . et cū demū celesti eū donat affatu: ostendens ip̄e iacet
 sibles sapiēciā et superminētē oibz diuē sc̄e sūmita
 tem. ut discet cui tandem adūsio repugnēt. que certe n̄
 modo p̄nientē ferre non possēt. s̄ nec b̄nficia cōferētē
 Non eī ille obscuritate tenebrarū: s̄ lumis nimietate

cecatuſ eſt. Et cur iſc hoc añ nō factū eſt? **N**e quare
iſtud. neq; uelis eſſe curioſior: ſi concede i cōphēſibili p
uidēcie dei ſalutes homī. notis ſibi tēporū oportunitatib;
ordinaē. Sic eī etiā ipē fatebatur dicens. Cū aut placuit
ei q̄ me ſegregauit de vtro mris mee et uocauit p̄ gratiam
ſua ut reuelaret filiū ſuū i me. Nichil igit cū ſcruentis
ampliū. qm̄ hoc dicit et paula. Iſtud eī aut utiq; ſci opor
tuit: cū iam ſcandala vtriq; creuiſſent. ubi ipō vtriq; diſta
mus. qm̄ nulla neq; ante paulū. neq; ipē paula ex ſe tū
tūmo eū inuēit. ſi ipē ſe xpō oſtendit. Et itē dicebat. **N**e
uos me elegeris. ſi ego elegeri uos. Ceterū cur ante nō cre
didit: cū uidet reſurgē mortuos. ambulāc̄ claudos. pali
ticos roborari. demōs effugari. Nullū eī ille fructū ex ip
oib; conſecutus eſt. cū tamē nō ignorauit iſta q̄ tam eū an
aploſ curioſo: q̄ certe cū lapidabatur ſtephanus aſtabat. et
faciē ei videbat angelico fulgōe radiantem. Cur ergo ni
hil inde lucratus eſt? Quia necdū vtriq; fuerat uocatus
a xpō. Tu uēo hec audies. noli uocationē iſtā. neceſſita
te putāc. Non enī deus hoīes cogit uocando: ſi poſt uo
cationē ſi p̄mittit eos. parū eſſe dnoſ uolūtariū. **N**e
et uideis ſe ipm̄ qm̄ oportuit reuelauit. ſi illi pp̄t gloriā
q̄ ab homībz req̄rebat. vltro ſe offerente recipere nolu
erūt. Verū hoc loco iſdelioz aliq; opponat. et dicat. Cur
non etiā me uocauit e celo. Unde aut māfeſtū eſt o
homo: q̄ paulū uocauit e celo. **E**t credis iſtud. Ergo ſi
credis: hoc ipm̄ ad ſignū tibi ſatis eſt. **E**t uēo nō credis
q̄ e celo paulū uocauerit: quomō dicitur cur nō etiā me
uocauit. **C**redis q̄ illū uocauit: hoc ipm̄ tibi ut dixi habet
dat ad ſignū. **C**rede ergo. **N**e te quoz e celo uocauit deor
ſi habeas animā ad obediēdū patrī. **E**t ſi iobediēcē ſis et
corrupte deprauateq; ſentēcie. nec de celo q̄dem ad te di
miſſa vox tibi ſufficiat i ſalutem. **Q**uocies aut et uide
uocem audiere de celo. et in nouo et in ueteri teſtame
to. nec tñ facti ſūt iſtō meliozes. **N**eā in ueteri uide
q̄dem mille poſt miracula: pro xpō uirtutē q̄ fecerant
adorauerūt. At uēo iherichoſina metrix. q̄ nichil ei

tinuit? Et q̄ dico potentes atq̄ sapientes? Quis nō fuit
rūt reges inditi? Quis ita sibi terrarū orbem tam bre-
ui tēpōe subiugavit? Non ei varias n̄ atq̄ diuisas ex-
ponas hēses. Oēs siquē eundem predicant xpm̄ et
si non oēs sane predicant atq̄ legitime. Illū ei oēs pro-
dicant. q̄ in palestina et natali est et passus? q̄ poncio
pilato aduudicante crucifixus est. Nec igit̄ cuncta que
pposui. nōne etiā maius virtutis ei videtur habē decan-
tum q̄ illa vox allata de celo? Cur ei aliqui nō illo ita
regū ut hic solus obtinuit? Certē cū i nūa ex adūso p̄ced-
menta pugnaret? nā et reges contra euāgelii p̄lati s̄
et tyrāni bella gesserūt: et nūa usq̄ adeo attritū non
sūt. ut inde magis fierēt clariora. Vnde hic igit̄ t̄m-
tāq̄ admiranda virtus? Solus ergo iste magus. cui potē-
tia? Audistis nēpe q̄ et apud p̄sas magi et apud indē-
ertiterūt? sicut etiā modo? si ne nomē q̄dē eorū usq̄ so-
nat. Et ille q̄dem ex tyrānorū urbe deceptor ac maleficus
aliquo loco apparuit? et ad breue aliquo tēpōe i exigua et
p̄te refulsit: si celesiter extitit atq̄ delecto est. q̄ nō eadē
oīno nō p̄lm̄ nō aliq̄ horū reliq̄t. Et q̄d magos arma-
lesicos extitit? Vnde q̄s oīa decū rēpla robusta sūt et
doronēis et darius? et oēs iste p̄phantis officine silē-
acpenitū obstruēte sūt? Vnde igit̄ non solū crucifixi
sed etiā pro ip̄o occisorū fauillas demōēs contremisunt.
Cuius rei grā saltē nomē audientes crucis. i fugā p̄siliūt
cū t̄te si se alit̄ res habēt magis eos oportet r̄-
de q̄ fugē. An forte crux xpi clarū q̄dā videtur acru-
le? Vnimo contrariū turpis et exprobrabilis mors. Est
enī et vtiq̄ et penalis mors et oīno tēterrima? et apud
iudeos maledicta et apud gētes abhomināda. Vnde igit̄
demōēs illā reformidant? nisi de virtute crucifixi.
Si enī illū p̄ se ip̄am timerēt q̄ q̄ et hoc ip̄m de his est
indignū? t̄mē et ante illū et post illū p̄teriq̄ crucifixi
sūt. et cū ip̄o etiā duo. Ed igit̄ si inuocet aliq̄s nomen
latronis ut alit̄is cuiusq̄ crucifixi? demon forte time-
bit ac fugiet? Sed q̄? quīmo et videbit. S̄m v̄o illi

addens nazarenū. velut ab igne repente diffugiet. **Edign.**
 tur diu unde pualuit? **Quia** inquit seductor fuit. **At** nō
 fcepta eius hoc loquūt? **Deniq;** et mlti seductores fuerunt
 et nō nulli optinuit. **Et** q̄a magus fuit. verū longe aliud ei
 dogmata ostēdūt. **Et** et magoz mlti sepe fuit copia? nec
 tamē ullū h̄ mōi potentie nō auditi ē. **Et** quia sapiēs
 fuit. **Et** mlti fuerūt sepe sapiētes. **Os** utiq; silit optinuit
 se dicit? **Nllū** enī aliqñ saltem ex parte aliqua hūc potē
 ne appūq̄uit. **Un** h̄q̄do patet. qm̄ x̄ps nō magus fuerit.
 nō seductor s̄ q̄ etoñtio hoz extitit emendator. et vere di.
 uina virtus nec ulli oīno supabilis. **Idcirco** et ipse cūta
 uia atq; perdomuit. **Et** paulus cū ista arte viliissima.
 tantā potuit spūare v̄tutē. quātam ipse verū testatur ef.
 fecit. **Homo** etenū ignobilis. abiectus et acrisoranus
 qui artem exercebat i pellib̄. in tantū virtutē pgressus
 ē ut vix triginta annoz spacio. et romanos et p̄sas et
 p̄chos et medos et iudōs et scitas et ethiopes. et sanco:
 matas atq; sacracenos et omne prozsus hoīm genus
 sub iugo mitteret veritatis. **Responde** igit̄ m̄ iste opi:
 fer quis ac publicus. stans in loco artis sue. aut scil:
 pellā manu tenēs. ita ut ipse philosophatus ē. et alios co:
 aut philosophari. gentes h̄s et urbes atq; regiones. nec
 tum i se sermonis ostendens. **Audi** ei ipm̄ loquēte. **Et** si im:
 peritus sermone. **Pec** pecunias possidens. **Nam** hoc q̄
 ipse testat. **Ustq;** vidhant inquit hozū. et esurimus et sit:
 mus et nudisumus. et colaphis redimur. **Et** q̄o dico
 pecunias? **tum** ille q̄d sepe necessariū nō haberet ci:
 tū. nec quo circumdaretur indumentū? **Quia** vero
 nec p̄fessione clarus fuerit? ipsius discipulus ondit di:
 reis. **qm̄** manebat apud an̄lā et pasillā p̄t q̄d ei
 dem artis erant. **Erāt** ei cenofactorie artis. **Pō** igit̄
 a pauis nobilis. q̄ppe q̄ tam vilis fuisse artis onditur.
 non a patria. nō a gente. **Tamē** p̄gressus in medium.
 ac tantūm̄ apparens iuniorz cūta conturbauit. vni:
 uersa confudit. **Et** sicut stipulas aut ferū ignis imē.

sus oia demonum opera consupsit. atq; i qd voluit nra uerit. Regz uero hor solu ammiratione dignu e. qd tam tam potentia talis optinuit. s; qm discipuloz q; illu plurimu pauperes impera. at focus erant euadendi extranez i fame et egestate uiuentes ignobiles et ex ignobilib; peccati. Qd certe ena et ipse peccauit. no erubuit eoz gmemorare paupera. Inuone necessarii qde eoz uituu postulare. Psalmar inquit ihrlm muna traxe sanatis. Et rursus. Derudu una sabbata. m quisq; uim reponat qd ei bn placuerit ut no cum uenero tuc collate fuit. Quia uero plures discipuloz et iperitoz numero gstant. no exultat s; turbens ait. Videte uocatione uestram. qd no mlti sapientes scidu tame. no mlti potentes. non multi nobiles. S; et ualde obscuri at uiles fuerunt. Nam i summa ist mundi elegit deus. et que no sunt. ut ea que sunt destrueret. At nobilis et et exultus erat forte persuasor. Ne istud quidem. Nam hor quoz ipse confirmat dicens. Et ego ueni ad uos no in sublimitate sermonis aut sapientie annuans uobis testimoniu chrlsti. Non eni uideram scire me aliqd inter uos. nisi ihrlm chrlstu et huc tunc fixu. Et sermo meus et pdicatio mea non in psuabilib; humane sapientie abis. Sed causa nimirum ipa pdicationis erat ydonea. que ad se pertinet audientes. Accipe qd ena sup hat re ipse pntet. Qm inquit iudei signa petunt. et greci sapientia qstnt. nos aut pdicam; xpm crucifixu. uide is quidem scandalu. gentib; uic stultitiam. S; seruitute ac libertate pfructus est. At oino iniqua n periculis respiciunt. Et ego inquit i infirmitate et timore et tremore multo fui apud uos. Regz uero ipse solu. s; ena discipuli eius passionib; subiecebant. Memerote inquit dixeru prior. in abis illuminati magnu certamen sustinuisis passionu.

In altero qd ob probis et tribulationib9 spectaculū sū.
 i altero aut sory talit' quersanū facti, Nā et viciis.
 qpassi estis. et rapinā bonoz vroz cū gaudio suscepiste
 Et curfus ad tessalonitenses ait. Vos ei eadem pas-
 si estis a tribulib9 vris. sicut et ipi a iudeis qui
 et dnm nrm occiderunt et pphetas suos psecuti sūt.
 curfus ad corinthios scribens. sicut ist' habūdant
 passiones xpi in vob. et qadmodū sory estis passio-
 nū. ita curfus et consolacionis. Et ad galathas.
 Tanta inqt passi estis sū causa. si tū sū causū. Cum
 ipe et p dicator. tū iperitus. tū etiā paup' eēt et pe-
 sus ignobilis. et qd p dicator. nō mō amenda adē
 su ess' viciū. verū etiā offensionē plenissimū. et per-
 auditores ipi ropes. vbealli atq' oino nulli. et per-
 aula tam crebra. tam varia. nō doctorib9 solū.
 s' etiā discipulis imnerent. et curfus eēt q
 adorandus. Quid nā illud ē qd h9
 moi p dicator potuit optinere? Nōne lucidissime
 claret diuina h' ineffabili qdā vīute pferm? Qd
 certe etiā imūtoz vparacione p' lūdo vopariū.
 tū videris contra hoz i vniū vniūsa q'ere.
 vest et opes et nobilitatē. et patre claritudi-
 ne. et oratore actib' potentā. et p'as serui-
 tute. et plurimū i ipi supstitione cultū. con-
 tinuo tamē morem pphānitatis extintum.
 hos vero q' ex diuisa sunt supare. q' hoz sit cū. p' parte
 respode. Tale ē ut tū rex q' spū istructis armis.
 fretus exercitū. potentissimas i bellū ares
 ordinans. hostes superare nequet. nudus
 alijs et paup' et solus. at ne breui inculo qdē
 armatus. aut simpli saltē veste rectus. ter-
 tamen ie at. eaz pagat. q' nly ne tū mille q'
 de moluioib9 patrare potuerūt. Noli igitur
 in priua permānere sententiā. s' virtutem
 vchere curfus. Neq' enī si regē aliquem

videas. ciuitates sibi excelsas parantem circumagentē
fossas. muris machinas iponentē. innumerā q̄ habē-
tē militiū multitudinē. arma fulgētia. petruas q̄
nitas. vnāq; hostiū ciuitatē destruere nō valentē.
alterū vero nudo corpore dimittentē. solis q̄ mai-
bus utentē. non vnā aut duas aut paucas. s̄
sus innumeras totorū diffusas orbe. urbes p̄tinentem
celeriter ciuitasq; capientē. Humane hoc dicitur
virtutis. Sit pauldubio etiā i p̄sentia causa ē sermō
dū p̄terea ei gressit deus et latrones ei saluatores
auasigi. et an saluatoris aduētū seductores alios appa-
re. ut etiā et hypocrisis cetū. nimis isipientibus ostē-
deret excellētiā ueritatis. et discretos. q̄ h nō uis
et illis. s̄ grande sit inter tā dispares infinitūq; discre-
mē. Nichil ē a christi gloria potuit inumbrare. uel
oportunitas temporū uel cōmuniō passionū. Ne q̄ eum
punitet. q̄ demones truce et non crucifigi uirtutem
pauerent. obstruxit ora ista diuentū p̄ latronem.
Qd si ipm oportunitas uicta fecisse dicit ad repellen-
dū theodore atq; uide discipuli p̄sēnt. q̄ tā eipem
fere q̄b9 etiā xp̄s ipib9 exuissent. et ueritatem p̄ que-
dam etiā signa impugnare temptassent. repente de-
tructi sunt. Qd ē iam ante memorauim. deo intē-
dū falsa fieri deus signa gressit. ut habundantius
monstraret. p̄terea et pseudo p̄phetas ip̄e p̄phetas
et pseudo ap̄los cum ap̄lis apparere pmisit. ut dispa-
res. q̄ splendentē ei9 ubiq; uirtutē. neq̄ obstru-
re possit silitudo q̄dā et umbra uirtutū. Age ia ex ali-
is q̄ documentis pbemus ē hanc potentā singu-
larem. et p̄cipua utiq; mirabilem. Docēbim9 ei
xp̄i gloria. ipsa magis imitorū impugnatione ex-
uisse. Cū ē hūc ipm b̄m paulū come q̄dā p̄se-
rent. aliquanto hoc ipm dogma inquietus p̄-
dicabant. Cupientes enī necronem illū impugna-
torem pauli acutus in eius odiū ymouere. inueni

arte ledendi susceperunt et ipsi euangelice p̄dicatōis
 officiu. ut magis s̄z fidei sermone feruēte. et discipu-
 loz crescēte numero in imēsū ignesceret furor ur̄ani.
 et fera maiora adhuc colligeret irremēta feritatis.
 Et h̄ ipse ad philippes paulus scribens ait **S**cite
 aut vos inquit volo fr̄es. q̄m que circa me sunt.
 magis ad p̄fctm uenerunt euangely. ita ut plures
 fabus yfidentes uinculis meis habundācius aude-
 unt s̄i timore v̄bū de loqui. **Q**uidā q̄dem p̄ iu-
 dia. etiā et contentione. q̄dā aut et p̄ bonā volun-
 tate christū p̄dicant. **Q**uidā ex q̄tē adē xpm annu-
 nant. nō s̄intere existimantes p̄ssura se suscitare
 uinculis meis. **Q**uidā aut ex caritate. scientes q̄d
 in defensione euangely positus sum. **Q**id ē si simō.
 siue p̄ occasione. siue p̄ ueritatem christi annūtiatur.
 uidiſti certe q̄ admodū. et si ex q̄tē adē aliq̄d p̄ce-
 dicant. tamen etiā p̄ iuuitos ueritas xpi crescebat
 Supra hanc uero iuuitoz calliditate. alia quoz
 ex adūso multa uenebat. Nam et antique leges non
 modo opitulabantur. uerū etiā adūsabant. cont̄p-
 uacatis partem nō solū malicia obloquentium
 iuuitoz. uerum etiā ignorantia dimittabat. **R**egē
 agebant aliter id est christū. Non ē nouerant eū
 celeste regnū. terribile illud et absq̄ ullo terminō
 gloriosum: s̄ q̄si turādem mox inferentibus p̄
 calūpniā repugnabāt. et i cōde oēs et specialiter
 adūsus eos singuli dimittendo. **I**n cōde quidem.
 q̄si contra eos qui publice discipline et legū sata
 destituerēt: specialiter uero q̄si singuloz domos
 diuisionibz diuoriz q̄ dissoluerent. **N**ā et filiū
 tā impugnabat p̄t. et filius p̄rem negabat: et
 maritū uxoz oderat et uxore maritus. filie quoz
 tā maritibz dissidebant. **C**ognatū cognatos. ami-
 a oppugnabant amicos: eratq̄ p̄ oim domos
 uacuum istud ut mltiforme bellū p̄p̄quos separātis.

dispergens aucta. uindicta conturbans? cui utiq; mores patrii
soluerent festiuitas et cultura demonum pellerentur.
q̄ aly legulatores ul' i primis custodienda deorum
cumq; hys oib' eam tuumidis orca suspitio undiq; fa-
ciebat explodi eos. Neq; uero dicere q̄st̄ p̄t a genti-
b' q̄d' iheribant. A p̄te uero iudeoz om̄i q̄secebat
cu' t̄e ista seuius imineret: cumq; et ipsi ei destruc-
tione legis i pingeret. Sed ei cessat iquiu' loque-
ba uita lege et locu' san. Veritate undiq; illud
igne succeso a domib' ab urbibus ab agris a so-
litudine a terra a maria a gentib' a iudeis a pri-
apibus a plebib' a regib' a regu' m̄stris? tum
omnes se ad crudelitatem mutuo cohortarentur.
et oib' ferissimu' ius atrocis seuiusq; i surge-
rent? b̄us in paulo in tantos ignes i silens naq;
i medio calu' i sistens lupoz: ip̄s oim' ius q̄st̄
ret nō mō tamen obrutus nō ē: s̄ eam illos oib'
in parte transfuit ueritatis. Et h̄c et alia q̄st̄
non minus seua memorabo: ut illud q̄d' aduocati
pseudo aplos gerebat. q̄d' q̄ cu' sup' oia alia cogi-
bat. domesticoz dolus ciuina nuantū. Multi a
eam q̄ fidelu' nuō labebant. H̄c etia' p̄ta ista p-
ualuit. P̄n̄ q̄so q̄ quare uirtute? Quia ad-
ma iquit non nō sūt carnalia? s̄ potētia deo
ad destructionē munitionū q̄st̄ lia destruetes.
et oem altitudine extolletem se ad ius scientia
dei. propterea igit' i diuersum oia uertebat.
et mutabant' repente. sicut igne succeso paulatim
spine i sumulur et redit flāmisq; superantur.
ne mūdi reddūt nouales. Sic etiam paulus i son-
te lingua et oim' igne uehementius irruente uer-
bant oia? oiaq; fugrebaritur? et demonu' cultu
et celebratis atq; festiuitas. et mores patrii et po-
puloz suoz et hereticoz mine. et insidie do-
mesticoz. et pseudo aploz opationes maligne.

Magis autem sicut radijs solis orientibus et tenebre
 fugantur: et adulteri et furcs foueas conduntur.
 et lacrones recedunt. et hominade no antra suffu-
 gunt. et amouentur piratae. et sepulchrorum viola-
 tores fugantur. et adulteri ac fures et possessores
 domorum deprehendi a sole ac cedargui punitan-
 tes abeunt. seseque alitubi periculum occulunt. omniaque
 lucida efficiuntur. et clara desuper radijs illustran-
 tibus. terra pelagus ac montes. voces simul
 ac regiones: sic tunc per irradiatione fulgente. et ubique
 euangelium diffeminante paulo. fugabatur
 error. veritasque remanebat. fauilla vero summaque
 templorum. et ambala omnia et tympana. et ebrie-
 tates et comessationes et stupra et aduertia.
 et alia vitia feda. quae in sacris suis celebrare so-
 luerant defecerunt. atque deserta sunt. istar re-
 re ignis vapore pereuntis. et palearum iure que
 subito cremantur incendio. Clara vero inter
 hec veritatis flamma surgebat resplendens. et
 ipsum ad usque celum sublimitate ascendens. ab his
 potissimum subleuata quae eam nitebantur opprimere.
 quae illos magis incrementa suscipiens. quae illum
 retinere ire cupiebant. sed pericula ei. pres-
 sum eius aut impetum coherere potuerunt. non ti-
 vane quodam iueterate consuetudinis. non patrum
 amoris auctoritas. non legum potestas. non illa
 ipsa rustodiendi eius quod praedicabatur euangelii
 difficultas. non quicquam eorum quae impedimentum affer-
 re possit. proficiens telent veritatis cursu aut in-
 cedere aut retardare potuerunt. Atque ut ipsam
 istud vix habeat agnoscent gminare genitalibus.
 non dico pericula. fame. morte. si danum aliud
 periculum. et videbis eos repente mutatos ac no-
 talia inueniunt et non. De his occasibus om-
 nibus. et ubique vario impugnatibus genere bellorum.

illa tamē florētia sp̄ effūta sunt. Et qđ ego nūc etiam
ymemoro gentiles uiles istos et om̄o n̄tēpn̄i fa-
les. eos pō aub̄ qđ apud illos erāt aliqñ mirabiles
ī mediū profertamus philosophie s̄z honore rel̄ctos
tos. platonē. diagozā. clatomenū. mltosq; alios
huiusmodi. et tñ demū euangelice predican-
tib; virtutē probabis. Nam post sortitus uenit
aly qđē ī egn̄ta discesserūt. filia pacēdi metu. alcer
vero et patria et libertate priuatus ē: n̄ p̄ter unā
mulierē philosophic qđq; studys subiugauit. Pla-
to autē deputam in p̄gnis disciplina relinquit
ī morte solutus ē. Et certe nihil tunc eis īpeditio-
to erāt: nō periculū. nō egestas. nō īpericia sermo-
nis: s̄ erant et dicēdi potētes et opib; afflu-
tes: de nobilitate patrie gloriāntes. Deuineq;
obtinere potuerūt. Talis ē ei iudicio erroris.
Enā nullo sibi obsistere q̄sensit ac desit. Ta-
lis ē e diuiso uentus staty. Enā mltas īpugnā-
tib; suscitāt et crescit. Hec autē ita esse uer-
tas reū ip̄a plamat. nichilq; h̄ opus ēē asser-
tōe h̄oz. nū uoce quodāmodo totus undiq;
mundus emittat: uerbes s̄z et agra et terre et
maria et ultra loca atq; deserta. ip̄e etiam
mōnū sūmitates. Neq; ei solitudinem benefici
sui reliquit exsorte. s̄ ipsam maxime hos que
nob de celo ueniens detulit bonus repleuit.
p̄ pauli p̄pue linguā p̄ illā quā in ipsū contulit
gratiā. Quia ei dignā tali dono deuotionem ge-
rebat: copiosa in illo etiā grā choruscauit: pluri-
ma q; eoz qđ hucusq; memoriauim; ipsius sudore
ac s̄mone cōpleta sunt. Quā igit̄ ita gens non
nobilitauit deus: ut unū hoīem dignaretur
tantoz facere causā bonoz: studēamus et
nos siles ei iuēiri. Neq; uero īpossibile istud
putem; qm̄ ut sepe dixi. et nūc inuitate nō

respo. tale illi q̄le etiā nobis corpus fuit. talis animā
 tales abi: sed volūtas i illo mirabilis. et p̄dara
 deuotio. Et istud ē propt̄: unde ille talis effrās ē.
 Nemo igit̄ diffidat. nemo desperet. Si animā itē
 dās ac p̄p̄as: nichil ē qd̄ te ab eiusdē gratiāe pos-
 sit phibere munerib⁹. Nō ē ei personarū acce-
 ptor deus. Idem. illū temp̄ formauit. Et quēstio mo-
 dū ill⁹. ita ē etiā tuus deus. ac sicut illā merito
 laudauit. ita etiā tibi offert coronā. *Spōndeam⁹*
igit̄ nosmetipsos deo atq; mundanis: ut nos q̄
canē gratiā osequētes eadē p̄mia cōsequimur:
gratiā et misericordiā dñi. nā ihū xp̄i: cui ē grā
et imperiū in secula seculorū Amen. Exphint
omeliā q̄cta. Inapit omeliā quita.

Un si nūc illi sit q̄ q̄culo sp̄ ad mortē causa:
 n̄ solent: et corruptibile hui⁹ corporis atq;
 passibile impedimēto sibi & nō virtutem
 putat. Audiant paulū sū p̄tata: et ab hac
 obrectatiōe malignissima cōhesat. Quid
 a humano generi moris nocuit. Quid vō
 virtutem corruptio carnis ipediuit. Et
 sicut itaq; paulū: et videt qd̄ etiā nobis ad ma-
 iorē utilitatē p̄ficiet ista mortalitas. Hic ē nisi mort
 fuisset neq̄m dicere potuisset magis aut̄ neq̄m of-
 tendere nō ipsis operib⁹ ē locutus: qm̄ cotidie
 moroz p̄pter vnam gloriā q̄ habeo i xp̄o ihu. Vbiq;
 ē nobis intētiōe ai: ac prompte opus ē volū-
 tatis. Qd̄ si affuerit nichil erit qd̄ nos possit a
 virtute phibere. Sicut superior in sermo memo-
 rat⁹ ē. Nōne erat iste moris. Nōne ignobil.
 Nōne paup̄ et cotidiano opē victū requirens.
 Nōne corpus habuit tactis nature necessita-
 tibus subiugatū. Quid ergo eū vetuit illis q̄b⁹
 floruit splendēre virtutib⁹. P̄ferto nichil. Pul-
 lus ergo mereat paup̄: nullus angatur iglo-

cuis: nullus ex vilioribus ingemiscat. Et tamen modo illi
li qui molles animi sunt. et enarvati mente anxi exsolunt.
Hoc est sola est quod nos a virtute valeat accipere. Quod
tunc animi ac mollitudo sententiae: nec quod omnino pro
re idem vim huius propter quae hodie aggregati sumus.
quod praesentium rotunditate gaudet illustrant exemplo.
Dicit enim paulo nichil enim quod superius sunt in memo
rata notuerunt: ita extra religionem nostram positos.
nichil huius adusa iuuerunt. non generis claritudo. non
affluentia diuitiarum. non splendor eloquii. non gloria
magnitudo: non sublimitas potentatibus. Sed quod ego non
huc de hominibus loquor? Et quando in acta terram in
tinuo sermonem? faber super nas etiam memorare vi
tutes: principatus videlicet ac potestates mundi
quod rectores ac tenebrarum huius seculi. Quid enim
eos iuuat angelorum sortitos esse naturam? Non
venient oes iste vicatiles a paulo eius quod subibus
iudicande. Rescatis istis quod angelos iudicabimus
quod saecularia? Non ergo ob aliis aliis
causis. nisi ob vicia sola doleamus horum
nos studiosos et penitentem? nichil est quod nos
pauli siles fieri debet. Ille enim non solum gratia dei
sed sua etiam voluntate talis effectus est. Et idcirco gratiam
quod etiam de propria voluntate. Vtrumque enim plerumque in il
lo fuerunt atque praesentem: et enim non dominum a deo et enim
non voluntate praesentem. Vis dei dona agnoscere.
Vestimenta pauli demeritis terrori erat de
tunc ego nequaquam istud amurum sicut ne illud qui
deus: quod umbra petri corporum languorem effuga
bit. Hec sunt vero admiranda: non paulus
etiam ante gratiam magnam ab ipsis: rudimen
tis. ab ipsis fidei suae inuenit fetisse parantem
polluit. nec apostolatus honore donatus
ita? christi zelum totum exarsit: ut omnem con

se plm accenderet iudeoz. Qui tñ se in tantis
 periculis. et ciuitatem p̄ se obsessam uideret.
 p̄ mutū dimissus in sporta ē hanc depositus. Nec
 tunc q̄dē i seguitate ac timiditate relapsus est.
 sed maiorem alacritate mentis arrexit. pericul.
 p̄ se se sepe subducens in alioꝝ salutem. Nil
 uat studio cedens docendi. s̄ rotadie portans
 cruxem dñm seq̄bat. Et q̄dem tñ recens ad huc
 stephani ante oculos haberet exemplū. videt
 oēs contra se potissimū conatatos iudeos.
 redem spirantes. ipsaq; pene carnes eiꝝ de
 uorare cupientes. Vñ igit̄ paulus nec cum
 in pericula irrueret temeritatis arroḡ potēt.
 nec tñ pericula fugeret timiditatis. Quia uti
 q̄. et amabat p̄sentem uitam ob lucrū docē.
 et rursus eā valde despiciēbat ob philo
 sophiā ad quā illum mundi q̄tēptus euer
 erit p̄t̄. immorem quo ire urgebat ad xpm.
 et de ip̄o dicit sp̄ n̄. dicit n̄. docē tessabo ali
 q̄. nullus ita i diuisa reū intēdens atq; rō
 taria utiq; i ymodū suū transtulit utiq;
 suis ualitatib; conp̄huit. Nullus ei sic unip
 p̄sentis uite amans fuit. nec eoz q̄ sunt
 luas ista cupidiissimi. Et eregione. nemo
 sic aliq̄ desp̄xit. salū illoꝝ q̄ se i mortem
 sponte p̄cipitant. Sic ab oī se ille mūdū
 cupiditate p̄stabat. nullaq; tenebat p̄sen
 tū passione. sed ubiq; desiderū suū tñ
 da uoluntate miscebat. Et nūc q̄dem
 p̄ntem uitam magis n̄tariā ēē dicebat
 p̄sonetate xpi atq; colloquū. n̄ uero
 tū molestā sibi illā fatebatur et grauē ut eā
 ingemisceret. atq; i mortis desiderū cogēt.
 q̄ ei sola cupiebat q̄ illi scdm̄ deū lucra
 p̄uarent eā si uiderent esse contraria.

Erant etiam quodam uariis semper ac multiplex non unquam
simulacrum mutabilis? sed factis omnia que per orationem
salutis hominum necessitas proposuisti: in hoc quorum
sui inuentus imitator. Nam et deus etiam homo
apparuit cum id eum oportuit apparere? et in igne
quoniam ita tempus exegit, Et nunc quod se in hitu ac
muti militis. nunc in similitudine viatoris? non
ipsa ostendit similitudine hominis ueritate secundum
ipsum nec ipsa quod morte refugit, Sed iter utrumque
propheteo. nemo dispensationem istam nunciat
putet? sed in modo in more dei erga homines
belligit. Nam et alium quod eum super thronum
alium uero super cherubim apparuit sedens. Quia
in ista pro uariarum dispensationum oportunitate
faciebat. Propter quod loquitur Ego uisiones mul-
tiplicium et in manibus prophetarum uisitato sum.
Ita ergo et paulus. credite dispensationis modum
sepe uariando nequidem de domino sui uariatione culpam
est: cum modo iudeus fieret modo nihil se illi omnia
ratione miseret? et nunc quod eum custodiret legem.
nunc uero despiceret? et alium obseruaret preceptum
uicium alium necerneret? et nunc quod eum etiam possit
laret pecunias. nunc etiam oblatas refutaret.
Nam et sacrificium obtulit et purificationem ex
more celebrauit. sed crucis etiam mathematica
uit ista facientes. Et nunc quod eum circumdebat
ipse. nunc uero circumuersione penitus excluderebat.
Et erant facta quod ipsa diuisa inter se atque
mens uero utque sententia ex qua illa fiebat
valde sibi inuicem atque inuicem. Quia
enim illud requirebat? et solum eorum quod illa audi-
rent et uiderent salutem. Propterea modo exco-
lit lege? modo inclinatus ut debeat. Non solum
in uerbis suis. uerum etiam in uerbis erat uari-
at multiplex non mutando sententiam. nisi al-

fuis ex altero: si ipse quod erat se manendo horum
 dicta sunt usum per causam oportunitate un-
 crabat, Non igitur eum pro ista reprehensio: propter
 illam magis debes dignus laudibus et coronare,
 eundem et medicum nunc videntem videris. ne
 fouente. nunc feco utente. nunc medicamento?
 et alium eundem egrotum si cibo potumque cohibente.
 alium vero eum in ista lacrimantem: et modo eundem
 cooperiente undique et undique infouente nunc
 vero ipsi calefacto securius imperante plenum
 frigidis. nisi epotare fiala. non utique super hac
 eum varietate et frequenti mutatione culpabis.
 si nunc prope stupebis artem. quoniam ea que nobis quaerunt
 aident et noxia illa cum fiducia videris offe-
 rentem. Hoc est enim veri artificis ac periti di-
 gni approbationem medicum quaerit ista agente multo:
 magis pauli debemus vitam predicare tam multo
 se ac diversis modis egrotantibus et constantibus.
 non enim minus huius quam illius ipsi illi que corporum lan-
 guore verantur. arte opus habent ac vaci-
 tate curandi. Ad istos si seretur et velud ex di-
 cepto volueris accedere? ois ab eis spes sa-
 lutis aufugiet, Et ipse morbum si homines ad haec sa-
 nandi temperamenta descendunt: cum ead-
 em deus hoc ipso medicine utatur modo non
 oia nobis uniformiter ac dixerit loquitur.
 Quia ei sponte nos vult efficere bonos non ex
 necessitate utque violentia: opus habet etiam
 mutatione aere. non propter aliam impossibilita-
 tem suam: sed propter nostram fragilitatem, Ipsi enim li-
 cet inuere solam: immo velle immo iamque fra-
 spectare que voluit, Nos vero que semel donati
 non adepti sumus: non in altius deo subditos esse
 nos patimur, Quia si traderet iustos eriperet
 ipse ipse vult id est nobiscum patre, Ne igitur istud

fieret? frequenter opus fuit varietate medicandi, hoc
autē a nobis nō supfluo disputata sūt. h. pp̄t beati
pauli variū istud ac sapiens? ut qm̄ videret eum
pericula fugietē. nō illū amoveris mundū q̄ ai se pericula
gaudet opponere. Et cū hō fortitudinis. ita illud e sapie
Et cū videret eū magna descriptio aliq̄ sonantem?
sicut amoveris? ac si videret illū semetipm̄ de
trantem. Et cū illud humilitatis? ita istud
magnimitatis. Quando eī gloriante videret
rū amoveris? sicut lauda cū illū videret hu
milia de se et irreptabilia dicentem. Pā et hō an
mū ē interrogant variū? et illud dilectione et hu
manitate plenu. In dispensatione sigdem multo
salutis istū faciebat. pp̄t qd̄ ait. Duce eī mente
credimus deo. siue sobriū sumus vobis. De q̄
alius q̄st̄ tantis nō dico occasiones? sed pp̄t
necessitates habuit interrogantē. Rex? tamen
vllus alter ita se mūde ab oī iactatione sub
durit. Hoc itaq; nō nitentioze videret. hō
cū it̄ istat est omnes cū aplo facile dicit
m̄. Ac tanta cōte i illo erat scientia? qm̄
i nullo q̄ an fuerit. Rex? t̄ ille se ex
insolent? q̄ se in hoc ipō humilit ut dicit
dicens. Ex parte ignoscamus et ex parte
tamus. Et nō me debitoris pp̄t en dicit. Et
si q̄b existimant se scire aliqd̄? nōdum igno
vit quēndmodū eū oportet scire. Ieiun
um rursū istat. Idē fecit pharisens ille
manifestū q̄ ait. Ieiunio bis i sabbato sed
paulus nō mō ieiunans? verū etiā fame pp̄t
ipm̄ patiens? se etiā abortivū vōbut. Et
qd̄ de s̄n̄ dico atq; ieiunio? qm̄ etiā tanta
cū deo habens tūq; crebra colloquū. q̄
ta nē pp̄hetari nē aploz nullus habuit
per ea ipā humilior reddebat? Nō ē mū

ista dicas q̄ legimus. Nam plura celant, n̄ oīa
 dixit. ne gloria se maiore turbidaret. n̄ oīo
 facta tacuit: ne pseudo aploꝝ gra se ora
 reseraret. Nichil ei otiose ille faciebat.
 oīa tū tū iusta p̄bilibiq; ratione. Cum
 tanta utiq; ratione tantas res in se diu
 fas duabusq; pagebat. ut eis in vbiq; lau
 ribz ornaretur. Ad q̄ n̄ q̄ ad huc dicit.
 inuere magnū loq̄. Hic ut tā id oportue
 apte faciebat. ut magis meret loq̄ do
 de se in t̄tendo laudari. Qui n̄ fecit istud.
 n̄ p̄bilioꝝ ill' est. q̄ seip̄os didicerūt lau
 dabe. Nisi em̄ gloriata fuiss̄. creditos sibi
 p̄didiss̄ omnes. reusq; imitōꝝ dū se hūli
 ut eos extuliss̄. Sic se nouerat vbiq; tēpe
 rare. et cum r̄o vsilio atq; sententiā ea q̄
 vident rep̄banda p̄ficere. tam utiq; vult
 et r̄mode. ut nō min⁹ de ill' placēt q̄ cum
 imperata p̄pleret. Ampli⁹ ei tūc paulus
 placuit gloriando. q̄ alit̄ laudes p̄rias ortu
 laudat. n̄ tantū q̄ p̄fuit. tū sua merita re
 laudat. q̄ tu iste tū p̄deret. S; hoc q̄ ē m̄lto
 mirabili⁹. q̄ de se nō mō locutus. ueyera
 p̄tu oportuit ē locutus. Non ei q̄ maxima
 licentiā de oportunitate nacty imoderat⁹
 laudibz suis vsus ē. sed q̄sidentissime q̄s q̄
 ei p̄gredi deceret agnouit. Rex in istud
 sufficere sibi credidit. s; ne alios hoc s̄mone
 videret. idq; efficeret. ut semetip̄os imit
 p̄derent. libent̄ se etiā vsipientē vōuit.
 q̄p̄ certa iuitate tū de p̄ria aliq̄ laude
 p̄ficere. Quia ei vsiquens erat. ut id
 ip̄m respicientes alij temere atq; manu
 et vterent̄ exemplo. q̄d plerūq; p̄tingit
 et medicis, Depe ei medicamentū q̄d oport

oportune

tune et quomodo aliter appositum? ipso tempore aliter amovendum
ut medicamentum obscurat atque corrumpit. Ne
igitur huic quod accidere istud. vide ipsam pronuntiationem
ratione usus sit. Qui cum gloriantur est. non
semel non fecit: sed sepius differendo atque curando
dicebat. Vana sustineretis modum quod est
patientie mee. Et rursus. Ad locum non locum. sed
deum? sed insipientia. Cuius tanta dixit non in
se promississe patiente est. sed rursus ingressus et laudans
des semetipsum occultat et dicit. Haec homines
Et iterum per hunc modum glorior. Postquam hunc
suis se inquit insipiens. Et ergo in stultis
quod ista iuventur in seculo ut vobis patientibus quod videtur
sancti illi. etiam cum tanta et unitas imineret
curatorem in atque metuere grande aliud de
seipso loquitur? et sicut eum usque ad papam hoc
da veniendum velentemque se in sepius de
rethentem et quod cum tanta hoc est dispendio
ratione facturus? Ad istum sic sit insipiens quod non
etiam minore abundantia minoris laudat
suis fugit? et tunc forte solum de illis aliis
attingit: ipsi id opportunissimum tempus quod
cit? Dicit aliud quod abiit quod ordinatum. Et tunc
istud est omnino mirabile? ipse patientibus non eum
testimonio scientie. sed etiam nos docebat
iuxta ipsam regulam in tali reze discernere debemus
credere? non sibi ipsi tantummodo de unitate
temporis satisfactione pavans. reze etiam
alios erudiens. quia in mutatione eorum
tempore flagitante istud effugeret. Nam
per ista que dixit. quodammodo illud est
grande malum est dulcissimi de seipso gratia
de aliis dicere atque mirabile? extreme
dementia est? nulla imminente unitate
verum et naturae violenta peris laudibus

delle decorari. **N**ō ē hō sōm deū loq̄. **I**ndigni
 ē, potius istud ī sanie, hoc ē omnē nob
 mōdem enatuat. et idē laborib⁹ sudor
 busq̄ iſita, hō ē oīa hōib⁹ plura dīſſe
 videt nō tūctos. dū loq̄ de se mīnūtē.
 etiam excusatione munit. **H**ōs autē
 p̄fecto magis ē q̄ mīnūtate cogente uniuersa
 effudit ī mediu. sed plura etiam et maiora
 celauit. **V**eniā iquit ad uisiones et reuelatio
 nes dei. **P**ro autē? ne q̄s de me existimet sup id q̄
 videt. **H**ec uerū dicendo nos erudit. ut ne exis
 tente q̄dem nūtate oīa quoz nobis oſty su
 mus ī mediu p̄ferendo uulgem⁹. s; ea sola q̄
 audientib⁹ uilia uideamus. qm̄ et samuel
 nichil ei uidet inſequens illius q̄ memi
 ſe ſa. ī nūm siq̄de ualitate laudemq̄ p̄ficiet.
 et ip̄e iſtū aliq̄n gloriat⁹ ē. et p̄ca certe ſcā
 pateſcat. **S**ed iſta illa iſto? **Q**uō uaq̄ agnoſcē
 audientib⁹ adueniret. **N**ex ei sup decore pudicitie
 neq̄ de obliuione ē locutus iuure? s; sup talite
 rē q̄ p̄apue diſtere regē illū t̄p̄is oportebat
 idē de q̄ſuranda itegritate uſtitiē et manib⁹
 a munerib⁹ abſtinendis. **D**auid ei gloriā de
 uū uaq̄ gloriabūf q̄ emendare auditorē uale
 rent. **N**ex ei aliq̄ de se q̄memorauit ille d̄ute?
 s; uſum ac leonē adduxit ī mediu? atq̄ aliud
 p̄ſſus nichil. **E**tiam aliq̄ de se effe ſermone?
 glorioſi ē et insolentis seſe iactantis. **D**icere at
 illa t̄m modo q̄ p̄ſenti caufe nētaria ſint futūa?
 imantis ē multozq̄ q̄moda cogitantis. **H**or
 uaq̄ ſerit et paul⁹. **Q**ui tū a p̄ſeudo aplis
 mepere? q̄ nō eſſi p̄bat⁹ aplus n̄ h̄ns a xpo
 niſſi p̄ntem: p̄ obrectationes falſas. ī lau
 des ſuis uē q̄p̄ulſi ē: q̄ maxime diſputatem
 eius oſtenderent. **W**ides ne igit p̄ iſta donet

dein

auditorē nō ianuit gloriari? p̄mo q̄dē dū dicit
se istud nōtatem vōuit? deinde dū in pluri-
mīs laudes suas satisfationib⁹ temperaret.
Tercio q̄ nō cūcta ofessus ē; s̄ maiora suffi-
sit et hō cte cū nōtate q̄dā i sua p̄nomia re-
geretur. Quarto dū sub alteri⁹ p̄sona dicit
suo hoīem. Quinto dū non omnes dicit
suas adducit i mediū? s̄ eā parte quā p̄
tempus maxime flagitabat. Resp̄ de se h̄
mō gloriando eūdē v̄tutū suarū p̄uabat
noīem. Verū etiā i alios eā v̄tū vidēt
iuriosa dicendo. Non iuriam s̄ i p̄hibita
numeratur? s̄ h̄at quoq; sp̄cie itā ē p̄
oportune vsq; et agrue ut magis etiā
laudans placeret. p̄tēa et galathas i d̄
tos vōt et cretenses ventres pigros ac
trās malas? et h̄ h̄nt eā p̄dicat. s̄
ci nobis exemplo suo statuit ac regulas
ut negligētiōes voluntatis dei neq; rō
obtretem⁹ s̄ s̄mone i eos q̄ paulo. v̄t
p̄ticiat d̄rigim⁹. Qm̄ si q̄dē mēsure s̄
apud illū locatē? ac p̄tēa omne qd̄ d̄
omne qd̄ fecerit placet? et quibus roheret
do et laudib⁹ p̄uōndo? austeri⁹ aliquos
adūfundo et b̄ndicib⁹ amonendo et cū
effert seipm̄ et cū v̄tū d̄ponit ac d̄
et cū de se gloriat et cū seipso miserat. s̄
qd̄ mirū si iuriam et maledictū placet. s̄
placuit et emulatio et dolus q̄dem am̄
repto. nō i veteri solū. s̄ in nouo etiā testam̄
to. P̄ h̄ igit oīa diligenti examīne p̄nt
remus et amorem paulo et gloriā eius
deū? ut etiā ipsi bona ofeīm? eterna
gracia et misericordia d̄ni nostri ih̄su
christi cui gloria et imperiū in secula seculorū

Anferre.

Amen. Explicat omelia quinta. Incipit
omelia sexta.

Ultas hodie fr̄es dilectissimi q̄ ad audien-
di hoc studium uenistis? ut magna
illa gesta pauli atq; p̄lara q̄ iuxta quo-
dam suspensione habere plus rephensiois uide-
re in medium pferam? Et inueniemus illū nō
nō de hīs q̄ ex rebus clarū effia atq; mag-
nificū. Sed nā ergo illud q̄ qd̄ reprehensibile ul-
dicitur. Disus ē inq̄at aliqui plagas timere.
Sed tē uis? q̄n̄ eū lous milites straxerunt.
Sed uero tūc solū? k alias quorū apud illā
purpure uenditū. Quā eū causa apud il-
los monebat? q̄ eū de carcere in educe festi-
bant. Nichil ē aliud ista faciendo. nisi sibi
ipsi s̄fectionē parabat? et nō ato cursus i
eū ipsa p̄uidebat. Sed igit̄ dicit? Siquidem
nichil ē ita magnū atq; mirabile ut h̄c dca
dclaret. Quā unq; et tūc hīs aiām. r nō
malignā q̄dā ac desperatione p̄cipite et
corp̄is credens plagis atq; uera atremistis.
nō nunq; in q̄ corpore ututis oīa illa q̄ uidēt
terribilia desparit ai h̄o temp̄o exigeret. Quā
ergo illū uides extenti ad plagas atq; me-
tacentem? illoz recordare uobz p̄ q̄ in se
dit ad celū: angelisq; certauit dicendo.
Sed ergo nob̄ sepabit a m̄itate dei. Tribu-
lacio in angustia in p̄secutio in fame
in nuditas in periculis in gladius. Il-
lorū quorū uerborū memento q̄bus omnia
ista q̄ patit̄ nichil esse p̄nūciat dicens.
Sed ei i p̄senti ē momentanea ac leue tri-
bulatio nō nec supra modū in sublimitate
et̄nā glorie pond̄o opat̄ in nobis.
Sed hīs quondianis tribulationes ymo

Singulorum mortes dierum? atque pendens ista mi-
micare paulu, et a teipso despicere d'sta.
Hic ei q' vident' ihermutas esse nature? ipa
e' maximu' virtutis ei' inditu': q' talem vna' p'sta
etiam cu' multatu' rez n'itate iheret'. Cum em'
enormitas periculoz hanc de illo ml'is opumone
suggererat? et suspicari eos p'ferto fecerat. q'
sup' humana' naturu' ille p'ficiens tanto' exstet'.
Intro tribulationib' p'mittebat' ut d'isces q'
tudu' natura' vna' est e' plurimis p' voluntate'
non solu' supra ml'tos hoies, v'z etia' unius
et angelis erat. Cum tali ei' n'ia tali q' re'p'ce
mortes mille tollebat. Despiciebat p'sentia
q'tempnebat futura. Clara illa atq' magni-
fica v'ba resonabat. Cum optaba' iqt' ego
anathema esse a xpo ihu p' fr'ib' meis. qui
sunt cognati mei sedm' p'itue. Possibile e' e'
de iussa p'fiteri. si velim' modo omnem
nature t'p'ida' a'ionem alacritatis virtute
superare? nichilq' e' impossibile eoz q' a xpo
hoib' i'perantur. Si eni' i'p'tu' i' nob' e' vitium
velim' exp'me. maximu' nob' de' adu'ngit
auctu' atq' ita et si oia i' nos adusa' p'curat.
tun' tn' i' medio periculoz itactiq' serua' b'm'at.
Re'p' vero metuere plagas rephensione dig-
nu' est. s'p'te plagaru' metu' aliqd' m'fignu'
pietate commutere. Hoc ipso ei' q'd' plagas
timet q' i' clamore no' v'matur? am'icabiliter
ostenditur quq' ille q' no' timet. Magis eni' i'
illo virtus p'fulget? cu' viderit eam illa q' timet.
Nam plagas formidare? nature e'. C'p'tu' at
m'derens plagatu' timore p'fice? voluntatis m-
tura' i'firmu' iuuantis eiusq' i'betillitate' suq'
virtute superantis? sicut n' merere culpabile
e'. s' p' m'bre aut face' aliqd' aut dicere eoz.

q̄ deo displicent. **E**t si ego paulū fuisse hoīem de
 negarem? merito has in fragilitates nature ei
 opponeres. q̄b̄ n̄m̄ possēs refutare sermonē. Si
 vero ipse dico atq; confirmo q̄ hō quidem fuit.
 et nullo nob̄ i nature adiacē p̄stantior fuit. tñ
 melior voluntate: frustra in p̄onis. im̄o non
 frustra? s̄ oīno p̄ paulo. Et h̄nc potissimū q̄lib̄
 ille fuerit ostendis? q̄ in tali natura viues po-
 tuit quodamō supra naturā. Non aut̄ illum ex-
 collis. s̄ eadē cona ora torpēcū se se q̄ in desidiā
 redunantū: nō eos sustinens ad eminentiā q̄su-
 ge nature. s̄ sp̄ellens ad studiū voluntatis. **D**e
 et mortē aliq̄ p̄amuit. **E**t hoc quorū p̄fecto. na-
 ture? **E**t tñ tuq; h̄ ipse q̄ mortem timuit dicebt
 h̄m̄ q̄ sumus i hoc tabernaculo i gemissimū gua-
 a. **E**t tuq; nos ipi mē nos gemimū. **V**ides ne
 q̄ exp̄antit e diverso naturali infirmitati v̄tute.
 opposuerit voluntatis? **Q**uia et martires plu-
 tim ai dixerūt ad mortē sepius palluerūt acti-
 more et taxidatione ap̄len sūt. **D**e hoc ipso p̄a-
 p̄ue mirabiles ap̄bantur? q̄m̄ illi ipsi q̄ mori ti-
 muerunt. mortē aut̄ ip̄e q̄m̄ minime e fugor?
 sicut etiā paulū q̄ ai mortē timet ne ipsū q̄
 recusabat gehēnā? q̄ propt̄ desiderū xpi etiam
 cum formidaret iteritū tamen cupiebat resolu.
Non aut̄ h̄ solus talis fuit? s̄ ipse quorū q̄ fuit
 ap̄loz capūt q̄ sepe dixerūt paratū se esse pro
 xpo se aiām tradere: et tñ mortē vehement̄
 horreuerunt. **A**udi igit̄ q̄d ei sup̄ hō xpus loq̄t.
Et aut̄ senueris inquit angent te et ducunt.
 te quo tu non vis? naturā infirmitatis exp̄-
 mens nō voluntatis. **D**iq̄dem natura nobis
 quorū inuitas ostendit sua? et eius infirmita-
 tes superare non possumū. nec si valde studio
 se q̄ cupiamū. **N**ec culpamū istud. q̄ v̄tq; ide

nulledimur? pmo inde magis admirabiles sunt
Eo ei timere morte timere? pmo ipa cogitatio
est nul turpe atq; seculi pta p timore. Ad cui
tura habe ifirmitatib9 subdita. s; fuisse ifirmitatib9
tamunosum? ut merito ille magn9 q; habe
atq; mirabilis. q; ibeallitate nature. uoluntate
virtute supernauerit. Et ho ipso ondit q; ipa
libere uoluntas potestas? obscuritq; oia dicit
u. Cur non natura boni fa sum9? n; ai ipa
tute pgenia? Eo ei t'fert na esse? qd potest esse
uoluntate? pmo tanto e meli9 sponte boni
esse q; sorte. qto utiq; pstat et coronis et uim
suma laude decorari q; penta nul mereri. q
q; si uelis uoluntate forte habe atq; robusta.
illo pene sit firmitus. An uero non uides con
sa miam corpora feruip; cedentia? ne m; uide
aut uina i aliquo uoluntatem? An forte no
experta sa i abrahā uoluntate nature im
dimenta superantem? qn utiq; unigenitum
filii uissus e imolare; ai t'etrit natura
fortiori cesserit uoluntati? Rone uidisti
ipm trib9 pueris accidisse? Rone audisti
illud antiquū ac seculare pabul? qd fuit
ex q; suetudine scda natura? Ego uero dicit
rum? qd etia prima sicut superius dicta p
tuerunt. Vides igit et habe posse illam
q; i natura e firmitate. si sit uoluntas for
q; uigilans? et q; maiore laude sit digna
q; esse uult bon9 q; ille q; cogitur. hoc est
eni esse pape bonū. Itaq; cum dicit uoluntate
corpus meū et in futurum redigo? timeo
eni ne cum alijs predicauerim. ipse uolun
tate efficiar? tunc illū maxime honora
cony9. uident non eū sine labore splesse
uirtutem? ne hy qui post illū esset futurus

argumenti ad desiderium duceret illius in bono
 finalitatem. Et tunc dicit mundo crucifixus
 sum: voluntatem eius coronabo. potest et fit in ipso
 nature fortitudinem virtus voluntatis unita.
 Quasi si vel hinc ipsum adducamus in medium quod est quodam
 ut ita dixerim statua virtutis: inueniamus quoniam
 bona que illi merant voluntate in nature fir-
 mitatem certant adducere. Dolebat quidem
 ille corpus sed non inferius in corporeis potestatibus
 ipsos contempnebat dolores sicut et ipse sub
 induenti potest. Quod non de matris putatur profectio
 tua. Quoniam et dicit mundo crucifixus sum. quod est ali-
 quod dicit quod quod gratia et corpore ipso animi victu-
 te misererit. Sed vero proprie dicit tunc. Paul-
 dubio tunc dicit. datus est in stimulus carnis
 mee angelus sathane. Hoc autem nichil est profectio
 aliud quod ostendit dolorem se deuisse corpore se-
 nentem: non quod non ingrederetur animam. sed quod mag-
 nitudine voluntatis excluderet eum utique depel-
 leret. Cum vero alia multa hinc mirabilia
 dicit et gaudeat verberantem et gloriatur anthe-
 natus: quod aliud quod dicitur quod istud quod ipse
 memorauit. Quoniam dicens quidem castigo cor-
 pus meum et in fructum redigo: tunc enim
 ne cum aliis predicauerim ipse reprobus efficiat.
 ostendit nature infirmitatem: postea vero quod
 dicit voluntatis nobilitatem. Fortitudo enim ut
 opposita est: neque propter illa magna. alterius eu-
 phemias fuisse nature et ipse de virtute des-
 perat: neque postea paruula sancta illa resphe-
 sus animam: sed hinc quoque desperationem cur-
 sus excludens ad meliorem spem tempus reducit.
 postea rursus adiungit etiam id quod dei esse quod
 ne parum confitetur: et quidem exaggerando
 utrumque cumulando. Sed exgrato erga deum illo.

facit pua sententia? ne qd sis suu esse credat. Dicit uide
etia qd ad ipsius ptinet uoluntate? ne in dea tunc p
ycaens dormire malus ac stertere. Om namq mensura
at regulas apud eu no inuicies. Sed et maledixit alex
alexandro inqt eracio. Et qd istud spectat ad uirtutem
Non e fuit h fimo uirtutis. s doloris? qui de octus
e de ueritatis iuria. Non e qd seipm dolebat? s qd
p dicationi ille restiterat. Valde e qd restit non
in ut. s uerbis nris? ut et suu erga ueritatem
primeret affirm? et no solu illu qui scribebat. s et
hos qd discipulos solaret. Qm ei satis ofseques
scandalizari omnes nihil patientib? aduersari
ueritatis? idcirco ei qui repugnauerat dei comi
tus e uiaonem. Sz orauit adusu aliquos dicens
Si in iustu e apud deu recte retributione hos qui
uob tribulant? non illos penas luere concupiscitis
s eos q affligebant? q solari studens. Ut qd in se
Et uob q tribulabimini regem uobisat. Cor
ipse aliqd triste petitur. Audi qd alta patientia
lophetur. et pro mala bonam uicem reddet
inuis. Maledicamur inqt? et bndiam? psecutio
nem patim? et sustinem? blasphemamur et ob
secram? Inuicem p alyb fact ut dicta sut uirtutis
dicab fuisse? potes dicere et helma magu per
uirtutia excreta. Inuicem qd correpta: amara
quorq et sulphuram p uirtutia a petro inter
tos exclamabis. Sz quis ita e stultus et fatuus?
hoc audeat suspirari? Alia quorq plurima mu
num? eu dixisse atq fuisse? que ad speciem uirtu
onerati. Veru h? ipsi sunt. q p ipse modestia
eius ostendit. Et eni cum sathane tradidit eum
qui corinthi fuerat fornicatus? cum multa h? e
at in citate plenq amoris animo. Idq ex
da epla euidens ostendit. Et eregione cum
iudeis minatur ac dicit. puenit in uob in

que

non utiq; furore plenus id loquitur: quem audimus
 a ipso frequenter orantem, & deterrere eos studens.
 qd eos redderet mutiores. Sed sacerdoti inquit ito
 quauit inuicia dicens. Nonnet te deus paces deal-
 tante. Nouim; qd de hoc loto aliquos satisfarie
 tes: ut pbeant velint esse qd dictum est. Nec
 alio dicentes. Etenim illud euenit? siq; defunctus
 Si q; in acrior surgat iunior et curiosi reparatis
 questionem contradicant ac referant. Nonne noue
 at q; summ; eēt sacerdos? h' utiq; dicem; qm
 erudiciens alios atq; erga eos q; in potestate sunt.
 modestus conūfari monēs. ipse quoq; h' voluit
 temperare sicut fecit et xp̄s qui certe scribis mil-
 le fanda atq; infanda dixisset. aut tñ. Supra ca-
 thedrā moysi sederūt scribe et pharisei. Quid er-
 go q; amq; vobis dicūt facere facite? scdm opa
 vero illoz nolite facere. Ita ergo et h' paul; et
 conseruauit pontifias dignitatē: et qd futurū
 erat nū p̄dicit. Qd si iohāne a consortio separa-
 uit: et h' utiq; rectissime p̄ animi p̄dicationis
 officio efficit: cū siq; qd q; suscipit officium
 non oportet mollem quendā eē atq; resolutum
 forem et per cuncta robustū. Neq; ei salū at-
 tinge q; debet p̄clari hui; muneris fūctionē.
 nisi paratus sit milies animā suā tradere i mor-
 tem atq; discrimina: sicut ipse xp̄s ait. Si q; s
 ule post me uenire abneget semetipm et tol-
 lat crucem suā et seq̄t me. Qui ei non taliam
 mo ē multos etiā alios suo perdit exemplo. Ma-
 gis h' hui; uale ē si quiescat sibi q; m̄ uacet:
 q; si procedat i mediū et onus uerb; suis ma-
 gis assumat. Sic ei nō p̄re solū s; etiam credi-
 torū sibi prodesse potest saluti. Et reuera quo
 nō absurdū est ut cū alijs arte nesciens guber-
 nand; pugnandiq; cum fluctib;. nec si mille

debent adigant eligant ad clauum sedere. Illi qui ad potestatem
diuini officii temere ad istud et utrumque contingere
cedant. atque inuincibilium rerum futuram absque ulla officio
ratione suscipiant. Non ita gubernatorem non ad ob
tinas dimittant. non ludo gladiatorio destinatum
non alium quempiam omnino sit ad distantiam et me
tes paratam utique expositam habere oportet nisi
ut eum qui officium suscepit potestandi. Nam et pe
ricula profecto maiora et aduersarius feroces. Et
non unum quoddam genus mortis incumbit. non est
per se sibi condicione certatur. Celum namque hic
primo in supposito gehennam ponit. et etiam ad
salutem potestatis. Non solum vero eum qui potestatem
attingit sic oportet parari. sed quocumque ut sim
pluriter christiani. Nam tunc tollere ac sequi
christum omnibus imperatur. Diu autem tunc
magis doctoribus populi atque pastoribus. quos
ex nullo etiam ides tunc erant qui dicebat et mori.
Qui quoniam in ipsa aciei fronte aspicere nuntius in
uicinitate erant. nunc merito eum paulatim abie
cit aliorum. Diu per ut lucas testis quoniam aliqui
in ipsos facti quomodo est. noli hoc delictum
putare. Non est quomoueri malum est. sed irra
tionabiliter. nulloque iusto flagitante nego
tatio commoueri. Iracundia inquit iniusta. non in
ficiabit. Non ergo culpam simplex iracundia
sunt iniusta. Et tunc. Qui iratus fuerit facti suo
causa. Non igitur simpliciter iratus. Et propheta
ait. Irascimini et nolite peccare. Et si omnino
huiusmodi non oportet assilum etiam tunc tempus expos
cit. frustra nobis uidetur ingenua. Sed profecto
non frustra que tunc primum nobis creator inseruit.
ut dormientes animas atque resolutas ab irra
tione desideria suscitaret. Quasi enim gladio irra

in mentem nostram ut utrumque ipse posuit ut eo tunc oportet
 utamur. propterea igitur et paulus hoc sepe et usque assidue
 et modeste loquentibus erat melior utriusque tunc tempore
 sua faciens oportuno plures et quomodo perditam.
 diuina simplicitate. Leuitas autem non solum bona
 sed etiam illa tempore efflagitat. Quoniam vero id
 non ualeat et eadem ista uiciofa est. sicut in ista.
 hoc uero omnia non pro paulo satisfaciens sua locu-
 ta. Non enim nec indiget ille primorum. Laus enim
 eius non ex hominibus. sed ex deo est. Quis quo audi-
 tores erudiamus? ut omnibus ad opportunitatem
 quantur affectibus sicut in ante memorauimus.
 et in quantum poterimus undique spiritualium lucrorum
 incrementa colligere? tuncque maximis diuina
 ad portum tutissimum peruenire et consequi in-
 defraentes coronas? quas etiam nos esse co-
 lunt mereri gratia et misericordia domini nostri ihesu
 christi gloria et imperium in secula seculorum. Amen.

Explicit omelia sexta.

Incipit omelia septima.

Quoniam hoc uisus signum regalia cla-
 gente tuba ante se et ante militum pec-
 te ingreditur urbes? omnis populus consueuit
 ad audiendum buccine sonum et signum
 in sublimi fertur uidendum? ipsi etiam vir-
 tutes ferentis. Quoniam igitur et hodie. non urbe
 orbem paulus ingreditur curiam? omnes.
 Et iste non signum alicuius tremis regis? sed in re-
 gno regnantis christi portat aurem. Et procedit
 non hominum. sed angelorum cateruis? non solum in ho-
 norem eius signum ipse fertur? sed etiam in eius in quo
 auxilium. Diuina enim utilitate facientibus. ange-
 lis nihil pro dei utilitate putantur. sicut autem unum ex us-
 que. Angelus querit me a iuuentute mea?

multo magis hys qbus totius orbis cura commissa
talium quodam donorum onera portantibus utitur
assit supne. Et illi q in exercitu hoc honorem
donati sunt ornant veste piosa aureis torques
colla sonant nitentes undiq; et undiq; fulgentes.
Iste vero cathena a torques armis
dum gestat cruce. psecutione ubiq; sustinet
famem ubiq; penam. Et nichil e dulcius
qd ex huiusmodi sermionibus igemiscas. Et ipse
iste ornatus multo e melior et clarior
atq; amantior deo. ut qd et portans minimum
laborabat. Hoc e namq; mirabile. qd cum
vinculis verberibus atq; vulneribus longe splendor
erat dyademate purpureoq; fulgentibus. Et eni esset
vere clarior et qd no ad sonum tantum ista dicant. ipsi
docuerunt vestimenta. Na si nulle dyademata torques
q purpureas ardenti febris supponas. ne modicum
qde flame eius valebunt extinguere. At vero huius
ferocia egrotantium admota corporibus. morbos
omnes fugant. Si eni latrones videntes signum
illud militare no irruunt. s nisi repete diffugiunt.
multoq; et egritudines et demones. xpi huius
no apparente fugiebant. Sic et paulus ferebat huius
signum. ut non solus ipse portaret. s ut omnes quos
tales esse doceret et faceret. Apoc qd dicit ac clamat
Idipsa rectamine hntes ille et vidistis et audistis
me et vob donatum e. no solu ut in eu credatis sed
enim p illo paciamu. Etia pntas vite dignitates
clariores videri solent. qm in uno hoie tantum
constiterunt. Insupabilibus vero egritis tunc magis
dent honores cu sibi plucini eoz comunione sonant
cu no vnus est particeps dignitatis. s multos habet
qui eisdem honoribus pfruant. Vides igit oves
hic esse signiferos. et xpi nome vnigenitum
tare in conspectu regu atq; gentiu. ipsi vero

paulū tū sibi anathema optat atq; suppliciu. Sed
 non hoc precepit et ceteris qd̄ de illi portare nō po-
 terant. Vidisti nepe quante nra sit capax natura
 virtutis? q̄ nihil sit hoīe p̄osius? et adhuc uti-
 lius. Quid enī in hoc maius? Immo qd̄ poteris
 aliē esse numerare? Quātoz nō iste q̄so hono-
 re dignus ē angeloz? q̄ hō v̄bū potuit effici? Qui
 cum eī tpali hoc atq; mortali corpore constitut⁹.
 vita etiā quoz nō erat dñs pro xpo non dubitabat
 offerre? si hic in corpore fuissent nature. qd̄ tamē
 dice qd̄ aut facē distulisset? Nam et angelos p̄te
 rea mutamur. non q̄ icorporei sūt creati. Diquide
 et dyabolu rā sit icorporeus et iuisibilis? est tamē
 sibi infelicioz? q̄ factoris dei meruit offensā. Hinc
 infelices vocam⁹? nō q̄ videm⁹ eos carne ar-
 tumidatos: s̄ q̄ non ea ut oportet utāt. Alioqn̄ car-
 ne induebat et paul⁹. Vñ igit talis ac tant⁹ emisit?
 et ex p̄rio videlicet et ex dei? et idcirco ex dei q̄
 de p̄rio. Nō ē enī p̄sonarū acceptor deus. Durant
 dicit et quēadmodū illū imitari possibile est
 dicit qd̄ dicit. Imitatores mei estote? sicut et
 ego xpi. Ille ipsius xpi fact⁹ ē imitator? tu vero
 nec apli Ille dñi emulatoz fuit? tu aut̄ neq; xpi.
 Et quā tandem poteris negligēcie tue umbra obtē-
 de? Quēadmodū vero eū sit imitatus ostendit. Id
 q̄ ab iūo considera? ab ipsis principib⁹. Quādo
 enī ex illis salutarib⁹ emerit fluentib⁹? tanto igne
 plenus exiit. ut nec necessariū sibi putaret ma-
 gister. Non eī expectavit petru nec venit adia-
 cobū nec ad aliu dīno quemq;? s̄ p̄p̄a alacritate
 te capto ita totā illā i qua fuerat baptizatus p̄di-
 catione sui inflāmauit verbē: ut seiuissimū contē-
 se uideoz plū concitaret. Violentissimū eī p̄ferito
 rem xpi. in ardentissimū repente p̄dicatore mu-
 tuetur. Diquide etiā tū uideus es sup̄ dignitatem

sua multa faciebat? alligans. adducens. ardens
publicum christianos. Sic enim moyses cum a nullo in
a patu populi ordinatus fuisset? contribules tamen suorum
barbarorum numerositate defendit. Hec ei sunt
fortis cuiusdam ac malis animi etiam documenta
hoc signum pie liberam sententiae. nequam in alio
fectionibus tenere patientiam? sed benigne atque
stant eos qui opprimuntur tuera. etiam si nullo in
ordinet officio. Quia vero iuste opus accipere
principatus? deus hanc ei postea contulit digni
tem. Idipsum autem seruauit in paulo. Qui quod
faceret ultra accipere uita a sermonis atque
tunc deus sicut ostendit? ato cum doctoris honore
limans. Si enim magister atque principatus ad
tendi gratia ad procuranda tanta negotia. psilum
consequi essent de ambicione culpabiles. Cum
vero pericula utriusque diligerent mortem se
quere prouocarent ut alios acciperet in salutem?
tunc apte iselus est. quod tante deuotionis terminetur.
Quod enim amantes aliorum salutem ista praeferunt
sententiam declarauit dei. et eorum potius quam male
honore occupauerunt. Irriuerunt siquidem tunc et alii
huiusmodi principatus? sed perempti sunt. per
alterum. Nam alter quod de lapsu de celo exussit ignis
alter subito tre huiusmodi absorbit. Non enim potest
sionem populi ista faciebant? sed ob gloriam dignitatis
Ieruit et ozias? sed lepra omniatante punitus est.
Ieruit etiam symon? sed probatus est et mox periclitatus
Ieruit uero etiam paulus? sed apostolatus gloria
natus est. Non ei in sacerdotium nec honorem. sed in
ministerium ueruit ac labores? maximeque in
zelo et alacritate peruenit. propterea potius
rea continuo datus efficit. Sicut qui princeps
erit ordinatus. nisi digne impositum sibi amminister
officium. meretur etiam maiora supplicia? sic aliter

et si non ordinetur idem, suscipiat tñ. et sicut oportet
 implent. non dico sacerdoti. s. sollicitudine curamq;
 multoz: omni pfecto honore e dignissimus ppe:
 rea igit ne unū idem diem i onose passus e et
 quiete transire. hic in pdicandi ardore ipso igne
 vehementior. s. simul et salutariter ex fonte con:
 ferendit plurimā q; in se flāmā ipse succendit.
 non pericula timuit. non urisiones erubuit. et ob
 probra uideoz neq; sermonē suū ab alijs respu:
 indignant tulit. nō aliud q; hōz simile cogi:
 tuit: sed alios accipiens oculos utiq; muta:
 as. aliamq; mentē multo tū impetu istar torre:
 ns irrupit. oīa pacat uideoz trahens atq; quel:
 lens. s. scripturis ipsū esse xpm euidēt oste:
 dens. Et certe nondū in eo tam multa gratie
 munera coruscabāt. nondū tanta fuerit spiritus
 uoluntate donatus. s. tñ inflāmata continuo
 et assis mortificata q; aīa tunc fatuebat.
 et p̄si semp̄ satisfeceret deo de tpe in p̄cto sic ge:
 rebat oīa. sic lucra spūalia vndiq; colligebat. i
 locū q; esset belli p̄ maxima et laboroz periculoz
 plena fidenter insiliens. Hoc vero maiore
 quoq; amiratione dignū e. q; cum tam esset au:
 dax. et velut ad pugnā sp̄ arantus. et ignem
 quenda belli conspirans: ita rursus placibile
 se atq; flexibilem p̄bebat magistris. ut nunq;
 in eo vel in tanto illo impetu alacritatis offēdet.
 itaq; seueri tūc. v̄l p̄oia furenti p̄ceperūt ut
 tūc q; arsu atq; resacerat. nec tñ reuuit. Oye:
 tūc q; p̄ murū eum deponi oporteret. et passus
 est. Cederūt consiliū pro implenda purificatione.
 non restat. P̄uaserūt ne in theatru igrederet.
 et restit. Ita hūc v̄se totū dimauerat ut oīa pro
 uolūtatibus libent̄ arriperet. p̄ ipsoz edifi:
 catione pacem. consensum. dispensationem. cōtor:

diā diligendo. et eundem se ac semp equalē
p̄dicationi ubiq; seruando. Cum igit̄ audiret
fr̄em miserit ad tribunū. volens de periculo liberari
et qd̄ appellat cesarem? qd̄q; romā nō dire
tinet. neq; putes verbū esse formidinis. Quia
gemitat in hac se nō huc vita? quo nā putat
de eligebat esse cum xp̄o. qui et celū p̄ter ipsū
despiciēbat et angelos. quo tandem pacto
p̄ntia diligebat? Cuius igit̄ rei grati ista faceret
p̄culdubio ut p̄dicationi diuini insisteret. Cui
multis hinc credentibus atq; omnib; coronatus
ad xp̄m. Jam p̄fecto metuebat. ne forte pauper
hinc atq; iop̄ multoz salutis abscederet. et
co dicebat. Pmanere aut̄ in carne? necessarium
p̄t̄ vos. p̄terea ergo cum videret meliōre p̄o
in iudicio p̄cessisse sententiā. Ipso quoz dicente
to. absolui poterat homo hūc. nisi appellasset cesarem
vincit̄ tñ. cuiq; plurimus virtutis q̄ mille fatanora
miserant ductus nō erubuit cum illis ligari. quā
ymō oīm simul curam nauigantiū gerebat. q̄
tūc se q̄ satis tutū esse certissim; Cumq; vinitus
tam vastam pelagus duceret. ita gaudebat tam
tamq̄ i marimū duceret imperiū. Et nō puim
illud p̄aū vobis vome cōuersio. ponebat. Verū ne
los q̄dem q̄ parit nauigabant despertu habendos
putauit? sed illis quoz de veritatis firmitate mo
dulatus ē indicans diuinis sibi apparuisse vultus.
et ea que sibi fuerant dicta amemorans idē tibi do
nauū hoies istos. Hoc vero faciēbat. non se ipsū
arrogant̄ extollens? s; illos sibi ad fidei p̄suasione
parans. p̄terea deus p̄mittit pelagus ymo uerū
ut et p̄ id qd̄ audim; specialis pauli gratia pandere
Nam et cum dedisset consiliū nauigandū tunc nō
esse. q̄temptus ē. ventumq; ē usq; ad extrema d̄
mina. Verum ne contemptu eoz est factus oncolis
q̄dē

sed rursus quasi patris filius providebat. agebat omnia.
 ne quasi periret. Postquam vero Romam ingressus est.
 ubi quoque ista cum modesta annuntiat veritate.
 etiam cum libertate obstruit ora impiorum. Vex
 nec ubi stare contentus. etiam in Hispania peruenit.
 Quam autem varia sepius pericula sustineret. et fide
 bat magis atque inde fiebat audentior. Nec ipse
 solus. sed etiam discipuli propter ipsum qui eius vitam sic
 mabant exemplo. Quae admodum enim si eum ce
 nissimum sequebantur vidissent. etiam ipsi profecto
 fuisse merore deiecti. uti et illum fortiore factum
 esse credebant. et inter iurias et plagas. con
 stantiae semper virtute crescentem. ipsi quoque ma
 iore confidentia perhibebant. Idque significans ait.
 ut ut plures et fratres confidentes vinculis meis.
 abundantius audeant sine timore verbum dei lo
 qui. Si ei durae militiae fortis fuerat ac robustus.
 modo redens atque prostratus. verum etiam vulnere
 ipse passa subditos sibi efficit fortiores. Magisque
 hoc prostratus vulneratus ipse quam vulnerans. Cum ei
 hoc sub tali pugnaret magistro viderint infra
 vulnera fluentem sanguinem. et ne sic quidem
 illum hostibus alium redentem. sed stante fortiter.
 hastasque vibrantem. et crebris certisque ictibus
 aduersarios procurrentem. nec omnino quicquam per
 centem dolor. maiore absque dubio tanto dua
 placitate subditur. Hoc utique factum est et in pau
 lo. videntes eum ligatum Athenis et nihil
 loquens in carcere percurrentem. videntes etiam
 verberatum. et tamen etiam oberantes ipsos sermo
 ne sapientem. maiore profecto fiducia collige
 bant. Et idcirco non dixit simpliciter confidentes.
 sed ita. ut abundantius audeant sine timore
 verbum dei loqui. Magis inquit modo ipsum tu
 essem liber a vinculis. fiducialiter predicam.

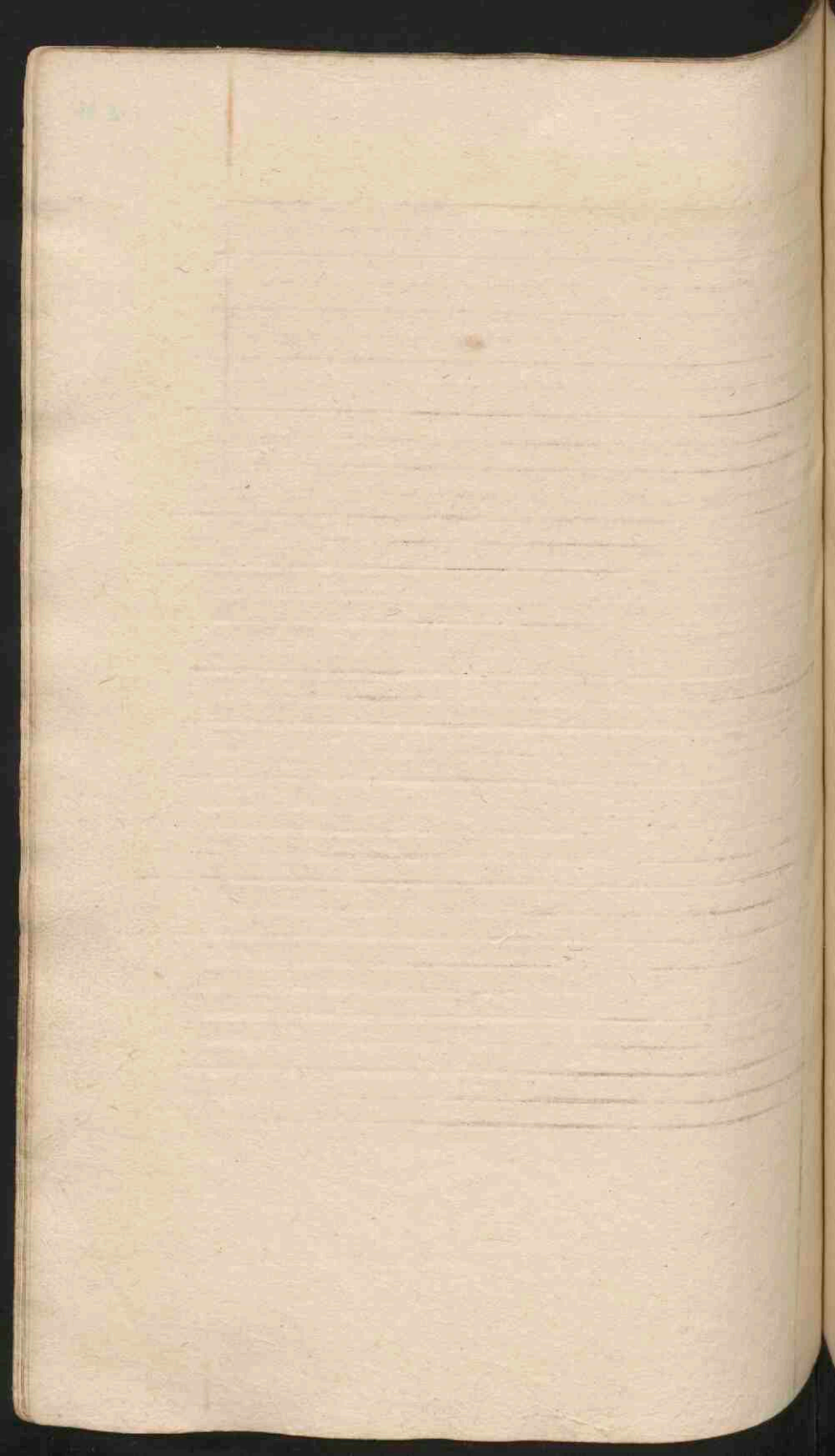
ba. Tunc ei certiore alacritate et ipse capiebat.
ac vehemens in aduersarios ferebat. et in re-
menta persecucionis minoris illi fiebant. tunc
ostende. Inclusus est in carcere. tunc in eo ubi
tunc effulsit. ut etiam sudamina haberet. et hostia
penderet. Custode est tunc ipse in carcere ad se
transiit. Agrippa regi pene persuasit. ut uer-
ceret. In modico suades me christianum fieri. Rur-
sus cum lapidaret plebs populi ciuitate seque-
dunt. et uobis est iudicaturus cum iudeis. Tunc
etiam athenenses facti sunt ex aduersariis subdit.
iudicabunt repete discipuli. Dicit ei ignis in diuisis
plerumque materiam in densa uiget. magis est in re-
menta sortit. Sic etiam lingua pauli quibusdam fuisse
ad mota ad ipsum eos continuo in se habet. Impugna-
res est ei celeris ipsa capta uerbo pabula quod
spirituali huic effluere ignis. per ipsos magis
euangelii flamma crescebat. Et idcirco dicebat.
Alligatus sum. sed uerba dei non est alligatus. fugabat
eu frequenter ignis. et ipse ad rem quod spectat pro-
hibent. quantum uero ad eventum dei. aliis multum
magis. Quod faciebant amari per hoc conuictos
hoc uelut studio eregebant iumenta. nunquam sine
eu in una habitaculo collocare regione. seque-
persecutionibus in iudis per pelletes per uentus in oculo
nas mediu curru uicebat. ut omnes uideat
salutaria lingue eius remedia sentiret. Fuit
alligatus eu. sed uerba in defensione fidei dis-
pulos contatant. persecuti sunt. et non habent
tibus miserunt magis. Ad manus iudicum pro-
uerit. si uerbum ciuitati iudei bnficiu quod
aut. pro quod et iudei de apostolis dicebat uide-
tes. Quod faciemus istis hominibus. per quod ei oppro-
eos uolumus. per ea ipsa peruenimus. Ad iudicium
custodi carceris ut eu alligaret. si ipse a paulo

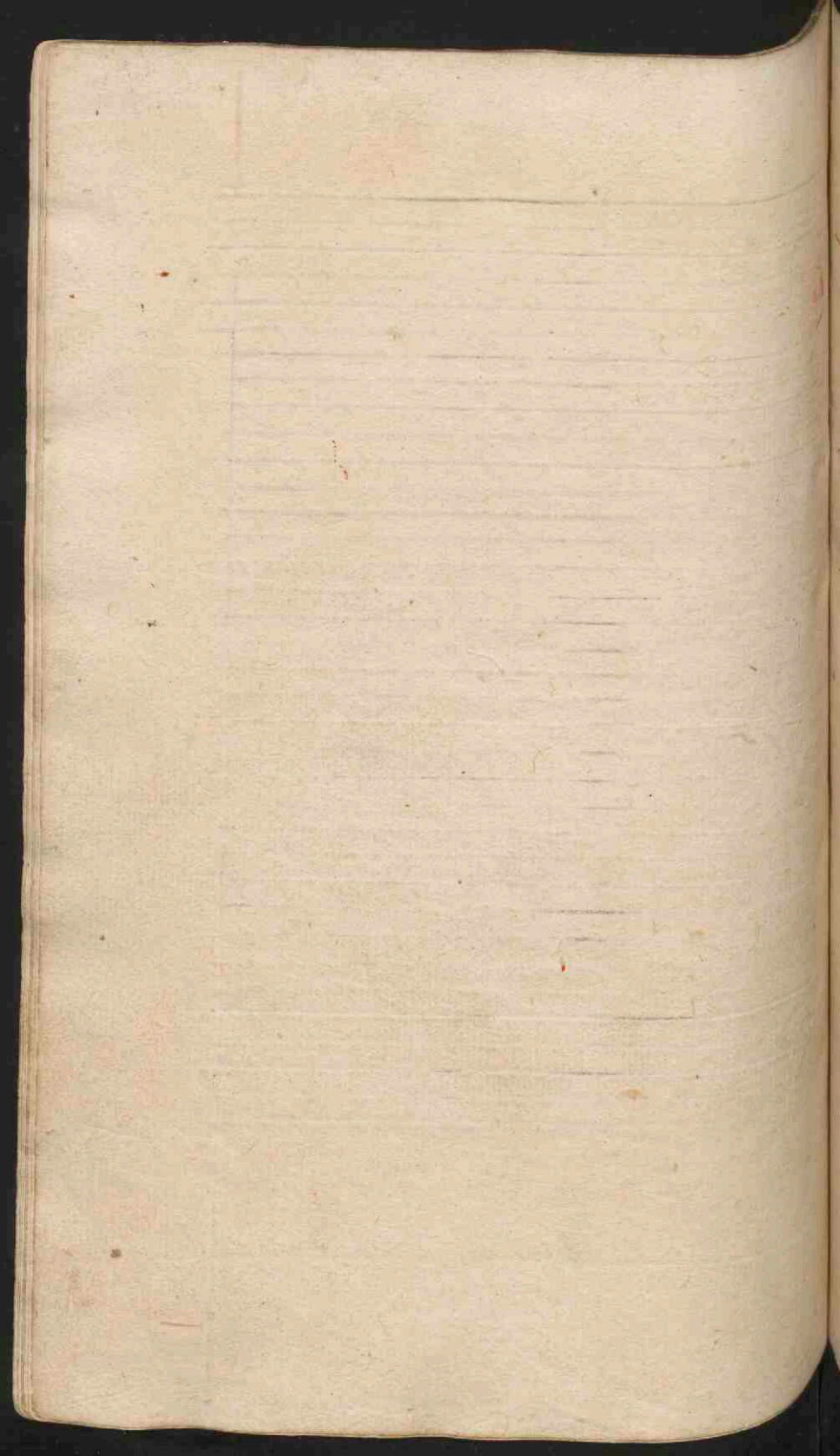
atri alligato. Imposuerunt eumque in rebus atque
 vinctis. Et plane etiam nolente oratione eius faceret
 seplurari. Accidens naufragium finem in aplo
 nauigantibus causa docthe. Nunabit mille
 supplicia. ut igne pditionis extingueret. h egero
 magis inde crescebat. et sicut de dno dixerunt
 orationem eum ne tollat romam nem loci et ge-
 tem. accidit qm. Nam qz occiderunt eum.
 ptea romam et gentem et ciuitatem tulerunt. et
 qz putabat impedimenta pditionis. forte effi-
 ciebant auxilia. sic etiam p dicatione paulo. qz ad-
 uersary ad opprimendum intulere vbu. hoc illud
 ad ineffabile quanda vltitudine sbleuauit. Sup
 hns vero oib9 bonis. gratias tantum reru aut
 totu agamus deo. glorificemus paulu p quem
 ista repleta sunt. Orem9 etiam ut ipsi quoz eisd9
 perferunt bonis gratia et misericordia dñi
 nri ihu xpi. per que et nunquo gloria patri cu
 spiritu sancto i setula setuloz. Amen.
 Explicit omelia septima iohis crisostomi delau-
 dib9 beati pauli apli.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

S

Uplerunt puerum iesu in iherosolimam ut eum scribe-
 rent dno luce 2o Magister in scolaf
 aca historia ut presentando offerent
 beatus abrosius i sermone quodam
 de pnti festiuitate hac etenim inquit die iuxta
 legem et euagelium pactis a natiuitate christi
 40 diebus idem dñs a pntibus est pntatus
 Diliter petrus mādicatoris Et qm quib9
 qd istud festiuitate uocatur a doctorib9 festum
 pntationis ut dicit mgr in cationi qd uocatur
 pntati qd exponitur du voo t obuiationis
 eo qd symeon et ana obuiauerunt marie et
 ioseph portantibus dnm i tēplū. Alio modo
 exponitur t pntationis eo qd dñs a pntibus
 ai muneribus est pntatus i tēplū. Et cōsōr
 tollitā seu orō ealē que dñs dicit edps sēpiter
 ne deus maiestate tuā suplices exoramus
 ut fiat unigenitus filius tuus hodierna die
 ai nre carnis sba in tēplo est pntatus. ita nos fa-
 nas tibi purificatis mētibus pntari. Vbi non
 dñ qd dñs deus pcepit moysi ut scribitur leuitica
 12 qd mulier si suscepto semine peperit masculu
 40 die pntare debuit eū ai muneribus i tēplū
 ai uero feiam 80 die. Hui9 legis iueio qdrupti
 te uer9 sēq historica tropoloyca anagonca et alle-
 gorica historica siue textualis fuit ut per hoc
 se recognoscerēt pplm peculiarē dei electū ex oib9
 gentibus terre iuxta illud exodi 19 Si audierit
 uocē meā et custodierit pactū meū eritis m i pe-
 culū de auctis pplis Tropoloyca id fuit ut pntes
 recognoscerēt se fructū hie a deo et potius ipis eē qd
 eor. Et eadē eis curā potius ab eo pedē qd ipis gō

exponit

tēplo

festū

dicit textus q̄ obtulerūt agnū i holocaustū s̄c̄
 pro grati actiōe Et colūbā suae turturē p̄ p̄c̄
 Erponūt q̄dā puerū q̄dā matris et^o magis ap̄p̄
 nicolaus de lura. Dicitur q̄ ex h̄o intelligere q̄ p̄le
 dērent educatē ad cultū et honorē dei et i signū
 huius op̄tulerūt eā in tēplū ubi fiebat cultus
 dei. ut ex faceret puerū natū ut coleret deum.
 Allegoria ut per istas p̄sentaciōes masculū
 designaretur et figuraretur p̄sentā^o vni⁹ masculū
 suae vni⁹ in sexu virili Et p̄ p̄sentaciōes vni⁹
 feiē corā deo debēt genus hūanū reuocari ad p̄
 senāā dei q̄d p̄ vna feiā et vni⁹ i p̄n^o exclusū
 est a p̄senāā dei Et 2° h̄o nōndū sciendū q̄ oīa
 cerimonialia in lege p̄tēbāt aliq̄ mō ad xpm̄ v̄
 dicit tā hebrei auctōes q̄ xp̄iani circa ozec 14
 Hic ḡ p̄sēta^o legales infatū vtiūq̄ sexus p̄tē
 bant ad xpm̄ et ad matrē eius sic q̄ eas figurā
 bant p̄sentaciō autē marie et xp̄i i tēplū fue
 rūt q̄ ad aliq̄d veritas e et q̄ ad aliq̄d figura
 Rā q̄ ad p̄sentā^o oīm electōrū p̄ eos ante con
 spectū dei de q̄ aplūs i^o thess^o e^o per ihm̄ adducit tū
 eo fuerūt figura sed q̄ ad p̄sentaciōes p̄cedētēs in lege
 fuerūt veritas. Dicit igitur i h̄o festo honoratur et
 colitur p̄sentā^o i filij i tēplū. sic eadē dies p̄ p̄sentaciōe
 bē v̄ginis marie a p̄nibus suis i tēplū a deuotiōe
 veneratū au^o p̄sentā^o a deo in legis cōstitutōe est
 nōta et tā multipliciter per oēs femellas veteris le
 gis figurata et ardentē ab oībus sanctis expectata et
 desiderata vnde n̄ dē p̄sentaciōe aliq̄ dūenda sūt
 et postea de p̄sentaciōe filij

Beatus abrosius in libro 2° de laude ad sacra
 v̄ginis sic scribit. Dicit vobis quasi in ymagi
 descripta vita marie. e q̄ velud speculo reflexi
 get spēs castitatis forma v̄tutis vbi velud in cō
 plan expressa sūt oīa magistera p̄bitatis In quibus

veritas et alijs quibus a ibide hortatur oēs p̄ficere
 iua salutis cupientes vt intueatur odō cōteplatio
 nis vitā marie p̄pter multiplicē fructū. Nam ea
 laetatur oīs grē fulamētū. oīs sapiē decumētū. oīs
 v̄tutis exēplū. oīs natiuitatis seu iudigēcie p̄dicantū.
 oīs honoris et reuerēcie decoramētū. p̄batur h̄ q̄ si
 singula eā re vbi spūs sanctus i p̄sona eius dicit.
 In me oīs grā v̄tutis et veritatis in me oīs spes vite et
 v̄tutis re. h̄ac igitur ob rē multi deuoti iacperūt
 vitā b̄te v̄ginis diligēcius recogitare et singulae
 grās dei carā eā. Inuenerūt quoq̄ q̄ ip̄a multipli
 ceter fuit p̄sentata deo. Igitur sub noīe et rōe p̄n
 maioris ceperūt eā venerari et colē. Verū q̄ sepius
 festoz deuotiois ē sine lūie q̄ cognitiois. et zelū h̄nt
 multi nō scādū factāā vt dicit aplūs ad rōs r̄adeo
 vt eā quidā deū et scōs eius ex falsis et mortis
 honorāe p̄sumāt cū tamē dicit augustin⁹ ad iero^m
 et ponitur i glosa p̄ ad corinthios il phozedū est
 aliquid falsi de deo dicit eā si ad laudē eius videā
 laudat q̄ nō mior se maior fortassis scelē in deo
 laudatur falsitas q̄ vituperet veritas. Et t̄to plus
 offendit q̄ eū falsa laude p̄dicat q̄ verā laudē ei s̄t. qui
 trahit. Deus enī et sancti eius nō indigent nrō me
 dicio vt igitur scatur q̄ v̄tute fideles se h̄re deant
 statu aliq̄ dicit p̄cipue tria. 1° v̄tū b̄tām v̄
 gine sub noīe et rōe p̄sentaciois venerari et colē
 licet. 2° istatu festū celebre sub noīe et rōe p̄n
 taciois expediat. 3° quale officū obseruari
 debeat.

Dro solutioē p̄e q̄stionis aduētendū q̄ in sac
 septuā multe inueniūt p̄ntacioēs s̄tē p̄n. seu
 ae corā deo b̄te marie v̄ginis corā deo p̄cipue
 in libris sapiēcialibus vt canticoū p̄. Eū esset
 rex in acubitu suo nardus mea dedit odore

suauitatis item eam re in habitu ad eam scilicet coram ipso
nisi trahi et possit exponi de eterna siue temporali
presencia vel presentatione coram domino De igitur ille
presentia secundum fidem mentaliter intelligatur non diu
domini egidius de ratione in suo examine non Res quilibet
ata multis modis habet esse De quibus ad propositum
deducere sufficit habet eam quilibet res primo in deo
esse idealiter et eternaliter 2º in mente angelica
intellectualiter 3º in semetipsa essentialiter 4º in
quod quilibet res habet esse in deo idealiter et eternaliter
quia videmus quod per se explicatur eternaliter
tunc in mente diuina pro ut pulchre testatur
aus libro 2º metro 14 Tu aucta superno duabus
exemplo Quod in mente generis pulchri pulcherrimi
ipse Qui mundus in mente diuina vocatus est a
ois archetypus quia in arte summi artificis
et hinc factibilium precepte fuerit pro ut testatur
eterna sapientia dicens Modum erat abyssus et ego
concepta ex a prior octauo Et loquitur ipsa sapientia
deputat relucet in rebus verum per ea explicatur
re et explicandum De his rebus loquitur beatus
pater noster augustinus 8 de trinitate capitulum
ultimo dicens filius est ars omnipotens ac sapientia
dei plena omnium rationum viuicium atque incommutabilium
Cum enim ille uersus ponatur in deo et quare e in ipso
ipse est deus propter sui simplicitatem ut docet magister
1º suam distinctione octaua Et almus creatura
in deo nihil aliud est quam ipsa creatura essentialiter
at est uita prima et suprema igitur quare in eorum
Et hoc est quod dicit sanctus uersus euangelista in principio
pro sui euangelii Quod factum est in ipso uita
quod sic intelligitur quod factum est ab ipso temporaliter
ta erat in ipso idealiter et eternaliter Et dicit
augustinus in auctoritate pallegata plena est
omnium rationum viuicium preterea autem deus sit incommutabilis

lio iuxta dictū s^a iacobi i canoica p^o ca^o Apud
 que nō est trāsmuācio nec viāssitudis obūba
 obūbaāo igitur addit aug^o i omūbilū Cū
 tō enī res scāidū ordine nature vel grē subli-
 mor erat futura tāto sublimiq in deo ē ydeata
 Cū a scāidū beatū augustinū i libro octuagitor
 q^ostionū q^ostioe de ydeis alia rōe factus ē homo
 et alia rōe factus ē azur^o Nō est dubiū qn hō sit ros
 p^ostācor rōe azurē formaliter vt ydea licet nā
 lūz vt eēcia eq^olis sit p^omo eadē Quonā i
 b^o vgo scāidū nature ordine grē q^o potior est
 q^o ordō nature inter oēs puras creaturas futura
 ant altissā igitur et ydeā hūit i mēte dīna
 spēdissimā Scāidū hāc igitur ydeā i intellectus
 dīn^o p^ontauit eā dīne volūtati q^o elegit eā et
 p^odestināuit mat^ore mūgeniti filij dei et reginā
 mūdi iuxta illud apli Quos p^oscāuit et p^odestīā
 uit ad rō 8 Itē elegit nos āte cōstitucionē mūdi
 ad ephesios i De hac p^ontācōe acap^ode sūt auc-
 tōritates q^o eterna sapiam oib^o p^oferūt vt illa
 Ego ex ore altissimi p^odūi p^omogeta an oem
 creaturū Itē in oī p^olo et in oī gēte p^omatu habui
 de Dns p^ossedit me i uāo viari suari anteq^o q^ocap^o
 Itē nec dū erūt abyssi et ego iā cōcepta erā Quas
 auctoritates eadē legit et exponit de vitā v^ogine
 q^o p^o scāidū p^oscācā et p^odestinācōne dei
 oib^o p^ois creaturis plati est et ante o^ones
 p^omatu hūit optinet dignitatis Itē scāidū
 p^oscāidū eē ydeale plures p^ot deuota mēs q^otepla
 i p^ontācōes qualiter videlicet pater eternus
 p^ontauit eā filio suo dūcō t^op^o m^ore ab eterno
 et p^oscācā Itē qualiter p^o et filius eā p^ontācōe
 t^op^o spūitū sancto t^op^o singulare sac^oratū si
 gularius p^o oib^o ab eo dēdicandū et^o de
 alys
 Scāido iuxta doctrinā egidy dixi

quod est in mente angelica intellectualiter
Ab eo intelligendum non dicitur quod plato posuit quod ab
vobis species separatis fluxerunt species in mentes ange-
licas intellectualiter et in materiam exteriorem
biliter Et dicit egiptus ex augustinus De plato posuit
set vobis in mente divina et ab illis fluxerunt species
in mentes angelicas intellectualiter et in materiam exteriorem
sejunctibilem optime posuisset. Nam quod dicitur benedictus
gicavit nobiliori creaturæ scilicet invisibili et spirituali
ide visibili et naturali saltem ordine nature et perfectionis
iuxta illud In principio creavit deus celum et terram
exponit augustinus angelicam naturam intellectualem esse
sibilem. Creavit igitur intellectualem naturam gicavit eadem
sejunctibilem. Fluxerunt species rerum eternalium apud se gicavit
bu. Et quod de quod recipitur ad modum recipitur recipitur
i. tunc ille species recepte sunt spiritualiter et intellectualiter
ob hoc dicitur auctor in libro de causis quod intelligere sunt
plene formis quod quilibet spiritus sui capacitate repleri
est species quod sunt forme intellectuales. Hæc species sunt
formas fluxas cognoscunt res in se quod quod
agnoscio vespere. Preter hæc autem agnoscunt
li bñ res in verbo. Juxta illud bñ gregorius
logorum li. Quid est quod non videat. quod videtur dicitur
Cognoscunt nichilominus res ex aliis rebus hinc
dine ita ad eas hinc casualitatis effectualiter
tatis gicavit et hinc. Secum in tres hinc
agnoscendi ab inicio affirmacionis sue gicavit
agere bñ gloriosa dea matrem pater et principalem in
tate predestinata suprema in gratia pater fluxa illa
ab illa vobis. Et igitur ex aliis pater throni ab inicio
tu. In principio ei quod deus creavit celum empurum
pater in eo mansiones multas et thronos solum
iuxta testimonium veritatis 10. In domo pater
mansiones multe sunt fuit igitur ab inicio throni
et glorie dñe super omnes choros angelorum tate throni

regni celorum De h^o ip^a loq^{it} ead^e re Ego i altissimis
 thron^o me^o i colūna nubis i eminēcia
 s^oru q^o p^o nubes itelligūt^r ysaiē lx Qui sūt hy
 q^o volat vt nubes hūc ei thronū abūcio āgeli
 venaū sūt put legit^r i qbusdā s^oru reuelacio
 nibus Et ab illo forte acceptū ē qd canit eadē
 thron^o v^ogīs Ante thronū hui^o v^ogīs freq^uente
 nobis dulcā cātica v^o dragmatis Qdōm hab
 has itaq^u cognicioēs āgeli v^o multiplicat^r p^ontaue
 bāt glōsa dei gēitricē p^o p^o dēllōm s^o iūcē āmi
 rante Ammirati sūt e^ode ei^o celsitudi^o dignitate
 pulchritudie^o et ceteras pfectioēs ei^o Adm h^o
 ampuit^r ista q^o i p^o s^o angelozū s^optast^r de ea
 Que ē ista q^o ascedit r^o Que ē ista q^o p^ogredut^r
 quasi aurōa cā^o Itē q^o ē ista q^o ascedit de cęsto
 delijs r^o Ammirat^r s^o qdē asāsu ei^o p^ontū i celesti
 bos sedibus sup^o oēs sedes Et h^o ē qd aug^o āmiratioēs
 q^o illi q^o vētura erat deserto terrene miserie tā sublis
 thron^o p^ontus erat Itē illud q^o pulchra es et q^o decōā
 charissā i delijs cāticō^o A^o et cetera hui^oā p^o s^onta
 bāt insup^o eā dīne maiestati p^o affectū desideratiē
 petētes et optātes vt eius aduētū acceleraret
 p^o quā eozū bēitūdiē cognouerūt p^ofiēdā eoz
 r^ona restaurādā et ordinē vniūsi cōplen
 di Tū ei sup^oior i regno bēitūdiē illumēt
 p^oteriores cognouerūt se certā illūāione r^ocepturos Vñ aug^o
 in sermone de natūitate v^ogīs i p^o m^o eadē celū qd p^oner^r s^o noua
 i ineffabili glā dērorasti i unēsa glāz tuaz illustras Itē q^o ex
 naueratio tuine angelice pertinebat ad eoz saluē ign^o eam igno
 uerūt futūā p^oter m^oz d^o i p^o h^oē m^ostetū incarnatiōis i v^oparati
 onis huane cognouerūt Et ut aug^o dicit libro de s^onsu euāgeli
 stoz i libro p^o s^ontē legerūt diuine q^o uelitas de futūis i m^ou
 tes p^ohetaz ex illo libro resultabat licet diuinā essētia dare nō
 p^oderūt Et tō magis angli q^o diuinā essētia dare intuebāt^r
 p^oter obstat q^o b^o v^o bēnharo^o sup^o miss^o est Et hugo de scā victore

In epla co bti dicit anglos misteriu incarnatois latuisse Et scio
h^o dicit ab aplo et va innotescat pnapily q ptaaly i celestibz p ca
multiformis v gra dei it ad ephesios tertio Glosa In aply q po
testatibz co e dicitis ordibz angloz q dicit bti ieronim^o ang
lucis dignitates misteriu xpi ad puru no intellegisse dicit in
pleta e passio xpi Sed oportet h^o dicit sa ieronim^o q alioz sciam
acapi sic q no agnouerunt q ad singulas circustancias. Ita ipse
modi q silies Cuius et latuit eos misteriu hui^o mo usq ad pas
one. q eo nascere cataverunt gla i excelsis deo. nisi q ea circustan
cia restauratois q p ignominia passionis i iherlm p fia m^o ead
no agnoscebant. pmissa fra est Et p h^o dicitur dicit dicitur
in hac parte co trariar vident^o du aliqui dicit angelos agnouisse
alij non Aliquo naq mo agnouerunt et alij mo no sa quo mo su
gulas circustancias no cognouerunt Cognouerunt itaq p illam
au tyon^o glie spate cat reparatio futura erat h^o modum igno
vnt Cognouerunt itaq p illa ordo unius plecto erat q in vo
tres psona in una natura In hoie due nature i psona una In an
gelis una psona in una natura Veniam igit erat ubi tres nam
re erat in una persona q h^o in xpo Presentabat igit p affectum
illam diuine maiestaa p q tant^o honor curie celestia aduocato
erat Presentabat deniq ipi angeli etia ea pphetas veniam
Et secundu btm dionysia q nco de angelica ierarchia. diuini
ordinaoie dstatuti est ut inferiores suis agat^o p superiores vo
da agnatione q amore Et quo dicitur q dicit est q angeli no
nouerunt h^o a pphete p angeloz ruelatione agnouerunt. q ang
li magis Presentabat igit angli pphetas btm uirgine scilicet
ysaie septio Ecce uirgo conapicta ite ieremie xxxi Noui sap
et de^o sup terra mulier aramtoabit unu Et simile alij dicit
dicit bti aug^o i libro de sensu euangelistar q dicit de misterio re
paratois un^o pphaz agnouit oes agnouerunt Presentabat ite
ut eos co solarent de futura salute q p eos alios ite Presentabat
ut eos adiuuaret suis pabz q orobz ut de^o gram sua accelleret
Et his intelligit ia alia p sentatio bte uirgis p scio pphetas
ea Presentabat deo i orato q alioz hoibz i consolatio
secundu dnm cogitū res hnt esse in semetipsis effaiauit q p

ut probat septimo methaphysice. Unūquodque h' ym qd' est. est p' essentia
 an sua et q' res i seipis se' qd' se' ex eo v'it' i seipis et essentialit'
 2° igit' esse rei materialis unctis ē illud qd' h'z i m'ā sensibili et
 accipit p' generatōem. Et secundu' h' ē' b'c' uirg'is s'ue h' qd' habu
 it a parentibz secūdu' qd' n'isabat' cum hoit'z. S'cōm h' esse legit'
 ut p'ntata in templū ut refert epiphani' vian' ap'loz q' fuit
 sanct' ep'us. Et h' h'z potuit ul' p' reuelationē ul' p' narrationem
 potestoz. ut illud q' n'roga p'ies tuos i p' annū ab ut' p' d'io
 et p'sentata s'ue octavo die a die natiuitatis cū muneribz uir'
 marcodati legis leuitica duodecimo s'cōo cū ēēt annoz t'ruū ut legi
 t' ap'oc'iso qd' transiit' sanct' iheronim' Tercio cum ēēt annoz
 sept' Et poterat' b'c' parentes uirg'is scire q' cū d'no deuouerunt
 ex' sumere ab illa ann' s'cā anna m'ie samuelis de q' p'um' egū
 p'umo q' filiū suū samuele p' p' cū ablactauit. adduxit' cū ad
 p'phetam cum muneribz. Et vian' ibi gl'osatores q' duplex ē ad
 lactatio. Cruda a m'ānis m'is. i f'it' p' p' annū s'cōm d'ia q' abis
 p'uar'ibz. i f'it' p' p' annū septimū ut arat' Est' g' uerisibile q' p' p'
 p'ua. ablactationē cū p'sentauit' cū muneribz ut uoto suo satis
 f'it'. S'cō q' non tōtū seruire potuit i materna cum d'ignit' redit'
 h' est ad domū pat'nā usq' p' septimū annū. Tunc simpliater
 oblat' credit' m'isterio p'phete in tabernaculo dei. Hunc ordinē
 uerisibile ē q' etiā b'c' s'cā anna m'ie d'ne m'ie obseruauit' i offe
 rendo filiā suā in t'plo quā d'no deuouerat'. Credibile siquidē
 ē q' q' ill' s'cā āne p'umc. plures filias i filios suos deuouerūt
 d'no i o'cie eodē sicut' illa ad m'isteriū dei i t'plo obtulerūt.
 Extra has at' p'sentatōes sacrotū q' de p'ima p'ntate sufficiēs certū
 d'no qualis i marcia morali req'it' habet' nichil q' parentes nā
 b'c' uirg'is fuerūt iusti i s'cā de quo null' dubitat' igit' neq' q'
 marcodata legis p'teruerūt sicut' p'ca b'cā uirgo tā deuote reue
 rebat' m'adata legis ut nichil de lege q' ad p'ectū benedictū et
 quo ad seipfam p'iet' m'ittēt' o'co etiā ut uir' r'itū ceteraz muli
 erū purificari uellet. licet nullo mō obligaret' n' indigeret
 de alijs at' uarijs alijs certū est i alijs m'ertū. Certū q' ad m'is
 t'atū in templū p'sentata ē cū de h' habeat' p'batōz uortoz te
 stimonium. Iam damascen' libro 2° suaz s'udiz cā 1° sexto dicit'

qd deinde in sacra rō dicitur. Item bñs aug⁹ in quodā sermōe dicit
 qd de tēplo tradita sūt nuptia ⁊ desposata Et ē pro isto auctoritas
 sacre scripture ⁊ ratio. Auctoritas ysauē septio. Ecce anima ⁊ nuptia
 ⁊ abscondita qd segregata erat a spai hōm. Itē in habitacōe
 scā corā ipō nāstram etiā xxiii. id ē in tēplo. Natio ad eōē qd
 qd dāq̄ doctores qd hōs uoluit qd etiā in mēmōiā suā fāssimā
 erat inuita ita etiā fāssimā in fama ut nichil puri ⁊ ea sō celo in
 telligi possēt q̄ uirgo parē debuit. Itē ibi cā eductari fecit ubi
 nō leuissima quōdam suspicio de ea oriri potuit. Et ⁊ sonatorum
 bñ ambrosij sup lucā. Proceratōis lubricā pūoris formam
 ⁊ tenerā uirginitas alā p̄ qd potē uoluit aliq̄s de suo op̄e
 q̄ mōis pudore dubitare. Ecce noluit ut dubiū aliq̄s ēt de uir-
 ginitate sue integritate. In certū nāstis. Est de tpe sēz āno mēse ⁊ die
 sēz ān tēo septimo. Octimo anno an in nouēbu ul' decēbu illo uel
 alio die p̄sentata sūt. Item in tū an sola nescis parentibz quōdam qm
 d' ascederat ⁊ alia qdā referunt de q̄b' y' tenerōē est qd ponit in
 prologo apocryphi de cōnatiuitate ubi translator sic dicit. Itē
 y' dubia esse p̄uāo ita liquido falsa nō affirmo. Illud libere uir-
 gō nennūc fidelitū negatur puto siue h' uera sint siue ab aliq̄ s' h'm
 sanctā scē marie natiuitatem magnā miracula p̄fāssisse magna
 cōsecrata fuisse. Et idcirco salua fide ab his q̄ ista deū fate' p̄sentā
 se credūt sine periculo aīe sue credi ⁊ legi posse her' ille. Et in celli
 gū' v'z ē in p̄uato uir' illud apli p̄ime ad tes' thessalonice sō
 quito. Sic p̄bate qd bonū est tenete. Non solemur in cōm ut
 p̄ca laa ⁊ probabit. Ex his p̄a patet facile r̄ponso
 ad primū questū an gloriosam deū genitricē sō noīe ⁊ cōē p̄sen-
 tatiois uenerari liceat. R̄spondet ē qd sic qd scōm op̄onitū p̄s
 angelicū ierarēthe. Itē ierarēthe sup mūdare ierarēthe p̄sentat
 esse debet scōm dei ordinationē. Cum igit' ierarēthe sup celestis
 h' ē sup̄b̄dita trinitate honorata doctat' sō cōē p̄sentationis. Et
 in ierarēthe celesti angelicū siliū dignū etiā est ut ierarēthe sō
 celesti seu catēsticū talit' sō noīe ⁊ cōē p̄ntatiois honoret. Et h' a
 aus ad dīm non reuocare neglexerim. In q̄o stabit fructuosa
 nobis esse qd sub cōē p̄ntationis uenerari qd alijs q̄ tū ipā uir-
 ner' se p̄sentare filio ⁊ cū filio p̄i pro nobis. In cōē dicitur.

ubi
 est
 7

ca

guitates

tuta sunt octaua natiuitatis beate virginis ad
sedacione pniaosi sumatis ab eia. Et hoc mo
do inueniunt apud plures inuinitas certe festi
uitates ppe spales necessitates iposite, p libera
one ab hostibus et consiliis. Dicit etiam
olan factu legimus In hester et iudith ppe
stabit iohanes belet et alij q queoia festiui
tates ut quita feria q erat sollemnis sicut co
minuta dies deposita e et siliter queoia alie
q sic fuit possibile tot festa agere. Itē ai iam
satis multiplicatae sint festiuitates ppe eam con
difficultate et eia ppe abusu et dissolutione
ppli dmuie in festis phibuit osiliu generale con
stantiae se multiplicata noua festa precipiens de
uocaus celebrare antiqua. Si tamē aliqua noua
occurrerit q illa hoc modo ageret ut de ma
ne pplis iformaretur et ad diuinas laudes in
ataret. Deinde ad labores mitteret. Hys
notatis pono aduisione responsale ad apposita
questionē talem p^a p^a q^o Saluo iudicio melio
re moribus hoim ut nūc dmuiter vident p
manentibus. Vel ut verisilit timet in per
pergentibus. plus expediret abstrahere q
addeere festiuitatibus pre existentibus. De
datat q plus uiximus dūter ppli mores cor
ruptos plus inclinatos ad dissolutiones las
tiuias et leuitates ad ommissiones et pota
ones ad iocos petulantias ad nugas et fabu
las q ad maturā dei cultū. Et petoquent
festa plus ad seruendū sue noluptati q de
uine mauestati sicut oli uider sabbata sua
ppe qd augustinus in libro de dēte corous di
at q melius faceret nūc uideus in sabbato
arans et mulier nens q in sabbato salcans
re. Ex quo duto augustini gerson cancella

messacioes

nis in regulis theoloias m̄a ponit talē regulam
 Opera seculia plerūq; fructuosius fierent si nō ea
 prohiberet etiā q̄ illa q̄ vulgares in festis exerceant
 p̄terea p̄elatoꝝ ē attendēdē cura festoꝝ multi-
 tudinē ne sit illa ad amulū plā potius q̄ ad
 cultū dei. Vbi inuit talē rationē ferūdū d̄sue-
 tudinē amirne ppli istis temporibus vel potius
 seculoꝝ corruptelā plura mala fuit i diebus
 festiuis q̄ alijs diebus adeo q̄ melius esset fa-
 ce ea diebus festiuis q̄ i feriatis fuit q̄ ea que
 p̄le facit in festis q̄si dicit expresse. Maluit
 esse q̄ nō agerent festū ut ipsi dixer faciunt
 q̄ q̄ agūt p̄t multas exorbuntias et lasiui-
 as nō enī q̄ deisūt s̄ q̄ sua sūt q̄cūt. Ideo dicit
 d̄s p̄saie p̄mo kalendas meas et solēnitatē
 v̄as odium anima mea. Glosa notant dicit
 v̄as nō meas q̄ i festis nō vacant deo sed sibi
 declarat̄ idem seculo. Nimia frequētia fes-
 tivitati parat̄ contemptū eozōē et si in se carā
 sint. Iuxta illud. Omne q̄ ē carū ita esse so-
 let. Omne q̄ ē carū nimio soletat̄ i nsu dū
 aut̄ plus contēpuit festū dei. contēpuit et
 deus pplm̄ festiuitatē. Itē multiplicatio festo-
 rū facit multiplicatiōē oꝝoz q̄ sūt occasio-
 nes oꝝm vitioꝝ. Unde experimus frequen-
 ter plura mala in ebrietatibus ludis p̄s-
 sionibus luxurijs et blasphemijs et reteris
 huiusmodi fieri in festis q̄ alijs diebus. Qui-
 d̄ius sine titulo. Festa dies veneremq; notat
 tantis q̄ metijs, id est vinū. Item plures enor-
 vant̄ et d̄suetudine nat̄ori d̄suescūt a la-
 boribus et ineptiores reddūt ad bona ope-
 ratioa. Item qui magnā p̄cua et mercedē
 multas dāt familie cū expensis quantur
 et mutuantur contra p̄elatos. His et alijs

rationibus patris apostoli rationabiliter prohibuerunt
nouorum festorum multiplicationem ut praeterea
e
Non debent plebani esse faciles pro
mouendum festa quae non sunt ab ecclesia pro
cepta. Plures namque leuit aliquo occasione
introducit noua patrocinia vel etiam noua
festa sub nouis nominibus ut festum gradonis
festum diuisionis apostolorum et similia. Sed laici
eo more cuiusdam plebani mei olim quod anni
mias diebus exposito breuiter euuangelio si
alicuius sancti in ebdomada futura occurreret
memoria cuius festum non erat consuetum solen
nissimam vitam eius quantum deuotio exigebat
exposuit et in die eius se in choro officium
acturum cenauerunt ut si quibus deuotionem
haberet sanctum honoraret. Et breuiter expedire
to officio ad labores suos festinaret utrum
aliquo festa celebra in ebdomada multipli
cata sic ad dominicam assumerentur die. vel
plura ad unam diem reducerentur sicut aliquando
plurimum apostolorum. ut philippi et iacobi simonis
et iude. festa in uno die dauant. Hec autem
fieri oporteret ab habentibus auctoritatem
quod aliae festa precepta et consuetata iam desuetue
re non licet. Quamuis noua festa multipli
cata possint non expediat. tamen iusta
necessitas vel pia utilitas aliquo nouum sic
ca festum necesse extusat sed etiam efflagitat.
Iusta necessitas ut cum quibus in periculo astu
tutus uouit alicuius sancto in honore eius
celebre memoriam seu diem agere. pia uti
litas ut cum quibus expertus beneficium et pietatis
alicuius sancti maiorem honorem etiam fieri pro
curat. praeueat per gratiarum actionem de pro
ceptis per obseruatione habitorum et augmen

ratione desideratorum. Hoc modo illustris
 princeps dux saxonie dñs wilhelmus
 suengie lantgrauus existens i periculo
 maas tempore peregrinationis sue ad se-
 pulchra dñi Inuocans beatā virginem
 uouit festū presentacionis beate uirgis
 qd̄ paus ab aliq̄bus solū seruabatur. Ipse
 deinceps p totā terrā suā seruaret tele-
 braret p̄uacate sollicitate deuouit. Et ut
 audui a quoda plato q̄ scū fuit. statim
 appaerentia signa liberacionis ip̄e tū oibus
 suis mentis beate marie uirginis parere
 meant. It̄ tū tpe regimini hui⁹ principis
 reu. magna pace gauisa est sit. turbato-
 res q̄ pacis ac captores quoslibet mirabi-
 li uirtute et iaxodibili celeritate diuinit⁹
 uouit extirpauit. Hanc gratiā a deo
 p̄mōem gratie obtentā sibi fore et impet-
 tam sentire et ob id eā plenius uenera-
 pū ē et utile. Hys itaq̄ ratioibus p̄cep-
 tibus p̄motus de exilio suoz misit ad se-
 dem ap̄lica Et a t̄bus apostolus sc̄z pio
 secūdo paulo secūdo et sexto quarto im-
 petrauit ut 25 die mensis nouemb̄is festū
 b̄e uirginis ubiq̄ ec̄a suā uolentē. Verū
 acta p̄uacionē hui⁹ diei. Saendū tū obser-
 uāa ecclesiastica debeat fundari in certo
 et nō inuenit̄ de certo q̄ illa die presentata
 sit in templū ut manapata cultui diui-
 no ibi maneret. Licet p̄p̄inqua sit ista dies
 octauo diei a natiuitate eius quo presentā
 ē p̄mū i templū. Et forte omniapatio sc̄a
 ē p̄p̄ festoz q̄ mox sequūt pluralitate. Hac
 ē ip̄e rōne illa dies electa ē. Vel q̄ forte ille
 deuotus ul̄ illi deuota q̄ p̄mū presentacionis

beate virginis honorare ceperunt vel celebrati
onem habuerunt vel illa die aliquod notabile
beneficiū libentionis a malo seu pmoationis in
bono acceperunt. Nec e de hoc multū curandum
qz nō semp dies festoz correspondent illis q
pāgūt in illis festis sicut patet de die sancti
stephani et sancti iohānis post festū na
tuitatis xpi. Itē de festo sū ambrosij qd agi
t̄ s̄m ordinacū romanū p̄m a die sancti ni
colai cū tamē eius natale sit e^{to} die ap̄t̄

Quātū ad t̄m s̄z q̄le officū in hui
modi festo presentacōis duciat obseruati
ōnem. Sciendū qz nō facile debent noua officia in
ecclā indua n̄l assumi. Unde b̄s aug⁹ in regu
la p̄cipit. Et nolite contate nisi qd legis e
tantandū qd aut nō ita superū e ut ante
tūc nō cantet. Que uerba exponendo dicit
hugo de sancto victore Non detet ut tantū
et ofus ecclesiasticus fiat s̄m arbitriū dū s̄z
s̄ sumit seruandus e s̄m scripta et instituta
maioz. Ex quo ad q̄sitū p̄ duo dicta respo
deo p̄mū dictum resposiū. H̄sto
riā nouā ex apoc̄iso ofertā obseruare non
cōuenit firmitati ecclesiasticæ q̄ sup̄ p̄ta se
debet fundare. Declarat̄ istud d̄m qua
dupl̄a medio. s̄z. Primo ex p̄mitiue ec
clesie imitatione. Secūdo ex certoz in ec
clesia p̄uiditio vel p̄uidicatione. Et
ad ex antiquoz sapientū ordinacōe. Et
to ex simpliciu indebitā oneracōe. Et
p̄mo dicit uenerabilis hugo sup̄ regulam
sancti augustini. In oib̄s auctoritatib̄ ecclē
siasticis magis imitanda e q̄ ratio. S̄m
aut qz auctoritas ecclesiastica instituit h̄
torū de natuitate beate uirginis et de
assūptione. et nihil posuit in eis de apoc̄i
s̄ licet tō haberet. Igit̄ eā in hoc imitari

conuenit. Ex isto patet qd nō est laudabile
 sine auctoritate ecclesiastica vel ecclesie assu-
 mēte p lectioribus manualibus in festo scē
 anne apocryfū ut qdā faciāt. Credo autē
 qd etiā tetemā nō assumet apocryfa. ut sic
 pceptē secūdu dicit bñs iheronimus ad pau-
 lam et eustochiū in sermone de assūptione
 De forte si ueriat apocryfū illud i manus
 vestras incerta p certis reapiatis volens
 p hoc imūere qd nō esset incerta certis in
 fide coequanda. ne infideles egliū certā
 tū dubijs uident et contempnāt. Cum
 enī secūdu bñm iheronimū sup illud ma-
 thea. Quē orationis intē templū et altare
 p apocryfa in eadē facultate contempnātur
 qd reapiunt. ppe qd si recte creditis coequāt
 reddūt et illa contemptibilia et facile abru-
 enda. Itē Origē sup cantica curā principi-
 ū refert. Licet scriptura sancta aliquā alle-
 get apocryfa nō timē ppe hoc nos apocry-
 fis locū dare debemus. potuit enī fieri ut
 apli et euangeliſte spū sancto repleti scie-
 rent qd assumendū esset ex ill' siluēt apocryfi
 et quid refutandū. Nobis autē nō est absqz
 periculo aliqō tale presūmē hō nō ē tanta
 sancta sps intelligētia. hec ille. Tercū
 tangit sulbertus episcopus tarnotenſis in
 sermone de natiuitate beate uirginis vi-
 uens. Ea itaqz die sū natiuitatis peculi-
 ille liber qd de ortu eius atqz nūta inſcrip-
 tus est in etiā recitandus esset si nō apa-
 tabus inter apocryfa numerandus iudi-
 cabus fuisse at qm sapienubus uiris ita
 uisum ē. nos alia quedā sed non aliena
 de ortu eius psequamur. Ecce dare dicit

q̄ m̄ apocrypha numeratus ē legi tūc publi
ce nō debet. De quarto notandū q̄ bona
ventura sup̄distinctionē et t̄q̄ dicit q̄ simp
ces tenet̄ ad credendū ea q̄ eis p̄ usū
sie in solemnitatibus p̄ponūt. Sicut q̄
casū et incertū p̄ usū ecclēsie eis p̄ponit̄
onus eis q̄ difficiles sūt ad quelibet credendū
p̄p̄e q̄ d̄ns ihesus et apli eius paucos volē
bāt eē articulos fidei. Et p̄p̄e idē dicit q̄
cellarius parisiensis gerson. In t̄ratu quō
caute legendis sūt quorūdā libri. Qd̄ t̄m̄
una ḡuitate debet fieri det̄minatio in ma
ria fidei concludendo articulū uniuersaliter
obligantem. Cū igit̄ ea que agunt̄ trahūt
in officia ecclēsiasticā successiue obligant̄
ut p̄tactū ē igit̄. scetē. frequē
detur igit̄ aliq̄ hystoria antiqua de beata
uergine autentica quousq̄ noua fabricat̄
et scriptura app̄bata p̄betur q̄ ab ecclēsia
Docet istud m̄gr iohānes belet̄h in libro
de officiis ecclēsiasticis sic inquit̄. Quo
mus ergo generalit̄ q̄ in ecclā nihil sit
nendū v̄l psallendū vel legendū qd̄ a simo
pontifice non sit canonizatū. Et quosq̄
q̄ nō ē app̄banous quorūdā bathanicū ab
usus qui a se fabricata dictamina seu car
mina passim sine auctoritate app̄batorū
habita publice cantant in ecclēsia

Adulus episcopus seruus seruorum dei ad futuram
 rei memoriam. Gratia congrua et conuenit
 honestati. ut ea que de romani pontificis
 precesserunt. licet eius superueniente obitu litte-
 re apostolice desuper confecte non fuerint. suam consequamur
 effectum. Sane felix recordationis pio pape se-
 cundo predecessori nostro pro parte dilecti filii nobilis
 viri wilhelmi ducis saxonie dudum exposito quod ip-
 se dux ex specialis deuotionis affectu que ad in-
 ditam uirginatrem nostram gloriosissimam uirginem
 maria feruenti animo gerebat. ab intimis prece-
 rea desiderabat festum presentationis eiusdem bea-
 tissime uirginis marie. quod. xxi. die mensis nouem-
 bris annis singulis in terris et dominis suis de
 consuetudine celebraret etiam ex speciali sedis apostolice
 decreto et statuto annis singulis pro petrus temporibus
 dicta die sollempniter venerari. idem predecessor
 sincere deuotionis affectum quem prefatus dux ad ip-
 sam et romanam ecclesiam gerere conprobatur attendens
 et pie considerans quod merita beatissime uirginis
 proinde erga genus humanum tantis honoribus
 compensari nequebant. quam illa maioribus indies
 et illustrioribus dignissima censebatur. Prefa-
 tus quoque dux in ea parte supplicationibus in-
 dinatus uidelicet sub dato die nonas iulij
 pontificatus sui anno. vi. autoritate apostolica
 sua perpetua et irrefragabili sanctione sacra-
 uit super hoc confectis fuissent litterarum tenore sta-
 tuit decreuit et ordinauit quod festum presenta-
 onis hoc modo sicut assumptionis uisitacionis
 et alia festa beate marie memorate. in terris
 et dominis prefati ducis dicta die annis sin-
 gulis pro petrus futuris temporibus de mandato

sedis apostolice deinceps a cunctis christifidelibus so-
lemne celebraretur. Mandamus nichilominus
statutum et decretum sua huiusmodi de celeberrimo
festu predictu p prelatos et alias ecclesiasticas
psonas in dominys et terris predictis solentate
publicari. Ne autem de statuto decreto et manda-
to predictis p eo q sup illis ipsius p pdecessoris
nri eius supuicente obitu littere aplice conse-
te no extiterint possit quolibet hesitara volumus
et dicta aplice auctoritate determinimus q preson-
tes littere ad pbandu plene statutu decretu et
mandatu p pdecessoris huiusmodi ubiq suffi-
ciant. nec ad id pbatiois necius aminculam
regnat. Nulli ergo omo hoim liceat hanc pagina
nre uoluntatis et concessiois infringere. vel ei ausu
temerario contraire. Si quis autem her attentare p-
supsent indignatione omnipotentis dei et beatoru
petri et pauli aploz eius se nouerit incursum.
Datu roma apud sanctu petru anno incarnatio-
nis dominice. Millesimo. cccc. lxxiii. xvi. kalend
octobas pontificatus nri anno primo

Sequit bulla indulgentiaru prefati festi.
Paulus episcopus seruus seruoꝝ dei. vni-
us christifidelibus presentes litteras inspec-
tuas salute et apostolica benedictione. Ad co-
macine versatur intentio vt epifideles ob maiorem
deuotione et frequentiore ueneratione pcesse de gen-
trias uirginis marie que uelut auroꝝa surgens p-
ut luna. Electa ut sol. terribilis ut castroru aces oꝝi
nata. ueru solem iusticie redemptore nri ihu xpi
qui illuminat abscondita tenebraru in mudo p-
tenciose spu sancto cooperante produxit que nec
e uisa p-
gruentibus exatenuis. ut exinde fideles ipi deuoti-
one y orombus pprijs ac ipius uirginis iterum
one adiuti. nisiq uicti exatenuibus reddant
Dumc gre apnores. Hanc dudū felias recordatione

no papa secundo predecessori nro pro parte dila filii no
 nis viri wilhelmi duas sironie exposito. qd ipse dur
 ce specialis deuotionis affectu ab intimis desiderabat
 festu presentationis eiusdem virginis. quod vicesimo
 primo die mensis nouembriis annis singulis in ter
 ra dominus suis de consuetudine celebretur. eam ex
 specialis sedis apostolice decreto et statuto petrus tem
 poribus dicta die solemniter venerari. eodem preces
 sor prefata duas supplicationibus inclinatus auctori
 tate apostolica statuit decreuit et ordinant. qd festu
 presentationis huiusmodi sicut assumptionis visitationis
 et alia festa bte marie memorate. in terris prefatis ppe
 nis futuris temporibus eadem die de mandato sedis aposto
 licae ab ipis fidelibus solemniter celebraretur. put i no
 nis cu dictis prius predecessor anq sue sup his lre ofice
 rentur. rebus fuerit huius exemptis. inde confectis
 lris plenius tractetur Nos igitur cupientes qd festum
 prefatu in debita veneratione habeatur. et ad illud co
 mmodu eidemq virgini famulandu studeat ipi eo liben
 ter auerenter quo ex hoc dono celestis grē oberius et
 sperant se refectos de omnipotentis dei mia et bton pe
 trī et pauli apostolorū eius auctoritate ofisi omibus
 vere penitentibus et ofessis qui die predicta ad laudem et
 honore ipsius virginis ecclesie monasterijs et alijs lo
 cis ecclesiasticis infra dca dominia existentibus. i quibus
 officiu eiusdem virginis celebrari congerit diuinus inter
 ficant. vel in vigilia eiusdem festi ieiunauerit annua
 in centi dies de iunctis sibi pncipis penitentis miseri
 cordiam relaxamus presentibus petrus temporibus duratur
 volumus aut qd si alias i vigilijs ieiunantibus vel
 diebus huiusmodi interessentibus aliqua alia ioulgē
 cia i ppetuu vel ad certu tempus nondū elapsū dura
 tur. p nos decessa fuerit. presentes lre nullius cris
 tant robours vel momenti Datū roma ano incarnationis

nis dñice millesimo quadringentesimo secundo
quarto. Duodecimo kalendas februarii. pontificatus
nri anno primo

O Sequitur institutio huius festi p archiepiscopi ma
Dolphus de gra sancte maguntine sedis ac
diepiscopi. sacri romani imperii p germaniam ac
chicancellarius ac princeps elector ad futuram memo
riam. & specialis deuotionis affectu. qua ad matri
tam pugnatrix nram gloriosissimam dei genitricem
feruenti animo gerimus. ab intimis propterea ex
siderantes q festum presentationis eiusdem beatissime
virginis quod vice sumapama die mensis nonem
bris singulis annis celebratur de consuetudine. tem
cepse singulis annis perpetuis temporibus dicta die sollempniter
veneretur. ea propter attendentes q pie asserunt
tes q merita beatissime virginis predicte erga genitricem
humanam tantis honoribus repensari nequeunt
quin illa maioribus uiribus q illustrioribus digni
sima censeatur. hac nra irrefragabili sanctione
statuimus q decreuimus ac ordinauimus q festum
presentationis huiusmodi sicuti festum stephane
ate virginis marie memorate p nris auctoritate
& diocesibus dicta die annis singulis perpetuis futuris
temporibus deinceps a cunctis episcopis sollemniter
celebretur cu propria hystoria de eodem festo presenta
tionis. q ubi propria de illo non habetur hystoria
tunc hystoria de natiuitate eiusdem gloriosissime
& intemerate virginis recipiatur. sic q ubi nati
uitas habetur presentatio inseratur Et insuper
ut episcopi ad maiorem deuotionem q frequentiore
uenerationem dicte prelesse dei genitricis que uelut

aurora consurgens pulchra ut luna . ebecta ut
sol . terribilis ut castrorum acies ordinata . veni
solem iustitiae redeptorem . nam ihm xpm q̄ illu
minat abscondita tenebrarum in mundo potes
tatis tenebrose spiritu sancto cooperante p
ducat . q̄ nec visa ē p̄ma siles nec habere seq̄
te . modis congruentibus exatemus ut exin
de fidelis ipsi deuotionibus et orōibus p̄ci
is ac ipsius virginis intercessionibus aduerti
mus q̄ inducti ex hoc festiuitatibus reddant diu
ne gratiae aptiores . nec nō ad praefatū colen
dū festū virginis intacte eo libentius ani
ment quo ex hoc dono celestis gratiae obe
dientius conspicerent se . refectos de omnipotent
da misericordia ac beatorum petri et pauli
ap̄loꝝ eius . nec nō sancti martini confesso
ris patroni n̄i auctoritate et meritis confi
sioibus vere penitentibus et confessis h̄ die
praedicta ad laudem et honorem ipsius vir
ginis in singulis ecclesijs mōsterys et alijs
locis ecclesiasticis praefatarū n̄arū ciuitatū
et diocesiū in quibus officium eiusdem agnū
celebrari contigerit . diuinis infueant . vel
in vigilia eiusdem festi ieiunauerint annu
ati . quadraginta dies de inuictis eis penite
tijs misericordie relinamur in dno . presen
tibus p̄petuis temporibus duraturis . In
audet testimonium secretū n̄m presentibꝫ
ē appensum . Datū in ciuitate n̄ra Magū
ana die penultima mensis augusti Anno
dñi M . ccc . lxxv . De eodem festo

Que est ista puella mat̄ et uirgo semp
Maria fr̄es charissimi . que n̄c m̄
do ostensa ē quideā ḡdus ascendēs
hodie in templo a parentibus deo presen
tatur . Unde possit quo ascendit . et quā
te uirtutis existat uideamus . Quid aut̄

putas quibus olim fuerit vel nunc sit ista personae
que sanctis omnibus spectanda proponit et imi-
tanda. hoc autem in primis instruit per has est
quod anima eius et caro quam elegit et habitacula
sibi fecit sapientia dei patris ab omni male-
tia et immunditia fuerit aliena purissima
quando in ea et de ea verbum extitit caro factum
dicente scriptura. In malivolam animam non
introbabit sapientia. nec habitabit in corpo-
re subdito patris. Intus deus itaque scilicet huius
beatissime virginis memoria eo frequen-
tius agit. quo maiorem apud deum gratiam
inuenisse creditur. Hec quidem virgo Maria
priusquam nasceretur diuinis est oraculis denun-
ciata. et miraculis designata. Tandem in
ro nata est per gentem diuinis ordinata. Nati-
uitas eius est ut legimus nazareno patre. bechle-
mita matre. quas verbes ipsius natiuitatis
vel conuersationi destinatas esse non tacuerit
propheta. Descendit autem de radice illius
fide preclara abrahe. cui suppone permissa fue-
rat omnis benedictio gentium in suo semine.
Descendit a stirpe dauid. que deus propter
notam sibi prebitatem sublimauit dicens In-
ueni virum secundum cor meum. De regali namque
et tribu simul et sacerdotali duxit originem
que summum erat parentum regem atque pon-
tificem. Quoddam itaque sidereum micat in
matris generatione. videlicet quod longe ante
patribus diuersimode celitus est expressa quod
abrahe semine et ex regibus orta. quod etiam illa
generationi ob singulare privilegium sanctitatis
diuinitus agnoscat concessa. Hanc enim un-
figuram ut dictum est mysticam sacerdotalem vir-
ginitatem. dum sine radice floruit. Hanc gederunt
pellus dum in medio arene sicce maduit
Hanc in visione ezechielis orientalis porta

que nulli vnq̄ patuit. presignabat. Hęc
 etiā in prophetis pre ceteris. Isaias nūc ex ra-
 dice iesse virgā oriturā. nūc euentius vir-
 gā parturā pmutabat. De hys aut̄ q̄bus.
 acti sumus meritoꝝ p̄rogatiuis paulisper
 loq̄mur. ad edificationē noꝝ ac diuini
 noꝝ laudem vt p̄ famulatu religio conser-
 uetur. et p̄ affectū deuotio augeat. Quis
 igit̄ nisi hęc virgo que sola vniuersā p̄cauita-
 rem hereticā interemit. sola p̄ deū sit que
 nos in oī virtute confirmet. suis q̄ meritoꝝ cō-
 mendet et auxiliet̄ p̄abus. vt et ipsi digni
 humanā in eius laudibus a q̄bus siq̄dem
 humana mortalitas non debet cessare. sed
 de illius gloria nec silere patitur deuotio.
 nec dignū aliq̄d potest conapere cogitatio.
 vel ieiudita particulare loquutio. Hęc ē q̄ totū
 mundi reparacionem obtinuit. salutē oīm
 impetrat. Quis tandem ob benedicta mise-
 ricordie longitudinē et latitudinē sublimi-
 tatē et p̄funditatē investigare potest. Longi-
 tudo enī ipsi⁹ oꝝq̄ i diem nouissimū subueit
 vniuersis eā inuocantib⁹. latitudo eius replet
 orbē terrarū vt quoq̄ sua misericordia plena sit
 oīs terra. Sublimitas ei⁹ auitatis sup̄ne ru-
 nas restaurauit. p̄funditas oꝝ sedentib⁹
 in tenebris et umbra mortis redēptionem
 obtinuit. Sic ergo tue pietatis Omnia
 ipsa q̄ apud deū gratia inuēsta. notam-
 p̄as mōdo. sanctis p̄abus tuis obtinendo
 vīs veniā. egus medelā. pusillus corde ro-
 bur. afflictis cōsolationē. perculantib⁹
 ad uitōriū et liberationē. Qual̄ nāq̄
 fuerit vita hui⁹ virginis Marie expectā-
 tis in templo redēptionē generis humani
 dicat Ambrosius. Sic itaq̄ vob̄ tamq̄ in

imagine descripta uirginitas Marie. et q̄
uelud in speculo resulget species castitatis
et forma uirtutis. Virgo erat mente et
corpore. corde humilis. uerbis gr̄is. ani
mo prudens. loquendi peritior. legendi
studiosior. intenta opera. uerenda sermo
ne. nō ī incerto diuitiarū. sed in prece pau
peris sp̄s reponens. arbitriū mentis dei.
nō hōies req̄rens. Nullū ledē. cūctas bene
uelle. maioribus assurgē. eqlibus non ī
uidere. iactantiā fugē. Quādo illa lesit
parentes. Quādo fastidiuit humile. Quā
do densit debile. Quādo uitauit iopē. Quā
do. Nil coriū in oculis. Nichil p̄car ī uer
bis. Nichil ī actu inuerecūdam. Non gestū
fractior. Non incess⁹ solutior. Nō uox pe
tilantior. ut ipsa sp̄s corporis fieret simulacrum
mentis et figura p̄bitatis. Ipsa nāq̄ est illa.
q̄ celus gloriā dedit. terris dei pacēq̄ exfudit.
gentib⁹ fidē. uitis finē. uite ordinē. morib⁹
disciplinā. O plena gr̄az. nō solū puero Abra
he. sed et camelis potū tabuens de sup̄efflucen
tia hydra tua. q̄ tu es uera puella p̄electa.
et altissimi filio p̄parata. Offerent̄ iquit̄ p̄phē
uirgines regi. s̄ post eā. Nam p̄matū ipsa
sola uenduat sibi. Et licet ad dei gr̄atitū
digne collaudādā nemo inuēiat idone⁹.
tamē uotis oib⁹ nō debet cessare q̄libet etiā
p̄ator a laudibus q̄ ī laudib⁹ saluatoris ē
iter salutis n̄re. In honore igit̄ sancte ge
nitricis ei⁹ a laudibus nolite cessare. Ipsa
namq̄ ē uirgo maria que a nullo uirtutum
genere uacabat. cui gr̄e pl̄itudinē inesse
da nūctus assererat. Quis enī cū ammi
ratione iocūda nō sperulet̄ ipsius adoles
centule nature fortitudinē. et prudētia

ac fidem in angelico colloquio ubi tam stante
 ter loq̄t̄, tam prudent̄ interrogat, tam facile
 credit. Quis nō iusticiā mirer̄, qm̄ sic uniū-
 sa p̄cepta diuine legis adimplere satagebat
 ut nec ad se p̄tinētia quēdā uelut purificati-
 onē legale inexplēta delinq̄ret. Ipsius ep̄it̄
 temperantia satis emicuit, q̄ uirginitatis li-
 lū in hūilitatis ualle p̄duxit. Degebant
 itaq; uirtutes in cogitatione et affcū cordis
 ineffabilem armoniā quā ip̄a creataz
 et habitatrix ei⁹ dei sapientia delectabat
 audire, coruscabāt foras quoq; in sup̄ficie
 sermones, et actus unde possent hoīes glo-
 rificare deū, et salutis exempla suscipere.
 Illius igit̄ intuemini fr̄es charissimi, et cō-
 siderate quāto deuotioris affcū mariā a no-
 bis honorari uoluit, q̄ totius boni plenitu-
 dine in ea posuit, ut p̄ inde si qd̄ in nobis
 ē sp̄a, si qd̄ ē gr̄e ut salutis ab ea nouer̄
 mus redūdere, q̄ ascendit delictis affluēs,
 ortus plenus deliciaz, quē nō solū afflaue-
 re, s̄ p̄flauerit sup̄uēns ille auster diu-
 nus ut undiq; fluat aromata illius. Tot⁹
 ergo medullis cordiū et uotis oib⁹ uene-
 remur mariā q̄ sic est uolūtas eius q̄ totū
 nos habere uoluit pillā. Ipsa ē apud deū
 aduocata n̄ra, q̄ non potest sustinēte repul-
 sam, q̄ apud deū inuenit gratiā. Proui-
 dens quippe erat, nō sapientiā ut salomō
 nō diuitias, nō honores q̄rebat, sed gra-
 tiā req̄rebat. Sola nimirū ē gr̄a qua sal-
 uamur. Sola gratiā indigemus. Quid
 aliud concupiscimus. Queramus igit̄
 gratiā, sed p̄ inuenturē gratie Mariam,
 quia q̄ q̄re inuenit et frustrari nō ualet
 Ceterū qd̄ qd̄ illud est qd̄ offerre parat⁹

deos Marie commendare memento. et ad of-
ferre desideras. gratissimis illis et omni ac-
ceptione dignissimis marie maibus offe-
rendū tradē si non vis repulsam sustine-
re. Nec formides ad mariā accedere. qz tan-
ta grā ē cepleta et spū scō p̄fusa ut fieret
celis sublimior. fastigijs pulchrior. santi-
tate gratiosior. Deniqz si diligenter icenda
in maria singulas uirtutes. in ea p̄sua
inuenies singulas que uidebantur ēē cō-
munes. Que etenim uel angelica puritas
illi audeat uirginitati comparari. que
digna fuit fieri sacrariū spūs sancti. et ha-
bitaculū filij dei. Si cor p̄cia pensam
de caritate. sup omnes ē illa que prima
pposuit angelicā in terras uitā ducere. et
ppositū uirginitatis imobile seruare. qz
nec aliq̄tenus titubauit angelo filium
p̄mittente. Ascensionē namqz in corde
suo disposuit conūsatōne pariter et orōe
Ascendit deniqz in montana cū festinacōe
Dicam⁹ que ascendit prius in templū ut
ibi presentaret et p̄ cōdēptione generis
humani patre suū in abscondito et cubi-
tulo cordis oraret. feruebat siquidem in
querenda grā thacitas splendebat in car-
ne. uirginitas in obsequio eminebat hūi-
litas. Merito p̄inde tantor ille diuinus
in ei⁹ amicatione p̄anebat. Que ē ista
que ascendit plane sup hoies ipsos etiā
angelos transcendit. Nuncū sup ange-
los aquā uiuā nocte ē hauriat quam
hoib⁹ refundat. O benedicta inuentrix
grē. grāte uite. mē salut. fac ut p̄te susci-
piat nos q̄ p̄te dat⁹ ē nobis. fac o bene-
dicta p̄ grām quā inuenisti ut q̄ medietate

te fieri dignus ē particeps infirmitatis et mi-
 serie nōre. te quoq; intercedente p̄ceptis nō
 faciat glorie et beatitudinis sue. *Christe*
 filius tuus dñs n̄r. q̄ ē sup̄ oia b̄ndictus
 deus in secula. *ANEN.*

Beat⁹ augustin⁹ in libro soliloquorū
 Ob hoc inquit homo nō diligit te
 dñe si nō diligit te q̄ nō cognoscat
 te nō cognoscat te q̄ nō intelligit te non
 intelligit te q̄ lumē tuū nō cōprehendit
 et lux in tenebris latet et tenebre eā non
 cōprehendunt. Et quo dicto sancti nūc
 due accipiūt doctrine. P̄t̄a tempor in
 dei dilectione ē ex defectū in eius cognicio-
 ne. Secūda cognitiōis dei deficientia ē
 ex n̄ra negligētia. P̄mā doctrinā contesta-
 tur venerabilis hugo de simito nuctore.
 libro p̄mo de archanoē capitulo p̄mo
 sic iq̄ens. Nemo amare potest q̄ nescit
 et ideo si deū amare cupimus p̄mū eū
 agnosce satagam⁹ p̄cipue cū ip̄e talis sit
 qui nequeat sciri et nō amare. Tanta ē
 eū spes pulchritudis ei⁹ ut q̄ potuerit
 eū videre nō possit nō diligere. Ad tho-
 m̄. Quicūq; vult p̄mū et p̄cipale mā-
 datū dei cōimplere ad eū cognoscendū
 magnā debet diligentia adhibere. De
 modis aut̄ ueniendi in cognitiōe dei ali-
 us ē sermo. ad p̄positū sufficit dicere q̄
 fecerit sermones in ecclesia. Secūda
 doctrina declarat ex duob⁹. P̄mō d̄a
 sicut sol diffudit suos radios ubiq; sup̄

emisperu. sic etia deus radios sue illum
nationis s^m h^m d^m p^m s^m in de diuinis
noib⁹. Sicut igit^r aliq^d noⁿ s^ut p^acti
pes lucis corporalis quia noⁿ tuc^rat lu
cem. non ap^eruⁿt oculos vel fenestras
m⁹. Vt noⁿ facⁱut dilig^entia si s^ut in
loas abditis et tenebrosis ut veiant
lucē q^d forte h^unt aliq^d dⁱfirmatē et in
dei nolūt. Sic etia hoies q^d noⁿ p^acipat
lumē diuinū ideo non p^acipat q^d non
tuc^rat et noⁿ diligit q^m put^rat
lux ip^a Job⁹ 3. Lux uēit in m^uda et di
lexerūt hoies plus tenebras q^m lucem q^d
mala erāt opa eoz. q^d enī male agit
p^odit lucē ut noⁿ videant opa ei⁹ salis
deformia 3. declarat^r sic. Ibi paul^o dubio
negligentia ē in causa. ubi solū poscēdo
obtinētur habēda. sⁱ sic ē de lumine
diuine sapientie. Jacobi. 1. Si q^s v^om
indiget sapientia postulet a deo q^d dat
oib⁹ affluent. et noⁿ sperat et dabit^r
Cassian⁹ sup^r matheū. Frēphendit^r
negligentia petentis ubi nullatenus
dubitāt de misericordia donantis. 3.
declarat^r idē exēplis. Quot q^d enim
inuocēt et postulauerūt lumē sapi
entie acceperūt. quid psal. e. Cum
inuoca^r exaudiuit me deus iusticie
mee. Et seq^r in eodē psal. Signatum
ē sup^r nos lumen vultus tui d^one. Item
salomō. Inuocaui et venit in me sp^us sa
pientie. sapientie N. It^r Aug⁹ libro soli
loq⁹ 12. O lux a quo oib⁹ lux o^o oib⁹
c⁹ cōp^atiōe oib⁹ lux obscuritas ē. au. oib⁹
tenebre lumē. lux sup^rma quā creatas
non obnubilat. quā tenebre noⁿ obscur
ant. quā obstantia non claudūt. lux

Illuminat oia simul et semel et semp. absorbe
 me in tue claritatis abyssum ut videam te undiq
 et circa sub te. ne derelinquas me. ne accres
 ant ignorantie mee. et multiplicent delicta
 mea. Quam pleneis fuerat exauditus qd co
 piose illuminatus tota esse. Sicut scs sime
 on q responsu accepit de spu sco. non visuz
 se morge nisi videt et xpm domini. Intelli
 git ordon pmississe ut xpm lumē veum
 oculis suis videre meret. In qua orone
 exaudic9 hodie in templū veniens illud
 lumē amabilissimū suscipē et videre
 meruit. Sed valde nobis considerandū
 est. qd p maciā suscepit. In quo inuitur
 qd qd a deo obtinē debem9 p maciā
 suscipere oportet. ut etiā testat btus ber
 nardus in quodā sermone de natura
 de virginis dicens. Alius intuemini qto
 deationis affru. a nobis ea voluerit hono
 ra. q totius boni plenitudine posuit in ma
 ria. ut si qd spei in nobis ē. si qd grē. si qd
 salutes ab ea noueritis redundare. totas
 ego medullis cordiū. p cordioz affectibus
 et vocal sib9 maciā hāc veneremur q sic
 ē volūtas eius q totū nos hōc voluit p ma
 ria Dicam9 ergo pia mente. Ave maria
 lumē ad reuelationē gentium. loco eo
 capitulo ubi sup mgr sententiarū libro se
 cundo distincōe 13. ex ore sancti Aug9m. do
 cet duplex esse lumē qdā corporeale qdā
 spūale. Cui9 distincōis ratio ē qd sm aplm
 ad ephe. v. Qd manifestat lumē ē. id est
 lumē manifestat. manifestant aie nre dupte
 res s3 corporales et spūales sm dupte
 res s3 sensitivas et intellectivas. Dicit ad ma
 nifestandū res corporales sensui requirit lumē
 corporeale sm philosophū 2o de aia sic ad
 videndū res spūales requirit lumē spūale qd

et testat^r b^rs augustan⁹ in libro de ciuitate dⁱni
Cū igitur desiderabile et delectabile ē videre
lūmē corporale. Ecclesiastes. xi. Dulce lūmē
et delectabile ē oculis videre solem. Et thobias
ab spoliatus tali lūmē reputabat se spoliatum
omni gaudio. Unde dicit q̄le in gaudio
tam sedeam in tenebris thobie. e. Pulchri
ores et excellentiores sūt tres spūales corpa
libus tanto iocandius ē videre ipas p̄p̄o
qd dicit boetius p̄sa. 8. e. Ipsi q̄z in p̄b. si a
aliq̄ re iura virtutem delicta fas est affigere
se totos accusatorib⁹ iudicib⁹ p̄mittent
supplendū ē tanq̄ correctorib⁹ ut virtutes
p̄ditas recuperaret q̄ q̄dē virtutes sūt q̄d
accidentia spūalia. Et si accidentia spūalia
sunt tante pulchritudinis. q̄te putandū
est sint pulchritudinis substantie s̄z deus an
geli et aīe. q̄z pulchritudine etiā q̄tū ad
presens sufficit. adhuc ex trib⁹ possimus
conire. s̄z ex ipsatū ad same pulchritum p̄
pinq̄uitate. 2. ex loco ipsi p̄parato forma
p̄p̄tate. 3. ex eoz q̄b⁹ datum ē eam videre
notū aulibet h̄nti eōnē q̄ deus ē in summo
q̄du pulchritudinis p̄ ut eoz testatur dūm
n⁹ dyonisius 2 de diuinis nōibus nomi
nans ipm̄ sup̄pulchū et sup̄substantialem
Dupulchū q̄z supercedit iocandū omne
pulchū qd̄ ideo facile cōphendit ex eo qd̄
ē fons et origo vnde emanat oīs pulchritudo.
Naturalis at̄ ordo habet. q̄to aliq̄
ē p̄p̄inquitū summo tanto ē ei conformius s̄z
constat sb̄antias spūales eē p̄p̄iores q̄ cor
porales cum deus spūis sit. Johānis 2 et
nō corpus. 2^m patet locus p̄p̄ius sb̄antiaz
spūaliū celū ē ad sensū patet. q̄te autē
pulchritudinis sit celū ex sb̄antie s̄z p̄p̄e
tutate. motus s̄z regularitate. q̄litas

sue claritate. et luminū varietate. ad sensum
 patet. Sed p̄ dolor nō obstante q̄ natura nō
 cogit. ad intuentū patriā nr̄am cum cetera
 sp̄alia oīa vultus habeant directos in terram
 ut testat̄ b̄s basilus in exameron. Nos tamē
 celo vel neglō v̄l contempto terram inspicim⁹
 resp̄ctus. put̄ elegant̄ conq̄at̄ insignis orator
 iohānes boctaty. de casibus viroz illustrū li.
 bro 3. ca. 8. in hec verba. Celam lumpada se.
 penitate cōspiciū. solem fulgidū. argenteam
 lunā. et tutulantia sidera. alios q̄ celi phēnes
 ornatos. vertentes se circa nos motu continuo
 nō curamus et nescio q̄li. tali quā denticula
 oculos in terram desigim⁹. 3^m patet ex eo. Nā
 q̄b⁹ datū ē se viderē illā pulchritudinē
 pulchritudinē corpalem despiciūt de pa.
 de sanctis aplis qui oib⁹ contemptis solū
 ad sp̄alia aspiciant. Unde paulus apls
 sustinō oīa detrimentū esse p̄pter eminentē
 scientiā ih̄u xp̄i d̄m mei p̄r quē et oīa arbi.
 tror ut sterora ut xp̄m lutificat̄ et inuei.
 et in illo. ad philypenses 3. Ceteri etiam
 sancti tam veteris q̄ noui testamentoꝝ siliū
 fecerūt. ut patet de beato augustino patre
 nro. Visa illa pulchritudine de cetero oēm
 aliam pulchritudinē nichilipendit et ge.
 mut se tam tarde v̄isse ad cōspectū tante
 pulchritudinis. ut pat̄ libro x. cōfessionū
 ca. 28. Sed te amavi pulchritudo tam an.
 tiqua et tam noua. Et dicit patet in ydo
 sancto simone q̄ mō habem⁹ pre manibus
 qui v̄isō eo q̄ mundū regebat dixit. Nunc
 dimittis seruū tuū dñe s̄m verbū tuū in
 pace. Quia viderūt oculi mei salutare
 tuū. Quō parasti ante faciē oīm populoꝝ
 tamē ad reuelationem gentiū Dil' enim

vident oes visa et lumen p qd videt ^{simpliciter}
Igit dicit se vidisse saluatore et lumen. ^{lumen}
in qd no qdamqz s; lumē ad reuelationē gentiū
iuxta thoma r illuinationē oīm gentiū. ^{Jobis}
i. Erat lux vera q illuminat oēs hoīes veniē
in hūc mūdū q vult oēs hoīes saluos fieri
et ad agnitionē veritatis venire. p ad thoma
theū 2. Cū aut nālis ordo nē i cognitione sit
ex visibilib9 pfrē ad inuisibilia p ut testatur
phus. i. posteroz. Oīs cognitio intellemā sit
ex sensitua. Et ad romanos. i. Inuisibilia
dei p ea que facta sūt intellā conspiciūt. Et
dponisus pmo de angelica iherarchia. ^{Jobis}
ē possibile nob aliter lucere cadū dei nō
nisi circumuolutū s; accidentibus sensibili
bus r sub sensibilib9. Et igit ecā nob in
lumē diuinū dirigat velut pia mater per
lumē sensibile nos manuducere conatur p
secans et conferens nobis lumen corpale ut
eius usu et exercitio erigamur ad contem
plationē luminis spūalis qd hodie contempla
tus simeon dicit ipsū esse lumē ad reuelatio
nē gentiū. Cū ergo prior sit contemplatio
luis corpalis q spūales. Primo de corpora
li q spūali ordine doctrine ē dōcēdū. Quā
obre aiaduertendū ē q triplex ē lumen
corporale. Primū ē humano artificio spūali
tū ut est cereus lampas et filia. 2^m ē natu
re exercitio inflāmatū. ut impressiōes ignite
in acoe. fulgura. stelle cadentes. colupne
ardentes. et comete. 3^m ab iūto a deo cre
atū. ut sol tū ceteris lūiaribus celi. De p
mo luce corporali pcepue de cereo pcep
sermo continuaabit. De secundo luce p
pue de cometa integer tractatus ordina
bitur. Quantū igit ad primū tria i pro

sentiar de cereo veniunt consideranda. Primum
 de cereo in ecclesia institutione. Secundum
 de eorundem consecratione. Tertium de eorum usu et
 frequentatione. Circa primam considerationem
 Quere primo in genere. Cur eccia in nouo
 testamento instituerit usum cereorum. cum
 in veteri lege non reperatur usus eorum. dicitur
 in iheronimo ad sabiolam de mansuetudine
 tabernaculi. Cereus qui dulcia continet non
 lucet in tabernaculo. intelligenda et solue-
 da questione. Sciendum quod exodi 25. dominus
 dixit ad moysen pater filius israhel ut offerat
 tibi oleam de arboribus oliuarum purissimum
 et contusum ut ardeat lucerna super in tab-
 naculo testimonium extra velum quod appensum
 est testimonio et collocabunt eam aaron et fi-
 lii eius. usque mane luceat coram domino.
 et erit cultus per successiones a filiis israhel
 cum igitur dicitur quod cultus ille erit perpetuus vi-
 detur quod eccia non debuit imutare usum. la-
 padaru veteris legis in usu cereorum. Primum
 Notandum quod dominus linconiensis li-
 bro primo de cessatione legalium capitulo 22 di-
 citur quod quicquid in aliquo precepto veteris legis
 dicitur quod erit legitimum sempiternum. vel quod ob-
 seruandum sit sine modo intelligi debet quo ad
 id quod in tali precepto significatur spiritualiter. siue
 quo ad id quod est in tali precepto morale non
 quo ad id quod est legale. hoc impleri debet se-
 penitentialiter non quo ad actum historiam sed quo
 ad actum moralem. Declarat per se dicens.
 Sicut enim in aliis scripturis predicata non attri-
 buuntur nominibus sed rebus significatis sic in hac
 sententia sic in hac sententia res obtinet vice
 significantium ipsa predicata. ut est esse sepe
 obseruandum et consilia non attribuuntur
 personis significantibus sed significatis. Et
 vult breuiter dicere quod deus voluit quod debe-
 rent perpetuo obseruari secundum sensum.

spirituale nō autē lūalem. In proposito autem
p lampadē accendē et lucentē. ope et dili-
gentia sacerdotali intelligit̄ q̄sq; fidelis in
quo sacerdos debet nutrire p studiū sancte
predicationis et sic cōuersationis lumē cogni-
tionis diuine et ardorē dilectōis eiusdem. Hoc
igit̄ significatū debet ē perpetuu qd sp̄ debent
habē fideles. splendorē diuine cognitionis et
ardorē diuine dilectōis tale enī lumē p̄
luet ante conspectū diuine maiestatis. Et
secundū hō debet intelligi q̄ta oīo de bene-
dictione cereoz in qua fit mētio de hoc mon-
dato cū dicit̄. Omnipotens sempiternē deus qui
p moysen faūlu tuū purissimū olei liquore
ad luminaria ante conspectū tuū iugiter
continuanda preparari iussisti. benedictio-
nis tue gratiā sup hos cereos benignus in fa-
de. q̄anus sic amministret lumē exterius ut
te donante lumē sp̄s tui nr̄is nō desit men-
tib; inter; . Quo ad sensū autē litteralem
etiā potuit alit̄ ordinare instituendo alia
lūaria. et q̄ istam mutationē facē debuit
in nouo testamento. spū sc̄o dotente intellegat̄
et verbis dei mandat̄. Nam ī mandatis do-
mini dicit̄ ut vsq; mane luceat corā dño.
P noctē enī p quā luce debuit intelligat̄
vetus testamentū. Et p diē tuū p̄ncipiū
ē mane nouū testamētū dicente apostolo
ad rōnos. 13. Rex precessit dies autē app̄
quauit. Glosa veteris legis. 27. In-
tellerit igit̄ ecclesia q̄ vsq; lampadarum
deberet durare vsq; ad nouā legem. et
tunc etiā deberet uti alijs luminarijs cla-
riorib; et pulchrioribus. Et q̄ hoc sit cōle-
taret ex eo nam ista lūaria exteriora sig-
nificant lumē cognitionis fidei interius
sicut igit̄ lumē fidei ī noua lege ē plenius
pulchrius et p̄fectius sic etiā lūare exte-
rius debet esse tale.
Sed circa predicta orit̄ dubiū de usu lāpa

datum in noua lege. Videt enim quod etiam non
 debeat uti lampadibus. quod tamen contrarium
 tenuimus. quod precepta obseruare veteris le-
 gis est iudaizare et peccatum. sicut qui uellet obser-
 uare sabbatum iniquum preceptum veteris legis
 uel abstinere a carnibus poranis. Ad hoc
 respondet secundum sanctum thomam prima secunde
 quod in veteri lege erant triplicia mandata scilicet
 moralia et illa semper manent sicut sunt x.
 precepta. Alia sunt iudicialia ut lex talio-
 nis ut de reddendo quod cupit per furto et co-
 ntra et talia non manent nisi iniquum ab etiam
 de nouo instituerent. Cerimonialia uero
 duplicia sunt. nam quorundam significata non se-
 p. etiam si aliquando futura erant et iam facta sunt
 ut oblatio agni paschalis significabat christum
 immolandum. Sabbatum significabat christum qui
 est in sepulchro obseruatio igitur talium
 est in sepulchro obseruatio igitur talium
 fuit quedam prestatio fidei quod talia essent fu-
 tura. Si igitur aliquis iam talia faceret signi-
 ficari quod talia nondum essent facta si futura quod est
 contra fidem nostram. Igitur talia nullomodo
 sine peccato infidelitatis obseruare possumus
 Alia autem fuerunt cerimonialia. quorum signifi-
 catio significat ardorem deuotionis ad deum
 per quolibet tempus esse debet sicut thurifi-
 catio significat ardorem deuotionis ad deum
 per quolibet tempus fieri debet. Igitur thurificatio
 in noua lege sicut et in veteri. Sicut lucia-
 ria significant quod lumen fidei debet esse in
 cordibus nostris. Quia igitur lumen fidei quod erat
 in veteri testamento scilicet in lege et in prophetis
 habebatur et tamen hoc lumen fidei quod est in eu-
 angelio. rectissime uisum uisumque luminari-
 bus. scilicet lampadibus et ceteris. Et possit addi ali-
 a ratio moralis. ampliora beneficia recipere
 promissus a deo in nouo testamento igitur debe-

ipsum ampliori magnificentia venerari et
ob hoc debem⁹ p ipsi⁹ honore frequentari
pades cum luminacib⁹ cereis. Decimo
arca p̄mā cōsiderationē q̄rit⁹ specialit. Cui
ec̄ia in hoc festo instituit cereoz cōsecrationē
et potius frequentatidē. q̄ in alio festo.
Respondet⁹ illi⁹ magis in rationi diu-
noz et iacobus de voragine in quodā
sermone de presenti festiuitate dante plu-
res rōes. Ad p̄ns tamen tres breuitatis
gratia referam saluet. Propt̄ r̄t⁹ gen-
tiliū abolitionē. Virginis uirginā emenda-
tionē. Luminis luminū declarationē.
Primo igit⁹ hoc festū institutū ē ad r̄t⁹ ge-
tiliū abolitionē. Cōsueuerit enī oī cōm-
celebrare festū luminū i hoc mēse cōm-
tione. Pr̄o i honore matris martis se-
bore ut obtineret eis a filio suo fauore
in bellis. Secūdo i honore filie cereris
pserpine ut impetraret eis a m̄re copiam
i frumentis. 3. i honore plutois et tra-
ifnalib⁹ curie ut eent p̄p̄t̄ eoz defūctis
nā p̄t̄ p̄mū et tertū solebāt de quiquē-
nio i quiquēniū cū lūiarib⁹ et sacib⁹ r̄t̄
tūre ciuitate. tū ad uenerandū deum
et expiandū urbem. Et ideo a lustrationē
tali spaciū quūq; ānoz dānē lustram
faciebāt aut istam expiationē seu luf-
trationē q̄ putabāt q̄ aīe defūctorū
purgarent arca sepulchra. apud que
dicebāt eas tam diu manere oportere
arca corpora. quousq; purgarent⁹ et i-
de nōbant eas manere. Insuper ex illa p̄-
gatioē estunabānt infra arce et fuerat
pestilentia. ideo ut illa ifectio cōfuerit

et exprobat p faces et luminaria ciuitate
 perlustrabant. Prope secudu solebant
 omni anno mulieres cone deferre lu-
 minaria in memoua teres cu luminarijs
 qsiut pserpinâ raptando quo captu ag-
 outor libro 2. metamorphoseos. Quia
 igne difficile 2. osueta relinqoe igit etiam
 post diuisione sua adhuc mulieres romane
 luminaria deferrebât qd cernens sergius pa-
 pa instruit ut hoc fieret in honore mris su-
 m regis. qm hoc mō op qd antea error
 et intentio mala fecerat dâpnabile. postea
 veritas fida et intentio bona faceret saluta-
 re et laudabile. Secudo qm agnis virgi-
 nâ commendatione. et hodie via. pma ad
 insinuandû ipsam esse caput et vnam vir-
 ginâ prudenti. dicit eni euangelium
 mathei .x. agnes prudentes exierunt
 obuia sponso cu lâpadibz et qd luminibz ardē-
 tibz et hodie virgo mlt in templi cu maximo lu-
 mine. Sed ma q ipa

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

et exprobraretur p̄ facies et luuina ciuitatem p̄
 lustabant. Propt̄ secundū solebant omni
 anno mulieres romane deferre luminaria
 in memoriam ceres. cū luminariis q̄siuit p̄serpi-
 na captando quo captu ait ouidi⁹ libro se-
 cundo methamorphoseos. Quia igit̄ dista-
 le est asueta relinq̄ere igit̄ etiam post inuersio-
 nem suā adhuc mulieres romane lumina-
 ria deferrebāt qd̄ cernēs sergi⁹ papa institu-
 it ut hoc fieret in honore matris summi
 regis. q̄m̄ hoc mō op⁹ qd̄ antea error et i-
 tentio mala fecerat dampnabile. postea verita-
 tis bona faceret salutare et lau-
 dabile. Secundo p̄t̄ uirginis uirginū emendati-
 onē. et hoc duplici uia. prima ad insinuā-
 tū ipsam ē caput et domina uirginum
 prudentia. dicit enī euuangelium mathei. x
 uirgines prudentes erant obuia sponsa
 cum lampadib⁹. idest luminib⁹ ardenti-
 bus et hodie ego uiuē i templū cū maris
 uirgine. Secunda uia q̄ ipsa fuit to luada
 splendoris puritate. ut etia hoc insuet
 et hoc p̄t̄ p̄t̄ q̄ ipsa purificatione nō
 indiguit. Tercio p̄t̄ lūis luminū decla-
 rationē. sicut p̄t̄ de quo i simbolo uiceno
 dicit̄ q̄ sic dicit̄ uox de lūe uero. nam
 secundū hugonē de sancto uictore libro
 secundo de sacramētis p̄te nona ca. p̄mo.
 Tercia siḡt̄ xp̄i humanitatē. Et flāma eius
 dicit̄. Declarat̄ aut̄ xp̄i humanitas
 in cetera p̄t̄ hant similitudinē q̄ sicut accip-
 tuat̄ ab apib⁹ uirginib⁹ op̄e uirgineo. Nam
 apes oēs sine admixtōe generant̄. et de flo-
 rib⁹ sine corruptōe eoz materia cere capuit
 sic xp̄i caro a uirgine maria. sine corruptio-
 ne formata ē. op̄e uirgineo et purissio sp̄u sc̄o

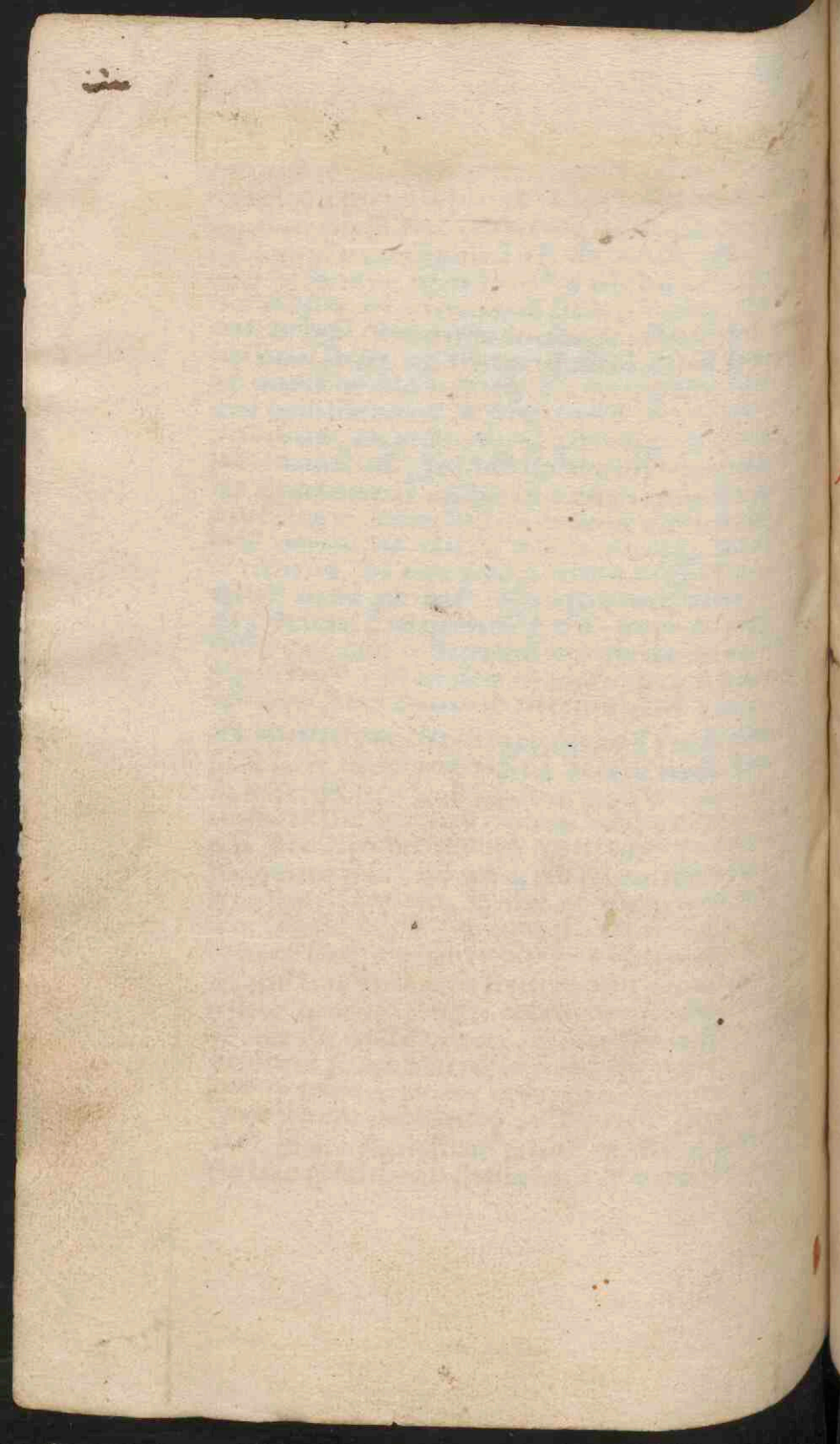
Dedat aut eius diuinitas in flama. qz
de ignis consumens e. deuteronomio. x. as
silatur aut deitas in xpo flama. ppter tra
pmo qz lucet et via pandit xps iohans
octauo. Qui seq me no ambulat in tene
bris. Secdo qz alia sibi appinquata iud
lu. 12. Ignem veni mitte in tra et qd volo
nisi ut ardeat. Tertio. qz ipse apprehendit
seu sursum ehit. Mattheo. 2. Ascendens e
pandit ante eos. Circa seam
du principale desereoz osecione. Quere
ppter qz eca cereos benedunt am alio bndico
nichil cereis coferre videt. Respondetur
qz eca cereos bndicit ppter tra saluat. pmo
ppter virtutis cuiusdam in pessione. 2. ppter
nec benedictiois designatione. 3. ppter eoz
ad diuinu cultu applicatione. Primo igit
oseciant ppter cuiusdam diuine virtutis i
pessione p quo declarando pono talem
ratione ppositione. Sicut in sacramentis
auctoritate xpi instituentis et vigore be
nedictiois. Virtus quedam potest disponere
ad effectus sacramentalis osecutione. In
suo mo in rebz osecatis auctoritate spiritus
instituentis p eam; et vigore osecationis
ine qdam virtus ad effectus sue institutio
nis operatione. Notant d suo modo quod
e eglis auctoritas et dignitas in sacris. ut
aq benedicta. cereo bndico, et osilibus. sicut
in sacramentis que instituta sunt aucto
ritate xpi imediate. Virtute aut esse in
sacramentis sic sancti doctores tenet. In
bis Aug. Sacramentu e quo sub tegumeto
reiu visibilu diuina virtus salutem se
cretus opat. Vtru aut illa virtus ibi sit
per inherencia ul p assistentia. Et pbo
auctoritate cone. et signo. Albertus de
bizia in libro suo de etuditione sacer

donis libro. 3. tractu. 19. ca. 2. dicit. Inaita que co-
 secantur ex consecratione adipsam quidam virtu-
 spuale virtute. per quod apta reddunt diuino cultu
 ut hoies deuotione quandam inde accipiant. ut
 sint paratiores ad diuinu cultu. 2. machabeo-
 ru. 3. Vere virtus dei quedam in loco isto e. Ex
 qua sententia doctor accipit. quod virtus rei secura-
 te. effiat in hoie vtente ea. quidam aptitudinem
 et idoneitate ad diuinu cultu. vel ad id ad quod
 talis res secura ordinata e. per institutionem
 ecclesie. Confirmat ex dco venerabilis hugois
 in libro de sacramentis libro. 2. parte nona. p. ca.
 Dicit dicit. quod quedam sunt sacramenta in eccia. 1. res
 secrete. in quibus et si principaliter salus non consistat. tamen
 salus ex eis augetur in quantum deuotio extertur. et
 enumerat aque benedictione aspersionem. cinerum
 suspensionem. ramorum et cereorum benedictionem. Et
 post pauca adiungit hec oia per vbum dei sunt
 asistant. ut per diuinam virtutem. sanctifica-
 tionis effectum suscipiant. Donat ad idem sacra-
 mentum deuotum bona ventura super distinctione
 nona. cap. d. q. paulus sancte crucis deus
 dedit quidam nobilitate. ratione cuius venerari
 debet. et per presentiam illius. multa sunt fide-
 libus beneficia et mirabilia. quod quidem nobilitatem
 beatus paulus videtur notasse cum dixit. ut non
 euacuetur virtus christi crucis. (i. corinthios.) Item
 richardus super. 2. dicit. Si vba que profertur
 ad id. exortatio te certum saltem essent solum
 significantia et non efficientia aliquam virtutem.
 vana et frustra. dirigeret ad rem inania-
 tam vel non intelligentem eorum significationem
 Sed probat ratione tali. Omnis operatio imitatur
 ad aliquam effectum si saltem fuerit iusta et legitima.
 alias enim esset inanis et frustra si nichil effice-
 ret Sed operatio consecrationis est iusta et legitima
 igitur. Et si dicatur quod ens est ista virtus. est
 ens spirituale vel corporale. est substantia vel

accidens. Itē. Quō potest agere in aiām eam
dissponendo et aptando ad diuina. Respondeo
obūm senece in libro q̄stionū nāliū libro sep̄
Multā sunt que eē concedim⁹ q̄lia sunt iḡ
noramus. si hoc gentiliū sensit de nālib⁹
q̄tomagis fidelis hoc sentire debet de diuīs
quem mlta credere oportet que p̄ vōem aiā
ge nō potest. cui et nomū scrutiniū secretorū
maiestatis diuine phibetur. p̄i. ye. Qui
scrutator est maiestatis opprimet a gloria.
Credimus firmū totū xpm esse vere sub q̄lib⁹
p̄tula hostie ofecte. q̄lic ibi sit q̄s p̄sumit iac̄
tare se scire. cū hoc scire reseruatū ē. future
vite ut dicit q̄dā doctor. Pbat̄ nichilomin⁹
z̄ ibi esse talem virtutē. ex signo et effū. P̄ā
aqua b̄ndcā p̄iā v̄ialia abluir. demones
pellit. z̄ quō ista plus possēt q̄ alia aqua
nō b̄ndcā nisi esset in ipā aliq̄ virtus. Itē
quō differret ab alia aqua nisi esset in ea
aliq̄d p̄ q̄d differret. Ex isto seq̄t̄ q̄ res cō
secrate nobiliores sunt et meliores q̄ lapi
des p̄ciosi. Pbat̄ lapides p̄ciosi dicūt ta
les p̄t̄ aliquam virtutē eis inexistentem.
et q̄to talis virtus ē melior tanto lapis est
p̄ciosior. stat aut̄ q̄ virtus iexistens. ex
ofectioē est melior q̄ virtus iexistens a natu
ra. patet etiā ex effectib⁹. v̄tutes lapidū
p̄ciosorū oferunt corpori vel etiam aiē ad
aliq̄d bonū nāle. sed res ofecte p̄t̄ virtutē
ofectiois oferūt corpori et aiē ad bonū utz̄
q̄ s̄z nāle et sp̄iale. ut in p̄posito dare tolli.
gr̄ ex p̄ā benedictioē cereorū in q̄ d̄ d̄nē sc̄e
pat̄ omnipotes eēne deus z̄ p̄cām ut has
candelas ad vsus hoīm et sanitatē corporū
et aiāriū siue in t̄ra siue in aq̄s p̄ iuocatio
nē st̄ssimū tu noīs et per inressioē beate
marie semper v̄gūis et oīm sc̄orū benedi
cere et consec̄re digneris. Sed dicerēs. Cur

igitur modo magis appreciantur vel curantur. Respondeo
 dicitur. Dupli ratione. Prima. quia animal homo non
 capit ea que spiritus dei sunt. Secunda. quia omne quod
 est carum plus secundum beatum hieronimum ad eum ^m apparet
 est carum apud indos preciosius est pipere. Secun-
 do sequitur quia carum ampliori reuerentia reservari debet
 sacramenta quam lapides preciosi. debet enim venerabi-
 liter tractari sicut res quedam diuine. 3. sequitur quia
 in multis fiduciam quibus eis uti debet. et circa ipsas
 excelsitas. patet ex dicto hugonis de sancto victore. quia
 sic ex eis augetur hominum salus et in votis et orationibus
 suis specialis exauditur. Secundo benedicitur ce-
 ree propter nostre benedictionis designationem. Unde beatus ber-
 nardus in sermone primo de presenti festiuitate
 dicit quod ignis quem offerimus debet esse benedictus
 accensus ab illo igne quem pater celestis assecutus
 est in terra misit de quo. luce. 12. Ignem ueni mit-
 tere in terram. Et hoc designat benedictio cereorum
 adentiam. habemus etiam in nobis ignem
 maledictum. Ignem inuidie iracundie. acupiscen-
 tie. etc. Istud etiam clare tangitur in benedictio-
 nibus in 2. oratione ubi dicitur. Omnipotens sem-
 piternus deus etc. deprecamur clementiam tuam ut has
 candelas luce accensas facili tu portantes ig-
 ne tue dulcissime caritatis accensi in templo
 glorie tue representari mereantur digne. 3. benedi-
 catur ceree propter eorum ad diuinum cultum applicatio-
 nem. Tanta est enim excellentia diuini cultus ut
 ut hugo in de sacramentis et alij doctores. quod
 dicitur est quod omnia que principaliter ordinantur ad
 diuinum cultum per consecrationem ad hoc mutantur et
 dignificantur. propterea locus ubi agit. tempus
 in quo agit. mysteria per quos agit. vestes quibus
 utimur consecrantur sic etiam ceree. 3. principale
 Tercia circa cereos fuit. de eorum usu et frequen-
 tatione. Ubi habetur ad quod et quod utendum est cere-
 is. Respondeo ad tria scilicet. 1. Ad dei reuerentiam
 in diuinis officiis. Ad dei inuocationem in nostris

angustis 3. Ad nrām instructioē in nrāib ex
certis . primā patet nō portare eos debe
mus in p̄essione . Attendē in missā p̄cipue
q̄n legitur euāgelium ēē Et usus colligitur
ex p̄ orōne in qua dicit q̄ plebs dei . cereos
honorifice in manibus suis portare deside
rat et deū cantando laudare . Accensio enī
lūarū facit ad magnificentiā q̄dā honori
ut patet ex illo iudith 3 . uniuersarum ur
biū habitatores et principes cū corōis et la
padibus . ererūt obuiā prinapi oloferni ad
placandū eā . Itē b̄s iheronim⁹ in epistola
ad uigilantiū reprehendit eam . pro eo q̄ in
probate nitebat usum cereoz dicens . q̄ pro
dest candelas claro die accende . Ad qd̄ ihe
ronimus Si hoc pro honore nrām faciunt
quid inde pdunt . Causabant olim apli
q̄ perierat ungentū s̄ dñi uoce conceptis
neq̄ enī x̄ps indigebat ungento . nec ma
tices lūe . et tñ illa mulier que ī honore
x̄pi hoc fecit deuotio mentis eius accipitue
Et quicumq̄ accendūt cereos secūdo um fide
suā hnt mercedem suā dicēte ap̄lo unūq̄
q̄ in se suo habūdat . r̄ pro deuotione sua
mentis sue alicui⁹ meriti acq̄rit habūdat
tā . Itē Accendit̄ cereus cum legit̄ euāgelium
fulgente sole . nō utiq̄ ad fugandas tenebr̄
s̄ in signū leticie . Unde et uirgines euāge
lice legūt lāpades accensas habuisse . et io
hānes lūna erat lucēs hec iheronimus ep̄s
N . pp̄ hoc etiā etiā sancta iſtuit q̄ sine lu
mine accensō missa celebrari nō p̄debet .
Dicēt̄ q̄s uelle doceri . q̄l̄ ad magnificentiā
honoris faciat accensio candelarum . Respo
deo q̄ tam ex parte ei⁹ in au⁹ honore portat̄
q̄ ex parte portantis . Et parte p̄mi tripli
at̄ . p̄mo significat̄ p̄ hoc q̄ ille q̄ honorat̄
sit lux splēdēns sapientia et uirtute Ad hoc

liber monasterij Sancti pauli In tractatu de foris

Inapit libellus de rapto aie Tondali et eius visioe? Tractas de penis inferni. et gaudijs paradisi;

H Anno dñi millesimo ceteresimo quadra
 gesimo nono qui fuit annus scdus expe
 diaois iherosolimoz comraibi regis
 romanaz. et annis quartus eugem pa
 pe. i quo anno ipse pp de pubz galliaz ro
 ma ruerfus. In quo etia anno scis malchias de ficia e
 claraualle 7. visa e her visio; Due sunt metropo
 les? hibernia septentrionaliu hibernicu austroliu ase
 lensis. de qua ortus fuit vir quida tondalus noie. no
 bilis gene. crudelis actioe: forme torporis egregia.
 fortitudie robustus. de salute aie nichil sollicitus;
 Graue ferebat siquis ei val breuit de salute aie
 loquetur. eccliam negligebat. paupes xpi nec
 vna volebat. furtis et ioculacozibz pro vana gla
 distribuebat. quicqz habebat; Hic cu multos ha
 bet amicos et sodales: nec eos habebat vnu q cum
 militomus debito. triu equoz debitor erat; Hic
 cu stacutu pssolaret timidi transacto tpe illu coue
 nie. et tui cu bn receptus ab eo. pcedinaz tribz noctibz: cu ipo
 cepit tractare de ceteris rbus; Cui cu ille rpsoderet
 se mo ad manu no hze. qd petebat: iuratus rrede
 bae; Debitor aut illu mitigne cupies: rogauit eu
 vt prius qua rcedet. scia abu sumet; Resedit. et scia
 deposita qua i manu tenebat. abu sume cu illo cepit;
 Statimqz passus insibilu. manu qua rcederat
 rplene no potuit ad os suu; Et clamare cepit tri
 bilu. suazqz securi qua deposuerat vxori foris come
 statimqz

dicit. dices. Custodi mea securi. quia ego morietur.
 Statimq; corruit corpus eius ex anime. ac si in
 qua anima habuisset. Dissit omnia signa mortis.
 accurrit familia. tollitur abus. exclamant armigeri.
 plorat. hospites. Corpore excedit. pulsatur
 signa. accurrit derisus. miratur populus. tota
 tas subita boni militis morte turbat. Ab hora
 decima in quarta scilicet. usq; in eandem horam in sabbato
 tuus sic iacuit. Calor tamen modicus in sinistra
 pectoris a diligenter palpantibus sentiebatur. et
 cum subitane noluissent post hec resurrexerit spiritus
 debili flatu quasi per unam horam spiritum in se
 cepit.

quibus oib; debi
 li itutu crispus
 cepit / in-
 terrogatus

Interrogatus si vellet communi carere. timuit sibi afferri
 corpus domini. Quod cum supersisset et vinum bibisset
 cepit in gratia actione dei laudare. et dicit. es deus
 ior est nimia tua quam in se mea. licet magna sit nimis
 Et uicinas ostendisti michi tribulationes multas et
 malas. et conuersus uiuificasti me. et de abyssis
 terre iterum reduxisti me. Sed cum dixisset. stans sub
 testatione omnia que habebat dissipauit. et dedit pauperi
 bus. et se signo crucis signari precepit. et personam
 in funditus se relicturnum uouit. Et cetera que uidentur
 et passus fuerat. narrauit dices

De aspectu demonum et angelorum deduxit eum
 in maiora mea corpus exueret. et illud me
 tuum esse cognosceret. reatus sui conscientia
 cepit formidare. et quid faceret nesciebat. Timebat
 quidem. sed quid timere ignorabat. Dolebat ab
 corpore redire. sed iterum non poterat foras exire. sed ubi
 quod per timebat. Igitur flens. et plorans. et tremens

c 27

corp

bāda? et quid ageret nesciebat. et in nullo cōfides
 nisi in mīa dei. Tandē vidit ad se veniētē tātam mū
 doꝝ spītuū multitudine? ut nō solū totā domū et
 atria domus. sed etiā vias et plateas citatis imple
 rēt. et arā dātes miserā tuā dixerūt. Eantem
 huc misere nīc debuit mortis cōtū. q̄a filia mō
 as ē. abus ignis tēctigubilis. sicut tenebrarū et
 lucis inimica. Et cōuersi. ut eā stridēbant dentibus
 in pām. et unguibus p̄p̄is p̄ furore nimio genas te
 rramas lamabāt. dīcētes. Et te misera. p̄plus quē
 elegisti. cū q̄z ar fura strabis in infernū. Mutrix scā
 dalī. amatrix discordie. quod et nos amam? q̄z
 nō sup̄bis mō. Et uacē non adulterans. Et uacē
 nō fornicans. Vbi ē vaītas tua? et vana leaīa.
 Vbi r̄sus imoderatus? Vbi fortitudo tua q̄ pluris
 multabas. Et uacē nō s̄mus oculis. nō teris pede.
 nō digito loquans. nō p̄uio corde machinans ma
 lū. sicut facē solebas in leuitatibz et latitatibz tuis
 Cum hec et similia dicerēt. vidit a longe veniētē
 quasi stellā lucidissimā. in quā statim insuagubiles
 fixi itutus. sperans se aliquod solacū p̄ eā p̄cipuz.
 Erat autē angelus eius. Et uacē appropinquasset.
 p̄p̄io eā saluauit noīe dīcēs. Huc tū dale. Et uacē
 agis. Vidēs autē illa speciosū iuuenē nimis et
 audies se p̄p̄io noīe saluati. p̄ timore filii et gaudio
 sic r̄spondit. Heu dñe p̄. cū dēderit me dolores infer
 ni. p̄cōcipauerit me laquei mortis. sicut angelus. nō
 me vocas dñm et patre. quē semp̄ tecū habebas. et
 nūq̄ tali noīe dignū me iudicabas. Et illa dñe
 ubi unq̄ te vidi. aut ubi unq̄ dulcissimā vocē tuā

lerramāz
 nūq̄
 de aduētū angeli

maledictioibz

in seculum. qm non
retruxit; Esto i^o

audiu? Ad quod angelus Ego semp te seqbar a ma-
tate tua quocunq; ibas. Et nunq; consilys meis acq;se-
re volebas; Et extendes manu i unu inuidoz spirituu
q; p ceteris ei maledictes insultabat. Tunc inquit ille. qm
voluntati et consilio opte perabas; Et adertit tibi igne
secura et lecta. quia panceis pauca de multis que
meruens; Sequere me. et qm tibi monstrauero mo-
rit tene. quia itez ad corpus riteris. Tunc illa ul-
tra modu pntu. luto corpe suo sup quod steterat. ac-
cessit proprius demones her audietes. et mala q; min-
bantur se no posse iferi. uidete. Et blasphemauerit deu-
m. iustu ee dicentes. quia no reddebat sicut promiserat
vniusq; sdom opa sua. Et post hec i semetipsoz sfer-
reuerit. et plagis quibus sump; poterit se mutuo pa-
ciebat. et nimio fetore i luto. cu i genitru stitua et idg
manoe i resserit. Angelus aute pcedes dixit ad anm.
Sequere me; Et illa rpsodit. heu dnm nisi pcesseris.
isti retro me impiet. et etius ignibz me tndet. Ad quu
angelus. Ne times. quia plures nobiscu sut. qm cu
illus; Si deus pronobis q; contranos. Et adit a latere
tuo mille et decem milia a dextris tuis. ad te autem
no appropinquabit. Verumptamen oculis tuis confiden-
bis. et i tributione pccoz videbis; hys d. utis p-
fecti sunt

Et de valle horribili et ponte angusto.

de pena hoīaduz

Quomodo loquus sil' pgeret. nulluq; pter sphe-
dore angeli lumine haberet. venerit ad val-
le terribile et tenebrosa valde. et aperta
morsus caligie. sint aute profunda et turbidibz
ardentibz plena. opaulu ferreū hinc. spissitudinis

he cubitoꝝ. qd̄ ardore nimio ip̄os carbones sup
 abat ardētes. cui⁹ fetoꝝ omēs quas huc vsq; pas
 sa fuerāt nā tribulaciones supabat. Super illā et
 lamina se debat multatudo miseraz animaz. illic cre
 mabant donec ad modū cremi⁹ sanguis liq̄sce
 ret. quō erat ḡuius. p̄ p̄dica lamina colubāt.
 sicut colari solet cerni p̄ p̄mū. et itē carbombz in
 ignis ardētibz abus r̄nouabāt ad cornētū. hec
 me pena patricidaz. fructidaz. homicidaz. vel
 facti. vel consensu. Sed p̄ hanc penā iquit age
 lus. dicitur ad maiores. Quāquāuis homicida
 sis. nō tamē istā nō p̄ueni. Post hec uenerūt
 ad mōte nunc magnitudis. et horroz magni et
 vaste solitudis. In trāseūtibz angustū valde p̄
 bebat iter. Ex vna parte illi⁹ mōtis. erat ignis
 putridus. sulphureus et tenebrosus. Ex altera
 parte nix glaciālis et v̄tushorribilis. Erat mōs
 ille torozibus plēn⁹ q̄ furas habebāt ferreas
 ignitas. et tridētes acutissimos. quibz iugulāt
 animas. transfere volētes trahēbāt ad penas.
 et p̄uices de niue et grande mittebāt eas ignē
 et cōuerso. hec ē iquit agēly pena infidatorū
 et p̄fidoꝝ. p̄ hanc nā illa. p̄ timore pedēctū. age
 lu sequēs. venit ad vallē profundā et putidam
 nix et tenebrosa. cui⁹ profunditate ip̄a q̄ de
 nūmā vidē nō potēat. sonitū tamē sulphurei
 flum̄is et ululātū p̄dicēti in eo audiebāt. fumus
 vero de sulphure et de caduētibz inde surgebat fe
 tidus. qui superabat oēs penas. quas vidēat p̄us
 Ibi erat tabula lōgissima. de vno mōte. aliu mō

De pena infidatorū

se prorecta. i modū pōtis. supra vally extēsa. que
nulle passus habebat i lōgitudine. i latitudine pōte
vniū. Et nē pōte nēo nisi electus trāsire poterat. De
hoc pōte vidit illa aīa multos cadē. et vniū solū pōtem
illesū pōtissime. Qui erat pegrinū. portans palma
et iduū sclaūma. et pōmū aīe itrepidus pōtissime
Angelus autē timēte consolās animā dixit. Ne ti
meas. Ab hac siquidē pena liberaberis. sed aliam
paciens. Et pōtes tenuit eū et ultra pōte duxit
illesū. dices. Hec ē inquit vallis horribilis et pe
na supborū.

De bestia monstruosa et terribili

Atereunte autē angelo profecti sunt p viā tene
brosam et tortuosā et difficile valde. Et tū multū
laboraret ientō p tenebras vidit aīa a longe bes
tīā i credibili magnitudine et horore itollerabile
q̄ maior erat dñibz mōtibz quos p̄us videat. Dñi
eius quasi colles ygni. os eius valde parēs et
apertū. videbat̄ posse arpe nouē milia homīn arma
torū. habebat autē in ore suo duos p̄atos gryātes
versis capitibz valde iōpositos. quoz vniū habebat
caput sursum ad supiores dētes p̄fate bestie et pedes
deorsū ad inferiores. alius vero etō verso. Et erāt
quasi colūpne i ore eius. q̄ os illud i sillitudine eū
portarū diuidebat. flāma iextingibilis ex ore suo
exibat q̄ in tres. p̄tes p̄ illas tres portas diuide
bat̄ et contra ipām flāma aīe dūpnāde itante
cogebāt̄. fecor quoz iōpabilis ex ore ipō exibat.
et plactus multitudis de vete eius p̄ idē os mōtū
ebatur. Incaus eū erāt multa milia vnoz ac mu

licet dura tormēta lūcēti aīe eius os eam inūdoꝝ
 spiritūū multitudine aīas cogētū itāe stabat. eas
 nūq̄ itāet mulas plagis. et vbeily affligētes
 vniq̄ aīa tūdali om̄i aspexisset tā horrible mō
 strū minus ex territa dixit ad āgelū **D**ñe quāe illuc
 appropinquas. **A**d quā angelus iter trīnūle ex
 ple nō possimꝝ hoc tormētū vitāe nō possunt nisi
 elā **H**ec bestia vocatur aīhorons et deuorat oēs
 viuos. **D**e hac scriptū ē absorbebit flūuū et non
 murabit et habet fiduciā q̄ ifluat iordanus i os
 eius **H**ys vō qui i ore et i dētes apparēt cōtrapo
 sitū gīgātes sūt. **E**t cū dixisset āgelus antedēs pp̄
 antecēdebat amīm et stetit cū bestia **I**nā ueroli
 cet nolens sequebatur. **E**t cū sil' staret cū bestia
 āgelus disparuit et aīa miserā sola rimāsie **D**e
 mones nūc crūde dēt eā ut canes rabidi. et fla
 gellatā truxerūt scū i uetere bestie **Q**uā uō
 ibi aīa passa fuit vultus eius et moꝝ cōuersio
 postea indidit **P**assa ē ibi morsus et lacernacōes
 mīm. vꝝsoꝝ. leonū. serpētū. et aīalū alioꝝum
 numerabiliū icogitoꝝ et mōstruosoz ferocitate
 et demonū iatus **A**idore ignis. aspuatē fagoris.
 fetore sulphuris. caligine oculoz fluxū lacrimaz
 ardētū. stridore dēcū. copia ebullacionū. ibi se mi
 serā aīa de p̄catis accusabat. et p̄ inīmā tristitia et
 desperacōe genas pp̄rias lucēbat **E**t cū se p̄uiaz
 ibi etāle dāpnatā. nescio quo ordie exim bestia
 se esse sentit **E**t cū loquus a bestia itāe debilis ape
 riens oculos pp̄rie illū vidit qui antecēdebat āgelū
 lucis **T**ūc illa gūdes licet afflictā multū. laudat.

domini de sua misericordia Angelus autem tenuit
illam et confortauit eam

De stagno

Quoniam ite longius. uiderunt stagnum apertum
valde tepestuosum. Eius fluctus elati non
permittent cernere celum ibi erat plurima multitudo bestiarum
tribulium mugientium ut uisus deuocaret. Per hanc
stagnum posuit multum Augustus uent. et longus usque ad
miliaria. latitudo eius erat unus palmus. longior
erat et angustior quam pons superior. Erantque in illa
illa plena clauis ferreas acutissimas ferreas. que cum
transierunt pedes perforabant. Omnesque bestie ad illam
pontem conueniebant ut ab illa inde sumerent. uisus
saluet que transire non poterant. Erant autem bestie tantae
magnitudinis ut magnis auribus assimilarentur.
De ore ipsarum exibat ignis tam uehementis ut stagnum
ipsum a cernentibus bulue putaretur. Vidit autem
ibi animam quandam in potere valde plorantem. et similitudinis
animarum accusantem. Erantque pondere magno
manupulorum frumentum onerata. et hunc pontem cogebatur
transire. Et quoniam pluitas clauis perforatas
nuncius dolet magis tamen timebat in stagnum
cadere. et in ora paterna bestiarum. Quocirca tondalo
quid hoc esset? Dixit angelus. Ista pena speculatio
tibi condigna est. et tui similibus furtum peccatis
tuis uel magnam uel modicam non in eodem modo
percutit qui in minimis et qui in magnis delinquit.
nisi illud modicum sacrilegium fuerit. Sacilegium
autem reus est qui uel rem sacratam uel de loco sacro
aliquid furat. a proximo uero rei sunt qui sub iuramento

Religionis delinquit. Hinc ponte oportet te transire
 et vana idonitā teāi duc. et illesa n̄ vltm̄ pōtē
 reddē. quia vana cōp̄is tui aliqñ fueris es.
 Ad quē condalus. Dñe nōne ego illā reddidi?
 Reddidisti inquit sed quādo illā abscedē nō po-
 tuisti. Et ideo nō plenū patiens supplicā. q̄
 nunq̄ mali velle qm̄ p̄ficere. licet vtrūq̄ mali
 sit n̄ dē. Et ideo hys dicitis ostēdit ei āgelus vna
 n̄ idonitā. Condalus ergo vellet nollet tenuit
 vana idonitā et eam quibuscūq̄ minus pote-
 rat istigare conabatur ad pontē. **B**estie vāo inu-
 gientes veniebāt et abli suū de pōtē expectabāt.
 Condalus cepit iter agē. vana autē volebat eū
 sequi. Sū stare condalus. m̄debat vana. et tū
 stabat tū dalḡ cadebat vana sic v̄sa vite modo
 cadendo mō stando. venerūt vsq̄ ad mediū pōtis
 Sūq̄ illuc veissent viderūt quēdā q̄ portabat
 m̄cipulos tritici. sibi venire obuiā. q̄ rogabat
 aīam condali ne sibi pōtē p̄ciparet. et condalḡ
 filii illi rogabat. ut iter suū cōplere eū sinēt q̄
 iā mediū p̄ferent. Neuter nō dūo t̄ueta sed nec
 respicē r̄tro poterāt. Sūq̄ stātes et p̄locūtes. pō-
 tē plantarū suarū sanguine truetabūt. Sūq̄ ita di-
 uisus staret nesciētes quō vīq̄ alter se p̄trāssisset.
 Condalus āgelli suū quē retro reliquerat ante se
 stāte vidit. Qui dixit ei bñ venias. de vana
 āplius nō tues. q̄ āplius nichil ei debens.
 Sūq̄ condalus ostēdet pedes suos. dicit q̄ qd̄ si
 plus me nō possi. Respondit āgelus. Meminisse
 ei debes q̄ veloces fuerūt pedes tui ad effimēdū

fanguine. et ideo contritus et infelicitatis ruyis
Et tunc eum sanauit eum et sic processerunt Et tunc
dicit tondalus Dicit quo unius modo. Respondeo tunc
huc Et uidetur tunc teterum unum expectat adueni
tium hospitiu non possumus pterire Et uod hospitiu
plenu e hospitiu Sed hospes. ille adhuc alios hos
pites ad suppliciu desiderat uenire

Et de furno flammis

Quoniam uentus plorat tenebrosa et alba appa
ruit eis domus apta maxima quos si quide
mons arduus. p nimia magnitudine uentura
furnus. flamma inde exibat. que p mille passus
aquis quas uenire poterat coburebat Et uod u
des tondalus dixit ad angelu Ecce appropinquat
ad portas mortis Et uis me misere liberabit. Tu
angelus Ab ista quida exteriori flamma liberabit
sed ipsum domu unum procedit mirabilis Et cum p
uenerunt. uiderunt armis et sculis et cularis
bisaculis. et dolabris. et ceteris et falabus.
et forapilis acutissimis. et ualigis et fossoribus.
et ceteris instrumentis. quibus animas excoriat
excoriare uel decollare uel fande uel tricare po
terant. in medio flammis stantes. et sub manibus
eorum multitudine unum hec omnia sustineant Et
uides tondalus dixit ad angelu Obsecro dicit si
placet ab hoc solo me libera suppliciu. et ceteris q
post hoc occiderunt me tradidit credo Tu angelus
hoc e magis suppliciu omnibus que hactenus uidisti
sed adhuc uidebis unum manus intra istud sup
pliciu. quia canes rabidi te expectant Tondalus

nite tremēs et p̄ angustia deficiēs rogabat ne in-
 ter. sed nō profecit. Demōēs autē vidētes eū sibi
 confessū turāderūt eū. et magnis cōuicis ex-
 probrātes eū. supradictis instrumentis i frustis discip-
 serūt. Dñs huius domus dicebat̄ phisruis. in
 qua erit genitū et tristitia. fletus et stridor. Scā-
 lentis ignis extrinsecus. et intrinsecus vastū incendū
 duobus ab̄ replebilis ibi erit. nec sanari po-
 terit nūmicitas gule. verēda loci doloribz cruciant̄
 p̄ magnis. pudentia ip̄a putredie corrupta. vi-
 debantur fatuē imulz. Et ip̄a verēda vnoqz ac
 mulier nō solū femurū sed etiā vilginosoz due
 quosā intrabat bestie ibiqz aīa condali se iuste pati
 tūla ferebantur. Sed qñ deo placuit nesciēs quo
 ordine se extra tormēta esse cognouit. Sedebnt
 autē in tenebris et in umbra mortis. Et videns
 angelū sūū dixit. Heu dñe mī. ubi ē quod audiu-
 mus? misericordia dñi plena ē t̄ra. Respōdit age-
 lus. Hec sentētia multos decipit. Deus enī licet
 sit misericors et t̄i iustus quū multa viduat sed plu-
 ra cōdōmit. Tu iuste passus es quicquid passus
 es. Sed tu quādo ages quādo videbis quod tormē-
 ta p̄ mīz dei euasēs. Si cuncta deus dimittet
 cur hō iustus esset. Et si supplicia nō pt̄uēfiet.
 quare peccatē timēt. vcl a voluptatibz suis se au-
 teret. Et quid opus eēt vt cōfessi peniterēt si deū
 nō timēt? Peccatoribz i corpore penitentiā nō
 agentibz. misericorditer a deo p̄tatur. sed tñ pro
 suis meritis puniuntur. Iustis quoqz pro suis
 excessibz temporale cōmodū i corpore degētibz

iuste tollit^r sed bona eis sine fine mensura miser
cordit^r cum angelis r^r seruatur. Multa mala opa co
donat deus. nullum tamen opus bonum ab eo remitti
neratum reliquitur. Nemo ei liber e^r a peccato. nec enim
infans unius hore. Multa tamen liberantur a pena
ut eos non tangat umbra mortis. Ideo autem iusti non
penas non parant^r pro morte. ad videndum tamen illas
ducuntur. ut visis tormentis a quibus pro dei gratia libe
rantur magis timeant^r i^r amorem dei et i^r laudem
creatoris sui. Sicut edonio que etiam supplicis
digne. prius ducunt^r ad sanctorum gloriam. ut visis
p^rimis que sponte deseruerunt. magis postea doceant.
Nullum enim graue supplicium e^r quam a dei et sanctorum
consortio sequestrari. Ideo ille presbiter quem p^rimum po
te seare transfere vidisti. ductus e^r ad supplicium ut
visis beatis ardeat laudem illam. qui vocatur ei
ad gloriam suam. Nam fidelis seruus et prudens iudicatus
est. et ideo accipiet coronam vite. quam ipse promissit
deus diligentibus se. Sed quoniam nondum omnia mala in
omni propellunt

E De bestia alata et stagno congelato
Recedete go angelo vidit. Fundulus bestia
retoris quas nisi videat longe dissimile. duos
pedes et duas alas habere. collum longissimum. et
rostrum ferreum. et ungulas ferreas. de cuius ore fl
ma i^r gemmibus eructabat. Sedebat autem
hec bestia super stagnum glacie conuersum. et deuorabat
animas. que i^r ventre eius pro supplicium redigebantur
ad nihilum et uterque parebat ens i^r stagnum glacie co
gelatum ibique renouabatur ad tormentum. In p^ro

nabantur vob omnes ante tui vnoq quā mulierū q̄
 descendebat in stagnū et ita grande fistolabatur
 tempus ad p̄tū Jucus autē mordebant i visceribz
 more vperino n prole concepta siqz vegetabunt
 miseri in vnda frigida mortuū maris glacie con
 creta. Simqz tempus eet vt pareret clamantes
 replebat inferos ululatz et sic serpētes pariebāt
 Parebāt autē nō solū facie sed etiā vni. Et hoc
 nō p̄ mēbra que naturā cōstituit tū officio cōuenien
 tia vob per brachia sil' et pectora. Exhibēt qz eripe
 tes pauca membra bestie habētes capita ardēta
 et rostra ferrea acutissima q̄bz ipā vbi exhibēt corpora
 dilaniabāt. In caudis autē suis habebāt eodē bes
 tie multos aculeos q̄ quasi hanni vtro vtroqz ipās
 a quibz exhibēt aūis pūgebāt. Bestie autē ille volē
 tes exire cū caudas suas nō possēt secū arripere. Ipā
 corpora exhibēt rostra sua ardēta et ferrea vtorque
 nō cessabāt donec ea vsqz ad nervos et vsqz ad sol
 ossa vnda cōsumeret. Et sic sil' totamātes stridor
 glacie. undātiū. et ululatas aūaz sustinētū tale
 penā et mugitus bestiaz excūtiū ab eis perue
 nebāt ad celū. Erāt etiā in oibz diuisis mēbris et
 digitis diuisaz bestiaz capita. que ipā mēbra mor
 debāt. vsqz ad nervos saliret et ossa. Habebant
 autē ligams acutissias i modū aspidis. que totū
 palatū et etiā arterias cōsumebāt vsqz pulmo
 nes. vāda quoqz ipā vnoqz ac mulierū erāt
 i similitudie serpentiū qui inferiores partes vāris
 lacumbāt. et ipā viscera inde stupebāt abstrahere.
 Tunc ait angelus Hec ē pena monachoz canoni

coz. simoniacu. reterozqz ecclesiasticoz. q̄ mēbra
deo p̄tonsurū et habitū noscūt. q̄ linguas suas
exauerūt sicut serpentes. et mēbra sua nō colū
uerūt ab imūdis opeibz. Hāc penā sustinebūt q̄
imoderata luxuria se polluit. Et ideo istā sustine
te oportet. Hys dictis capuerūt eā demones cū ip̄e
tu et dederūt eā bestie deuorandā. Si autē p̄ p̄bū
tornēta esset ī partu viperaz affuit ei angelus lucis
et tūgēs eā sumuit. et se seq̄ p̄cepit. P̄ter fulgo
re autē angeli nullū lūmē habebūt. P̄gebanz
per locū tribula et multo p̄cedebz duricia. via
valde angusta et quasi de carmine n̄lāssimū mōdū
tendente ī p̄ncipiū. Quāto autē plus descedebat
illa aīa tanto min⁹ rōdū ad vniū sperabat.

De valle fabroz

Dixit autē tondalus ad angelū. Dñe quo
minus Respondit angelus. Hec via ducit ad
mortē et aīa. Quid ē ergo q̄ scipatū ē laia et spa
riosa ē via q̄ ducit ad mortē et multa strūt p̄ eam
cū nemine p̄ter nos hic videam⁹. Respondit angelus.
Non de hac via dicitū ē hoc sed de ipudicia et illiam
et seculari vita q̄ ducit ad istā. Sintes autē lōgē
et ultra modū laborātes venerūt in valle fabroz
ibiqz viderūt fabas ī quibz maxime audiebat
lactus. Tunc autē angelus. Toroz iste vocatur viala
nus p̄ aīas igemū corruerūt plurimū et ab ip̄o
cruciantur. Dñe inquit aīa si debeo pati eius sup
plicia. Debes autē. Quoz dūto p̄cedebat eā. Illa autē
plorans sequebatur eū. Et ecce tortozes cū ignis
forapibus āgelo sancto nichil dicere ceperūt eam.

et proiecerūt i camini ignis ardētē Et sic sufflātes
 follibus sicut solet ferrū i fornace examinan ita
 examinabāt eā donec ad nichilū redigerētur ac
 ubi pācebātur Sūq̄ ut lique fierēt ut nichil ali
 nisi aqua apparerēt iugulabāt tridentibz ferreis
 et posite super iacē pānebāt Sūq̄ malleis do
 nec vitene vel tricene vel cētene i vnā massam
 redigerētur et tūc quod ē grūuū nec sic sic periret
 Desiderabat ei morte et uenire nō poterat loq̄
 bantur autē tortores aduūte. dicentes hūquid suffiat
 Et alij in alia fabrica i spōdebāt proiate nob ut vi
 demus si sufficiat Et prouebāt et alij capiebāt
 eas i forapibus ferreis nūq̄ terrā tāgerēt Et sicut
 fmi ita et ipsi ens ignibz trādebāt Et ita miseri
 nō huc. nō illuc proiebātur. et ubiq̄ cōburebā
 tur. donec sil' pelles et carnes et nerui et ossa in
 fauillā redigerentur. et flāma ignis p̄ multas
 passiones affuit Zondalo aduocatus suus. et
 n̄phendēs eum de medio fauille dixit Quomodo
 uales? Nūquid fuerūt tibi tam dulcia carnis ob
 lectamēta. ut pro eis tot et tāta mala debeas susti
 nere Ille penitus responde nō poterat. quia post
 tantū suppliciu non habebat uires ad loquēdum
 Sic angelus ait Confortāte. quia dñs deducit ad
 ieros et reducat Quāuis enī magna sūt q̄ huc i
 passa es. maiora tamē sunt a q̄bz p̄ dei grām libe
 rāberis Et addidit Dñes quos sup̄ius uidisti
 iudiciū dei asperant. sed h̄y qui adhuc sunt i ipe
 rioribz iam iudicati sunt Adhuc enī nō puenisti ad
 ieros ieros Et more solito tangēs eā. et cōfor

nas preffit

De puteo infernali

Quoniam filii pergeret et incidentes sermocina-
rentur. ecce subitus horroz. et frigus ter-
rabilis. et fetor intolerabilis. et tenebre prioribus
incomparabiles. Tribulationum et angustia animam tu-
dali inuasert. ita ut omnia fundamenta terre. viderentur
sibi contremiscent et angelo preedea compulsa. &
dixit. Heu domine mi quid est quod pro solito statu non
possim? Duo dicto non potuit se mouere pro minima
formidie. Et ecce angelus cito disparuit et est
apertius videri non potuit. Et statim cepit desperare
non est enim sapientia non est scientia non opus non ratio
apud inferos quo illa properantibus diuidit autem
clamores et ululatus mire multatibus et conuul-
sionibus horribile ut nec pietas nostra potest capere nec
lingua eius enarrare. Circumspiciens ergo si quomodo
videri posset vni uenerunt vidit fossam quadam et
quadrangulam quasi aternam. Qui puteus putredine
flame et fumi emittebat colupnam que colupna
extendebat usque ad celos. Et in ipsa colupna erat
multitudo animarum mixta et demonum more faul-
larum cum flamma ascendente et ad nihilum redacte. Quod
videbat autem demonibus in formam usque in profundum. Duo
viso anima condali volebat se retro retrahere sed non
valebat pedes a terra leuare. Et dum hoc sepius con-
tinet sed tamen facere non posset nimio furore expleta
Inferocipiam exarsit et genas suis unguibus lacrimas
clamauit. De in qua non morior. Dne me de capite
Demencia. Audientes demones hec que cum flamma ascen-

denari et ad nihilū redacte iter videbāt cū demoni-
 bus i fornice usq; i profundū. Duo vero aīa condali-
 debāt cū dederūt eā cū instrumentis quibz aīas uo tor-
 menta rapiēbāt dicentes. Misera aīa penis et tri-
 naly signa unde huc uenisti? Nil ad huc experia-
 es. adhuc uidebis dignū opibus tuis tormētū. de
 quo quere poteris nec i ea perire. sed semper i tūcia
 tu uiuēs ardebis sine i frigeio. sine lumine. sine cō-
 solacōe sine oī auxilio. nullā deinceps misericordiā
 sperare poteris. Appropinquasti ei usq; ad portas mor-
 tus. et infernus inferiorū sine mora p̄sentaberis.
 Quare huc uenisti? Nil adhuc experia es. adhuc
 uidebis dignū operibus adduxit ip̄e decepit te
 liberet te si potest de manibz nr̄is nō uideb eum
 amplius. Et adiuuē loquebātur. Quis aplius
 moriamur. Traham9 eā et demus eā lucifero deuorā-
 dā. Et sic arma vibrātes. minabātur illi morte
 uenā. Ipi autē sūmūdi spūs erāt nigri sicut carbōēs
 oculi eoz ut lampades ignis ardētes. dentes uero
 eoz niue candidiores. Caudns habebāt ut scorpiōēs
 unguēs ferreos. acutns alas ut uultures. Interea
 uisit āgelus dñi q̄ fugatis spūitibus tenebray
 consolatus est uēā suā dicens. Gaude et letare si-
 lia luas. quia misericordiā et nō iudiciū consequēis.
 Penas quidē magnas uidebis. sed eas nō p̄tēis.
 Veni ergo et ostendā tibi pessimū humani genēis
 timicū. Et p̄cedens ad portas iferi dixit. Veni et
 uide. Scito tñ qd nullū lumē hys qui huc dep̄tā-
 tur lucet. sed tu poteris eos uide et ipi nō uidebūt
 te.

V De p̄ncipe tenebrarū et socijs eius

Hppropinquās autē aiā vidit p̄ncipē tenebrarū
et profundā infernū. Et tūc autē et qualia ibi
viderit inuidia tormētā si cētū caput et ī vno q̄
capite cētū ligūm̄s haberet enarrāre nullo mō pos
set ibi visus ē p̄ncip̄s demonū q̄ magnitudine
p̄cellēbat omēs bestias quas ip̄e tūdnalū antea
viderat. Cuius quantitati corporis ip̄s que vidēat
aiā nichil sciebat cōpare. Erat illa bestia nigerrima
sicut coruus formā habens humani corporis a
pedibus vsq̄ ad caput excepto qd̄ plurimas ha
bebat manus. Habebat etiā et caudā. Habebat
enī nō minus mille manus. Habebatq̄ ī lōgita
diē quasi cētū artūs. ī grossitudine vero decē. Una
queq̄ manus digitos venenos habebat. et digiti
eius habebat ī lōgitudine cētenas palmas. gros
situdine vero decenas. Habebat unguēs lanceis mul
tū grossiores et longiores et ip̄os ferreos. In pedibz
totidē. Forstrū ei gnumis lōgū et grossū. Erudū
assurima et lōgū ad nocēdū aiābus. aculeis acu
tissimis sparata. Jacet autē illud horribile mōstrū
super autē. suppositis ardentibz primis et innume
rabili multitudine demonibz follibz sufflātū. Erat
dat autem ip̄m tanta multitudine demonū et aiā
q̄ nulli credibile esset. quod mūdus tot aiās pa
tere posset a p̄ncipio ligatus ē autē hostis ille aiā
quus. per singulas membroz iuncturas cœchens
ferreis. et ereis ignitis. et valde grossis. Cum sic
versatur ī carbonibz. et vndiq̄ comburit̄. Et
numia exardescēs unā vertit se de vno latē ī aliū

lacus. et omnes manus suas. in illa multitudinē aīaz
 extendit easq; impletas aīabus. cōstringit sicut rus
 taurus facies rucinos. cōpmit ut inde unū eliciat
 tantū. ut nulla sit ibi aīa. que tali cōtūcōe. nō
 pūctur capite vel pedibz aut manibz. Et tūc sus
 pūas sufflat et spargit aīas. iduisas partes
 gehēne. Et statim eructuat puteus ille. de quo p̄
 diximz fetidā atq; horribilē flāmā. Et cū r̄trahit
 in heluū suū. dum illa bestia. r̄trahit ad se omnes
 aīas. quas an̄ sparserat. et cū fume et sulphure.
 ros eius cadētes deuorat. Sed et quecūq; manus
 eius effugerūt ne stringātur. illas cū cauda sua
 pūat. Et misera bestia pūcties semp pūatur.
 et tormēta aīumabz inferens in tormētis omībz
 super omnes cruciatur. Tunc aut āgelus ad aīam
 hic est lucifer p̄ncipiū creaturaz dei. q̄ subat
 in delicias paradisi. Quis si solutus fuerit celū sil
 et t̄ra. vsq; ad ifeōs cūnta conturbaret. Hic autē
 qui cū eo sunt. p̄ncipiū sūt angeli tenebrāz. parāim
 silgate. et iā iudicata sunt. et multos expectāt. q̄
 vel xp̄m negauerūt vel negācū opa fecerūt. P̄ncipiū
 si sūt autē ea que vidisti p̄ncipiū minorā tormēta
 et postea ducti ad ista. De quibz tormētis nullas
 q̄ semel ea inuenit. amplius exire potest. Hic
 p̄ncipiū. et p̄ncipiū mali. de quibz scriptū ē. Potētes
 potē. tormēta p̄ncipiū. Quis saluet nō bene vsi
 sūt potētia sibi a deo data. Tunc aut vñ ad āge
 lū. Quis potētia nō bonis datur. ut bñ p̄sint.
 Respondēs angelus. Quid subditoz culpe hoc
 exigunt. ut bonos rectores nō habeant. Aut

ipsis bonis in hoc partitur ut saluti nra suaz in
lius provideat hic autē infelix princeps tenebrarū
dicitur est. nō ppe potētia quā habent. sed ppe pma
tū quē tenet in tenebris Omnes autē alie pene. quā
uis sint maxie respectu huius. pro nichilo cōpūnt
Ad hec aīa Verū certe est hāc vidē tamānō locū quī
magis me conturbat. et fetor. eius plus me gra
uat. q̄ pati omnia que an̄ paciebar Vñ iogo si p̄
fiel. ut hinc me subtrahas cito. et hic me cruciar
āplus nō p̄mittis hic enī video multos cognitos
et sodales et natos meos. quos mecum in seculo gra
debā habē socios. quoz hic consortiū multū ab hoc
resco Sao autē pro certo q̄ nisi in diuina succurrat
gracia. meritis meis exigentibz. nō ming ista p̄mitt
q̄n̄ ad quā angelus Dei o felix aīa. cōdūcē t̄ equā
tūa. quā dñs benefecit tibi nō est hec paciētia. neq̄
āplus nisi promerueris ista vidē huc vsq̄ vidē
tū iūmītoz dei curare ā modo vidē amītozū dei
gloriā ¶ De statu mediocrit̄ maloz et bonozū
Quā uersa aīa sequebatur angelū p̄cedentē
Et cū nō lōge p̄geret fetor eimmut. de stetit
tis q̄ tenebris. lux apparuit fugatoq̄ timore secur
tas redyt Et deposita tristitia. aīa illa impleta ē gra
dio. et letitia. ita ut se tam cito mutata miraretur
et diceret O dñe. quomodo tam cito mutata sum Cū
angelus benedicta sis ne timereis hec ē enī iūmī
ao dexte excelsi Per aliā autē viā redire debemus
ī regionē n̄m̄ Tu ergo benedic dñm. et sequē me
Et iūtes autē viderūt murū iūmīus altū. et infra
murū ex alia parte quā venerūt. erit plūmā m̄

nudo viroz ac mulierz. pluuiã et ventu sustinẽtã
 sustinentes lumẽ tamẽ habebãt. et fetore nõ sen-
 uebant Tunc aut angelus Ipsi quidẽ mali fuerũt
 sed nõ valde honeste vixerũt sed bona temporalia
 pauperibz nõ sunt largiti et ideo per aliquos
 años paciẽtur pluuiã. et veta famẽ. et sicim Et
 postea ducentur ad bonã rquẽ Sentes paululã
 venerũt ad portã que vno aperta e eis Quã tã
 intrasset viderũt campũ pulchru odoriferz floribz
 plenu lucidũ et satis amenũ i quo multe aie erãt
 vtriusqz sexus exultãtes Et nox ibi usqz fuit neqz
 sol unqm̃ occidit Et est ibi fons aque viue Tũc
 aut hie hũtãt bon sed nõ valde q de criminibus
 crepti nondũ merentur sanctorz cõsortio cõiugi.
 fons iste vocatur viues Et qui ex hac aqua gust-
 auerit viuet ietnũ nec sciet vltm Et procedẽ-
 tes paululã viderũt hircos sibi notos ut quos
 erant Concober et donatus reges Quibz visis
 aut etiã ad angela Dñe quid e hoc isti duo viri
 erãt in vita nimis crudeles et inter se iuce mlti
 inimici Duo ergo merito huc venerũt Respõdit
 angelus De hac iniuacia ante mortẽ penituerũt
 Concober autẽ diu languit. et uotã vouit q si
 vixisset monachus fieret. donatus autẽ p mul-
 tos años i vinculis rligatus omiã quecũqz hab-
 uerãt debet paupibz et ideo iusticia eius manet
 i sãm scli Et tu etiã narraabis viuentibz oia hec.

De statu Tornaci rigit

Qui autẽ modicu procederet viderũt do-
 mu nurrãtã ornata cuius parietes et

ois structura ex auro et argenteo erat / ex omni lapidi
preciosorum generibus / Sed fenestre ibi non erant nec
ostium / et tamen omnes qui intrare volebant intrabant
/ Erat autem intus tam splendida / ac si non dico unus
sol. sed quasi ibi multi splenderent soles / Eratque in
intus ampla et iocunda / et nullis colubis fulcra / et
totum enim eius vestibulum auro et lapidibus preciosis erat
stratum / Eratque tunc vidit unum sedile
aureum. cum gemis et serico. et omnibus ornamentis et
natis. et regem tornatum in ipso throno sedere vestitum
mirabilibus vestimentis et preciosissimum. super omne
paucum terrenum / Et cum staret. ammiratus. venerunt plures
in domum illam cum muneribus ad regem. et offerebant
cum gaudio numerum suum / Et dum staret tunc talis diu
tius ante dominum suum regem tornatum. erat enim dominus super
in seculo / Veneruntque multi sacerdotes et levites. solempni-
ter induti sicut ad missam cantanda cum seriis casulis.
et aliis ornamentis valde preciosis / Et ornabatur undique
illa domus. regia mirabili atque preciosis ornamentis.
/ ponebant enim trophos. et calices aureos et argenteos
et pyxides eburneas / super pyxillas et tabulas. et
sic domus illa ornabatur / ut si maiore gloria in regno
dei non esset. ista posse sufficere videretur / Omnes ergo
illi qui ministrabant ante regem venientes et genua
flectentes / dicebant. Labores manuum tuarum quia nunc
ducabis. beatus es et benedictus tuus / Tunc tunc talis aut
ad angelum / ad hoc dicit de tot ministris me quod nec
unum de familia sua recognosco / Ad hoc angelus. non sunt
isti de sua familia sed pauperes christi et peregrini quibus
rex bona sua largiebatur / et ideo per manus eorum tunc

buetur ei merces eterna. Tunc aut tandalus Dne pas-
 sus ne est dñs meus aliqua tormeta post morte. Pas-
 sus e inquit et adhuc condie patitur. et adhuc pa-
 tetur. Expecta ergo paululu et videbis. Et tñ pau-
 lulu expectasset. obscurata e domus et omes habi-
 tantes eius illis consternati sut. et rex contristatus
 venit ad fletu. Tunc aut tandalus seipetatur. vidit
 hanc multitudie qua ante intus videt. expan-
 sis in telli manibz. deuotissime deprecante deum et
 dicit Dne deus omnipotens. sicut vis et sicut fas
 misere seruitu. Et respiciens vidit ege in igne vs-
 que ad umbilicu. et ab umbilico sursum alio ves-
 tita vel idutu. Hanc pena inquit angelus totadie pa-
 tetur p tres horas et per horas viginti vna ijesat.
 et hoc ideo quia legitimi coniugij maculauit sacra-
 mentu ideo patitur igne vsq ad umbilicu. Et licet vob
 porcat qñ iussit iter fac comite iuxta san patru et
 purificatus e iusurandū. exceptis hys duobz cuncta
 ei crima dimissa sunt. sed in ascendam.

De visioe glorie scoz

Ad cū paululu processisset viderūt mirz
 nimis altū et nimis pelax. Erat enī
 argenteus. totus splendidus. et decorz
 valde. et cū nulla ibi porta apparet.
 tandalus timē nefciēs quomodo itrauit. Et cū
 spiciens vidit choros scoz. exultatiu. et diceat
 gloria tibi deus pater. gloria tibi deus fili dei.
 gloria tibi spūs scē deus. Erāt autē viri et femine
 vestiti candidis vestimētis. et piosissis sine ma-

cula. et ruga iocūdi. et hilares semp gaudentes
et scdm timitate laudātes. Sādor autē restitūtor
sicut nix frēs. erat pūssa solis radio. voces eorū
consonantes. quasi musici melos edebāt sonos
Et laetas autē. iocūdūs. amēntas et hilaitas. pū
dicitudo honestas. sanitas. et iūtas. unanimitas
omibz erat equalis. et cāitas. Odoz illius cāpi
vbi erat qst. supabat auomata. et odorāntes. Qu
mundulo aut angelus. Hec sunt gaudia coniūgn
toz. qui fidē coniūgn seruauerūt. et famulus fuit
i timore dei bene et iuste ihererūt et bona sua pau
peribz et ecclēsijs arsti cōmunicauerūt. q̄ i iudi
cio audiri sunt. Venite bñdī patris mei p̄ p̄p̄
r̄gnū quod vobis paratū est ab origine mundi
et ceteris. Tundalus autē multū rogauit. et
ibi iūmneret sed nō optinuit. Post hec profectus
videbatur autē eis nullū labor i ambulādo. q̄
quāqz p̄transibāt aīe i clypatis aspūbz et lens
vultūbz cū ingēti gaudio occurrebant et eā p̄p̄
mū saluabāt et deū qui eū liberauerat dicitēs. laus
tibi dñe rex etne glorie. qui nō vis mortē p̄p̄os. sed
ut cōuertatur et viuat. qui scdm misericordiā suā
ab inferni aruitatibz. nām istū ei p̄ dignatus es
et sanctorū tuoz cōfornio sociare. Sū autē plūmō
turbas p̄mississet. apparuit alius mirus es
aluis ut p̄mus. sed de auro puissio et p̄dāssio
ua ut magis delectaretur quēqz uidisset nā
i solo nitore metalli. quā i glā. qm̄ aī vident
Sūqz sili mō intrasset illū ut p̄mū apparuerit
illis plūma sedilia. de auro et gemis et unis p̄p̄

lapidū p̄ciosoz generibz constructa / et p̄ciosissimis
 ornamentis cooperta In quibz sedebāt senoces viri
 et femine vestiti feruis / et stolis candidis. et varijs.
 et vniuersis ornatis. qualia nec an viderat nec
 cogitare poterat / Et erat facies vniuscuiusqz splē
 dida. sicut sol splēdēs meridie / et capillos ha
 bebant auro simillimos. et coronas aureas.
 hysdem gemis ornatus Sed et leticia posita erāt
 coronis aurea. quibz superpositi erāt coram
 libri aureis literis scripti Et cantabāt dno alla
 tu nouo cānto. et tam dulca melodia. ut cūctoz
 p̄teitoz obliuisceretur aū que semel audiret
 voces eoz Tunc aut angelus ad tūdalū Isti sūt
 sancti qui pro testamēto dei. sua corpora tradide
 rūt. et in sanguine agni. lauerūt stolas suas
 et continentēs. qui de seculari vita ad dei ser
 uiciū cōuersi sunt. et qui semetipsos cū vicijs
 et cōcupiscētijs crucifigentes. sobrie et iuste
 et pie vixerūt

E Adhuc de eode

Q Um autem tūdalus curiosus cūspi
 cet. vidit quasi castrū et papilionēs.
 pluuias. purpura et bisso. et auro. et argē
 to. et serice. mira varietate confectas. in quibz
 cordas et organa et cytharas cū organistis
 et cōbalis cōnentes. cetera q̄z omniū musicozū
 genera suauissimis sonis audiuit cōarmē
 tes Et quesiuit que hec esset. Cui angelus
 Ista est illyrioz requies monarchoz. et cōū
 soz canonicoz. et sancti monialū p̄ promis

san̄m obediētiā. Hys qui p̄sūt holariū. et deuote sp̄s
dūt. et q̄ magis gaudēt sub esse qm̄ p̄esse. Et
volūtate propriā reliquūt. et aliene obteperāt.
qui dī sunt in corpore celestia sapiūt. Et uisū
linguas suas a malis nō solū. sed etiā a bonis
p̄opter tantū uirtutis amorē. Tūc aut tūc dicitur
Dñe si tibi placet. uolo p̄p̄ius uide. et eos q̄ uis
sūt uide placet inquit. ut uideas eos et audi
as. sed nō intrabis ad eos. Isti quoq̄ fruūtur
p̄ncipali trinitatis. et qui semel ad eos intrauerūt
om̄m̄ in memorē p̄reitorū. ut nō dīstīngitur a con
silio sanctorū nisi forte uirgo fuerit. et cōiūgine
reatur chorū angelorū. Et uidentes p̄p̄ius uide
rūt utriusq̄ sexus aīas. qui assimilabantur
angelis quaz̄ splendor. et odor delectabilis. et
sonus suauissimū. om̄m̄ gloriā quē ante uiderūt
sup̄abant. Om̄m̄ instrumenta nemine tingerē
sonos reddebant. Sed hanc om̄m̄ dulcedinem
sup̄abant uoces ip̄orū sp̄iū. quibz̄ nullus labor
erat ī exultaciōe uocū. nec labia uidebantur mo
ueri. nec manus ad instrumenta musica leuare
curabant. et tunc ad libitū cuiusq̄ molos red
debant firmamētū qd̄ erat super capita eorū.
multū splendebat. de quo ceteris pendebant
auri purissimi uirgulis argenteis intermixte.
pulcherrima uarietate contexta. de quibz̄ cyphi
et phiale. et t̄n̄tumbula et q̄bala. et h̄l̄ua. et
sperule. pendebant auree. Inter quas multatū
do maxima uersabatur angelorū uolantū. et
aureas alas habentū. Et uisū leui uolatu uirtū

matheas volantes. summissimū atq; enā dulcis
 simū audientibz reddebāt sonū. Cum ergo tūdalz
 nimis delectatus veller ibi stare. dixit ei āgelus
 Respice. Et respiciēs vidit vnā arbore maximā
 et latissimā. frondibus viridissimā. floribus q̄
 pulcherrimā. omnibz fructuū generibus. et
 frugū fertilissimā. In cuius frondibz aues multe
 diuersoz color. et diuisaz vocū generibus can-
 tantes et organizantes morabantur. Sub cuius
 ramis. lilia et rose. et cunctaz herbarz sp̄ciezq;
 odoriferaz genera oriebatur. Et sub eadē arbore
 vni multi et fecē. in cellis aureis et eburneis
 semp bñficientes. et laudātes deū pro vniuersis
 beneficijs et donis suis. Et habebat vnusquisq;
 coronā aureā in capite suo mirabilē ornata
 et septriū aureū in manū sua. Et erāt vestiti ta-
 libus vestimētis. quibz ante visi sūt monachi.
 Tunc ait angelus ad tūdalū. Hec arbor typus
 est sancte ecclie. In q̄ sub ea sūt. sūt consti-
 tores et defensores ecclies. et in pro bñficijs
 et sās ecclies largiti sūt fructū vite ipoz cōse-
 ti sūt. quia p̄ illoz cōmunionē secularē ha-
 bitū reliquerūt et religiosē vixerūt.

¶ Itē de eodem

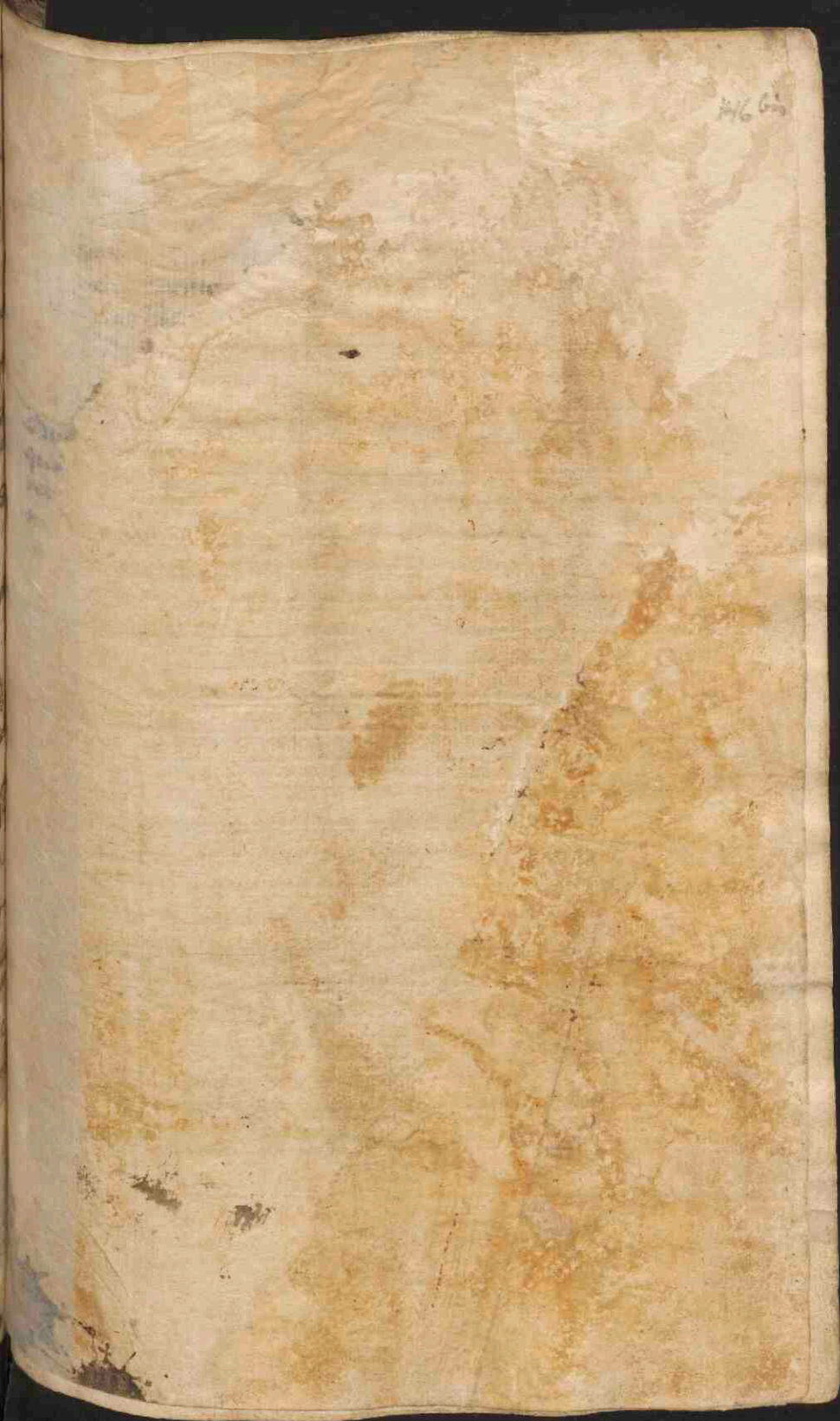
Quoniam profecti fuissent. viderūt murū al-
 titudinē pulchritudinē et splendore. ceterisq;
 dissimilē. Erāt namq; ex oī lapidū preciosozū gene-
 re constructus. varijs coloribus metallis itē po-
 sitis. ita vt habere videtur aurū pro cernicō. La-
 pides eius erāt cristallus. crisolitus. berillus.

iacinctus et smaragdus. saphirus et onychus
Zopasius et sardius crisoprassus. et ametistus
Turcharius atq; stimatus hyss et similib; splende-
bat mirus valde. et mentes ituenam multam
se pronocabat Ascendentes igitur muru. viderit
proculdubio. p oculus no vidit. nec auris audi-
uit. nec in cor hois ascendit. que sparravit deus
diligentib; se viderit ibi noue ordines angeloz
et hcozu spu. cu illis inmixtoz Et audivit ibi
verba ineffabilia. que non pt homo. nec licet ho
loqui Dixit q; angelus ad aiām tundali Du-
di filia et vide. et inclina aure tuā et obliuise po-
pulu tuū et domū patris tui Et concupisec rex de
corē tuū Et tūc frat. quāta sit amenitas. iocūdi-
tas. dignitas. sublimitas. interesse chorū ange-
loz et omī sanctorū quod omē pcellit gaudiū. cu
qui panis angeloz. et vita omī sentire clemētē
et pūi dū illo autem loco. in quo tūc stabāt. non
solū oem qm ante viderant. vtz etiā p dicitā sup-
plūa videbāt Et quod magis mirandū ē ipm
orbem tūc. quasi sub vno solis radio videbant
sicut scriptū est Eternēt terrā de longe zc No em
pt quicquā creature visu obtūde. cu semel cōcessū
ē omī creatorē vide Et miro mō cū stare in eodē
loco in quo sz prius steterūt. nō se vertentes in
aliquā partē cunctos. tamē ex eodē loco ante et
retro positos videbāt non solū autē visus. vtz
etiā omī rez sciencia dabatur insolita. ita vt non
esset ibi opus interrogare ampl; aliqua Sed omī
sciebat ibi. Tundalus n̄p̄te et itēgre quecūq; vo

lebrat

Q De quatuor episcopis quos tunc ibi cognouit
 Unus autem in eis ibi tunc datus. affuit
 et sanctus Quadarius confessor et mag-
 na lenia. saluans eum. et amplectens in tunc tanta
 tunc visceribus aut Dominus custodiat iterum tuum. et
 exitum tuum. ex hoc nunc et usque in seculum Ego sum quada-
 mus patronus tuus. cui iure debitor es sepulture
 et cum hoc dixisset stetit nichil amplius dicens
 tunc datus nunc respiciens. vidit sanctum patrum huius
 bernardum apostolum. cum magna turba apostolorum
 quorum. inter quos quatuor sibi notos vidit. scilicet cele-
 stinum qui fuit archiepiscopus ordinacione et malachiam
 qui celestino successit et tunc domini veniens ipse inno-
 centij. legatus et archiepiscopus ab ipso est constitutus
 et tunc omnia que ipse poterat. sanctis et pauperibus
 diuidebat tunc constructor extitit. quadraginta
 quatuor cenobiorum monachorum canonicoz scilicet moni-
 alium. quibus omnia necessaria prouidebat. nichil
 omnino sibi retinebat tunc vidit cristianum lug-
 dunensem episcopum frater predicti malachie veterini
 mire continentie viri. et voluntarie paupertatis
 amator et nec inuam diuancis ciuitatis anglie
 virum simplicem atque modestum. sapientia quoque et car-
 itate pre ceteris fulgentem has quatuor cognouit
 quos et fratres iuxta eos unum sedile mirabiliter
 ornatum. in quo nemo sedebat et dixit tunc datus
 illud est istud sedile et quare sic vacat Respon-
 dit sanctus malachias cuiusdam de fratribus nostris.
 quod nondum migravit a corpore tunc sedebat cum migr-
 uerit. *Se. De reditu anime ad corpus. huius in alio folio sequitur*

246 613

Ihr michil

latree ... H

De reditu nre ad corpus

Verit
 Vm autem in hys oibus aia mundali multu
 delectaretur. affuit angelus dni qui etia an
 cedebat. et blande illa alloquens ait. vidisti hec
 omnia. Et illa video dne Obferro sine me hic ee
 Eui angelus Debes ad corpus tuu redire et oia
 que vidisti ad valuntate proximoz memoru et tme
 Duo audito aia tristis et flens r'spondit Dne
 quid tanti mali egi. ut r'lecta tanta gla ad corpus
 redere. Ad qua angelus hac no merentur itine
 nisi virgines. que corpa sua ab oi imudo tactu.
 et corda sua ab oi imudo affectu custodiunt et adiuri
 magis pro tanta gloria. qua coiquant illiqua
 turpi coaupiscencia voluit Quod salicet tu noluis
 a face. et verbis meis crede. et ideo no potes hic
 manere Reuertere ergo ad corpus tuu et abstine te ab
 que an facebas Consilium meu et auxilium tibi no
 deest. sed p'naliter amq fideliter tibi manebit Et cu
 hec dixisset angelus. conuisa aia statim sensit se mo
 le corporis grauata esse Nullu interuallu nec vllu
 temporis intercessit mometu. sed si uno eodeq te
 poris p'nto in celis loquebatur ad angelu. et t'ris
 sensit idue corpus suu Tunc ipa debilis. corporales
 aperuit oculos. et suspurans. nichilq dicens. res
 pexit deicos caustantes. et supsit corpus dni cu
 graua actione. et omia que habuit. dispersit de
 die paupibz. et signu sancte crucis vestimens suis
 quibz vestiebatur sup affigi iussit Et meta q vide
 rit que r'ne poterat. nobis p' modu r'cauit bo
 na vita nos ducere. monuit verbisq dei quod ante

ne fierat. cum magna deuotione. et humilitate ac
sciencia predicabat. Nos autem quia vitam eius im
no possumus her autem ad utilitatem legentium scri
studium. **V**ultor her autem visis. et hinc si
les apud doctores nostros calumpnia patiuntur. nul
penitus locum vel statum suum esse ponentes modum
purgatorium et paradysum ipsius beati bernardus
in quodam sermone de omnibus sanctis et ceteris inuere
videatur //

Explicat libellus de raptu anime tibi et
visio tractatus de penis inferni et gaudijs
paradisi

Incipit hugonis opusculū de disciplina claustralium.

Dia fr̄es lacrimante dño de uana
conuersatione huius sc̄i per desi
denū san̄ conuersi estis. et ad ip
sū qui fecit uos tota mentis intē
tione ac uoto redire disponitis. q̄
uos nunc ipsā uiā discere p̄ quam
possitis ad ipsū quē queritis p̄uen
ire. ipse ē enim uera et sempiterna

uita extra quē sicut nō feliciter uiuē p̄t̄ ita q̄cumq; in ip
so et cū ipso uiuit beatus ē. **S**i igitur deū q̄ritis ymmo
q̄ p̄ntis. uenī p̄fecto ac p̄uēnā b̄titudinē habē desiderante.
ad b̄titudinē autē nō p̄uenire p̄t̄ n̄ p̄ uirtutē. Et uirtus
non alio mō apprehenditur n̄ disciplina uirtutis non neg
ligenter custodiatur. **U**sus enī discipline ad uirtutem
animū dirigit. uirtus autē ad b̄titudinē p̄ducit. Ac per
hoc exercitiū discipline eē debet n̄r̄ iudicatio. uirtus p̄
fectio. p̄mū uirtus et̄na b̄tudo. **H**ec est fr̄es uia. et is
ta ē p̄ua p̄ quā aurimus et ad quā peruenire desidera
mus. **H**anc uiā et hanc patriā p̄ uident cū dicebat. **D**e
q̄ inmaculat̄ in uia qui ambulant in lege dñi. **H**anc
uiā et hanc patriā enī uident cū dicebat. **D**isiplina tua
corripit me in finē. **D**isiplina nāq; dei in finē corripit.
q̄ plene et p̄fecte hominē reformans p̄ uirtutē ad b̄
tudinē p̄ducit. **H**anc uiā et hanc patriā tūc enī uident
cū dicebat. **B**onitate et disciplina et sc̄ia; doce me. **C**o
siderauit nāq; q̄ p̄ bonitatem uirtutis ad b̄titudinē.
atq; ideo bonitate doceri se petiit. q̄ p̄ illā ad hanc p̄
tingere concupuit. **D**ed q̄ rursū uidit q̄ ad bonitatem
obtinendā disciplina n̄r̄a eēt adiūrat et dixit disa
plinā doce me. **H**auritus enī eēt disciplinā seruare.
et non solū ad illā obtinendā obseruandā sponta
neū se obtulit. sed ut illā q̄ accipere mereretur sup

placuit. Postremo qz vidit nemine posse seruare disciplina
na boni operis q non hz sciaz ve discretionis. hanc quoz
sibi dari quasi quoddam fundamentu et pnapiu sa
ae conuersationis postulauit. Bonitate inquit et dis
ciplinā et sciaz doce me. Et ut se idoneu ad hęc discendi
oñderet nouissime scatus adiunxit q mandatis tuis
credidi. Ac si diceret. Ideo doce me dices qualiter tibi serui
re debeo. q mandatis tuis iā p contumacia non respo
di. Credo bonu eē qd papis. credo veru eē qd pmittis. Ame
ni iā ppter te mea relinque. et idcirco queso te ut p
mercedē tua bona obtine q mandatis tuis credidi.
et vos frēs grā dei iam credidistis mandatis eius. reli
quistis vā ppter ipsū. qate nunc sua ab ipso. ut per
mercedem sua venire ad ipsū. Credidistis mandatis
eius dicentis. Si vis pfectus eē uide et uende oia q
habes et ueni sepe me. et habebis thesaurū in celo.
fecistis qd pcepit. sperastis qd pmisit. petite nunc ab
ipso qd ad id obtinendū expedit. Nulla iam curia
tis affectus a percipiendā eius grā vos impedit. Reli
quistis pā et mīx. frēs et sorores. cognatos et affi
nes. et pāristis vos ad currendā viam eius. Adhuc
iam amorū eius pponitis. solū illū quitis p quolu
arfigendo oia huius mundi blandimenta quasi
absinthū amara et oēs glaz atqz deozē quasi sciro
ra reputatis. Intente viā eius et currite ad ipsū.
Tanto citius regem habebitis. quanto citius ad ip
sū pueneritis. Via ē scientia disciplina bonitas.
per sciaz itur ad disciplinā. p disciplinā itur ad bo
nitatē. p bonitatē itur ad bñtudinē. Hoc ē ppter
qd loq vobiscū cepimus. ut qm donauerit dñs de
hac via qua ad ipsū itur vos instruamus.

Primū igitur debetis scire q hanc sciaz q adi
stitionē recte et honeste viuendi p̄tinet nul

his modis hoīez collige et cōparare sibi oī. p̄m rōe.
 p̄m doctrina. p̄m exemplo. p̄m meditatione
 p̄m scripturā. p̄m assidua inspectione eorū
 n̄ ac morū suozū suozū. hoc q̄d hoc modo. Debet
 sigōe diligenter considerare et p̄m ualeat p̄ sanctū
 sū discernē q̄d liceat q̄d non liceat. q̄d debeat et q̄d
 non debeat. in oī actu in oī loco in oī tpe. erga oī
 p̄sonā. In oī actu. hoc ē q̄lter sacra et diuina nūl
 tera implet. q̄lter qualiter humana officia
 q̄ ad vsū corporis p̄tinet exire conueniat. q̄ timo
 ritū q̄ sollicitū q̄ deuotū ac religiosū in dei ser
 uicio homo se exhibere debeat. Et spontaneū q̄ h̄y
 lacē et q̄ p̄mittū offerre in subleuandis n̄tātibz
 p̄ximozū. Et p̄m q̄ modestū et q̄ nulli ip̄ortunū
 in hys q̄ ad se p̄tinent q̄tendis ac p̄ficiendis p̄stare.
 ut s̄p̄ et sibi sit parvus. et primo p̄mptus. et deo de
 uotus. Qualiter assuescat suas in oībus frangere
 voluntates. et alienis voluntatibus p̄m̄ suas et de
 uois ēē consistere p̄ oīa d̄s̄at inclinare. Qualis
 sedens. qualis iacens. qualis stans. qualis abu
 lans. qualis loquens. qualis tacens. q̄lis comedēs.
 qualis ieiunans. qualis deniqz aliq̄d agens. et q̄
 lis inanis ēē debeat. **De consideratione locozū.**

Non solū autē q̄d agat sed etiā in quo loco q̄d
 age debeat consideret n̄tē ē. Alius ē enī mo
 dus habendi in eo loco ubi deus adoratur. a
 lius in eo loco ubi corpus reficitur. alius in eo qui
 locutioni deputatus ē. alius in eo ubi silentiū custo
 ditur. alius deniqz intus. alius foris. alius in se
 creto. alius in publico. Et quis in nullo loco homo
 disciplina sua desere debeat. diligentius t̄m et ma
 gis sollicitate ibi conseruanda ē. ubi uel neglecta

pluribus gnat scandalū. vel bñ custodita bone imi-
tationis exemplū. Discernendū ē igitur q̄ sint
la que in custodienda disciplina nūsq̄ intermit-
ti p̄nt. et q̄ rursus s̄ illa que p̄ loco et tpe nūq̄
intermitti nunc exoriri valeant. Depe tñ enā illa
q̄ in publico n̄tura s̄ quenda p̄uis in sacro ex-
ercitationis vsū exposant. q̄ ea si proorsus in oc-
culto negligimus. vti postmodū eis dū opus ē in
publico non valemus. Et tunc p̄sus a dis-
ciplina deficiētes vituentibus scandalū faciunt
aut inepte id qd̄ in nobis nō ē simulare conuētes
irruōne exatamus. **De discretione tēporū.**

Simuliter q̄ et tpa agendi discernenda s̄. Alius
ē modus viuendi in nocte. alius in die. Alius
Nox ē tēpus silentij et q̄rens. dies tēpus labo-
ris et motionis et operis. In nocte sc̄i debent cō-
munes. et aut fessa mēbra somno refici. aut orō-
ibus vel meditationibus sanctis in silentio aīn exor-
cere. In die vero de secreto suo in vnū cocunt. et
ad inuicē rursus videndos se et imitandos ostendunt.
Tunc exempla bonorū operū. tunc exhortationes sc̄i
verborū dare et accipē alterutrū licet. Tunc q̄ alicuius
actus pie non sanatur imprudens iure dicitur. Quā
q̄ alicuius actus quantum expediat imitari dissimulat.
torpens et inutilis merito nōiatur. Sed nec eadē cō-
debet faaces n̄ra postq̄ refecti sumus q̄ fuit p̄sus a
bñ s̄p̄simus. Ante cibū s̄p̄tū magis nos hōiāres
cō conuenit. ne ipsa n̄ra abstinentiā grauis et mo-
lesta videatur. Post vero magis modestos et t̄atos.
ne p̄ gula vicij crapula nos inflāmasse putetur. In
s̄p̄tū cibū doctrine et orōis tēpus ē. post vero labo-
ris. Quia tūc exorandus ē animus dū adhuc ad
studij sp̄uale leuis ē et tunc rep̄menda ē caro q̄

maior mentium eius p̄ abū amplius excitatus ē. Sic et di-
 ces festi aliud studium et alium conversationis modum exigunt.
 atq; aliū huius in quibus operari licet exposant. In illis nos q̄
 ad caros studiosius et alacris convenire, et ad celebra-
 da divina mysteria devotius intendi, atq; in orōe duntaxat
 perseverare, habitu incessu et actu maiore devotione erga
 cultū diuinū demonstrare, nichil nisi sanū, nichil nisi di-
 gnū, nichil nisi ordinatū agere, linguā a vaniloquo colli-
 bere, pedes ab excessu et discessu stringere, oculos cōpimere,
 vultū inclinare, mentē erigere, deq; demp̄ actū et q̄ motū
 cordis pariter et corporis ministerio diuino mācipare, atq;
 ut ita dicā quadā cōsolationis nouitate dies festos hono-
 rare. In ceteris vero diebus quibus operari licet nullus oīno-
 sūsus appareat, sed vnusq; in eo qd̄ sibi inuinctū fu-
 erit ope non qd̄ ipse elegerit q̄tū scientie et virū sua-
 ritū possibilitas suppetit sese debet exercere. Quantū enī de
 coris addit diebus festis q̄es inactionis, tantū ornāmē-
 n̄ confert ceteris diebus studium boni operis, ita ut et in
 illis q̄s noluerit cōtē q̄tus index sit vanitatis sue, et in istis
 q̄ non fuerit studiosus testis pigritie, Carnales sūsdem
 mentes ne vel in illis diebus q̄sant vanitas exagitat,
 vel ne in istis in bono ope se exercent pigritia ligat.
 Quapropter non negligenter qd̄ hūda ē in bono ope tē-
 porū discretio, q̄ sicut malū opus nullo tpe laudabile ē,
 ita bonū opus quodāmodo reprehensione dignū iudicatur
 si tpe oportuno factū non est. **Quid erga oēs perso-**

na agendū sit.

Discretio p̄sonarū q̄m̄ ad dilectionē scdm̄ meritū, q̄tū vō
 ad venerationē scdm̄ etatē et officiū habenda ē.
 Inferiores diligere, superiores honorare debemus. Quia per
 contumacia ē sine in eo q̄ p̄ter inferiōrē gradū in hōte
 virtutē despiciat, sine in eo q̄ p̄ter vitiū inferiōrē gradū
 superioriōrē contēnit. Istis ergo honoz, illis amor impenda.

tur sic tñ ut et honor istorū sit voluntarius. et illorū a-
mor venerandus. Reuerentia cū sine amore magis
uilis ē. et amor sine reuerentia puerilis reputari dē.
Cū tanta igitur hūilitate et reuerentia melioribus ex-
hibendū ē bñficiū dilectionis. ut illis q̄si ex nātūre ui-
deamur ē subiecti. et cū tanto affectu atq̄ hylaritate
superioribus soluendū ē obsequiū subiectionis. ut solo-
tius dilectionis debito illis credamur astricti. **I**hs s̄
reddamus sua quasi n̄ra impenderimus. illis sic ex-
beamus n̄ra quasi sua reddiderimus. **D**e deusq̄ modis
discretionē p̄sonarū exhibendā ex hys colligimus. tribus
sc̄dm dignitatē. et tribus sc̄dm conuersationē. **A**lii n̄
p̄ sc̄dm dignitatē superiores s̄. alij equales. alij inferi-
ores. **S**uperioribus obedientiā timorē obsequiū et venerationē
deus exhibē. **C**ū equalibus pacē et concordia
custodire. inuitē obsequio bñficio et honore p̄uenire. in
oī actione et urbo superiorē eis locū tribuē. et si formis
in aliquo negotio eos p̄re cogamur cū oī hūilitate et
reuerentia q̄ faciendā s̄ non p̄re sed deuitare. et si oī
p̄re contigit. cū alacritate et deuotione q̄si ex nātūre
te subiecti obedire. **I**nferioribus s̄ bñficiū et auxiliū
impendere. nūq̄ impetere. sine contumelia corrumpere.
sine supbia gubernare. sine crudelitate instigare. cū
pietate fouē. uenerationē non exigē. societate atq̄ cari-
tate amare. **M**aioribus p̄ timorē subdi. equalibus p̄
charitate obseq̄. minoribus p̄ hūilitatē cœquari. **P**o-
pientibus parari. obediētibz modesti. maledicētibz
taati. laudantibus uerandi. **I**tem sc̄dm secundū conuersa-
tionē alios nobis q̄si superiores. alios quasi equales. a-
lios quasi inferiores deus attende. **I**llorū conuersatio
nobis inferior ē quorū facta et si dānare non p̄sumimus.
imitari tñ non debemus. **I**llorū conuersatio par nobis ē.

q̄ sic n̄r̄ infirmitati contēp̄tata ē. ut et exēplū v̄tutis p̄
 beat. et cooperandi facultate in consortiū nos sue exerci
 tationis admittat. Illorū conuersatio supra nos. quā re
 nerari q̄d̄ et admirari possumus. imitari autē non uole
 mus. Illorū conuersatio superior nobis ē. q̄ p̄ longū dis
 cipline exercitiū in tantū p̄fecerunt ut v̄tutē illorū n̄r̄a
 infirmitas quis inapiat. p̄ amore appetē. p̄ imitatiōez
 t̄n̄ non ualeat cōequare. Illorū conuersatio quasi par no
 bis ē. quorū opa ita n̄r̄is uiribus comparantur ut in eis
 nichil sit q̄d̄ possibilitatē n̄r̄az excedat. et t̄n̄ deuotio n̄r̄a
 satis in eis q̄d̄ imitari possit inueniat. Illorū conuer
 satio q̄si inferior nobis ē. q̄ uel tanta nequeat q̄ta nos
 facē possumus. uel talia faciūt q̄lia nos imitari non
 debemus. Proinde in hys talis ē h̄nda discretio. ut supe
 rioribus quidē in oī loco et in oī tpe uel sermone exhibē
 reuecentiā. et q̄c̄d̄ egerint uel uoluerint q̄d̄ fue
 rint non p̄sumamus ip̄udent quasi eis nos quasi cōe
 quando ingēs. Sic nāq̄ dēmus in cuiusmodi v̄tutis exē
 plū q̄d̄ imitemur q̄d̄mō trahi et q̄si delonge conside
 rare. ut t̄n̄ consortiū cooperandi nūq̄ p̄sumamus app
 tē. quatenus dū eis v̄ndiq̄ cedimus. facile eis n̄r̄a mo
 destia clareat q̄ humilia de nobis q̄ sublimia de ill
 sentiamus. Negligentes uero et maxime eos quorū o
 perā uel studia reprehensione digna apparent. tali nos
 cautela declinare q̄. ut et fugiamus q̄d̄ faciūt. et t̄n̄
 iudicare non p̄sumamus q̄d̄ s̄t. Cogitemus in cuiusmo
 di neq̄z dari exēplū nec p̄mitti iudiciū. q̄ hoc in eis for
 tassis ignorantia siue infirmitas excusat. q̄d̄ si a no
 bis fieret excusationē non habet. Itaq̄ n̄r̄e est ut si
 aut p̄fectorū societate p̄pter reuecentiā appetere non p̄
 sumimus. ita q̄ istorū consortiū p̄pter cautelā fu
 gamus. illos honorando q̄ talibus sociari digni nō

sumus. istos autem cauendo quod talibus sociari facile corrumpi possu-
mus. praeterea sicut is qui superioribus se sociari appetit. se cla-
rum esse indicat. ita qui cum peioribus assidue conuersari concupiscit.
deprauatum se esse demontret. Et ideo cum malorum consortium appetere no-
luimus. duplex nobis utilitatis fructus puenit. quod et a cul-
pa fugimus et innocentie nostrae testimonium exhibemus. Condi-
ana igitur et frequens nostra conuersatio cum medijs et equalibus
nobis esse debet. ita ut inter eos etiam quoscumque feruenti orem in
bono opere cernimus. eorum societate atque familiaritate audire
appetamus. Cum hys vero tanta nobis pietas et concordie sectio
de diligentia sit. ut in nullo unquam negotio quantum in nobis est
fina dilectio perturbetur. Videamus eis inuicem nunquam ad mole-
stiam inferre. illa et illatum pro amore fratris charitatis quo mo-
sustine. nihil contentiose aut arroganter erga eos agere. sed potius
se in omni opere et pertinaciter insistentibus cedere et laborantibus
libenter subuenire. Sed quod inter pares non nunquam pulsata quod u-
nitatis emulatio esse solet. ut uideat sibi inuicem de successu ui-
tium inuideant. et ob hoc in exercendo bono opere tamen ne infe-
riores uideantur aliter se se puenire contendunt tanto nos
disfectionis moderamine continere nostrae est. ut opera nostra sus-
dictum est neque ingeramus uolentibus neque subtrahamus uo-
lentibus. quod in utroque linoris suspicio esse potest. Si qui autem in a-
liquo forti negotio laborantibus opere ferre cupimus. tanta
humilitate hoc ac mansuetudine faciendum est. ut hys de ipsius
manifestum sit quod non excellentiam operis sed consortium quam
laboris. Ceterum quantum pertinet ad nos suorum nitendum est nequam
in labore minus patientes. Inobedientiam praepetorum minus
alacres. vel in charitatis operibus exequendis minus inue-
niamur feruentes. quatenus bona conuersatio nostra esse
pubeat incitamentum uirtutis. a quibus forma et exemplum
super sit boni operis. Ista fides si assidue uolueritis cogi-
tare. scietis cito et intelligetis quod sit uia disciplinae quae
uos per exercitium boni operis ducat ad consumationem boni

tas. Sed si forte ad hec inuestigandā atq; discernendā qm̄
 cupit p̄ vos minus sufficit. habens dño adiuuante doc-
 trinā et exemplū bonorū. ubi et fructuanda audietis et
 facta videbitis. Et ne etiā in hac pte vobis ministeriū nre
 exhortationis desit. ondā breuiter nunc quales vos uel ad
 capiendā doctrinā uel ad imitanda exempla bonorū cau-
 bere debeatis. **Ex p̄ doctrinā tuentur scientia.**

Qm̄ autē ad scolā vitū crudiendi acceditis. scire de-
 betis contentiones vborū nullo modo deinceps ad
 vos ptine. qz spiritualis doctrine studiū non lingu-
 tes sed auscultantes requirit. sicut p̄ moysen p̄lo in lege de-
 i crudiendo dicitur. **Iudi isrl et tace.** Et sicut iacobus a-
 p̄ls amonet dicens. **Sit autē oīs homo velox ad audie-**
dū. tardus autē ad loquendū. et tardus ad irā. Et vide-
 re q̄ conuenit postq̄ multiloqū prohibuit etiā de cauenda im-
 subūer p̄ceptū dicens. **tardus ad loquendū et tardus ad i-**
irā. ut patenter ondēt qz q̄ linguā suā a multiloqo non vult
reſe. non poterit diu aīm suū a furore iracundie illesū
custodire. Multiloqū cū contentiones giat. contentiōes
 vero ad iurgia ad maledicta linguā excitant. maledicta
 autē ad iracundiā et qd̄ adhuc gruuus ē ad fraternū o-
 diū aīm inflāmant. **Propterea scriptura dicit. In mul-**
tiloqo p̄m̄ non decit. Et iacobus ap̄ls cō genus bestia-
 rū domari posse assertit. linguā at̄ pestē cō indomabile
 q̄ uniuſā rotā natiuitatis nre inflāmat. et ob hoc p̄fati
 et virū q̄ in lingua non offendit. **Rā qz rixē et conten-**
tiōes vborū de pestifera sy indice oriātur dubiū nō
est. **Qm̄ cor n̄ p̄us intrinsecus p̄ elationē intumesceret.**
nequaq; foris lingua a custodia hūilitatis sue in con-
tumeliā vborū relaxaret. Sed qz dū sup̄le p̄ alijs sapi-
 entes videri volumus. erubescamus vel nūq; ignoran-
 tiā ab alijs argui. uel aliorū sapiāz quasi ad nūq;
 cōp̄tionē approbati. **Sicut non nūq; contra consat;**

nūq, uel nūm errore impudenter defendimus, uel alterius
veritate maliciose impugnamus. **Hec** ē sapia huius mundi,
quā idem iacobus apłs carnalē uocat et dyabolica, q̄ uersim
est et maligna, illas solūmōe astute uias exquirens, ab eis
possit et suū errore tege, et alienā ueritatē q̄uis manifestat
opinione stultorū et insipientiū hōm deprauare. **Sed** nō
est talis sapia q̄ desuū uenit, q̄ nescit etiā seipsā contra
ueritatē dilige, sū parata uel bonū qđ h̄ non hūitibus hūilit
impēdē, uel bonū qđ non h̄ ab hūitibus libenter p̄te, uel mō
lū qđ sustinet cū alijs et corā alijs ueniat a accusare. **Proptē**
rea cū de ipsa idem apłs dicit sic, **Sapia** at̄ q̄ desuū est
p̄mū qđ pudica ē, deinde pacifica, modesta, suauitudo, be
nis consentiens, plena mīa et fructibus bonis indicans
sine simulatione. **Proinde** fr̄s hūi linguā uāz non solū
a superfluitate inanū uerborū restringite, sed in ipsis ca
ā q̄ uita s̄ incusum et modū tenete, et in collatione scō
rū magis auditores q̄ doctores ē diligitē. **Os** clausū et au
res ap̄tas habere, et q̄m estis ad loquendū modestiores, tū
tū estote ad intelligendū sagaciores, **Sufficiat** uobis si fec
te res sic exigit qđ sapitis p̄tentibus hūiliter insinuat,
contra resistentes at̄ nūq̄ p̄sumatis p̄uaciter dicta uā de
fende, q̄ sicut uobis iā p̄uacimus multarū molestiarū cū
uergia sensim mīstrat, q̄ mox ut lingua indiscrete ad in
tiloquū resolutur, ad disturbandā pacē cordis n̄r quasi iam
a aperitur hosti. **Hec** est ergo fr̄s ut si uē discipuli ueritatis
ē cupitis, tales uos exhibē studeatis q̄bus ueritas facile
possit p̄suaderi, q̄ et ipsa doctrina ueritatis tales amato
res amat q̄ cū et a sapientibus exhibita hūiliter suscipiūt,
et a simplicioribus q̄ amīstia arroganter non contem
nūt, q̄ in scā dei hoc ē in scā p̄tita bñ agendi cūctis sa
pientiores ac prudentiores q̄ se estimant, nec erubescant
mīros h̄c oēs a q̄bus discē p̄t qđ ignorāt q̄ bñ d̄cā om̄

libent' approbant errores vero alienos q̄ntū ad se p̄tinē cogno-
uerunt p̄ se student vel modeste corripere vel prudenter dis-
simulare. q̄ demq̄ studiū sc̄ie et morū disciplina exor-
nant et mansuetudinē ac modestiā mentis sue non
solū in custodia oris sed etiā in habitu et gestu corporis
sui demōstrant. Sed de bonorū exemplis q̄ in p̄nti vobis
dicenda existimo. prius nunc si p̄terio verbis demōstrabo.

Ex per exempla bonorū imitantur hec scientia.

Quare putatis fr̄es vitā et conuersationē bonorū
imitari p̄cipimus nisi ut p̄ eorū imitationē ad
noue vite similitudinē reformemur. In ipsis siq̄
de similitudinis dei forma cōp̄ssa ē. et idcirco cū eis per
imitationē im̄p̄m̄m̄ur ad eiusdē similitudinē p̄maginē
nos p̄ figuramur. Sed sciendū q̄ sicut cera nisi p̄us emol-
lim fuerit formā non recipit. sic et homo q̄dē p̄ manu
actionis aliene ad formā virtutis non fluctatur nisi
p̄us p̄ hūilitatē ab oī elatione et contradictione
rigore molliatur. Neq̄ cū p̄ exemplū alterius aliq̄n
in melius reformari poterit. q̄ adhuc p̄ elationis vi-
ciā et bona aliena oppugnat. et sua mala defendit.
Sciē ē igitur ut si veniatē bonos imitari volum⁹.
p̄us p̄ hūilitatē veni ad obiaz cōceda tēperemus nra.
q̄remus vitā nrā tanto citius ad nouitatē vite rede-
at. quanto promptius in oēs quā vident virtutis fr̄es
p̄ voluntariā obiaz se inclināt. et tanto altius ei ves-
tigū aliene bonitatis incipiat inherere. quanto ar-
tius studet bona aliorū imitari potius q̄ carere.
Aliā nobis adhuc non contēdit considerationē contē-
nendā ad p̄ns negociū forma sigilli exhibet. figura
nāq̄ q̄ in sigillo foris eminet in impressione cere itor-
sū signata apparet. et q̄ in sigillo oī intrinsecā sculp-
ta oñditur. in cera exterius demōstratur. Quid ergo no-
bis aliud in isto innuitur nisi q̄ nos q̄ p̄ exemplū bo-

nostrum quasi per quoddam sigillum optime exsculptum informari cupimus. quodam scilicet in eis sublimia et quasi eminentia. quodam vero abiecta et quasi depressa cum vestigia invenimus. Quodam vero quippe opera quae quantum ad reputationem hominum non ad dignitatem sed ad utilitatem pertinent illa in conversatione eorum quasi deorsum pressa iacent. Cum vero talia operantur quae humanas mentes in ammiratione pertrahunt. quasi quosdam in se eminentes sculpturam ostendunt. Quod ergo in illis eminet in nobis retroversum recondi debet. et quod in his depressum est in nobis emergendum. quod cum scilicet illorum ad imitationem trahimus. si lingua quodam in abscondito et abiecta in manifestis facere debemus. ne vel illa si ostendantur per amorem accepti facinus manu glorie servare incipiant. vel ista si absconduntur per timorem vilitatis. primi retributionis amittantur. **Desidero** quam homo deinceps habeat excusationem ignorantiam cui tot iam vice demerantur quibus possit ad sanctam veritatem pervenire. **Est** post disfectionem vobis ipse per quam diriguntur post doctrinam sapientium per quam eruditur. post exempla bonorum quibus instruitur adduntur etiam precepta scripturarum quibus ad omnes vivendi rationes reformantur. postremo adiunguntur tentationes quibus exercitantur. per quotidianam experientiam de veritate preceptorum certior efficiatur. **De** lectione in funditur **hec sententia.**

Quos autem fratres qui scolam discipline iam intrastis. in lectione divina pius debetis sentire quod mores vestros ad virtutem instruat. quod quod sensum ad subtilitatem acuat. magis quam velle informari in preceptis scripturarum quae questionibus impeditur. Cum ergo divinas litteras legitis solerter prendite quid in dictum sit ad excitandum in vobis amorem dei. quid quod conceptum scilicet. quid ad cavendum insidias inimicorum. quod ad bonos affectus nutriendos et prava desideria extinguenda valeat. et quod animus cor per copulationem ardeat.

te accendat. qd disciplina in oye. qd humilitate in co-
 gnatione. qd obiaz in preceptis. quid patiaz in adu-
 sione doceat. quid deniqz ad agenda bona sedula. et ad
 mala cauenda doceat ee cuspertu. Hoc mo scriptum
 legi intelligentia confert salutare. et inapsa sapienti-
 a qd p virtute libenter despicatis. melius postmodu per
 virtute inuenietis. **Quo cautus ee debeat in opibus**

Restit hoc nouissimu suis,
 et maxime fortassis p ceteris nctariu. ut sit
 homo in oibus opibus suis cuspertus et pui-
 dus. et quotidiana disautione cogitationes locuti-
 ones pariter qd facta sua apud semetipsu examinet.
 Sapientes qd p agendo discunt. et p exercitiu opm
 quotidianus pfectibus bonoru in maiore vtutis ag-
 nitione exarscunt. Per experientia namqz coru qd fac-
 unt. ad ea q postmodu agenda fuerint cautiore sunt.
 Vident em q sepe opus qd bona intentione inchoari
 nedunt. tanto citius hoic in deceptionis laqu pappit.
 qd de intentionis sue principio securus. sine actiois
 non obseruati et imprudens quasi plana via ad foue-
 a currit. qd videt qd faciat. s qd factu suu seq. debeat
 non attendit. Item considerant q non nunqz eueni-
 re solet ut affectus animi ita ambiguus sit. ut non
 nisi in fine opis discernere possit homo qualitate sue t-
 rationis. Si vero diligenter consideret ad que fine te-
 det mentis affectus. tunc ia plane viau esse cognos-
 citur in quo sibi prius animus falso de virtute blan-
 diebatur. Et cursu inuenitur aliud adhuc esse pter
 qd cuspertio ubiqz nctaria est. qm ad id etia quod
 bonu est agendu tanto magis homo peritus effia-
 tur qd diligentius facta sua cuspiciens. seipsum
 quoadie in pfiendo superne conatur. cu sollicitu
 te qd agat attendit. qd age debeat. si id qd facien-

dū ē faciat. si qm̄ et qualiter faciendū sit faciat. si bono
per aliqd̄ malū admisciat. si bonū qd̄ agit qm̄ et de
uotione adimpleat. si alterius ut suū bonū diligit.
si suū ut alterius malū reprehendat. si p̄ singulos dies
vitā suā ad iudiciū vocauit mane qm̄ fuerit qd̄ ex-
erit p̄ noctē. in respiciū qm̄ arbitū vadit considerat qd̄
gerit per diē. qm̄ ad bona agenda solito alacrior. qm̄
ad mala vitanda solito constantior. si qd̄ ex hys q̄
agenda erunt neglexerit aut si ex hys qd̄ q̄ agenda
non erunt p̄supserit. si in aliquo opere suo inuidiosus
mā supplantatus sit. qualiter demū p̄ iudiciū
acte deceptiois futurā illius fraude tunc possit
tenus nec supueniens tentatio improvidū ad ma-
lū opus deiciat. nec p̄ indiscretā in bono opere
negligentia fallat. Quisq̄ cor suū in huiusmodi
studio exerceat. existimo eū q̄ cito ad illā bonā et
salubrē sp̄ā p̄ueniet. quā sicut supra diximus ad
seruandā disciplinā et bonitātē s̄saluista sibi de-
ri postulat. Et stat ergo nūc ut ea q̄ q̄ de disciplina
monstranda s̄ p̄ferimus. Debeamus ergo nos p̄
mū quid sit disciplina. deū qd̄ valeat. postremo
quō obseruari debeat. **Quid sit disciplina.**

Disciplina dicitur est conuersatio bona et honesta
aut parū ē malū non facit. Et studet in hys et
ā q̄ bñ agit p̄ cuncta irreprehensibilis appareat.
Item. disciplina ē mēbroū oīm motus ordinatus.
et dispositio decens in oī habitu et actione. Audistis
qd̄ sit disciplina. nunc attendite q̄ utilis et q̄ nō
a sit. **De utilitate discipline.**

Disciplina ē cōpes cupiditatis. malorū deside-
riorū carcer. frenū lasciuie. clauis iniquitatis.
vinculū inuidie. q̄ domat reuerentia. lo-
uitate ligat. et cōs inordinatos motus incantis atq̄

licet appetitus suffocari. Sicut enim de inconstantia me-
 nis nascitur inordinata motio corporis, ita quod dum corpus per
 disciplinam restringitur, animus ad constantiam solidatur,
 et paulatim intrinsecus mens ad recte componitur cum per dis-
 cipline custodiam mali motus eius foras fluere non sinuntur.
 Integritas namque virtutis est, quam per internam mentis custodiam
 ordinate reguntur membra corporis. Interior namque custodia
 est, que ordinate seruat exterius corporis membra. Sed que statum
 mentis perdit subsequenter foras in inconstantiam corporis de-
 fluit, atque exterius omnium mobilitate indicat quod nulla interi-
 us radice subsistat. Unde per salomonem dicitur, Homo a-
 postata vir inutilis greditur ore peruerso, annuit oculi,
 terit pede, digito loquitur prauo corde machinatur malum,
 et in omni tempore uirgias seminat. Propterea enim hunc talem
 quem de indisciplinam et discordiam pariter notare uoluit
 prius apostatam notauit quod nisi prius intus a conspectu condi-
 tionis auersione mentis cadet, foras postmodum ad inconstan-
 tiam et seminanda uirgia non ueniret. Liganda sunt ergo for-
 as per disciplinam membra corporis ut intus solidetur status
 mentis, quatenus dum undique exterior custodia interiori
 mobilitati coercende opponitur tandem mens ad stabilem
 partem in semetipsa colligatur. Omnis namque uiciorum motus
 disciplina coeret, et quantum mala desideria foras exerce-
 re conuenit, tantum per ea bonum desiderium interius conuales-
 cit, paulatimque eadem virtutis forma per consuetudinem men-
 tis impunitur, que foras per disciplinam in habitu corporis con-
 seruatur. Cuius uisum est quantum ualeat disciplina, nunc
 qualiter debeat custodiri uideamus.

In quibus disciplina seruanda sit.

Quiusmodi sunt precipue in quibus seruanda est disci-
 plina, in habitu, in gestu, in locutione, et in
 mensa id est comestione. In habitu quinq; modis dis-
 ciplina custoditur, in genere, in qualitate, in colore, in

formatione. et in coaptatione vestimentorum. In gratia. ne sint
vestimenta nostra nimis preciosa. In qualitate. ne nimis
sint subtilia vel mollia. In colore. ne nimis sint nuda si-
ue quolibet alio modo super quam disciplina et positum religio-
se conversationis expetit fucata. In formatione. ut sint de-
decenter et religiose composita et humilitatis signa. hinc ad
non nimis magna aut dependencia aut fluxa nec nimis
stricta siue quolibet alio modo secundum scilicet vanitatem detorta.
Coaptatio ad modum portandi pertinet. Nam si quodam stultitia qui
stultis place cupientes quodam artificio vestimenta sua
ca se componunt. alii vero maiori saurilitate ridiculose tra-
uertunt. alii autem ut pompam de se faciant explicant ea et
quodam parte latius distendunt. alii tenent corrigata in unum collu-
gunt. alii contorquentes et complectentes involuunt. alii
to conamine stringentes et scandentes ea omnia corporis sui
lineamenta inuerecundissima quadam turpitudine as-
piciantibus nudanda exponunt. Alii iactando et ventila-
do panes suos leuitate mentis sue ex ipsa habitus sui
mobilitate onduunt. Alii incedentes symeoso scemate
in verticibus et limbis dependentibus primo retro conse-
quentibus caudis in similitudine vestigia vulpium subo-
ducunt. Bene profecto ut postquam transierint percat me-
moria eorum ne sint amplius in recordatione in terra in-
uentum. Qui ut onduant se de nullo illorum esse de quibus
psalmista ait. non sic impij non sic. sed tanquam puluis
quem piat ventus a facie terre. quacumque procurrunt
si turbo tempestatis puluerem conitant. et ipsi filij ter-
nebrarum istud lumen foras oculis hominum subtrahunt.
quod intus ceata mente perdidit. Est tamen in quo de-
cis etiam in presentia vita vindictam capimus. quod huiusmodi su-
is pannibus quibus nebulam pulueris lanuibus nris
incaunt ad coplanandam viam pedibus nris lutum pla-
tearum abstergunt. Quid amplius dicam. Cedet me omnia

uanitatis oalia nuare in qbus stulti et uerides mulieri-
 bus pmmo meretricibus sua studia auferunt. et tanto
 dedecore qm supstatione qm habitu sexu pene mutauere
 runt. Alij st mille modi qbus hoies uanissimi et sup-
 stiosissimi spectaculu de se intuentibus pbe concu-
 ptaunt. Sed her oia seruus dei magna constantia de-
 bet despice. cu uideat nullos nisi stultos et irrisione dig-
 nissimos studijs talibus descriure. **H**er oia uere reli-
 gioni contraria st. et oes qui cum et studiū hys ad-
 hibent qm a religione alieni st patenter ostendunt.
 Sed qm dei oes q modo in religione constituti tali-
 bus student et p hoc hoibus place cupiunt. oibus ho-
 bus plus uiles et contempribiles fiunt. et conuerso q
 hoc ppter deu despiciunt. non solu com deo sed ena co-
 ta hoibus cariores et honorabiliores existunt. **E**ant
 ergo nunc miseri et sot stulti ac ois honestatis igna-
 ri. eant inq et comant pannos suos. q non intelli-
 giunt q iuste in uiris religiosa uita pffessis cultus
 preciosaru uestiu reprehenditur. q p apostolu petru e-
 tia feminis phibetur non inqt in ueste preciosa.
 uideant ergo quanta non dico reprehensione sed cofu-
 sione pmo potius qm danatione digni st. q in pposito
 religionis cultu piosaru uestiu student. qz diues ille
 qui in euangelio purpura et bisso induitur. postea in
 inferni tormentis ethaliter cruciandus sepelitur. **E**d
 autē in purpura nisi color et pau. qd in bisso nisi mol-
 licies reprehenditur. **C**u ergo carni sue et in purpura de-
 core et in bisso mollicie adhibuisse dicitur. paul dubi-
 o superbus fil et luxuriosus fuisse copbatur. **C**ui ergo
 corpi suo pus illiata fomenta uicioru adhibuit. post
 modu iure hunc cruciandu flama tormentoru acci-
 pit. **E**t tn diues iste ppris rebus nondū abrenuna-
 uerit. **S**ed qz in hys q possidebat teperantia ser-

uare noluit post illicitū vsū tpaliū reuā ad penā sen-
pitiā puenit. Si ergo ille q̄ p̄p̄s abusus ē tunc
dānationē. quid putamus isti facient q̄ p̄p̄a nō ha-
bentes alienā elemosinā cultui sue elationis impo-
de non p̄tmesant. **De illis q̄ ipsi sicut p̄ p̄p̄o-**
atur peccata ipsi comedunt et victimas in p̄p̄o-
declinant q̄ hoc qd̄ alij p̄ redemptione aīarū suarū of-
ferunt. hoc ipsi accipientes p̄ illicitū vsū ad dāna-
onē aīarū suarū conuertunt. **De corone sup̄bie ē**
frym et flori decedenti. q̄ oīs caro feni et oīs gl̄a
eius tñ q̄ flos feni. **Exsiccātū ē feni et cecidit flos.**
q̄ sp̄s imaudie dñi exsufflauit in illud. **Exsic-**
cātū ē feni et cecidit flos. verbū autē dñi manet
in eternū. Quid ergo sup̄bit puluis et cinis. fumus eni
nesciens et vapore ad modicū parens. **Quid ē hō putredō**
et filius hōis vermis. **Vermis ipse ē. et vermis heditis eius**
Vedabit enī hō vermes bestias et serpentes **Quantūm**
q̄ extollatur et ornatur. qd̄ ē aliud caro q̄ caro. **Quid**
ergo p̄dest in habitu q̄ foris ad tēpus inheret gl̄a q̄ car-
et corruptionis putredinē q̄ in nobis ē et sp̄ p̄manet non
confidimur. **Præterea amatores religionis debent ope de-**
mitare q̄tū ipsi frena despiciunt. **Ant. nec carnē q̄ mo-**
tum ē cultu sup̄sticiofo extolē. sed pompe indumentorū
morū ornamenta asfferre. et vestimenta plus vilia q̄
p̄iosa. plus grossa q̄ subtilia. plus asperā q̄ mollia.
plus fusta q̄ nitida. plus neglecta q̄ accurare compo-
sita vel adaptata amare. quatenus si non h̄t in vesti-
mentis suis p̄ oīa comoditatē absandē. nāq̄ tñ p̄p̄-
sumant eis vti ad oīum onē. **Potuerunt herc fortassis be-**
ne volentibus ad eruditionē modestie et humilitatis
sufficē. sed scio duos et rebellos aīos nisi adhuc morū
aīoribus luyatis frenati fuerint non facile a via p̄p̄-
ni erroris declinare. **Quos qd̄ oz in cunctis obse-**

uantis usq; ad unguē stringē. et ut nullus deuiandi lo-
 cus terguer. sationi relinquatur ad singula vestigia de-
 terminatis p̄ceptionibus obligare. **De sex uicijs ges-**
tus ē modus et fluctationum.
O figuratio mēbroū corpis ad oēs agendi et ha-
 bendi modū. Hic sex modis rephensibilis in-
 uentur. scz si ē mollis. aut dissolutus. aut tardus.
 aut citatus. aut proax. aut turbidus. Moll' sig-
 nat lassamā. dissolutus negligentia. tardus pigri-
 tā. citatus inconstantia. proax supbia. turbidus
 inuidia. Nā q; inordinati motus corpis corruptio-
 ne et dissolutione indicent mentis superius iā de-
 munitū est. ubi salomonis testimonio uirū apostata
 exterioribus indigis auersione animi sui prode-
 re uindimus. Aut enī. Homo apostata uir inutilis gra-
 uis ore pueris. annuit oculis. terit pede. digito loq̄t.
 q; uidelicet cū mens interius a custodia sua soluitur
 mēbra foris ad oēs actū inordinatū cōmouentur et
 uolūt corpus palitia motū qdē hāc ly. sed officia mē-
 troū in suis actionibus seruire non ualeat. sic ista i-
 patia quidē et fluctuatione mentis ad q̄libet p̄ceptis
 impellitur sed in oibus q; agit nullo rois moderamē-
 re gubernatur. Sed sciendū est q; in hys uicijs gesti-
 bus qdā ad inuicē siles quodamō eē uidentur et q;
 admodū de quibus nascuntur inter se multū non
 discrepant. ita quoq; ipsi motus exteriores quanda
 ad inuicē concordia p̄uersitatis obseruant. sicut siles s;
 gestus mollis et proax. dissolutus et tardus. citatus
 et turbidus. q; et uia ipsa inter se similia s̄. sicut
 ē lassaua et iactantia. negligentia et pigritia. in-
 quietudo et impatia. P̄terea oēs isti inordinati ges-
 tus q; de interioribus aīe p̄deunt corruptionibus
 in multis scripturariū locis grauitat argui et p̄

rephendi inueniuntur q̄ et si p̄ singula enūare non pos-
sumus ne tñ p̄ nihilo rē tantā exaggerare videamur. Ita
ex hys exempli cā reuoluemus. De molli et p̄ca gestu
lasauā et arrogantē aīaz dñs p̄ ysaiā p̄phetā arguit di-
cens **Descende** sede in puluē uirgo filia babilonis. sed
in tm̄. non ē solū filie caldeorū. q̄ ultra non uocaberis
mollis et tenera **Tolle** molā et mole farinā. denuda tur-
pitudinē tuā. discooperi humerū. reuela arum. transi flu-
mina. **Et post pauca** **Sede** tacens. intra in t̄bras filia
caldeorū. q̄ non uocaberis ultra dñā regnorū **Quē** am-
descendē p̄cipitur. de p̄ca gestu et typo arrogantie in ar-
patur **Unde** et bñ subiungitur **Non** ē solū filie caldeoꝝ
q̄ sepe homo apud alios tanto magis despectus habetur q̄
tō magis apud senectusū p̄ timorē arrogantie extollitur
ut impleatur illa sūa ueritatis qua dicitur **Quis** q̄ se ex-
altat humiliabitur et q̄ se humiliat exaltabitur. **De** quo
adhuc subinfertur cū dicitur **Sede** tacens. intra in t̄bras
filia caldeorū. q̄ non uocaberis ultra dñā regnorū. **Man-**
etenū confusio tunc hoīez sequitur qñ se ab alijs despectu uide-
ctiā p̄ eo in quo ipse glātur **Sed** q̄ lasaua et mollitas
amica ē p̄caabo et sup̄bis. inarq̄ata arrogantia lasaua
ctiā arguit cū subiungit **Tolle** molā. mole farinā. denu-
da turpitudinē tuā. discooperi humerū tuū. reuela arum.
transi flumina. q̄ ultra non uocaberis mollis et tene-
ra **Quā** sit ergo odibilis apud deū lasaua et p̄caas
ex hoc patenter oñditur q̄ scriptura tā d̄stricta aīa d̄-
sione et deiectione arrogantibus et asperitate mollibus
sup̄uenturā cōminatur. **Hinc** ē cursu p̄ eundē ysaiā
contra lasauos et p̄caes dicitur **Hec** dicit dñs **p̄** eo q̄
euate s̄ filie spon et ābulauerunt extento collo et nu-
tibus oculorū ibant et p̄la plaudebant. ambulabant
et in pedibus suis cōposito gradu incedebant. **de** cuius
bit dñs verticē filiarū spon **et** **Ambulabant** extento

callo et nubibus oculorum. hic notatur arrogantia. **Ibant et**
plaudabant ambulabant et in pedibus suis composito g
on incedebant. hic notatur lascivia. **Sequitur Decalabit do-**
minus vertice filiarum sion. hec e pena lasciuarum arrogantium
 et dñs crine earum deuudabit. hec e pena lasciuorum. **Et qz**
 hec uiaa luxus p̄osariū vestiu sc̄i solet. pena q̄ eius sub
 inferatur aī dicitur. **In illa die auferet dñs ornatum calca-**
amentorum et limulas et torques et monilia et armil-
las et mitras et discarnuualia et perichelidas et mure-
nulas et olfactoria et inaures et anulos et gemas in
fronte pendentis et mutatoria et pallia et lintheamūa
et acus et specula et sindones et vittas et teristru. **Et**
erit in die illa. p̄ suauem odore fetoz. et p̄ zona finuualy
 et p̄ crispanti crine caluicū. et p̄ fascia pectorali alia
 n̄. **Ecce q̄ diliget oīa uanitatē insignia enuiat.** ut hec
 in q̄bus hoīes nullā uel admodū puā culpā eē putāt
 q̄ districte a deo pensentur demonstrēt. **Dissolutū et**
ardū arguit salomon dicens. **Per agrū hoīs pigri**
transiui. et p̄ uineā hoīs stulti. et ecce totū repleuerūt
 uentres operuerunt sup̄ficiē eius spine. et macera lapidum
 destructa erat. **Qd̄ cū uidisse posui in corde meo et exē-**
plo didia disciplina. **Usq̄quo piger dormis.** usq̄quo de
 somno consurges. **Paululū dormies et modicū dormita-**
ris. **auxillū manu conseres ut quiescas.** et ueniet q̄si
 egestas cursor tua. et mendicatas quasi uir armatus.
Da de ad formicā o piger et considera uias eius et dis-
ce prudentiā. q̄ cū non habeat ducē aut p̄ceptorē pa-
 uerit estate esca sibi et congregat qd̄ comedat in hye-
 me. **Itē de pigro.** **Dicit acetū dentibus et fumus oca-**
lis. sic piger hys q̄ miserunt illū. **Et de dissoluto.** **Ma-**
nus tua fortū dñabitur q̄ autē remissa ē tributus
seruet. **Et iterū de pigro.** **Vult et non uult piger.**
uā aut operantiū unpinguabitur. **ausū de dissol-**

luto Qui mollis est et dissolutus in ope suo. fit est opus sua
dissipantis. Item de pigro Abscondit piger manum suam
sub axilla sua. et laborat si ad os suum applicauerit eam.
Item Desideria occidunt pigrum. noluerunt autem quod in ma-
nus eius operari. Et iterum Dicit piger Leo est in via in me-
dio platearum occidendus sum. Item Dicitur ostium in paradiso
suo. sic piger in lecto suo ueritatem. Et in libro ecclesiastico
de pigro et tardo et dissoluto dicitur In lapide luto la-
pidabitur piger. et omnes qui tetigerint oes loquentur super as-
persionem suam. De stercore bouum lapidabitur piger. et omnes
qui tetigerint illum examet manus suas. Multa sunt alia
si enuare uelit quod ad increpationem uel ad irrisionem horum
scripturis dicuntur. de quibus hec ad exhortationem potest
te uobis dicta sufficere potest. Citatus uel inquietus sit et
turbidus gestus per salomonem iterum reprehenditur ubi iam
sicut in superiori exemplo demerimus de de uero aposto-
ta dicitur Homo apostata uir inutilis graditur ore per-
uerso. annuit oculis. terit pede. digito loquitur. prauo corde
machinatur malum. et omni tempore uirgula seminat. huic exemplo
uenit perditionis sua nec habebit amplius ultra mediana
Et sit enim perditioni proximus ipsa sua actione satis ex-
minatur quod in inquietudinis uiam in semetipso pacem potest
pulsus foras obsistentem inueniat Et quo precipitandus uel
si inuenient occasione furoris. que nullo turbante ex-
ruius sua uirtus leuitas et impatientia ad furorē precipi-
te rapit. Unde bene postquam inconstantie et leuitatis signa
enuauit dicens. Annuit oculis. terit pede. digito loquitur.
nouissime iudicium furoris expressit dicens. Omni tempore uirgula
a seminat. Quia sicut dictum est primo per leuitatis uiam
et inquietudine pax interie tranquillitatis dissoluitur ac
sic deinde agitata mens in foueam furoris precipitatur
quous idipsum quod dixit graditur ore peruerso. annuit oculis
terit pede. digito loquitur. tam furoris quam inquietudinis signa

nā sit **S**ed inde solet ēē ordo pditionis. ut p̄mū hō p̄ inje-
 ctione constantiā gravitatis deserat. ac si tandem usq̄
 ad impatiāz foris erūpat. Habet etiā hic gestus idest a-
 maus siue inq̄ctus cū molli et p̄ca affinitatē. q̄ leuitas
 aliq̄n lasciviā aliq̄n impatiāz designat. Inq̄ctus gestus
 lascivo et p̄ca concordat sicut p̄ salomonē dicitur De fe-
 nestra domus mee p̄ cancellos p̄spici. video puulos et con-
 sidero verorē iuvenē q̄ transit p̄ plateas iuxta angulū. et
 p̄e viā domus aliene graditur in obscuro aduēperat se
 die in t̄bris noctis et caligine. et ecce mulier occur-
 rit illi in ornatu meretricio p̄mittit ad capiendas aīas.
 garula et vaga. q̄ctis impatiens nec valens in domo cō-
 sistē pedibus. nunc foris. nunc in plateis. nunc iuxta
 angulos insidians. Apphensū deosculatur iuvenē et p̄
 cū vultu blanditur statiq̄ sequitur eā quasi bos ad
 victimā ductus et quasi agrius lasciuens et ignorat
 et nescit q̄ ad vincula stultus trahitur donec sagitta
 leuatur eius transfigat. velut si auis festinas ad laqu-
 et nescit q̄ de periculo aīe eius agitur. Die inferi domus
 eius penetrantes inferora mortis. **P**ro ergo putet dem-
 reus parū delinq̄e eos q̄ continē disciplinā ad turpes mo-
 tus et inordinatas gestulationes mēbra sua inflec-
 tunt. q̄ nunq̄ scriptum tā seue istos exteriores motus
 corporis in nobis reprehendat. nisi exterioris hōis inhonē-
 tā figuratio et motio indecens ab interiori mentis cor-
 ruptione manaret. **P**roterea multū valet disciplina ad
 redirendos prauos motus animi. quatenus mala de-
 sideria dū p̄ custodia discipline stringuntur ne foras
 affluant. tūde aliq̄n etiā interius surgē ac mouē-
 oio diffuescant. Quia ergo vicia gestulationū de-
 scripsimus. ordo exigit ut nunc q̄s sit in oī gestu-
 modus discipline diffiniamus. **N**ō si formasse p̄ sin-
 gula facere non possumus. magis tū exigit aliquid

inde ad eruditionē dicit q̄ oīo silē. **De compositione**
Quandū igitur diligenter obseruatur **membrorum**
neq; vsurpent alienū. deinde ut vnūq; suū opus
tū decenter ac modeste impleat. quatenus p̄ indisapliā
intuentiū oculos non offendat. Nam in quolibet locū
peccetur indignū reprehensione ē. siue sc; mēbra adinuit
actus suos confundant. siue id qd iuste age; debeant recte
non compleant. Discretionē actioni in mēbris obseruan-
dā ē ut sc; id agat vnūq; mēbrū ad qd factū ē. ut neq;
loquatur manus neq; os audiat neq; oculus officiū lique-
sumat. Sunt enī qdā q̄ nisi butis patentibus auscultā-
re nesciunt. et quasi p̄ os sensus ad cor influē; debeat. p̄-
latū ad verbū loquentis aperunt. Alij qd adhuc pensē
in agendo vel audiendo quasi canes sitientes lingua
tendunt et ad singulas actiones velut molā labiā con-
quendo circūducunt. Alij loquentes digitū extendunt. su-
p̄ alia erigunt et oculos in orbē rotantes aut p̄funda quā-
dā consideratione defigentes. cuiuscūq; intrinsece magnifi-
centie conatus ondunt. Alij quasi abe aures ad audien-
dū facie nō sunt alterū tū collo detorto voca venientē ope-
nunt. Alij caput iactant. comā percutiunt. vestimenta ad-
aptando cōponunt et latera quasi arbitrandō pedes q̄ ex-
tendendo ridiculā satis ostentationis formā effingunt. Alij tū-
nescio quē figurantes oculū ad videndum aliū claudunt
aliū aperunt. Alij tū maiorē ridiculo aut medicante
ris loquuntur. Sunt p̄terea mille larue. mille substa-
nationes et corrugationes virū. mille valgia et con-
tortiones labiorū q̄ pulchritudinē faciē et decore dispa-
pline deformant. Est enī faciēs discipline speculū cui ma-
to maior custodia adhibenda ē q̄to minus si quid in
ea p̄m fuerit clari p̄. Temperanda ē ergo faciēs et
inmodificanda in gestu suo. ita ut nec p̄terue exasp-

ut nec molliat dissoluatur sed si habeat et rigida dul-
 cedine et dulci rigore. Alii nauigant brachys incedentes et
 duplici quodammodo monstro vno eodem tpe pedibus in tra-
 deorsu abulant. et lacertis sursum in aere volant. Quod e-
 queo monstrum hoc quod sit in se fingit et hois inestum et
 nauis remigum et auis volatum. Libet hoc in hoc poete illius
 subsanatione dogma proclamare humano capiti ceruicem
 victor equam. Jungere si velit varias inducere pennas. On-
 dique collatis membris ut turpiter atrum. Desinat in pisce
 mulier formosa supne. Certe michi videtur tale hoc por-
 tentuose figuratiōis scema. cuius velut egru sonna va-
 ne finguntur spes ut nec pes nec caput vni reddatur
 forme. Sed ne forte satira potius quam doctrina ede videat
 mur quod plurima adhuc emulanda supersint modestie hu-
 ir quod obliuosa non debemus etiam si fortissis negligentia
 bus et indisciplinatis quod ipsi in hys erubescere debeant
 melius silendo ondimus. Dare tamen debent vni et vian
 quod plus intranscens statum mentis dissipat ac postmodum
 extranscens in membris ordine actionis perturbat. sicut
 in scriptis memorato salomonis testimonio comparatum est vbi
 in apostata hōie plus quod mentis auersio atque defluxio p-
 cessisse dicitur ac postmodum confusio atque perturbatio acti-
 onis subsequuta memoratur. In eo enim quod dicitur hō apostata
 ta vir inutilis notatur defluxio mentis. in eo autem quod di-
 citur graditur ore pueris annuit oculis terit pede digito
 laqueum demittitur confusio actionis. Hinc est etiam illud quod
 dicitur in libro calesiastico. Ex visu suo cognoscatur vir
 et ab occursum facia sue cognoscatur sensatus amictus
 corporis et risus demum et ingressus hois enunciant de
 illo. quod videlicet per id quod foris siue bene siue male agitur
 interior animi qualitas patenter intuentium oculis indi-
 catur. Et idcirco oportet ut ad hanc perturbationem sedandam
 custodia discipline opponatur quam unumquodque membrum ad sa-

suū officiu restringat, quatenus dū alterū mēbrū
alterū autē quietū oīo maneat aut si forte eius oīa illi
nācia cō cognoscatur suo motu ad cooyandū illi dōcē
et ordinate moueatur ita ut nichil confuse nichil post
terū in mēbris corporis agatur, sed ut sciat unūquodq;
mēbrū in quo alteri debeat succurrē et in quo dū aliud
mouetur se debeat quietū custodire. **E**ssētiū quasi quodā
respublica corpus huānū in quo singulis mēbris sua
officia distributa sūt. **D**ū ergo unū mēbrū alterius mē
brū officiu sibi inordinate vendicat, qd aliud qd cooyan
diā vniuersitatis p̄turbat. **D**ū enī aliud suo motu al
terius motū impedit certe illi quā nāz moderatur dis
positioni contradicat. **P**rima ergo ē custodia disciplinae
in gestu ut unūquodq; mēbrū in eo ad qd creatū ē offi
cio se contineat, neq; alterius mēbrū sua admixtione
mysteriū confundat, id ē ut oculi videant, aures audi
ant, nares olfaciant, os loquatur, manus operentur,
pedes ambulēt, quatenus neq; trāsmutentur officia
mēbrorū neq; inordinate p̄miscantur. **S**ecūda custodia
discipline ē in gestu ut unūquodq; mēbrū id qd facit eo
modo atq; mensura faciat sicut faciendū ē, id ē ut
neq; plus neq; minus neq; alit̄ qd oz faciat, quatenus
in actu suo sic et dirigatur et moueatur ut in nul
la vnq; pte temperantie limitē aut forma honestatis
excedat, hoc est ut in pauca exemplificemus, sine
sine actione oris, vide sine deflexione oculorū, loq; sine
extensione manū et intimatione digitorū sine con
tione labiorū, sine iactatione pedū capitis, sine ele
uatione supaliorū, incede sine modulatione gressuum,
sine ventilatione brachiorū, sine gestulatione super
larū, sedē sine diuinatione diuinatione curui, sine
alteritū subiectione pedū, sine extensione vel agitati
one tibiānū, sine altera acrobatione laterū, iacere sine

disiectione mēbrozū Et ut tandē de hac pte finē loquendi
 faciamus gēsus hoīs in oī actione debet ēē graciosus
 sine mollitiē. quietus sine dissolutione. grāuis sine
 mōditate. alacer sine inquietudine. maturus sine pter-
 uia et sine turbulētia seuerus. Mollē gēsu tēperat
 turbidus et turbidū mollis. dissolutus pax et paxē
 dissolutus. citatus tardū et tardus citatū qm̄ inter
 uiaa contāctia medius limes virtus ē. Hec de gēsu ad
 pntē doctrinā sufficiant. Siqui uero tā duri cordis fu-
 erunt ut hys amonitionibus informari neqant. il-
 los qdē a cōsuetudinibus stimulis urget. ut qd sponte fa-
 cē nolunt faciant uel inuiti. Scio enī qd difficile sit
 cor maligna induratū ad formā discipline et suam ho-
 nestatis inuoluare. sed nō ē ut durā mā cū facile
 ad formā non flectitur ei et a cōsuetudinibus flāme incendū
 et mallei grauioris tonsio adhibeatur. **De locutione.**

Locutione quāq; res obseruande sūt
 hoc ē quid dicatur. cui. qm̄ dicatur. ubi dicatur
 et quo dicatur. Quid autē dicendū sit hac pte
 ma giali distinctione discernitur. ut videlicet nūq; i
 sermonibus disciplinatis onosa adhibeantur. Onosa
 nāq; sūt oīa q̄ nocua aut inhonesta aut inutilia sūt. In-
 utilia autē sūt q̄ nec loquentibus nec audientibus p̄sūt.
 Inhonesta sūt que uel illius qui loquitur uel illius cui lo-
 quitur uel illius de quo loquitur dignitati non conueniūt.
 Nocua uero sūt q̄ suis suasionibus aīos auditorū siue ad
 errorē siue ad p̄auitātē induant. Hec autē tria id est
 nocua inhonesta inutilia duobus modis discerni pnt.
 id est s̄m qualitatē rerū de q̄bus locutio fit. et s̄m qua-
 litatē p̄sonarū p̄ quas uel ad quas uel de q̄bus locutio fit.
 Qualitas p̄sonarū quatuor modis consideratur id ē
 s̄m etate. s̄m scāz. s̄m officiū et s̄m conditiōē.
 s̄m etate quidē aliud conuenit locutionibus scūz

aliud locutionibus iuuenū. **S**ecūm scāz. qz aliud locutioni-
bus sapientū. aliud locutionibus simplicū. **S**ecūm offi-
ciū. qz aliud conuenit locutionibus eorū q negotia ex-
teriora tractant. aliud eorū locutionibus qui secretioris
uite quieti et studio contemplationis inuigilant. **S**ecūm
conditionē. qz aliud conuenit locutionibus eorū q sūt
plati. aliud locutionibus eorū q sunt subditi. **D**icitur
loq debent de discretione bñ consulendi. iuuenes de in-
stantia bene faciendi. **S**apientes de misteris scripturā-
rū. simplices de exemplis bonorū opm. **H**u q exteriora
tractant negotia de solertia accipendi. **H**u q quiescit in
tā ducunt de disciplina uiuendi. **P**relati de prouisi-
one rerū. subiecti de obedientia preceptorū. **E**t ita
vniūsqz qui loquitur scōm qualitātē ysonē sue.
qualitātē materie inqrat congruā de qua loquitur.
Dicitur ut iohāz elegit hō qd dicit etiā cū dicit dilige-
ter attendat qz sicut ait qdā sapiens qui narret verū no
audienti quasi q eximat dormientē de graui sono. **E**t ita
rū **C**ū stulto non multū loquaris. et cū insensato ne ab-
icaris **E**t salomon dicit **Q**ui arguit impiū qrat mar-
lā sibi. **N**oli arguē deorsore ne oderit te. arguē sapiens
et diliget te **I**n sapienti occasione et addetur ei sapia
Dicit iustū et festinabit accipē **E**t rurū in libro ecclēsi-
astico de discretione loquendi dicitur **C**ū viro inelucto
sollicita de sanctitate. et cū iniusto de iusticia **C**ū multo
de hys q emulatur. cū timido de bello **C**ū negotio
de transactione. cū emptore de venditione **C**ū viro liuido de
gratis. cū impio de pietate **C**ū inhonesto de honestate
Sai opario agrario de ot ore **C**ū opario annuali de coti-
matione anni. cū seruo pigro de multa opatione. **D**icitur
intelligi datur qz boni maiorū colloquia aliqū aspectu
aliqui deuitare debent. **A**ppere debent boni maiorū collo-
quia qū ex sua exhortatione sperant illos posse cor-
re.

q. et tñ ex sua stabilitate confidunt ut non time-
 ant ex illorū praua suggestionē corripī. Cū vero
 et illorū duriciā et suā infirmitatē considerant
 cogit ut fugiant ne dū illos non valent suis
 ammonitionibus corrigē paulatī incipiant ipsi ad
 prauitatē declinare. Cū ergo ppter nūz edificatiōē loq-
 mur cū illis loqmur quorū doctrina possumus ad vītē istū.
 Cū ppter edificatiōē loqmur p̄ximū cū illis loqmur q̄z
 speramus p nūz exhortatiōē a prauitate sua posse emē-
 dari. Alioquin et sapientes velle docē supbia ē. et obstina-
 tos corrigē insipientia ē. Quia et inuoriosus p̄ximo ē qui
 meliorū reuerentiā nō extinet. et inuoriosus sibi ē q̄ non
 emendat sed puocat ergā se insipientis vesaniā. Ergo qui
 cū alio loquitur p̄mū considerat utrū ppter se an ppter illū
 loquatur. Si ppter suā utilitatē loquitur videat ut ille
 sit talis de cuius colloquio utilitas ei puenire possit. Si p-
 ter illā loquitur caueat ne talis sit ille qui vel sua exhortati-
 one non indigeat vel ita in malo obstinatus ut exhortati-
 one alterius corrigi se non pmittat. Sic ergo nunq̄ nisi vel
 ad nūz vel aliorū eruditiōē loq̄ debemus. et in ipsa nūz lo-
 quatiōe talē discretiōē seruare ut sibi studeamus et a sapi-
 entibus discē. et minus doctos ita dū taxat si se doceri patian-
 tur studeamus erudire. Et sicut interrogando de illo potissi-
 mu qd̄ nos magis urget v̄bū facimus. sic docendo illud qd̄
 magis p̄sone auditoris congruit p̄ferre debemus ut contra-
 riatū qd̄ in eo sanare cupimus competens nūz sermonis re-
 mediū opponamus. quēadmodū ut supra dictū ē cū ius-
 to de iusticia. cū pigro de multa oratione loquendū ē. fa-
 cile ergo qd̄ cū sit loquendū agnoscimus si id qd̄ dicitur
 quale sit diligent̄ consideremus. q̄ id p̄fecto vniūq̄ magis
 sua conuenit qd̄ ad illud in quo ipse plus laborat malū
 sanandū comodiorū conalio occurrat. Verbi grā. Cū con-
 fidentia laudare volumus. ad pusillanimes non ad super-

bos sermonē nr̄m dirigē debemus. q̄ dū viā sup̄bie sub p̄
terru constantie non nūq̄ se contegat. si reperimus sup̄bios
laudare constantiā dū eos ad virtutē hortari credimus. sup̄bi
us in suo vicio confirmamus. Exhortemur ergo ad constan
tiā timidos. ad timorē sup̄bos. ad frugalitatē p̄digos. ad
liberalitatē auaros. ad humanitatē p̄ciosos. ad paritatem p̄
losos. ad consiliū temerarios. ad feruorē zeli tepidos. ad
silentiū verbosos. ad verbū exhortationis nimis tacitos.
ad alacritatē segnes. ad mansuetudinē impatientes. ad
iusticiā negligentes. ad indulgentiā crudeles. ad vici
diā prociaces. ad quietē p̄cipites. ad prudentiā incautos.
ad sollicitudinē obliuiosos. et ad modestiā inuercundos.
et q̄qd̄ d̄no dice volumus. au dicendū sit. ex ipsa p̄
nri sermonis qualitate colligamus. **De** q̄tertia d̄
ceno loquendi ut ai aliqd̄ dice volumus p̄us ubi illud d̄ca
ueniat consideremus. **Pr̄**ā q̄d̄ st̄ loca in q̄bus p̄tenti
tendū ē. q̄d̄ vero in q̄bus hūanos sermones id ē confa
bulationes ad alteritru eē non licet exceptis hys verbis
quibus hō ai deo et ad deū loq̄tur q̄ vel in orationibus vel in
lectionibus siue p̄missis et canticis manifeste vel occulte p̄
latis deo famulatur. **Unde** b̄tus augustinus in oratione
nihil agendū eē dicit. **Inter** id ad q̄ factū ē. **Sunt** itē alia
loca in q̄bus p̄ disciplina et motū instructione verborū
habenda s̄. **Queda** iterū s̄ in q̄bus de intelligentia et
expositione scripturā collationes ai disciplina tū et
reuerentia hoc ē sine contentione et clamore et qualibet
turpitudine p̄t̄ verborū haberi p̄nt. **Postremo** s̄ alia lo
ca in q̄bus magis loquendi licentia laxatur et non so
lū de sp̄ualibus rebus sed etiā de exteriorerū dispositio
ne et p̄uisione sermones admittuntur. **Loca** in quibus
vana et sup̄flua d̄ca debeant inuenire non possit. **Post**
ergo in diuinis et sacris locis confabulationes in di
cere. neq̄ in illis locis ubi de disciplina agendū ē q̄d̄

ones aut contentiones verborū ventilare. neq; in illis ubi i-
 telligentia verborū diuinariū scripturaru tractandū ē ex-
 teriora negotia admisce debemus. nec ea q̄ s̄ pluribus
 dicenda in oculis edā. nec ea q̄ s̄ pauca reuelanda i
 manifesto palare. **Quarta loquendi discretio est qn̄ quid**
dicendū sit attende debemus. Et tēpus qn̄ nichil et ē tē-
 pus qn̄ aliqd̄ dicendū ē. Nullū vero tēpus ē qn̄ oīa dicē-
 da s̄. Tēpus qn̄ nichil dicendū ē qz tēpus ē tacendi. et
 tēpus qn̄ aliquid qz tēpus loquendi. tēpus vero qn̄ oīa
 nunq; qz sicut idē salomon ait mala aurea in lectis ar-
 gentis q loquitur verbū in tpe suo. **Habet ergo cō ver-**
bū tēpus suū qn̄ p̄ferri debeat. et tēpus qn̄ taceri.
Quā autē loquendū sit melius ostendimus si pius quā-
do tacendū sit demonstremus. Tempus autē tacendi
 p̄cedē debet tēpus loquendi. qz pius p̄ silentiū tpe tacendi
 discretur. qd̄ postea p̄ verbū tpe loquendi p̄feratur. **Prop-**
terea non ait salomon tēpus loquendi et tēpus tacendi
sed tēpus tacendi et tēpus loquendi. qz pius sicut dic-
tū ē in silentio forma loquendi sumitur q̄ postmodū
tpe loquendi in voce teneatur. Aliqñ tace debemus p̄-
 terea q̄ alit̄ por loq̄ cepit. ne forte si sermonē eius ubi
 nrorū p̄latione intrupimus et cū q loquitur et eos qui
 audiunt pariter offendamus. Aliqñ tacendū ē p̄terea
 qz ad id qd̄ dicē volumus aīos auditorū paritos non cō-
 sideramus. Aliqñ tacendū ē p̄ter multa loqū vitan-
 dū. vel etiā p̄terea qz ipsi q loquuti sumus nondū a-
 pud nos inemptos congruā loquendi formā inuenimus.
 qz profecto animus auditorū magis offenditur si ser-
 mo q̄ edificare debet confusus et inordinatus p̄ferat-
 tur. Aliqñ tacendū ē p̄terea qz hy q p̄ntes hntur nequaquā
 tales s̄ ad quos verbū debeamus facē. **Quod duobus**
modis fieri p̄t s̄z dū vel reuerentia dignitati p̄sonae ex-
hibetur. vel malicia incorrigibilis atq; ideo indigna ā.

monitione existimatur. Singula hec exemplis scriptura-
rum probare possumus. quod non uno sed multis singula que
confirmari scripturarum testimonio inuenimus. Quod ser-
monem eorum qui prius loqui ceperant non debeamus imitari
rursum sed si loquentes alios et precipue eos qui utilia et
loquuntur propter custodia disciplina reuerenter suscipi-
amus et expectare. sanctus iob nobis ostendit quod cum de sua discipli-
na et aliorum erga se reuerentia loqueretur inter ceteros
sic ait Cui me audiebant expectabant sententiam
meam et intente tacebat ad consilium meum. Verbum
is nichil adde audebat et super illos stillabat eloquium
meum. Item sepe propter infirmitatem auditorum tacendum esse
dominus suo exemplo docet. quod cum apostolos adhuc imberilles et
ad sublimioris doctrine eruditionem impares aspiceret
ait Adhuc multa habeo vobis dicere sed non potestis
portare modo. Item aliquando tacendum esse propter precipitatem
loquendi vitandam salomon in pueribus ostendit dicens
In multiloquio peccatum non deerit qui autem moderatur
labia sua prudentissimus est. Item labia iusti confide-
runt placata. et os impiorum perversa. Item qui rident prius
quam audiat stultum se esse demerit et confusione dignum
Item de libro ecclesiastico Ne ventiles te in ore ventili et
non eas in omni via sic enim patitur probatur in duplici li-
qua. Esto mansuetus ad audiendum verbum dei ut inter-
ligas et cum omni sapientia proferas iudicium verum. Si tibi est
intellectus rinde primo. si autem sit manus tua super
os tuum ne capiaris in verbo indisciplinato. Item sepe
propter reuerentiam persone tacendum esse in eodem demerit au-
diatur Priusquam interrogas ne vituperes quemquam. et cum interro-
gaueris corripe iuste. Priusquam audias ne rindeas verbum. et
in medio seniorum ne adicias loqui. Item sepe propter malitiam
auditorum tacendum esse salomon docet dicens In querela
insipientium ne loquaris. quia despiciant doctrinam elo-

qui tu. Itē ne contendas cū pessimis. et ne emuleris im-
 pios. Itē si vir sapiens si cū stulto contendit sine i-
 nsultu sine rixat non inueniet requiē. Qui her ipse
 dicitur loquendi caue voluerit facile fortassis et sine
 difficultate quā sibi sit loquendū agnoscat. si tū her in-
 attendat quod aliud tēpus ē quā ei q̄ voluerit loq̄ conce-
 ditur. aliud ē tēpus quā ei qui voluerit loq̄ pro culpa
 reputatur. Sapiens autē eā caueat ne vel eo tpe quā loq̄
 debet p̄ negligentia silenti. vel ne eo tpe quā loq̄ licet p̄
 licentia concessa in multiloqui cadat. Recte ergo tem-
 pus loquendi discernitur si hō nec unq̄ quā loq̄ debet
 silenti. nec sp̄ quā licet loquatur. Destat ergo nūc ut
 postq̄ gēdūmus quid vel cui vel ubi vel quā loquendū
 sit. etiā qualiter loquendū sit demonstremus. Quia
 hinc id est modus loquendi in tribus consistit hoc ē. quo
 gestu. quo sono. qua significatione quid dicitur. Dis-
 plina iubet ut loquentis gestus sit modestus et humilis.
 sonus demissus et suavis. significatio vera et dulcis.
 Modestia debet hūc gestus loquentis ut nec inordina-
 te nec impudice nec turbulenter ad loquendū mēbra
 moueat. neq̄ oculorū nutibus aut aliqua indecenti
 confusione siue transmutatione vultus p̄latione sui s-
 moris immutat. Humilis debet eē gestus loquentis ut
 apud auditores grāz sermo eius inueniat. Sermo loque-
 tis debet eē sumissus. ne strepitu et immoderata clamo-
 rante auditores suos aut iniuste terreat aut iuste offē-
 dat. Suavis debet eē. ne plangens asperitate tanto
 fiat animis audientū oerosior quāto ad aures dur-
 or venient et inuicandior. Significatio id ē sūa sermo-
 nis ideo debet eē vera q̄ fallax verbū etiā si facunde
 et compositē dicitur nihilominus tū ab auditore aut
 notū aut oiosū si fuerit intellectū reputatur. Sed
 et cū veritate nate ē ut sermo loquentis dulcedine ha-

beat et sepe enā veritas auditori amara efficitur si
sine iocū aut sine dilectione hoc ē vel importune
impie contra eū pferatur Singula hęc scripturę
sacę testimonius cōprobemus Et habitus indisciplinatus
sermonē facit contēptibile salomon oñdit dicens Non
derent stultū verba composita Et iterū Non ē speciosa
lana in ore stulti parabola Et iterū Fons vite eru-
ditio possidentis. doctrina stultorū fatuitas Et iterū
Doctrina sua gnosatur vir q̄ autē vanus et corosus
ē patebit contēptū Itē Quo frustra pulchras habet
at claudus tibias. sic inderens ē in ore stultorū pa-
rabola Et vero tipus elationis sermonē hoīs ingru-
tū auditoribus reddat salomon iterū testatur dicens
Excelsus stulto sapia in porta non aperiet os suū Et iterū
dicit In obsecrationibus loquitur paup. et dives effra-
tigat Quantū aut sermo clamorosus a disciplinatis
cauendus sit ipse auctor discipline ostendit de quo p̄
psalmā scriptū ē Non clamabit neq̄ accipiet p̄sona
neq̄ enī foris audietur vox eius Verbum autē asperum
et rixosū oīno a sermonibus disciplinatis seruandū
ē p̄ eundē p̄tatur salomonē cū dicitur Labia stulti
imiserunt se vias et os eius iurgia puocat De verbo
falsū mendoso q̄m sit cauendū idē ipse insinuat dicens
Testis mendax non est impunitus et q̄ mendaxia
quitur non effugiet Sed et verbū dulce q̄m uocatur
in sermone liber carastiquis patens demerit ubi dicitur
atque Verbum dulce multiplicat amicos et mitigat
inimicos. et lingua eucharis id est gratiosa in viro
no habundet **De disciplina comedendi.**

In mensa duplex ē custodia discipline. In
eū debet homo seruare disciplinā in habi-
tu suo. et disciplinā in cibo suo Disciplinā
in habitu tribus modis. in disciplina tacendū in

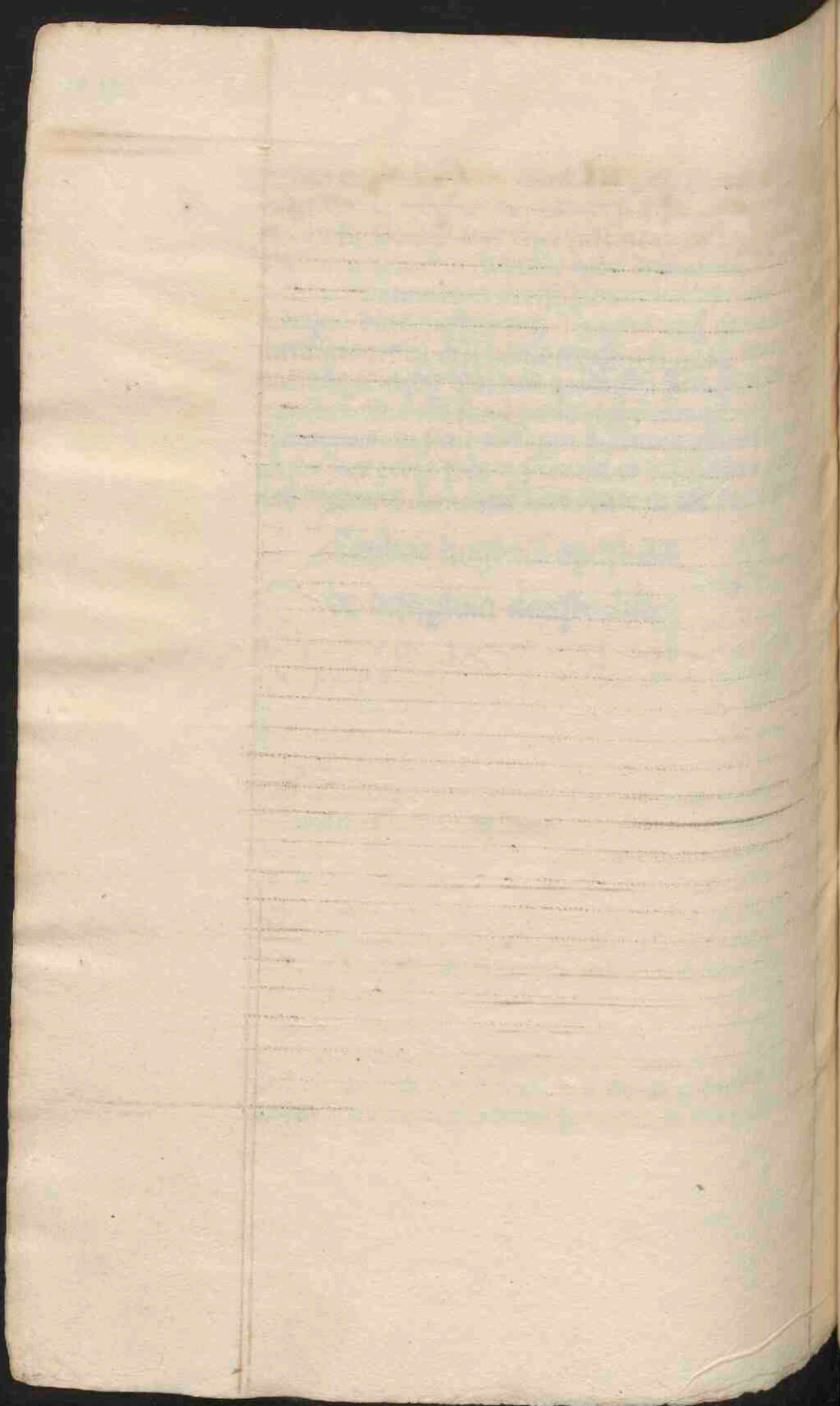
disciplina videndi, in disciplina sese continendi. Taciturnitas
 int' epulas nimia e' idcirco qm lingua q' o'i t'p'e p'na ad
 p'p'm labitur periculosius, cu' p' arripulam inflamata fuerit
 ad loquendū relaxatur. p'terea enī diues qui int' epulas
 loquacitati serulerat, post in inferno positus in lingua re-
 venienter ardebat. Custodia vero oculorū int' epulas nimia
 e' q' non detet sibi p'p'ne ut vagos homo oculos habeat,
 neq' curiose et ut amplius aliqd' diā impudent' ea q' apud
 alios aguntur cūlustrando p'spiciat, sed ut potius pudice de-
 missis lumibus ea tūmō q' sibi app'ita se attendat. Custo-
 dia q' continendi sese ibi negligendā e' quatenus videlicet
 neq' in habitu neq' in gestu indices aliqd' aut inhonestū a-
 gnatur, nihil cū strepitu aut tumultu fiat, sed o'ia membra
 cū modestia et tranquillitate in disciplina contineantur.
 Non sicut quidā faciunt q' cū ad edendū assederint inquieti
 quadā agitatione et confusione mētorū, intemperantiā ani-
 mi sui designant, caput exaltant, brachia exerūt, manus
 in altū expandunt, et non sine magna turpitudine quasi
 totū epulū sil' sunt absorpturi ingentes quosdā conatus et
 gestus satis indecoros ondunt, anhelāt et suspirant p' an-
 gustia animi sui ita ut exstimes eos aliū rugienti ventri
 parentiore aditū q're, quasi angustia faucū non posset e-
 surienti stomacho satius sufficiente abundantia m'it'are.
 In vno ergo loco sedē, oculis ac manibus q' p'e et longe
 se o'ia cūlaturunt, sil' panes cōminuunt, vna et cali-
 ces et patiens effundunt, discos in quū cūducunt, et re-
 lus rex sup' obfessa civitate insuleū facturū dubitant
 ubi p'mū expugnationē aggrediantur, dū sil' in o'i p're
 corruptionē facere conaspiciunt. Plus iusto fortassis ista
 q' dicentes verecundie oblit' sumus, sed nefas aliqn
 impudentia erubescē nisi fuerit manifeste confusa. Hys
 ergo tribus modis debet quisq' int' epulas conservare
 disciplinā in semetipso, videlicet ut lingua a loquatiōe

tate restringat, et oculos suos a cūspicione cohibeat, et ut
extera membra oīa cū moderamine et quiete contineat. **O**
tur etiā triplex obseruantiā discipline in cibo. obseruantiā
in eo quō sumat, obseruantiā in eo quō sumat, et obseruantiā
in eo quō sumat. **Q**uid sumat id est ut neq̄ nimis
delicata et p̄iosa exeat, nec nimis rara nec insolita
quanti nec nimis accurate nec laute parata concipi
cat. **I**n p̄mo enī arguitur luxus, in secundo auaritia, in
tercio sup̄sticio notatur. **D**unt nāq̄ quidā quorū facies
tis ridicula infirmitate egrotant q̄ nisi pingua et delicia
glutire non p̄nt. **S**i q̄ eis parā aut frugales abī delat
fuerint statī aut indigestione stomachi aut periculis si
acutē aut horripilatione corporis, aut si qua si talia ad
excusandas excusationes p̄tendunt. **A**lii delicias et luxu
aborū magna constantia aspiciuntur sed ab eis utriusq̄
minori aut tollerabiliore penulantiā corū aborū utriusq̄
no despicitur et noua q̄dā et insolita aborū grā expe
tunt ita ut sepe p̄pter vnius hōis ventrē p̄ oēs annū p̄
turba famulorū dyscurat, ut vix tandē vel ignotū
deseris, paul montibus iudias euellendo, vel etiā p̄
de unius gurgitibus p̄funda scrutatione pisciculos rep̄
do, siue interpestua de arenibus rubetis arbusta
do, ut vnius appetitus penulantiā comperire queant
ne non satis mibi patere p̄t q̄ vni istos exagitet nisi
forte q̄ p̄ quanda animi insolentiā multos in suo
sequo occupari gaudent siue quia p̄ timore elatione
ceteris oībus quantitate dissimiles si tantū in mag
to diffiles videri volunt. **A**lii sup̄sticiosū nimis i
mundis abīs studiū adhibent, infinita delectationū et
fluxuarū et condimentorū grā exagitantēs, modo ma
lia, mō dura, mō frigida, modo calida, mō acra, mō as
sa, mō pipere, modo alleo, mō amūno, modo sale condit
ta, secundū consuetudinē p̄gnantiū mulierū deservit.

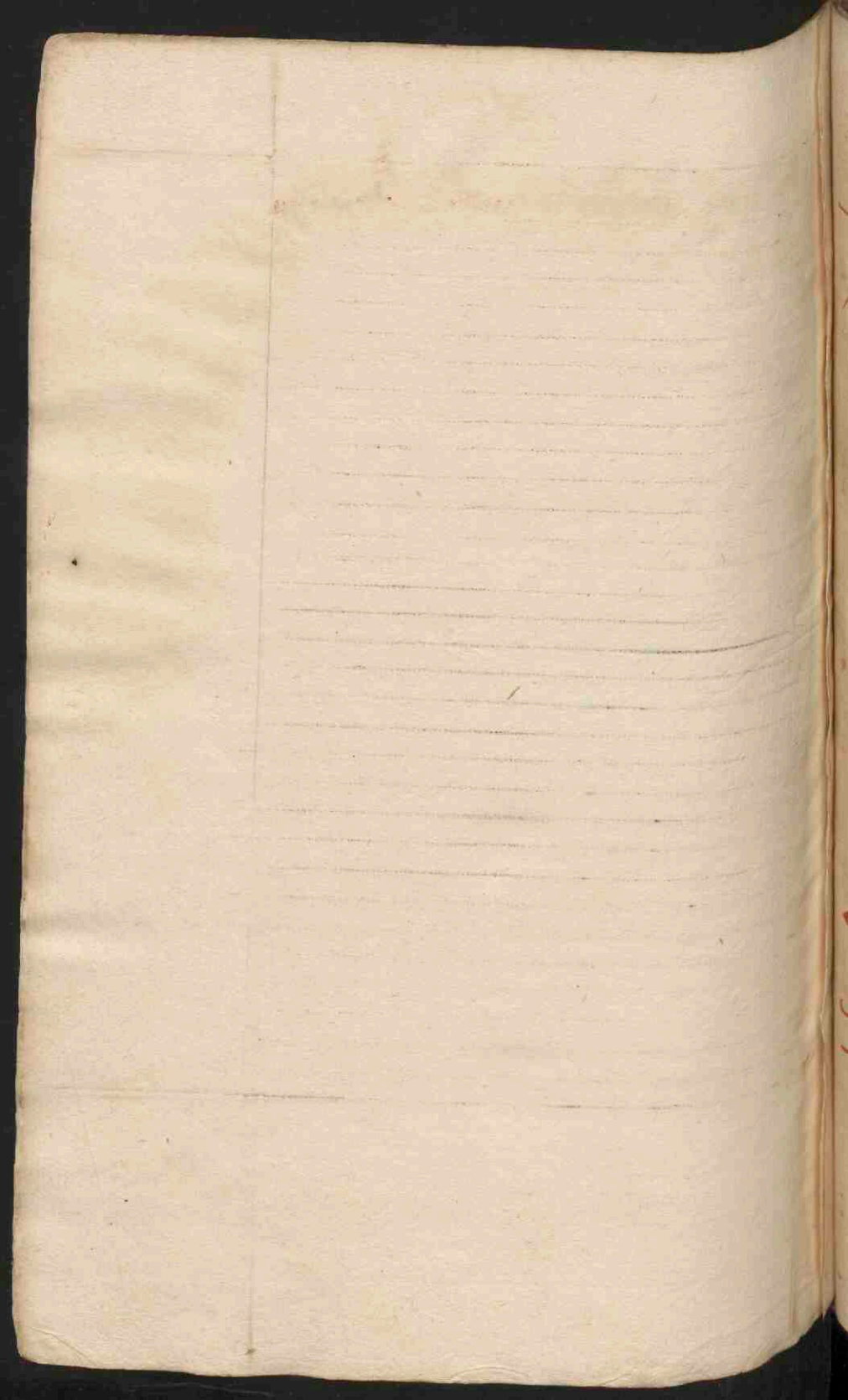
res. In pfecto non solū arguendi sed etiā deridendi sūt qui
 quasi cupones ad oē desiderū eliacendi gū gustus pala-
 tā extendunt. Igitur contra hec uiaa sananda nārius
 ē discipline rigor q̄ istas gule petulantias infra certū li-
 mite cohibeat quatenus se neq; ad immoderatas delicias ne-
 q; ad nouitates neq; ad supstitiosas p̄tationes ciborū ap-
 petendas effundat. Deinde sc̄etur custodia discipline in eo
 qm̄ q̄ sumē debeat. cuius mensurā hec in videtur ut neq;
 contra honestatē neq; se supra necessitatē. Non oīs uent-
 ille sapit alius sic alius sic. Cui minus sufficit, iste pus
 q̄ ad turpitudinē edacitatis pueniat in supfluitatē of-
 fendit. Cui multū opus ē in coseq; honestas comedendi
 edatur etiā pusq; ad supfluitatē pueniat. Ergo ille cui
 parū satis ē magis supfluitatē caueat ille uero cui ml-
 tū opus ē magis ad honestatē attendat qz neq; ille ni-
 si repente mens transierit ad turpitudinē deueniet.
 neq; iste nisi pus honestatis oblitus fuerit in supfluita-
 tē impinget. Postremo ē obseruantia in cibo quo quies-
 cū sumē debeat. hoc ē q̄ munde et q̄ temperate. De i-
 mundaia. ~~et~~ comedendi pauca exempla proferre suf-
 ficiat ut dū in q̄busdā suis p̄tib; certitur facile p̄ sili-
 tudinē ubiq; caueatur. Quidā int̄ comedendū dū scūt
 illas exonerare uolūt quadrata ferulorū frustra adi-
 p̄ sue saginā sup uolā distillantia mensalibus inuol-
 uunt aut supinuant donec uerū cui sceratis interiori-
 bus ea q̄ remanserant in p̄stinū locū reponant. Alii
 bibendo mediocriter digitos poculis inergunt. Alii
 uentis manūs ad uestimenta sua detergentes, rursū
 ad tructanda cibaria reducunt. Alii nudis articulis co-
 deari uice olei sua piscantur ita ut in eodē iure et
 manus ablutione et uentris refectione q̄re videantur.
 Alii sc̄t corrasas crustas et p̄mosas collidas cibarias
 iterandas uisigunt et reliquas dentū suorū offas

factur in peccatis demerunt. **H**ec sicut supra dicimus
dicentibus erubescenda fuerant si a facientibus p[ro]p[ri]a
ta non fuissent. **N**unc ergo sustineat in audiendo et
audia. q[ui] nolu[n]t in faciendo habere disciplina[m]. **V**erum
men hec de inuidia indisiplinate manducantia ad
exemplu[m] dicta sufficiant. **T**emperantia[m] manducantia
intelligimus in eo si homo tractum et no[n] ai[n] nimia p[ro]p[ri]a
natio[n]e comedit. **U**bi nos quide[m] q[ui] fieri p[otes]t modu[m] et
mensura[m] tene[n]s o[mn]es suademus. lege[m] tamen nulla[m] dare
p[otes]sumus. q[ui] sicut in supra dicimus alius sic et ali
us sit. **H**ec vobis fr[ater] de scientia et disciplina[m] utramque
nos dicimus. bonitate[m] vero orate ut det deus vobis.

~~Explicit hugonis opusculu[m]
de disciplina claustralium~~

166 ter

Incipit sermo sancti bernardini de gloriosa virgine et laude eius

Astat regina a dextris tuis in vestitu
 deaurato circumdata varietate. psalmo
 xiiij^o Ad gloriā et honore beatissime vir-
 ginis matris dei in hac cōtēplacione de gloria p̄di-
 si in sermone n̄i p̄ncipio exordii sumā a verbis
 glouosi bernardi in p̄ncipio aiusstā sermonis de
 assupacione q̄ ait **H**oc totū deauratū igenū et aures
 sermo reluceat maiestate volūtaria ouis mei b̄n̄placi-
 ta faciat sibi genitrix dei dn̄a m̄di regina celi sp̄a
 sensū auat dirigat filii et lingua pauperis remis-
 sioni respiciat eloquio **Q**uod et ipsa iptū dignet-
 ur de magnificētia ei⁹ aliq̄ balbutiēdo depmā iux-
 ta p̄phetia verba q̄ dicūt **A**stat regina a dextris tuis
 in vestitu deaurato circumdata varietate **I**n q̄b⁹ sac-
 tiffimis verbis tres cōtēplaciones de virgine matre
 per ordiē distinguam⁹ primo eā cōtēplemur
 eā gratiis coronatā **I**bi **A**stat regina **D**ecūdo in gl̄a
 exaltatā **I**bi **A**dextris tuis in vestitu deaurato **T**er-
 tio ab om̄ib⁹ honoratā **I**bi **C**ircūdata varietate
Easde q̄tē tres cōtēplaciones sicut psal. habuit
 in veteri testamēto sic iohānes euangelista ha-
 buit eas in visione habuit eas in testamēto no-
 uo **V**n̄ apoca xij capitulo ait **D**ignū ē magnū
 apparuit in celo mulier amicta so sole et luna sub
 pedib⁹ ei⁹ et in capite ei⁹ corona stellarū duodecim
Arauit⁹ p̄ncip⁹ de xij gratiis et excellenciis b̄tē vir-
 ginis q̄b⁹ q̄si xij stellis t̄p̄ regina coronata fuit
 in p̄nc̄a m̄do.

Dumū cōtēplemur eā b̄tam virgine gratiis
 coronatā q̄ psalmista vocat eā reginā

dicens **A**stant regina **E**t iohānes euāgelista dicit
eā hē. in capite coronā stellarū xij **C**ōteplenu
igit̃ eā reginā corona stellarū xij coronatā
Tanta ē enī gratia virginis matris q̃ quan
to grātie eius ac virtutes ac dignitates sūt
lib⁹ et deuotis se offerūt digniores suauiores et
puriore; tāto purius suauius atq; diuinius af
fiūt eos ⁊ tāto in eis sumā puritatē dei atq; su
uitatē ac diuinitatē dulcius plenus et alio
assaporat **P**ropterea distinguam⁹ xij mūdo
les grās q̃ si xij corone ei⁹ stellas q̃s habuit enī
in hac peregrina vita **P**rima est nobilitas. secūda
pseruatio. tertia meritū. quarta p̃tib. quinta su
perexcellētia. sexta dñācio. septimā regnū. octa
ua dispēctio. nona cōsumācio. decima orna
tus. undecimā retributio. duodecimā iōphēsbili
tas **E**t sic duodecim sunt stelle **¶ Quod b̃ta vir
go nobilior femina mūdi fuit secūdu cōment**
Capitulu p̃mu

Prima stella nobilitas nūcupatur **f**uit enī b̃ta
virgo nobilior iduuduū sine nobilior creaturā
oib⁹ iduuduū seu creatis q̃ in humana natura
fuerunt aut possunt aut potuerunt generari **E**t
de mathe⁹ inuit capitulo primo in fine pone
tres q̃terdenas generationes ab abrahā ṽsq; ue
ad cristū describit eā fuisse natā de quorūdam pa
triarhis de xiiij regib⁹ de xiiij duab⁹ secūdu q̃d
distinguit et enumerat q̃da **L**ucas quoq; capi
tulo primo describēs nobilitatē originis sue exō
diēt ab adā et eua vltimo vsq; ad cristū xii
genealogiā suā p̃traxit **H**abem⁹ naq; q̃d
dñs ies⁹ cristus qui sine matre fuit in telus

et sine patre fuit in terris tota a uirgine huani-
 tate recepit et dignitates que ad humanitate sequi-
 tur scilicet cognationis ut diceretur filius da-
 uid et consanguinitatis ut diceretur habere fra-
 tres ex nobili ex parentela tantum hoc a benedic-
 ta matre sua suscepit. Quod etiam esset dux ultimus
 rex ultimus patriarcha totius populi israel. Unde
 hoc habuit nisi a uirgine gloriosa ut ex hoc ma-
 nifeste clarescat quod omnis nobilitas corporalis cōtes-
 sa huano generi in adam a domino principaliter da-
 ta est ut descenderet per multas generationes per uirgine
 matrem terminaretur in christo. Hinc tantum mul-
 dia ad iram pertinebat in lege sua non tantum
 in humanis conspectibus sed etiam in uasis in domi-
 bus et in castris et in ciuitatibus que erant in populo dei
 ut scilicet populus pro christi illa nobilitate
 et mundicia conseruare deberet. Cum autem uenit christus
 exhausta manifeste apparet omnis mundicia et nobi-
 litas iudeorum que non crederunt in eum ita quod ubi gens
 uidua mundissima et nobilissima fuit ante chris-
 tum nunc uilissima et abiectissima appareat
 ultra omnes nationes. hoc etiam manifesta experientia
 docet monstrat quia post christum nunquam habuerunt
 aliquem patriarcham regem vel ducem sicut ipsi met
 publice attestantur verificetur quod ipse de se apoca-
 lypsicus ait. Hec dicit primus et nouissimus. primus
 scilicet quod deus in populo suo principaliter intercedat
 et nouissimus uirginitates dignitates et no-
 bilitates que possunt esse in aliquo individuo hu-
 mano secundum originem sanguinis describunt
 euangeliste in hac puella oportet nos coram ues-
 timento eam perficere omnibus principibus et principis

sis & regibus et regibus. imperatoribus et imperatoribus
et omnibus potestatibus tribubus et linguis totius
vniuersi. **Quod totus mundus primo nostro pa-**
moz parentum culpam amore beate virginis a
persecutione Ca. secundum

Secunda stella dicitur preseruatione. **Secunda**
namque sola per multa annorum milia ante
nasceretur primo et principaliter adam et
eua et tota eius posteritate preseruauit in
esse. Constat autem quod ex propria transgressionem
adam et eua non solum mortis sed et annihilati-
onis iudicium meruerunt. Et diuina vltimo que
personarum acceptationem ignorat sicut nec angelicam
angelicam sic nec et humanam dimississet immu-
nem sed propter precipuam reuerentiam et singularis-
simum dilectionem quam habebat ad virginem
preseruauit quod eam ab eterno preseruauit. quod eam
ab eterno super omnes creaturas deo non inferioribus
das que create erant super excessiue dilexit propterea
preseruati sunt propter plura nec ut merebantur
in nichilum sunt reducti. **Natio huius est quod hec be-**
nedicta puella in libris erat ade secundum se-
minale rationem. potentiamque producentem puellam
in primis parentibus impressa erat donec edu-
ceretur in actum. De ipsa namque nasci debebat
filius dei ihesus qui solum secundum compulsum substantiam
in adam existens erat solum de virgine et de nulla
alia educendus. **Indulgit ergo misericors deus pro-**
mis parentibus nec eos annihilauit quod sic non
fuisse exorta virgo nec per consequens castro
sive de carne non vestisset humanam. Ergo
propter istam nobilem creaturam deus saluauit

impatix **N**ā ipatix ē nomē puitate et cōtra
tis p̄terea nō credo deū in tota scriptura notari
sed deū expresse sed regem hoc nāq; nomē ē ma
iestatis **S**ecūdo dicit̄ etiā magis p̄pue regina m̄
q̄ dñā dñarū. regina regnarū. dea dearū **H**oc
oīa ipōtat dignitatē et excellenciā respectu
maior et minorū **S**i ei diceret̄ dea dearū
nō videret̄ esse dea vel regina pat̄rū vel te
monū **S**imiliter nō p̄pue diceret̄ regina ma
iās et dilectionis quoniam nec hoc ē vniuersi
sale om̄ib; sui regni **T**ertio etiā melius dicit̄
tū regina m̄e q̄ potencie vel sapencie **M**
sapiā enī intelligitur potencia sed nō cōtra
In m̄a enī intelligitur et sapiā et potencia
et nō eōuerso **V**nde m̄a claudit om̄ia illa
tina in se p̄terea regina m̄e est regina po
tencie et sapencie et non eōuerso **Q**uarto etiā
nō p̄pue potest dici regina glorie seu gratie
iusticie **N**am gloria gratia et iusticia p̄ se
tū dicunt collationem boni et abiectiōne
mali p̄ se enī pl̄ cōprehendit et ī aplius se
extendit regni misericordie q̄ glorie vel gra
tie vel iusticie **D**ed ab apliou et maior potētia
dignitas et dñatio maior ē ergo ē b̄ta virgo
maria a summa dignitate regina misericordie
et dici debet **Q**uinto ad idē gloria enī nō est ca
tū in celo et nō in terra nō in inferno nō ī purga
torio sed m̄a in quolibet horū ē. ergo maria
m̄e ē regni misericordie merito ergo maria
regina regina m̄e ē dicenda **S**exto in super
regina misericordie debet dici **N**ā q̄cūq; ē super
ius ē superior ē superius inferiorū **D**eo sup

oia opa dei est misericordia et regnū misericordie
 sup misericordiā. Ergo regina misericordie detem-
 minat potētiā sup omnia sed illa quērit p̄p̄ssi-
 me virginē mame ergo p̄p̄ie misericordie est regi-
 na. Septimō etiā s̄ ip̄a super patrimonū et p̄p̄ieta-
 tē filij sui est regina sed hec ē misericordia. p̄p̄riū aī
 dei est misereri s̄p̄ et p̄tere ergo b̄tā virgo p̄p̄p̄ie
 misericordie ē regina. Octauo insup probari potest
 Hanc enī xij^o dicit dñs. Ego aī cōsiderabo in loco
 meo gloua q̄ loc⁹ ē misericordia sed p̄p̄ius loc⁹
 regis est regnū ergo misericordia ē regnū eius
 et regina. Sed p̄p̄e dicitur rex et regina ei⁹ qd' ē
 ipsius regnū misericordie. Sed rex vel regina
 fr̄ncie dicitur au⁹ ē regnū fr̄ncie p̄p̄terea b̄tā
 sima virgo p̄p̄e dicitur regina m̄ie au⁹
 sima regnū ē. ¶ Quod b̄tā virgo potuit facere
 de deo quod de se nō potuit ipse deus.

Quarta stella est potestas pl⁹ enī potuit
 b̄tā virgo facere q̄ de deo q̄ de⁹ de seipso
 Quedā enī cōtraria et cōtradictoria inter deū
 et virginē erant q̄ dū accessit de⁹ ad virginē
 cōcordata sūt p̄p̄ia primo impossibile erat enī
 deū nō generare et impossibile erat virginē
 generare. Itē secūdo impossibile erat deū genera-
 re nisi deū et impossibile erat virginē genera-
 re nisi deū. Ampli⁹ v̄o tertio impossibile erat deū aī p̄so-
 na alia generare. Accessit ergo de⁹ ad virginē
 sine p̄sona generare. Accessit ergo de⁹ ad virginē
 et necesse fuit virginē generare et nō nisi deum
 aliū q̄ deū et nō de alia q̄ de deo. sed de⁹ nō po-
 tuit generare nisi deū de se tñ virgo deū fecit
 hōiem. De⁹ nō generare potuit nisi infinitū

incomprehensibile eternum insensibile insensibile inpalpabilem
sub forma dei **D**ed virgo fecit eum finitum molle
medicam talem palpabile sensibile visibile sub
forma serui suppositum sub natura creati **G**reg
fabulis humilitas creatoris o inextinguibilis ueritas
virginis matris **D**icōphēsis altitudo in
terrorum dei una mulier ha hebreica fecit inua
sionē in domo regis eterni una puella nescio
quibus benedictionibus nescio quibus cautelis nescio quibus
lenas seduxit decepit et ut in dicitur vulnera
uit diuinum cor et inquit et dei sapientiam au
tūenit propterea conuenit dñs de beata
virgine dicitur quarto vulnerasti cor me
um. ubi glosa. pro amore tuo carne assumpsit et
vulneribus primis in cruce vulnerasti me cor
meum **N**ā primogenita filij filij sui fuit propter
peccata redimenda in mundum venit quia pro omni salute
creatura. ex virginis igitur carne deus fletus
summa altitudinem restituit humilitate **D**icitur de
aia restituit penalitate summa opulentiā restituit
paupertate summa lucē restituit tenebris. summa
honorē restituit obprobriis summa amabile resti
tuit flagellis **N**euem deo patri pro omni modo
impossibile erat quia de se aliquid tale faceret
propterea in hoc stat virginis progenera quia cum
hoc non possit nulli alteri creature concessio
sic generauit totum pro salute humani generis
propter eum **U**nde sicut illud quod pater dedit mater
et omnia sic quod mater dedit mater est omnibus **Q**uid
igitur agendum est nisi cum gregorio exclamandum est di
cendum **Q**uia inuita circa nos utriusque patris ibi
sui christi pietatis dignatio **D**icōphēsis

et uirginis dilectio caritatis q̄ ut seruū redimerent
 et comune filiū tradiderūt p̄pter nimiam caritate
 qua deus et uirgo nos nos miseros peccatores dilexe-
 rūt. **Quo** solo pater etern⁹ et uirgo b̄ta potue-
 rūt filiū h̄re exū. **Ca. m. quātū.**

Quia stella ē superexcellētia persona nāq; uir-
 gnis tate superexcellētie ē q̄ nec in p̄sonis crea-
 tis nec i p̄sonis creatis ut angelis vel hoīb⁹ iuenit
 hec incognabilis dignitas saluet q̄ habeat deum
 filiū nisi in una p̄sona diuina q̄ est pater et in
 una humana q̄ est mater. **D**ane p̄uilegiū hoc
 in p̄sona ita concessū est q̄ sicut impossibile est
 persone filij vel p̄sona spūs sancti generare deum
 pro q̄ in eis nō ē natura cū paternitate fecūditatis
 nec intellect⁹ cū actu dicit aliqd v̄. **S**ue cū fe-
 cūditate et potentia ad p̄ducendū ymaginē sicut
 est in patre. **D**ixit sicut impossibile est patre p̄ducē
 aliud nisi beatū p̄ eo q̄ hoc verbū genitū sit per-
 fectissimū et totam potentia generandi exhausit
 in patre ita impossibile est aliquā mulierē posse p̄uē
 deū nisi p̄ nouā potentia aliter collatā a deo q̄ reu-
 tū ē nūq; futurū esse. **P**otentia cū cōcipiendi et
 parendi deū q̄ nature humane copulata fuit se-
 cūda q̄ dicim⁹ fuisse cūctā in lūib⁹ patris secun-
 dū copulētā substantia descendit ab adā vsq;
 ad uirginē. **E**o fuit impossibile ad actū i aliquā
 mulierē deduci nisi in manū uirginē. **Q**ue
 potentia ita p̄ natiuitate cūctā de natura huma-
 na exhausta ē q̄ quāq; dicitur aliquā p̄sonā
 diuinā esse humanā in aliquo secūdum cor-
 pulētā substantia eet ut ip̄ssim⁹ heretic⁹
 p̄uencio. **Q**uo **Q**uo tot creature seruūt beate

virginis tot tot seruunt trinitati **Ca. m. sextu**
Sexta stella est dominatio siue volum **virginis**
famulatus. Tot enim creature seruunt gloriose
virginis marie quot seruunt trinitati. Omnes namque
creature quecumque gradu teneant in creatis siue
spirituales ut angeli siue corpales ut corpora celestia
vel elementa et omnia que sunt in celo et in terra
siue damnata siue beati que omnia sunt diuino ipso
subiugata gloriose virginis sunt subiecta. Ille enim
qui filius dei est et virginis benedite nolens ut in
ditam participati quodammodo participati equari
maternum. Ipse qui deus erat matri famulatus
in terra. Unde luce secundo dicitur. Et erat subdi-
tus illis. Preterea hec est vera diuino ipso omnia
famulatur et deus. **Quod** hereditario iure
successit beate virginis regnum totius mundi. **Ca. m. septu**
Septima stella est regnum. Rege enim successio
nis et hereditario iure totius uniuersi
debetur beate virginis primatus et regnum. Quia
uis autem beate virgo fuerit nobilior persona que fuit vel
futurum sit in orbe terrarum tanteque perfectionis que erat
si non fuisset mater dei non minus debuisset esse domina
mundi tamen secundum leges que regitur mundum iure
hereditario promeruit omnem mundi participati et reg-
num quia filius eius in primo instanti sue conceptionis
monarchiam totam promeruit et obtinuit uniuersam
si sicut propheta testatur dicens domini est terra
et plenitudo eius. Ex iure ergo conceptionis filii
dei virginis iurebebat totum illud iurebebat primat
et administrare quod ex tunc filio datus usque ad cen-
tesimam legitimam filii sui sicut ipse nutritus et nutritus
secundum que voluit iura. Nec tamen est minus si tam

generosa puella regina administrandi orbem au-
 ta obmiserit primo quia femina. secundo quia puel-
 la. tertio quia virgo ueretur. quarto quia paupercilla
 quinto quia ante filij dei et sue erat totaliter dedi-
 tata. sexto quia non credebatur matri dei nec crea-
 rebatur ut orbis domina sicut nec filius qui uita
 totius orbis et mores ordinabat tamen non est
 ut deus agitur nec ut orbis rex et heres receptus
 sicut iohannes primo dicitur mundus per ipsum factus
 est et mundus eum non cognouit. in propria uenit et sui
 eum non receperit. Dicens igitur mater in filio ui-
 latentis diuinitatis curam administrandi reipub-
 licam dereliquit. At ubi honeste poterat per posse
 exequeretur ut prius sicut patet 10° ubi dicitur
 quod in re publica solacium et supplementum uini in nup-
 tijs postulauit ac dolens querebat filium ne mundus
 perdidisset dominum. Quinimo cum filius eius uincis
 moreretur in cruce cum nec illum habuisset in-
 teritus qui de uice ei succederet mater omnium
 secundum omnia uia successit ac per hoc principa-
 tum omnium acquisiuit. Successione hanc usque legi-
 miter reuocatum sed diuino munere operante
 et gratia uirginis perpetua terminus expressus
 elucidari uoluit dum eam dominam et reginam omnium
 prociuum. De monarchia autem uniuersi nunquam
 existunt testantur eo quod sine matris prouisione nequaquam
 potuit fieri. Insuper nouerat quod potest mater
 uoluntate filij testamentum si in sui prouidum sit
 confectum. Ex his omnibus aptissime claret quod ma-
 riu maria hereditario iure omnium que sunt infra
 deum habet regale dominium et iuratum optinet
 principatum. Quod nulla gratia de celo ad nos descende-

Dicit nisi per manum marie. **S**ecundum octavum.
Octava stella est dispensatio. **A**tque enim
a quo virgo mater concepit in utero ver-
bi dei quodammodo sic dicitur iurisdictione seu au-
toritate obtinuit in omni spiritu sancti temporalis per
gressione cessione ita quod nulla creatura obta-
nuit aliquam gratiam seu virtutem nisi secundum
ipsius pie matris dispensationem. **B**ernardus
Nulla gratia venit de celo ad terram nisi transeat
per manum marie. **I**eronimus in sermone de assump-
tione ait. In cristo fuit plenitudo gratie sicut in
capite influente in maria vero sicut in celo in
fundente. **U**nde dicitur septimo de virgine ad christum
salomon ait. Collum tuum sicut turris eboreas
Et sicut per collum vitales spiritus de capite desce-
dunt in corpus sic per virginem a capite christo vitales
gratie in eius corpore mystice transfunduntur. **U**nde
de ipse est ordo divinarum gratiarum defluxus ut pri-
mo a deo defluant in cristo animam benedictam
deinde in animam virginis matris. **I**nde in se-
raphim et sic successive in sanctos alios ordines
denique in ecclesiam militante. **C**um enim tota divinitas
natura totum esse scire posse et velle divinitus
tra virginis uter extiterit clausum non tunc di-
cite quod omni gratie effluxus quodammodo iurisdictione ha-
bit hic virgo de cuius utero quasi de quodam divi-
nitatis oceano rivus et fluminis manabant
omni gratie. **R**evera maternitas dei hanc in mi-
do naturali vires obtinuit dignitatem ut regna-
mie sicut predictum est merito nuncupetur et hoc
ter filii magnificencia que est rex regum et dominus
autem **H**erpio namque in rege nostro ihesu duas dig-

rissimas dignitates videlicet qd sit eternus deus genitus
 ab eterno et eterni dei pducit eo qd spm factum
 spuerit Et ipse clausus in virginis utero in eterna
 tate gnabatur deus eternus a deo patre Et in eade
 eternitate ipse puer in utero matris dei spirabat
 et pducebat primam filij dignitate scilicet qd sit
 generatus a deo tñ in iusto modo virgo bñdta pua
 paut qd ihesus nō dicat magis filius dei qd filius
 vgnus Nec maior nec minor nec dignior est
 dei filius i throno patris sedes vestitus claritate quā
 anq̄ mūdo fuit sine fidei qd p̄nis pauperibus
 iuoluit et itra femū in p̄sepio iudatus Et quia ta
 lis ē mater filij dei qd pducit spm scm ideo oīa do
 na virtutis et gr̄e ip̄e sp̄s sancti q̄b̄ vult qn̄
 vult quō vult et p̄tū p̄ ip̄is manū admittit
 Quod bñ vgo cōsumatio et p̄fectio ē tota
 create nature *Ca. ix.*

Nona stella ē cōsumatio Omnes enī naturis
 et mūdi p̄fōnes vltimā suā p̄fōne vgo sa
 tra opleunt Deū qd licet i mūdi creatiōe nichil dux
 erit ip̄sōn sed oīa p̄fā sunt eoz exigebat natura in
 vltimē p̄fōnis cōsumatio vsq̄ ad p̄tū vgnis dilata
 ē et soli virgini reseruata Quā nāq̄ etiā vnum
 enī nobilissimū appetebat vniuersa vni nobilissi
 mū vniuersa scā nobilissimū scēs oceptiones nobi
 lissimū oceptū naturitates optimū nascibile ra
 tionabilia singularissimū rōnale spūaliter excellē
 tissimū spūale Et breuit̄ oīs creature appetebant
 vni quōdā optimū purū creatū Hys aut̄ sic exs
 tētib̄ i p̄fectis p̄fū ē mūdo de vna femina su
 p̄ oīs benedicta q̄ vniū suo p̄tū oīb̄ gnib̄ re
 vū sūmā et vltimā p̄fōne adduxit Aduerte

diligēs aīā q̄ hec bñdā puella totā p̄fectionē ac-
lit vniuerso q̄ vltimous p̄fectionis nō ē capax
de⁹ p̄t ordinaria p̄tate ip̄m p̄ficere vltimou p̄fer-
aone ymo si x̄e p̄r vel sp̄s s̄us de sc̄iā nascere
nichil at̄e sc̄eret orbi q̄ q̄c̄ nobilitatis q̄c̄
unitatis quāq̄ et̄nitatis ē totū in orbe diffu-
sū ē et p̄ditū p̄ virgine in illo et̄no sup̄sū q̄
grāuit b̄tissā v̄go nec virgini magnū ē q̄ p̄
nib⁹ orbis vltimā p̄fectione adduxit tū ip̄ vni-
satis auctori nō nullas p̄fectiones adduxerit
ta et̄no p̄tāpio ic̄paonis exordū et̄nitati vni-
ne tale periodū ifinitati imēse q̄titate corp̄
sp̄i et̄ne pulchritudine nouā p̄ q̄b⁹ oīb⁹ sp̄m
ē Oīs of̄sumādois vidi finē q̄ saluet ē b̄tā v̄
go maria. Quod tota eāā mūltis ex b̄tā v̄
gine ornat̄ et decorat̄. Ca^m dea^m.

O Eama stella ē ornat⁹ de carne enī v̄gine
b̄ndre et imp̄to corp̄s ei⁹ exsasa of̄ficat̄
p̄ficiatur et t̄minat̄ t̄m dec⁹ et p̄d⁹ sac̄mētū
eāē dei et̄i ē enī q̄ oīs if̄tutio sac̄mētū et
oīā alia sac̄mētā t̄j in vltimū finē et ad illud
sac̄amētū oīm sac̄mētū excellētissimū q̄ est
eucharistia ordinat̄ q̄ of̄ficat̄ et of̄scat̄ d̄m
panis in corp⁹ x̄pi q̄uect̄. Quāuis enī p̄ oī
mutāā in x̄pi corp̄e sit d̄na substācia et aīā s̄c̄i
d̄i substācia panis trāsmūt̄ i solā substācia m̄
nis nō in diuinitatē nec in aīā. Ideo hoc sac̄mē-
tū ē finis oīm sac̄mētū et vt exp̄ssius d̄m nūq̄
nificē illā dignissā et b̄tissā carnē de virgī-
ne gloriosa desasa dico q̄ tāta if̄nitatē nobilit-
tatis eā dignificauit altissim⁹ q̄c̄i eēt p̄
hoīs caro dū v̄uebat iē⁹ formā hoīs p̄ssit

dei autē nūq̄. Nō enī verū eēt dicē hoc corp̄ est
de⁹. Quanta b̄tā v̄go retribuit deo p̄ oib⁹ q̄ re-
tribuit nobis. Ca. m. xi.

Undecimā stella ē retributio. Dola enī virgo
maria pl⁹ fecit deo vel tm̄ vt sic dicā q̄m
fecerit de⁹ toti generi huāno credo enī eēt q̄ in
vulgebit michi de⁹ si nūc p̄ virgine loquar cō-
gregem⁹ in vnū q̄ de⁹ hōi fecit et cōsiderem⁹ que
facisset dno v̄go maria. Primo nāq̄ de⁹ forūit
hōiez de limo terre. **D**eo maria forūit eū de puris-
simis sāguinib⁹ suis et purissima mēte sua carne
sua q̄ p̄ualer oib⁹ reb⁹ mūdi. **D**ecimo de⁹ ip̄ressit
in hōiez decore ymaginis sue sed gloriosa maria
in eū ip̄ressit ymaginē suā. **P**ā sicut ip̄i fuit pul-
chrior om̄i felar sic ih̄s⁹ ē pulchrior et speciosior for-
p̄ filijs hōim. **T**ercio de⁹ fecit hōiez sine passionib⁹
famis suas carnis frigoris et cōsimilit. **D**eo
sedula mater ih̄i et p̄ cunctis hōib⁹ pia oib⁹ pas-
sionib⁹ e⁹ occurrebat s̄ fami sui nuditati frigo
in calori sicut stat⁹ p̄uiperū exigebat et h̄o ai mag-
maxima paciētia. **Q**uarto vestiuit de⁹ hominē
pellitea veste sed virgo b̄d̄tā vestiuit eū in pre-
sep̄io suis paup̄culis p̄nis et pressu teporis inco-
sūtale unice q̄ p̄ualer oib⁹ vestib⁹ mūdi. **Q**uinto
docuit hōiez sapiētiā sed sapiētiā et prudētiā
virgo docuit cōstū p̄uerialia nocua. **F**it fugere et
sequi eā. **D**exto de⁹ nutruuit hōiez de fructib⁹ pa-
disi sed b̄tā virgo nutruuit deū de suo sac̄tissimo
lacte de celo pleno cuius nūma stilla p̄ualer
oib⁹ fructib⁹ paradisi terrestis ac totius mundi.
Rep̄d̄to ergo singula singulis s̄ q̄ fecit de⁹ hōi
et q̄ fecit deo b̄tā virgo videbis q̄ pl⁹ fecit b̄tā

virgo eo q̄ hōi deo ut sic p̄ solatio loquar dice lit
at q̄ ppter beatam virginem quā ip̄e tamē fecit deo quā
dāmodo pl̄ obligetur nobis q̄ nos sibi. **Quod**
cōphensibiles sint p̄fectiones virginis gloriose
titulu xj.

Dodecā et vltima stella ē iōphēsibilitas
aut enī dīne p̄fectiones om̄i intellāi iōphēsibi
les sunt sic p̄fectiones grātū quas beatā virgo sus
cepit in cōceptione filij dei soli intellāi dīno et cre
to et sibi cōprehēsibiles extiterūt. Et q̄ deo grā
re deum nulla req̄rebat̄ in deo dispositio aut
ei ex natura quēderet ut p̄ viā naturē et intellāi
p̄duceret verbū p̄ oīa sibi equale immo iōphēsibile et
q̄ nō gnāret deum propter suā fecūditatem. Et
q̄ fecū cōaperet et pateret deū est et fuit miracū
miraculoz. Oportuit enī ut sic dīcā fecūz eleuā
ad quantā equalitatē dīnā p̄ quādā fīi quāsi
finitatē p̄fectionū et grātū quā p̄fectionē nūq̄
atura expta ē. Unde credo q̄ ad illā abissū iōphē
tabile om̄i carismatū spūs sc̄i q̄ in beatā virgī
nē descēderūt in hora diuine cōceptionis intellāi
humanū vel angelū nūq̄ potuerit attingere. Et
dedicans angelū gabriel licē primo cū ab eo beatā vir
go quēret ac diceret quō fieri istud qm̄ virū nō cog
nosco respōdit se tantū misterū ignorare. Virgī
brabit tibi. Quasi diceret qd̄ a me quis ignorō
sed eterne sapiētie doctor q̄ sibi soli hoc miste
riū reseruaui te p̄ illuminatissimā experientia
et docēbit. **Articul⁹ secūdo de excellētia glōrie dīe**
virginis i regno dei.

Sicuti cōtemplamur eā beatā virgine in glo-
 ria exaltatā Et hoc subdit psal. **A** dextris
 tuis in vestitu deaurato **E**t dextris siq̄te dei assistat
 beatā virgo tū in potentib⁹ bonis eternis vltia oēs
 beatos p̄ filii sui exaltata ē et hoc q̄d in vesti-
 tu deaurato iōest tū corpore iā glorificato ex cui⁹
 splendore p̄ filii sui tota lucebat ciuitas beatorū
Et de hoc etiā iōēs subdit **D**ignū magnū appa-
 ruit in celo mulier amicta sole quod pot̄ esse the-
 ma in p̄senti articulo tū q̄s vult solū loq̄ de glo-
 riam quā habuit in regno dei **I**n q̄ quide-
 verbo triplex mysteriū declaratur **P**rimū significa-
 tionis ibi signū magnū **S**ecundū apparitionis ibi
 apparuit in celo **T**ercū glorificationis ibi mu-
 lier amicta sole **Q**uod beatā virgo est illud admi-
 rabile signū quo nobis reuelatur grā et intelligen-
 tia atq̄ intelligentia diuina **C**a. m. p. m.

Quoniam est mysteriū significationis **E**t de hoc
 iōēs ait signū magnū **D**escribitur enī glori-
 osa virgo triplex signū magnū **P**rimo enī fuit
 beatā virgo signū magnū gracie et incarnatione
 filii dei ante et demonstrare **S**ignū enī opit et
 claudit qd̄ signatum est **S**ic et beatā virgo in ma-
 tilato vtero suo ex dono gracie magnē et infinite
 clausit et operuit filii dei p̄ nobis scilicet qm̄ caro
 verbi caro factū ē et habitauit in ea **V**nde ezechiel
 eius ⁊ dñs ait **D**ole nube tegā iōē castā in virgine
 abscondā **E**t vsque septē iterū dicit dñs ip̄ dabit
 vobis signū **E**cce virgo concipiet et pariet filii
 et vocabitur nomē ei⁹ emanuel quod interpretā-
 tur nobiscū de⁹ **E**cce beatā virgo magnē grā signū
 fuit dū deū p̄ carnis assumptionē fecit esse nobiscū
 et grā suā **P**ropterea gabriel angel⁹ luce p̄io

ad eā aut Inuenisti enī gratiā apud dñm q̄ ip̄
 sola et nō alia creatura p̄ eā p̄dit p̄ uobis gr̄iam
 reuenit Augustin⁹ in sermone de assumptione An
 th̄e peccati eua. autrix meriti maria. eua occidit
 do obfuit maria uiuificādo p̄fuit. illa p̄cussit. ista
 sanauit Decidit b̄tā uirgo est signū magne glori
 tā magne q̄ sup̄at et letificat oēs angelicos et
 Etale s; Luna signū diei festi Ad lūm enī i p̄mo
 lunaris mēsis luna aspectib⁹ hoīm occultatur et
 tamē a sole tūc illuminatissā et ei quētissima est
 Tūc etiā ad lūm apud uicos erat festū neomen
 Die et gloriosa uirgo maria in assumptione sua oīs
 hoīm assumpta et tota b̄tā trinitate dei formata ad
 filio suo gloriosa fere quētā festū sup̄ne ac magne
 glorie nouo gudio cōseruauit Unde puerb⁹
 de uirgine sc̄ptū ē Mulier gr̄iosa id est b̄tā uirgo
 re gr̄iosa iuenit gloria saluet nouā in p̄dise
 sicut infra patebit et merito q̄d iuenit gloriam in
 uā in celo que amissa iuenit i terra Tertio b̄tā uirgo
 est signū magne intelligēcie Dignū enī dicitur in
 signati ognationē Sic uirgo maria sup̄ om̄i aliam
 creaturā dicitur in sapieciā et intelligēciā filij sui
 et dei Unde isaie e⁹ dicit dñs Exaltabo ad populū
 signū meū q̄d ē gloriosa uirgo maria q̄ dicitur
 ta teli q̄ p̄ eam e alia et sacra teli et scripturari
 ac sacramētorū mysteria reseruit De triplici re
 lo in quo gloriosa uirgo mostrata ē ad eadē
 rationis exēplū Capituli sc̄ptū
S c̄ptū mysteriū q̄d scribit iōs ē apparitiō
 dicens apparuit in celo In triplici enī celo
 apparuit hoc uirginale ac celeste signū. p̄mo i
 celo ecclesie sc̄ptū in celo glorie tertio i celo anime
 & p̄mo enī apparuit i celo eamē militatib⁹ saluet

celo apocalypsis nono decimo celū nouū et terra noua
 in hoc celo apparuit bñ virgo vt oib⁹ bene vi
 uēdi p̄beret exemplū vnde ambrosius in libro de
 virginitate sic dicit de bñ v̄gine **Ut** de ceteris v̄tu
 tib⁹ ei⁹ taceā virgo erat nō solū corpore sed etiam
 mēte corde hūilis corde gr̄is animo prudēs laq̄di par
 tor animo studēdi legēdi studiosior nō scerto diuitia
 rū sed in prece pauperum spem reponēs intēta operi
 verentia sermone arbitriū mētis nō hoies sed deū q̄
 vere nullū lede oib⁹ bene velle maiorib⁹ assurgere eq̄
 nō iūde iactāciā fugē rationē seq̄ virtute amare
Quando ista signouit hūile quando t̄sit debilem
 quando vitauit ioyē nichil i oculis toruū nichil i ver
 bis parē nichil i aīnū v̄caidū **Non** gest⁹ fr̄ctior nō
 iress⁹ dissolucior nō vor petulantior vt ip̄a sp̄s cor
 poris simulacriū fieret mētis et figurā p̄bitatis
 talē hanc euāgelista monstrauit talē sp̄s sc̄is el
 legit **Quod** enim in singulis maior q̄ digna fuit
 ex qua filius dei nasceretur Deniq̄ vt verbo eius dē
 ābrofij vt supra cōcludā talis fuit maria vt eius
 solus vita oīm sit disciplina **Eae** beata maria
 exēplū oīm virtutū est toti ecclesie militā **Decū**
 dō autē hoc virginale signū apparuit in celo glorie
 ai salicet in anima et in corpore in celū assumpta
 ē ex tota celestis ciuitate decorat **Vnde** bernard⁹
 in quodā sermone i ait **Mare** p̄nā totus illust
 tur orbis adeo vt ipsa iā celestis patria dārus
 ruitet virginee lapidis illustrata i fulgure **Hinc**
 ecclē. xliij **Sp̄s** celi i visione glorie salicet virgi
 nis matris dñi **Tercio** insup hō virginale sig
 nū apparuit et quotidie app̄ret in celo aiē de
 quo celo p̄ph̄a ait celū celi dñō **Celū** enī ai a

relando sit dictū autē designare p̄t q̄ nobis celatū
manet. Hoc autē celū celi merito dictū ē eo q̄ p̄
lo creata sit hoc igitur uirginis signū apparet in ce
lo aie saluet q̄n quilibet iust⁹ vel p̄ccōr deuotionē
uirginis nō ē oblit⁹ sed ī hō mari sc̄li piculis ple
no deuotionis oculos ad mariā q̄ dicit⁹ stella ma
ris incessanter leuat. Vnde bernard⁹ in quorū ser
mone ait. **D**i cum inū immanitate turbam es si cōsa
encie feditate cōfus⁹. si iudicij honore p̄teritus si
baratio desperationis absorpt⁹. mariā cogita ma
riā iuoca nō recedit a corde nō recedit ab ore. Nā
ipsā cogitās nō non erras. ipsā iogis nō despicis
ipsā sequēs nō deuias. ipsā tenētē nō corruis
p̄regente nō metuis. ipsā duce nō fatigaris. ipsā
p̄picia puenis & sic in temetip̄o experiri poteris quare
merito sit dictū nomē uirginis marie. **S**tella marie
Oportet igitur uniuersos custodias inter fluitus
hui⁹ seculi nauigātes hāc mans stellā q̄ sup̄motat
dñi idest deo prima ē et resp̄ū exēplī ei⁹ cūsi uice
dirigere. **Q**uod q̄ fecerit nō iactabit⁹ uice glorie
vento nec frāgetur scapulis aduersor nec uocabi
tur fellea voragine voluptatū sed p̄spere uice ad
portū quietis eterne. **H**ec bernard⁹. **D**e triplici so
le quo et aīa et corpus bñe uirginis solari lumine
amictē totū irradiat paradisu. **C**apitulū tertiu
Quā misterū qd̄ subditur a iohāne est glori
ficatiois est dictū de quo subiūgit mulier
amicta sole. **T**riplicē enī sole amicta dicitur bñe u
go. p̄mo sole amoris. sc̄do sole splēdoris. tertio sole
fulgoris. **P**niū autē p̄uicere uidet⁹ ad voluptatē
cuis q̄ dei amore feruet sc̄dm ad intell̄ḡm q̄ dei
luē splēdet tertiu at ad corp⁹ ei⁹ qd̄ ex deo totū

paradisū fulgore replet ultra omnes s̄btōs. p̄mo enī
 amicta dicitur sole salicet calidissimi et ignitissi
 mi amoris quo salicet sup̄ oēs btōs diligit deū et suū
 filiū ihesū christū. Unde bernard⁹ hoc enī amoris
 igne labia ip̄e purgatur isto quoq; seraphim accen
 ditur lōge enī aliter hec virgo meruit hō velut sū
 matam tāgn sed operiri magis aut curā fundi et
 tāq; ip̄o igne cōcludi. Dane tādīssim⁹ hui⁹ mu
 lieris amict⁹ au⁹ oīa tā excellenter irradiata nos
 cūtur vt nichil in ea nō dico tenebrosū sed saltem
 nūn⁹ lucidū sed nec tepidū liceat suspicari hec b̄
 nard⁹. Secūdo autē btā vgo dicitur esse amicta sole
 splēdous salicet quo ad lucē glorie quā in aīa habz
 unde bernard⁹. Deniq; ipsa ē mulier amicta sole idē
 induta ineffabili claritate amicta iḡ lumine sicut
 vestimēto de quo ait aplūs. Induumini vestimētū
 dñi ihesū christi nā glā ipsi⁹ dei sup̄ onē creatu
 rā ornata ē. Tercio etiam btā virgo amicta dicitur
 sole fulgore quo ad lucē quā habet etiā in corpore
 ex redūctā glorie q̄ sibi a deo in aīa datur de qua
 bernard⁹ ait. **O** familiaris facta ei es o dñā q̄ p̄riā
 p̄mo q̄ intima vestisti ei substantia carnis et ille
 te gloria sue maiestatis. vestisti nube solē et ipsa
 sole vestis salicet tā ī corpore q̄ in aīa. Tanti enī
 differt glā virginis a glā btōy alior q̄ tā sol a cete
 ris lumināib; celi. Et quodāmodo sicut cetera lūmīa
 ra irradiant⁹ a sole sic tota celestis curia a glorio
 sa virgine letificat⁹ et decoratur. Unde bernard⁹
 in sermone de assūptione ait. Itaq; dū gloriosa v
 go celos ascendit etiā sup̄nox gaudū cuius copi
 osis augmētis cumulauit. Nā si puuli nōdū nati

3

iohānis hūmā ē vt maria locuta ē q̄ nō fuit illa
exaltatio celestī ai et ei⁹ vōcē audire et viderē
faciē eiusq; b̄tā p̄sēntia frui meruerūt Et augu-
tin⁹ in sermone de natiuitate b̄tē marie virg-
nis aut ipsū celū quod penetraſti. nec nō cūcta q̄
in eo sūt noua cōtenta. noua et ineffabili glā decora-
ta. priorēq; glām vltimū dīa potest tua p̄ntia ma-
nifesta. noua illuc ac p̄excellētia tuarū dignitate
v̄tutū irradias. imēsag; grāz tuarū luce plūstras.
Quia autē sit glā in paradiso virginis benedictę sepe
excellētie seu dignitates q̄b⁹ gloriosa p̄fulget ma-
nifeste oñdūt. Quod quia b̄tā virgo mater dī
est meretur sup̄ onēs b̄tōs in gloria exaltari

Prima enī dignitas seu excellētia glo-
riose virginis q̄ gloriā eius magnam
ostendit maternitas dicta est. Maxima ex-
cellētia ē q̄ v̄go b̄tā est mater dei. Maxima
ē enī quod virgo sit mater dei q̄ q̄ sit dñā crea-
turę dei hoc enī dependet ab illo sicut ram⁹
a radice sua ergo tertitudinaliter tenendū ē
qđ ipsa ē sup̄ oēs choros angelorū t̄p̄ p̄ se cō-
plens et totinēs unū integrū et totale statu
cū scđm eam rāonē. altera p̄sona agnoscere
nō potest addi qz ip̄ ē stat⁹ ex sui rāonē.
p̄pter dignitatē incōdicibilem exigit v̄nitatē. p̄-
tuit enī nullaten⁹ decet plures eē aristos. et
plures debent esse homines. sic nullomodo
decet dei filiū nisi vnā solā matre naturali
habere. Item rāo naturalis ex gratuita

lege apte ac dicitur dicitur qd mater regis om̄ est
 in sede regia sup̄ om̄es ordines ministrorū et milium
 collaudata Unde quia electa est in matre, ē electa ad
 dignitatē transcendētē om̄em dignitatē ministrorū
 et famulorū qm̄ ratio materni amoris ei⁹ q̄ fertur
 in deū et in suū filiū realē a nullo alio affectu cuius
 cui⁹ q̄ nō est realiter mater dei p̄terq̄ ab ipsa nūq̄
 p̄cipari potest. Sā vt dicitur ad hebreos primo
 Sicut filius dei iher⁹ sedet ad dexterā maiestatis tāto
 melior āgelis effus q̄nto differētia p̄ illis nomē hē
 dicitur quod nomē est vt vā⁹ de⁹ sic p̄ grām vno
 nis. sic et mater dñi virgo gloriosa maria tāto
 melior āgelis ē effā q̄nto p̄ oib⁹ creaturis heredita
 uit vt optineret dignissime matris nomē Unde
 pheta ait **E**leuata ē magnificētia tua super oēs
 Sā sicut in p̄ma cōditiōne magnificat⁹ ē de⁹ q̄a
 de nichilo tā sublimē vniuersū et tā sublimes āge
 los cōdidit. sic quoq̄ in repatione nō min⁹ magni
 ficat⁹ ē q̄a de hūana natura infecta p̄uata et dāp
 nata cristū hominē pagauit et de mulierū sexu
 in ordine rationabilū secundū cōm̄ cursū infimo
 et matre sibi et toti celesti curie dedit In quo qdē
 apparet qd magn⁹ et excels⁹ dñs humilia respi
 cit Ideo respicit hūilitatē ancille sue vt ex hoc eum
 magnificēt om̄es grāaciones angelice et hūane
 Quod sicut magnificētia diuine v̄tutis et ipositat
 in honore cristō respundet sic viscerosa tenem⁹ ma
 ternā magnificētia pietatis ex cristū m̄re splēdescat
 Et hoc qdē i t̄m qd sicut crist⁹ spūaliter est genit⁹
 et cōcept⁹ in corde vniuersūq̄ beati vel iusta sic exē
 plo naturalis m̄ris filij dei om̄es in cristū vt in re
 tū dei filiū inardescat. **H**ec autē matris magnificētia
 āplius magnificare debet q̄ om̄es alia creatura sil
 supra Unde merito dicitur eleuata sup̄ velos idē

Super angelos vniuersos. **In** quanta gl'a sup au-
tos angelos b'os sit gloriosa v'go in paradiso ex
sua conditione. **Capitulu** **v**

Secunda excellencia virginis q' magna eius
gloria monstrat caritas nuncupatur. Omnes namq'
ordines et stat' glorie p'ncipaliter distinguunt se
cundū superiores et inferiores rationes diuini amo-
ris. Non enī in q' ratione caritatis distingu' possunt
cū ones p'ncipāt illā neq' p' aliquā rationē q' nō sit
ratio diuini amoris p' vn' sup alterū i' maiori
p'pinq'itate seu ifinitate ad deū suplocati. **¶**
tern' igitur amor i'p'abiliter trāscendē debet cō-
alias rationes amoris in deū p'ter illā q' ē in aīa
cristi q' saluet fecitq' realiter in deū t'p' in sp'a p'sentē.
¶ Quod in paradiso gloria matris dei magis oformit
est glorie dei cristi q' oim beatorū. **Capitulu** **v**

Tercia excellencia v'ginis magnitudinē glorie
eius ostendens oformitas noīat. **¶** Rā aīa xpi et
cristi inq'tū ē homo trāscendit onē ordinē p'ncipaliter
creaturę seu create nature. **¶** Grad' autē int'is ofor-
mis ē ipsi hōi cristo aīa humanatio in tm trāscen-
dit totū ordinē p'ncipaliter oformit qd' ē oīno extra
et supra integritatē vniuersi ordinis p'ncipaliter nō po-
tuit oformē ab vniuerso. **¶** Sed dignitatis dei sic
operi incarnationis q'nc'ca ē qd' oīno aliter nō
potuit dari vnde eadē ad v'ginē ait. **¶** Quia q'
celi capere nō poterūt tuo gremio q'tulisti. **¶**
de hā v'go eā xxix. de se ait. **¶** Sicut celi arcu-
uu. **¶** Dolus igitur h'c maternitatē atq' maternē digni-
tatis ordo est supra totalem integritatē p'ncipaliter
vniuersi. **¶** Et per consequēs supra totalem integritatē
angelorū ordinū atq' ierar'iarū h'c beatus in p'ncipaliter
dicit in sermone ait. **¶** Overtit capax celis diffusior ec-

uis latior clamet qui illū contine valuit que totus māo
 cōprehende non potuit et qui tribus digitis mole terre ap
 pendet. **Quod amozosus et apbatū aspāis filij dei ad
 matre eam super omīs bōs exaltat Caplin septimū.**

Quarta excellentia magnitudine gste vñius demol
 tras tranquillitas dicit potest. cū em filialis aspēs
 ad matre singularissiq ac amozosissiq et trāscendentissiq
 e debet ita quod totā celestem curā sū sūptam preter ma
 trē nō debet aspice subtili reuerentiā nec sub ordine talis
 aspāis seu amozos. Quanto autem dei aspāis alti⁹ fact
 in aliqūe bōz tanto forti⁹ et alti⁹ per beatitudine se imp
 nit illi et tanto alti⁹ conspiciatur ac suscipitur et acceptatur
 ab eo. Igitur inexplicabile ē sub quāta altitudine et latitu
 dine et gste infinitate dei filius se ingerat sue matre et consi
 ter sub quāta altitudine et latitudine et infinitate suscipitur
 ab eadem. Talis aut ad eos fixio gste in huiusmodi aspectibus
 bōz eoz siquidē glorie sedes est. Unde āndictus aspāis dei
 ad matre sua regā sedes est et ei⁹ in illo sessio seu fixio est
 eius regalis et glorioza corona. Vñ bernardus in sermone
 de assūptiōe. Nec in mūdo dignior locus fuit virginalis
 vteri templo in quo dei filiū maia suscepit nec in celis sub
 limior regali folio quo maria eius filius sublimauit.
**Quod bñ virgo facit in gloria beatorū gradū super
 omēm aliū excellentē Cap vñ.**

Quarta excellētia virginitas capacitas dicitur. **Heu
 em dionysiu.** In regio celozū oīa inferiorū dñā in su
 perioribus in tanta excellētia sunt q quasi nulla compara
 tio que nisi sicut est misericordētia ad centrū suū. Cum ego
 beata virgo supra ordinē sit in tantū qd per se faciat ordinē
 incommensabilem sicut predictū est sequitur qd supra oēs inferior
 res ordinēs tam angelozū quam hoīm sū superiorū ipā in
 proporcionabiliter ē preelata. Et quicquid ē glorie in omni
 inferiori gloriozā natura tam angelica quā humana
 multo preexcellēt⁹ est in virgine misericordē dei. **Nec dubiū
 hic reddat aliorū bōz multitudo numerosa et magna.**

qua hoc iustitia ad rem maiorem glorie eternalis seu spiri-
tualis Nam in spiritalibus idem in maius quod melius reputatur
Unde plus est de spiritali gloria substantiali in unito secula-
rum quam sit in omnibus inferioribus angelis si per impossibile
secundum numerum multiplicaretur in infinitum Super ad deum
quoque quod nullus inter puras creaturas ordo in celis
tantum superat ordine immediate sibi conuictum quantum
gloria matris dei superat de qua dei inferius est Ad hanc in-
telligentiam manuduce potest consideratio graduum et ordinum
eclesiasticorum Nam quicquid inferiores ordines possunt etiam
sacerdotalis gradus plus Sic episcopus super sacerdotes et de super
episcopus idem patet In corporibus uero si idem intelligi uol-
let Nam omnia superiora conueniunt omnia inferiora et inestima-
biliter etiam plus sic et in gradibus glorie infinita sapientia de-
pleissime ordinauit Nam secundum apostolum inuisibilia dei a crea-
tura mundi per ea que facta sunt intelligi conspiciuntur
id est conspiciuntur intelliguntur Quod beata uirgo in gloria
plus in infinitum unitur deo et filio eius quam omnes alie creature
atque **Ca^m nona.**

Sexta excellencia eius unitas notatur Quanto autem
sancti magis unitur cum deo tanto gloriosiores
sunt in eo Omnis autem creature simul uicte notum unitur
deus quantum sola beata uirgo Ad hanc intelligentiam notum
dum apparet sex ascensus seu gradus unionis in deum quibus
creature in eum gradatim ascendunt Primus est unio crea-
toris id est per participationem essendi per quam entia quicquid
unitur deo ut cause efficienti et exemplari atque finali Secundus
est unio congregationis scilicet per unum intelligendi per quam
intelligibilia unitur ut obiecta intelligibili per quam
fidei quia unitur deo ut super naturali coram deo et ut creditur
et credendo Tertius est unio dilectionis scilicet per donum gen-
tificauit amoris per unum deo ut amico et amato Quartus
est unio glorificationis scilicet per uisionem et fruitionem
gle semper eterne per quam anima unitur ut obiecto beata facta
liter uiso Quintus est unio maternalis conceptionis per

quā beata virgo facta ē mater dei ita vt vna et eadem
 caro eēt vgnus et cruxi nō considerata in cruxo diuini-
 tate eius. **Tertius** est personalis vniouis. In quolibz
 autem istorū quilibet excedit alterū in infinitū q̄ infe-
 rior ī sua spē īfiniacis multiplicatus superiori eque para-
 ri nō valet. **Quod** sic patet potest p̄mū em patet quia eē
 infinitū excedit nō eē quia talia infinita nō equiua-
 lent nūmo p̄cto cēndi. **Adm̄** etiā patet quia infinita
 nō intellectualia vni itellcū equalē nō possunt. **Ter-**
 ciū etiā similiter patet quia om̄s itellcūs fideles et muni-
 a dei nō equivalent vni fidei et amio dei. **Unde** procer-
 biorū xvi. d. **Melior** ē vnus timēs deū qm̄ mille filij in-
 p̄n. **Quod** quidē est verū nisi pro quanto quidē ex eis in-
 dei predestinatiōe pro futuro tempore habentur vt dei fi-
 deles atqz amici. **Quartū** etiā patet nā q̄cquid dicitur
 citra v̄sionē dei nō equalē vni beato quia oīa simul-
 sumpta nō faciēt vni beatū quāuis pro quanto ma-
 ior gradus gl̄e spē et meritoie et modū seminarie in-
 dono gr̄e comprehenduntur et quodāmo tale donū dia-
 valeat quo ad quid excedē inferioris gl̄orie gradū. **Quī-**
 tū quoqz patet nā illa vniō siue ascensū qui est per op̄-
 gnalē siue maternalem cōceptionē transcendit om̄s
 inferiores in infinitū pro vt in hoc ascensū includitur
 maternus amor sibi correspondens vt plenario cōsum-
 matus. **Quia** sicut totis amoris gradus cōsumatur
 in gl̄oria sic maternus dei amoris cōsumatur in ma-
 r̄ia. **Tertū** patet nā ascensū qui ē per p̄sonalē vni-
 ōne tante transcendētie ē q̄ reliq̄ citra ipsū īfiniacis
 multiplicati ei equiuale nō p̄nt. **Et** loquor pro vt in per-
 sonali vniouione includitur beatifica reflexio menti
 personaliter deo v̄nute. **Ecce** q̄ quitus ascensū vniouis
 in deū scilicet per maternalē conceptionē in infinitū

excedit om̄s alios precedentes Ex quo manifeste appa-
ret q̄ quantum in p̄n̄i seculo talis v̄mo excessit alias v̄m̄
ones in gr̄a t̄m̄ n̄c in paradiso excedit in gloria.

¶ Quanta largitate et gl̄a beata virgo a deo dota sit
tam deam̄.

Sextia excellencia virginis glorie eius magnam
d̄m̄e monstrans largitas dici potest Duplex
largitas beate virgini a deo donata ē vna gr̄e altior
glorie De p̄o hieronimus in sermone de assumptione
aut de virgine Si iam plena et b̄n̄ plena quia ceteris
quidē per partes prestatet marie vero se simul infundit
tota gracie plenitudo que fuit in isto quāq̄ aliter et
aliter Et addit nā in christo eāt plenitudo sicut in ca-
pite influente in maria vero sicut in collo transfu-
dente Ex quo p̄t̄ qd̄ excepto christo tanta gr̄a virginis
d̄no data ē quāta v̄m̄ creature pure dari possibile eāt

Secūdo aut̄ data ē illi largitas glorie Nam in para-
diso diuine gl̄e participatio ceteris quodāmo per par-
tē datur Deo secūda bernardū beato virgo diuine sapiē-
tię profundissimā v̄l̄ q̄ credi valeant penetravit abis-
sum vt quātū sine personali v̄n̄ione creature condicio-
nariū illi luci inaccessibili videat̄ im̄m̄sa

¶ Articuli 9. tercia de triphca honore quo honorata fuit et
ē beata virgo maria.

Tercio contēplem̄ virginē ab om̄ibus honora-
tam cū de illa p̄p̄ta subdat Tercia data v̄m̄
etate scilicet astat beata virgo a dextris Triphca em̄
varietate arcūdata astat virgo gloriōsa a dextris
ei 9. primo scilicet eminētiarū Secūdo scilicet diffe-
rentiarū Tercio gr̄arū vt merito etiā iohānes dicit
de illa. et luna sub pedibus eius Primā habuit au-
tequā ascenderet celā Secūda habuit in celo Tercia

dispensat nobis de celo Ex quibus oib⁹ in summo glori
ficatur Quod beata virgo cum vixit oia temporalia
intellectualia et affectualia superavit Ca¹ p¹miu

Duma autē veritas qua b^{ta} virgo aralindata
astat a dextris dei ē eminentiarū Tres em̄ sūt
eminentie p̄ntē vite quib⁹ honorata fuit beata vgo
Prima temporalū. secunda intellectualū. tertia af
fectualū Hec signatur in luna que tres habet natu
ras P¹ est m̄bilis ecce temporalia D²do ē lucida ecce i
tellectualia T³ercio frigida affectualia que oia qua
si luna sub pedibus eius prostrata fuerūt. prima emi
nentia ē temporalū Valde em̄ eminecia reputantur
temporalia bona cū sint mutabilia et defectibilia si
cut luna Hec autē habuit beata virgo sub pedibus
suis q̄ suis affectib⁹ per contemptū subdugavit omnia
ne saluet aliquo mō eius dilectionē ad filiū variaret
Amor em̄ comutabilis boni semper aliquo mō derogat
amori boni quod icomutabile Unde augustinus in
libro confessionū Nunus te amat qui tecum aliquid
amat quod nō propter te amat T²ecūda eminentia ē
intellectualū Nam oim̄ scienciarū et araturarum
cognitionē actiua vel passiva b^{ta} virgo nō cōpa
raone ad superuenientē crisi sciām p̄uendit
Ecce luna sub pedibus eius hoc etiā p̄cipabat ap̄ls
qui ait ad philippenses in Que in fuerūt lucta hec
arbitratus sum propter crisiū detrimenta Verūtū
existimo omnia detrimentū eē propter eminentē sciām
ihū crisi dñi mei T³ercia eminentia ē affectualium
tanta em̄ sūt dilāo qua beata virgo etiā in p̄nti
ta dilexit crisiū q̄ om̄s amores p̄ntis vite p̄titi et
futuri respectu sui sunt q̄si luna sub pedibus eius
eā. xxiii Ego mater plulāre dilāo nis quod q̄ su
mater dei habeo dilāo nē ab om̄i alia tm̄ pulāre

tudine eminentē quātū eminet sol a luna
¶ Quantū accidentalis glā et gaudy crescant
in beaty oibus ex virgine gloriosa Ca^m 2^m
Secunda veritas quā circumdata asistit bea
ta virgo asistit a dextris dei ē diferentia
que repercutit in gloria beatorū Johānis xij.
In domo patris mei mansiones multe sūt Et pma ex
cuthyoz decio qto quito Stella differt a stella
claritate. id ē beatus ab alio in beatitudine id ē in
quantitate glorie differt Sciendū quod scdm rōnes
dū et bonā venturā in q̄ta distinctōe quadragies
nono q̄ in b̄titudine duo consideranda sunt. Pma
beatitudinis obiectū sc̄z in creatū bonū qd exis̄t
et idē ab oibus participat Deūdo consideranda
ē ip̄a dispositio beatorū per quā id bonū dare vidē
do et perfecte diligendo participant ipsum Et patet
igitur obiectū participatū nullus alio beator et f
ōnis in glā sunt equales qd idē est obiectū qd partici
pant Sed ex pte dispositōis beatorū vnus beator
ē alio in quantū sc̄z vnus alio deū clarus videt et
perfectius amat Qui em equalē habent virtutē
nec habebūt equalē habitū glorie. et qui habent
inequalē virtutē nature inequaliter deū vident
et diligunt et ex consequenti ē inequaliter sunt beati
Unde glosa super illud iohānis qto deō In domo
patris mei mansiones multe sunt idē diuersa pma
vidē meritoz His igitur pmissis notandū ē quod
imensa dilectio beatorū quam inter se mutuo habet
multiplicat eos quasi in infinitū numerū gaudioz
secundū perfectionē diligentū et dilectorū ex quoz
cū stupendo modo diferentiae accidentalis glorie nē
illos Tres enī sūt d̄re inter beatos Quidā em glā

equales sunt quidam maiores quidem minores Et tamen
 secundum Augustinum inter eos non erit aliqua dispari-
 claritatis quoniam regnabit in omnibus unitas carita-
 tis Et Gregorius in moralibus tantavis in illa pace so-
 nat ut quod quisque non accepit hoc se accepisse exultet
 in alio. vna erit cuncta beatitudo leticie quibus non omni-
 bus sit vna sublimitas vite et ab his omnibus sic con-
 cordibus honorabitur virgo beata. Primum enim sunt qui
 dem in gloria equales et tamen duplicant predictam acci-
 dentalem gloriam ultra se pro quolibet ex amore.
 Ratio huius est quod equali mensura se diligunt et dilige-
 se cognoscunt ex quo quilibet beatus de quolibet sibi
 in gloria coequalitatem gaudet quatenus de se habet ipse ten-
 suae non intensiue. Et idem de consimilibus in presenti ca-
 intelligendum est secundum Richardum. Secundo autem in gla-
 quidem sunt maiores et tamen duplicant se gratiam acciden-
 talem pro quolibet qui in gloria est eis minor et hoc ve-
 ro quia se videntur dilige quantum diligunt. Sed quia
 de gloria quorumlibet minorum illorum tamen gaudent quantum
 de propria sua in quilibet de se habet suam capacitatem in-
 telligant gloriosum. Unde Petrus plus gaudet de bo-
 no lino quam ipse lino tamen secundum bonam beatitudinem
 ex hoc non sequitur quod tamen gaudeat quantum si ha-
 beret illud bonum. quod si haberet illud haberet cari-
 tate maiorem et postea tunc interius gaudendi. Ter-
 cio vero quidem in gloria sunt minores et hinc tamen dupli-
 cant gloriam suam accidentalem quotiens gloriosioris
 se esse cognoscunt eos qui propter amorem eorum duplicat
 gloriam suam. Nunc autem minores sancti conspiciunt ali-
 que sanctum decies in gloria se maiorem quendam vero ce-
 ties alique vero millesies alii centes millesies et a-
 lii millesies mille millesies etc. Et huiusmodi quasi in-
 finita milia sunt. Unde tamen minores quotiens
 intelligunt eam gloriosioris se esse beatum totiens du-

placant gaudium suum cum cognoscunt se in diligenti
liber suo maiore quia in quolibet eorum propter eam
gloria duplicatur. Nunc igitur ad positum statua-
mus ex una parte integraliter totum amorem que
ad invicem habent sancti atque ex altera parte amo-
quo minor beatus diligit gloriosa. Et credo pos-
talis amor minimi gloriosi excedat omnem aliorum
beatorum sicut scriptum est tam angelicum quam humanum
non inspiratum in beatam virginem aut christum ho-
minem seu in ipsum deum. Et licet plures de hoc possint
rationes dari in causa brevitatis quatuor sub-
iungam. Est autem primo hoc ratio conceptio-
talis enim minimus beatus clare cognoscit quod be-
ata virgo cum sit mater dei plus possit pro sua
salute quam possit vel pro se vel pro tota rationabili
creatura sicut scriptum est considerata excellencia dulci-
simi filii sui qui fuit instrumentum sue redemptionis
salvationis et glorificationis. Consideratio et
virginis merito suffragii et exemplis. Sed in
tione compassionis. talis nempe apertum intelligit
quod tota rationalis creatura non sustinuit nec sus-
tineri posset tantum dolore et pena pro sua redemp-
tione quantum sola sustinuit mater dei considera-
ta dilectione qua filium suum amavit. Tanti enim fu-
it dolor virginis in morte christi secundum quosdam
quod si in omnes creaturas que pati possunt divu-
deretur omnis subito interueniret. Hic tamen dolor ta-
li virtute illius spiritus que superuenit in eam in
illius anima clauderetur quod ex nulla parte sensibile
mittebatur effundi ne ante tempus moreretur. Et
cioratione glorificationis tanta est autem gloria vir-
ginis matris dei quam excedit in gloria naturam angelicam
et humanam sicut virtutem quantum a caritate ferentia fer-
mamenti excedit in magnitudine sui centri cum intellectu

gat in filio suo se quasi alterum ipm diuinitate vestita
 Rurto rōe dilāōnis tamē em̄ amor bte virginis
 ad mūmū btm̄ q̄oīs amor quo in regno celoꝝ natu
 ra angelica et humana diligit aliq̄uid iā btm̄ est
 sicut p̄dicatur q̄si centū ad trāsfereñciā firmitā
 v̄l mūm̄ respāi amoris quo ip̄a virgo glosa mūmūm
 beatū amat cōsiderato fontali p̄ncipio b̄n̄ talis amor
 origine habet Propter hūc autē amorē virginis qui
 dūm duplicatur dū eā iuxta suā capācitātem eē
 tur pleno et quieto desiderio gloriosum Et sic per hūc
 amorē et p̄ hūc modū pro quolibet sancto virginis gau
 diū in celo multiplicatur Videns autē mūmūm sanctoꝝ
 tm̄ se diligi a virgine gloriosa q̄ propter eā in eā tā
 ta gl̄a crescat in tm̄ inflāmat̄ in amorē eius ac
 ut eā glorificatur de gl̄a eius q̄ quoties intelligit
 eam se in gloria superēge tociens de gl̄a ei⁹ plus q̄ de
 propria iocundatur D igitur minor sanctus qui
 ē in regno celoꝝ tm̄ a beata virgine dilectus et tm̄
 sicut p̄dicatur diligit eā necessario sequitur q̄ oīs
 sancti qui eo in gl̄a maiores sunt amplius diligan
 tur ab ea atq̄ amplius amore inardescat in eā
 ex qua accidentalis gloria scdm̄ p̄dictum modū
 in ea propter illos et in oībus propter eam multiplicatur
 Quis ergo exprimerē posset infinitate
 gaudij et amoris quibus actiue et passiue glosa
 virgo maria hac et ylica differēciā gl̄a acciden
 tali varie circūdat̄ et honoratur Omnes
 tamē hec dicit̄ tres b̄toꝝ possūt dici luna sub pedib⁹
 virginis collocata Quasi iudicare velit q̄ tm̄ dif
 fert eius accidentalis gloria a gl̄a oīm̄ p̄dictoꝝ
 quātū sol a proprietatib⁹ lune ¶ De sapientia
 beate virginis et quo inuitata fuit ad celum et quod
 maxie scelerati eius misericordiam cōsequuntur. Ca. 7. 7.

Q Ecce varietas qua circūdata astat̄ glosa
 virgo a dextris dei est gr̄atū que nobis.

saluet in hoc seculo peregrinus dispensatur peccat
vñ maxime honoratur. dictū ē supra q̄ nulla op̄
de celo nisi ea dispensante ad nos descendit hoc op̄
singulare officium diuinitus ab eterno adēpta ē
sicut prouerbiorū octauo dicit Ab eterno ordīnata
sum saluet dispensatrix celestiu grāiū. Hinc quā
que cantico. Quarto ad hoc officiu eā inuitans ait
Veni de libano sponsa mea veni de libano veni et
coronaberis de capite amana de vertice sanyr et
hermon de cubilibus leonū de montibus peccatorū
In quibus sacratū verbis tripliciter virgine con-
plate Primo contemplare virgine candidatam
libanis em candidatio interpretatur triplia au-
dore Primo saluet candore diuinalis sapiencie cu
ip̄a fuerit candor lucis eterne speculū sine macula
et specios sole Tanto em luce illustrata fuit vñ vir-
go cū esset etiā in ventre matris q̄ nō tñ plena fu-
it luce rationis sed etiā altissime contemplationis
In quo quide lumē perfecte hic quarto interit p̄
naturā creatā matronalē. sed natura rationalē
tercio naturā creatā spūalē. quarto naturā diuina-
lem Que distinctio cognitionem creatoris et omis
creature in se comprehendit q̄ in luce creatur
cognouit omis alias creaturas sicut propheta ait
In luce tuo videbim⁹ lumē Ad tantā em contem-
plationē sublimata ē vt perfectius etiam in ven-
tre matris contemplaretur deū quā aliquis fuerit
contemplatus in perfecta etate magē q̄ in contempla-
tione dei excessit dormiendo q̄ aliquis alius vigilan-
do Dicit ip̄a cantico. d. Ego dormio et cor me
um vigilat Ecce candore sapiencie diuinalis
refulsi candore virginalis inocencie vñ cordis
eius omis conceptus quasi nazarei fuerunt candi-
diores niue nitidiores lacte rubundiores chore
antiquo. saphyro pulchriores Tercio refulsi can-

osior

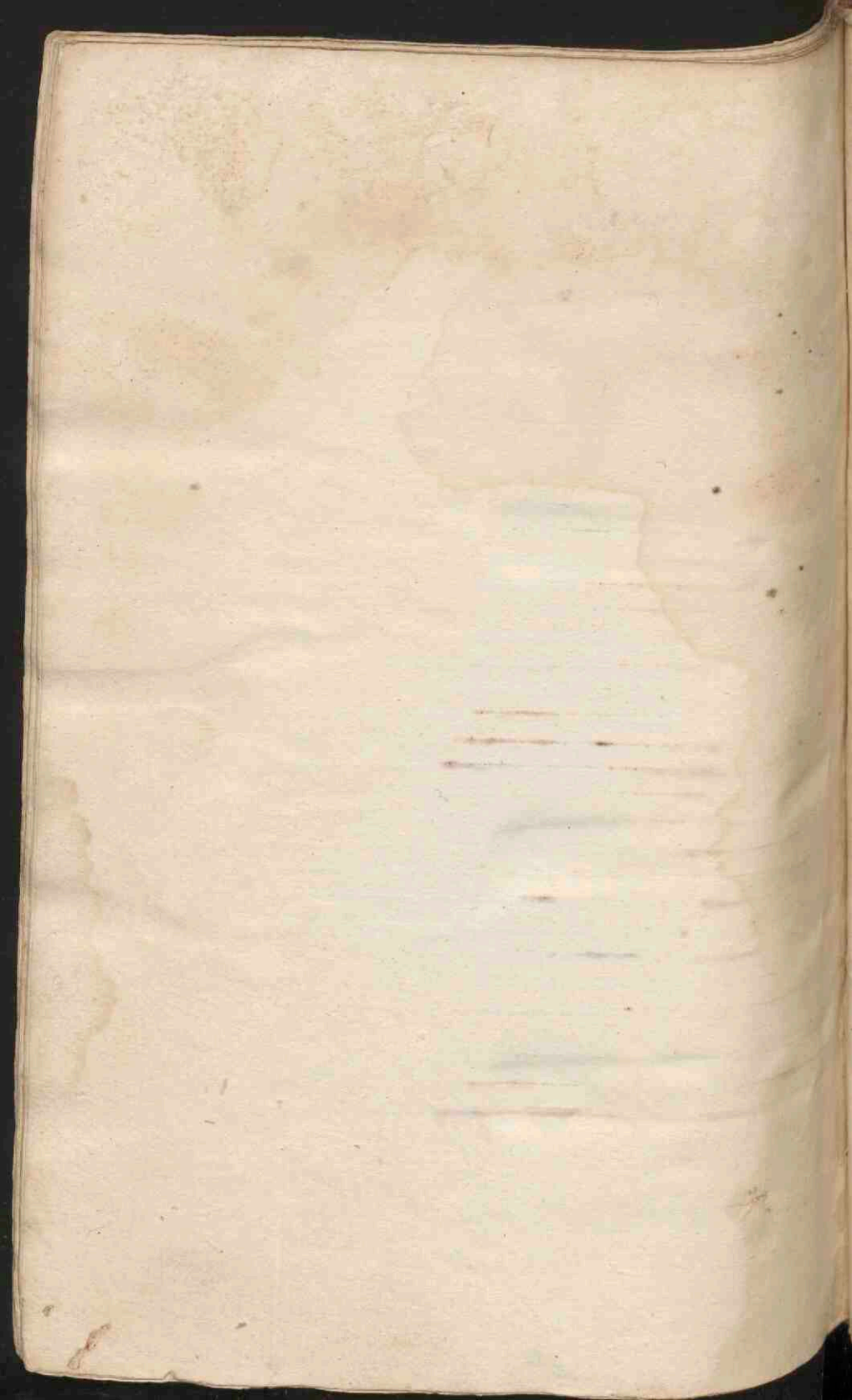
fore condore conuersationis honestissime et omni virtute
 te composita Jeronimus in sermone de assumptione
 Diligenter attendas nichil est virtutum nichil sple
 doris nichil gratie et nichil candoris. quod non respici
 deat in virgine maria. Secundo contemplare vir
 gine inuitata. Tribus enim vicibus dicitur ei veni.
 quia tripliciter inuitatur. scilicet primo relinquere mu
 dum. secundo ascendere celum. tertio intrare in deum
 Primo enim inuitatur relinquere mundum propterea dicitur
 Veni enim de loco miserie huius mundi. hinc cantu
 tur ei veni scilicet de loco miserie huius mundi. Surge propterea a
 coram me et veni. et relinque mundanas corruptio
 nes et sequitur columba mea in foraminibus petre
 in caueinis maceere. Corpus enim christi petre perfo
 ratum maceere depulso merito comparatur. et tempus
 passionis plenum fuit foraminibus sensuum et penali
 tatibus passionum propterea enim vocat virgine colu
 bam in foraminibus petre in caueina maceere quia qua
 dum vixit dilatato intuitu et spaciose volatu per fo
 ramina passionis corporis ihesu christi et per caueina
 vulnecis lateralis semper in eius doloribus genu
 it et continue latitauit. Sed nunc ad resurrectionis
 gaudium inuitatur ascendere celum saluet progredie
 do per choros hierarchiarum celestium. Nam inuitata
 ihesus ut per medium angelorum transiens illorum valla
 ta soaetate omnium beatorum spirituum superet dignitate
 In cantico secundo ait. Surge propterea amica mea
 columba mea formosa mea et veni. Jam enim hyems
 transit ymber et recessit flores apparuit in terra
 nostra. Hys quidem flores angelici sunt spiritus qui
 in terra apparuerunt ad virgine de huius vite argas
 tulo educendam huius enim ascenderunt cum virgine as
 cendente desuper riuos aquarum. Et sicut dies veni
 arcidabant ea flores rosarum et lilia conuallium
 Tertio autem inuitatur intrare in deum et suscipi ab eo

gloriã sempiternã quasi dicatur ex veni dulcissi-
ma sponsa mater et filia ingredere ortum de hinc
ad inaccessibile secretum et ad delectamentum diu-
narum personarum in medio trinitatis beatissime in-
troducitur. Unde cantator primo ait sponsus ad
eam Veni in ortum meum soror mea sponsa melle
murrã meã cum odoramentibus. comedi fenum meum cum
melle meo. bibi vinum meum cum lacte meo. Hic est
ille assueri beati dei qui regna mari et celi con-
stituit erat hester primo In hoc orto factum est conuiu-
gium grande pro nuptiis et conuictio hester quoniam ad-
iuit rex trinitatis super omnes mulieres id est super omnes
creaturas et posuit dyadema regni super suam et
voluit eam esse reginam. Istud est dyadema speciei et co-
rona glorie qua virgo super angelos coronatur be-
nigna trinitate gloriã ipsa sola amplius sit eue-
nta ac plus beatissime trinitate. Diligat gloriã quoniam
ait sentiat et fruatur quod omnis alia creatura sumit
sumpta de eius gloria post filii partu partem viuunt
Tercio contemplantur virginem coronatã quia subdit
coronaberis. Quis enim singularissimas impetrat
misericordissima mater super impios peccatores
conuertantur ad deum que diu possunt quis lapis
preciosi hanc coronã virginis adorantes ut aperire
clarescat quod gloria sua tantum habet in alios redimere
quod post filium suum ipsa sit singularis ratione saluati
catorum. Nam propter virginis inestimabilem dilectionem tantum
ipse ihesus quia tota beatissima trinitas sceleratissimis
peccatoribus frequenter indulget. Primum igitur lapis
dicatur amana. Ut enim coronaberis de capite ama-
na. Amana enim calice est et munitus ei vel coangustans
eum seu comprimens eum aut angustator. Et
interpretatur designat homines parciales tyrannicos
et crudelibus homicidas et pauperum oppressores
viduarum et pupillarum deuoratores. Sed in capite.

huius montis designatur sumitas in sodeabus su
 pradice **Secundus** lapis sanus dicitur unde sub
 dit de vertice sanus Danus em mons e in undia i
 quo leones habitare dicuntur atq; fetor utrepre
 tatur et signat carnales homes In vertice huius
 montis **Designatur** etiam sumitas in predictis
 culpis **Tercius** lapis hermon nominatur e ptea
 addit et hermo in quo similiter morantur leones
 et interpretatur anathematisatio et designat pro
 phanos. excoicatos sac illegos Et in vertice eius in
 dicatur et sumitas in predictis **Quartus** lapis gi
 bilia leonum interpretatur unde subdit de cubilibus
 leonum **Hij** sunt raptores superbi predones fures pi
 rate. In cubilibus malacum conscientiarum suarum
 sine contricione quiescit **Quintus** lapis montes per
 dor dicitur e. et ideo additur **Et** de montibus per
 dor hinc sunt homines medaces et duplices similitudo
 ipocrita ficti falsarii et proditores crudeliter et ma
 lignis artibus pleni designati in paradiso ppter au
 delitatem et pellis varietate **Magnitudo** autem
 no gumei in montibus dicitur designatur **De** hinc
 omnibus coronatur beata virgo quia vel eius me
 ritu a suis filijs deucantur **Hac** igitur graz va
 cietate adornatur in regno celoz **glosa** virgo pce
 dictas gras nobis dispensando qui sumus quasi lu
 na sub pedibus eius **Dignatur** femina ab oibus et
 super omnia bndicta **Tu** nobilitas et preseruatio
 huanu tu meriti latitudo et consummata ptas omni
 creator tu vnica mater dei. tu dña vniuersi regi
 na mundi tu dispensatrix omnium graz tu consu
 matio vniuersi et ecclesie sancte decor tu nra sa
 tisfactio digna cora largitore creator bonoz tu
 omnium virtutum donoz et grazu incomprehensibilis
 magnitudo tu preelectu et dignissimu vasculu
 a primo artifice fabricatum eentiae dei capax

templū dei et ortus deliciarū exemplū om̄i bono
consolatio deuotorū et locus salutis radix et animu
tū. tu porta celi leticia paradisi et vltima q̄ dia po
set gloria sūmi dei vere balbuendo has laudes
et excellencias tuas denūciamus sed mensa dei
ad me sup̄pliciter exoramus Tu sup̄le benignus
te tua insufficiencias nr̄as vt te digne laudare
sum⁹ per infinita secula seculorū. **Amē** **Explicat**
mos sancti bernadini ordinis fratrum minorum de
glosa vigne maria

185⁶¹⁰

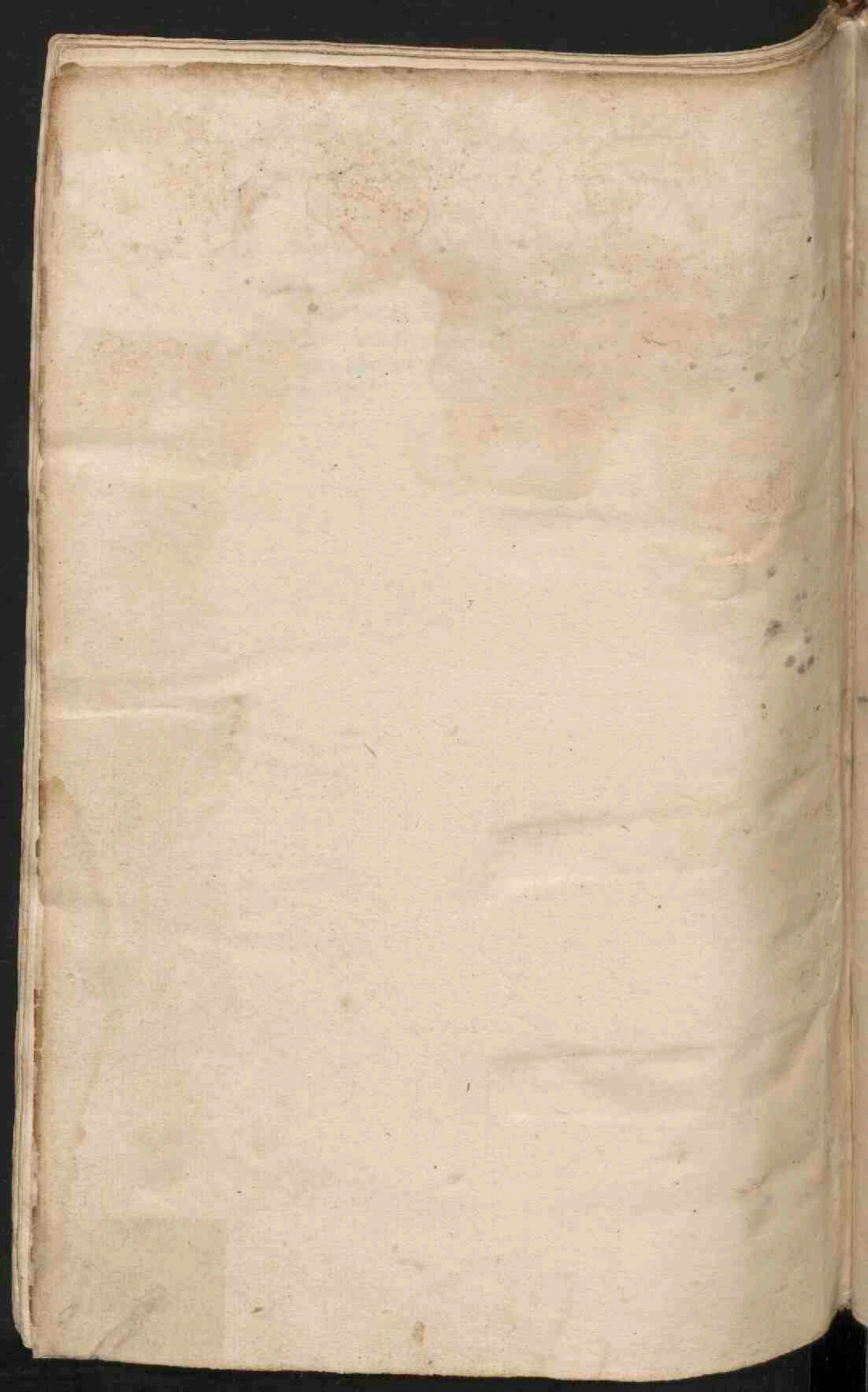

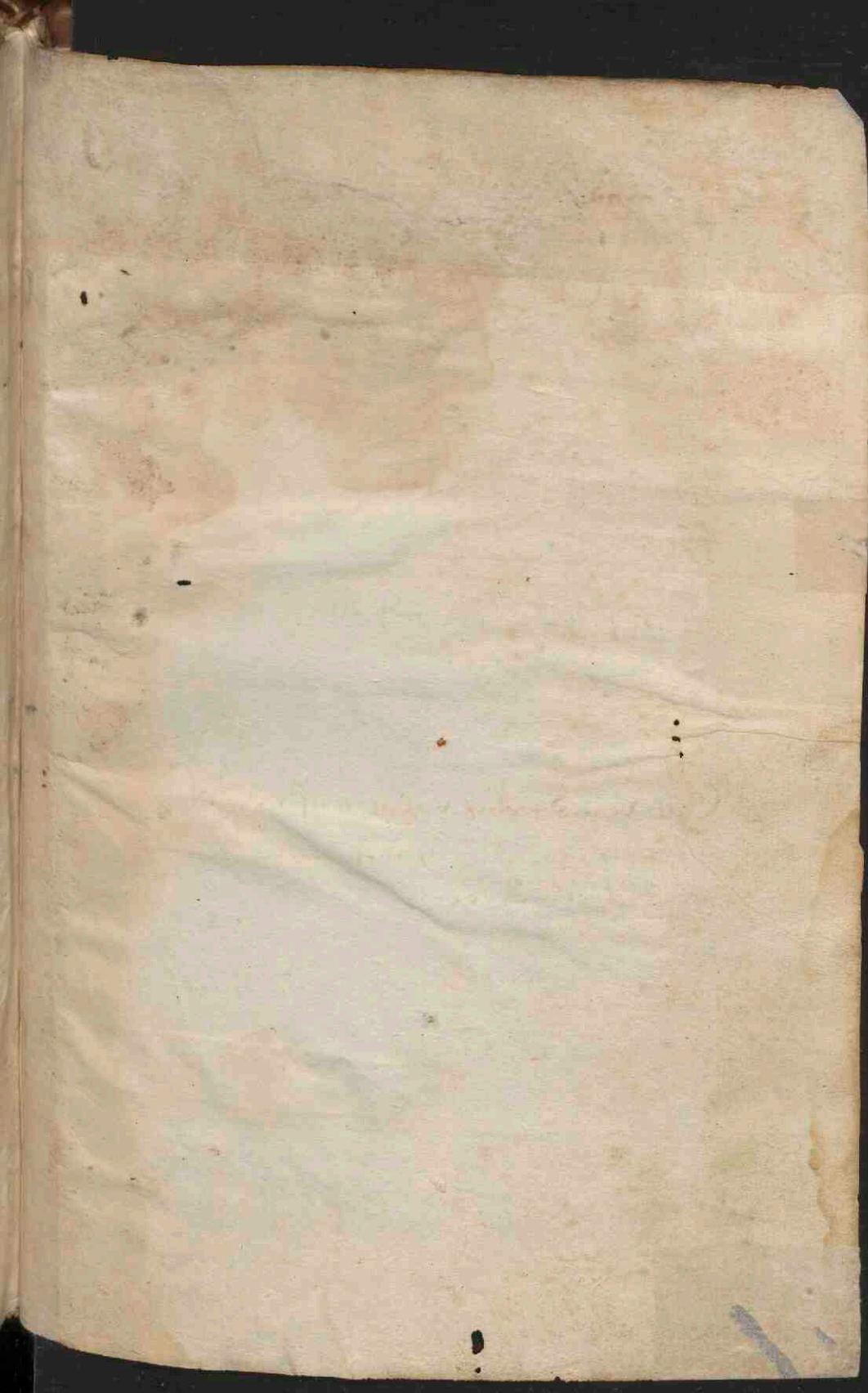
785 quater

Quarto

gat in filio suo se quasi alterū ipsū diuinitate vestitū
Quarto ratione dilectionis tantus em̄ amor beatę
virginis ad nūmū beatū qđ om̄is amor in regno
lorum natura angelica et huana diligit aliquo
ram beatū ē sicut prediatur quasi centūm ad carit
ferenciā firmamēti v̄l nun̄ respici amoris quo ip̄a
virgo gloriosa nūmū b̄t̄m amat considerato fontali
principio v̄n talis amor origine habet

Artus ex p multis mutationibus
oportet non d' hanc regnum aliorum

Spūs q̄ p̄p̄ta
De q̄ p̄p̄ta m̄na ad r̄b̄t̄a p̄t̄a an
De q̄ r̄b̄t̄a m̄na p̄t̄a an
De q̄ d̄t̄a m̄na p̄t̄a an
De q̄ d̄t̄a m̄na p̄t̄a an
De q̄ d̄t̄a m̄na p̄t̄a an
De q̄ d̄t̄a m̄na p̄t̄a an
De q̄ d̄t̄a m̄na p̄t̄a an
De q̄ d̄t̄a m̄na p̄t̄a an
De q̄ d̄t̄a m̄na p̄t̄a an
De q̄ d̄t̄a m̄na p̄t̄a an

Quibus et lupos licet in regione luporum
Inter p̄p̄tos non p̄ct̄ et t̄m̄
f̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a
Quibus sunt quilibet et p̄t̄a
f̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a
Quibus et venia p̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a
ad flagellum vulva quibus d̄t̄a

Quat venia p̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a
Quat longe p̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a
Quat longe p̄t̄a p̄t̄a p̄t̄a

